

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

AYTÜL AKAL ROMANLARINDA KARAKTER
EĞİTİMİ

Emine DOĞANTEMUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Öğr. Üyesi Dr. Serdar DERMAN

Konya-2019

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**AYTÜL AKAL ROMANLARINDA KARAKTER
EĞİTİMİ**

Emine DOĞANTEMUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Öğr. Üyesi Dr. Serdar DERMAN

Konya-2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine DOĞANTEMUR
	Numarası	118303011014
	Ana Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi
	Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Aytül Akal Romanlarında Karakter Eğitimi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

...../...../.....
Öğrencinin
Adı Soyadı İmzası
Emine DOĞANTEMUR

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine DOĞANTEMUR
	Numarası	118303011014
	Ana Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi
	Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Öğr. Üyesi Dr. Serdar DERMAN
	Tezin Adı	Aytül Akal Romanlarında Karakter Eğitimi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Aytül Akal Romanlarında Karakter Eğitimi başlıklı bu çalışma 03/10/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Öğr. Üyesi Dr. Serdar DERMAN	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Murat ATEŞ	
Jüri Üyesi	Öğr. Üyesi Dr. Arif ÇERÇİ	

ÖN SÖZ

Eğitim, her şeyden önce bir ulusun varlığının devamı için o ulusa mensup her bireye istenen niteliklerin kazandırılmasını amaçlayan bir sistemdir. Toplumsal huzurun temini ve sürekliliği için eğitim şarttır. Eğitimin çerçevesi çizilirken de ulusal menfaatler ve değerler ön planda tutulmalıdır. Suç oranlarındaki gözle görülür artış ve buna bağlı olarak ortaya çıkan toplumsal huzursuzluk, karakter eğitimi bir gereklilik olmaktan çıkarıp bir zorunluluğa dönüştürmüştür. Karakter eğitimi de değerler eğitimi ile sağlanacağı için bu çalışmada değerler üzerine yoğunlaşmıştır. Önceleri Türk eğitim sisteminde örtük olarak kendine yer bulan değerler eğitimi, artık müstakil bir başlık olarak yer almakta ve yapılan her değişiklikte değerler eğitimine ayrılan alan artmaktadır.

Eğitimin evde başladığı gerçeğinden yola çıkıldığında değer eğitiminin temellerinin ailede atılmasının zorunlu olduğu görülecektir. Ancak aile içindeki yaşantılar ve etkileşimler kısıtlıdır ve değerler eğitimi ailedeki kişileri gözlemleyip model almakla sınırlı kalmaktadır. Oysa eğitim sistemine dâhil olan her çocuk, hem başkalarının yaşantılarına şahit olmaya hem de karşılaştığı edebî eserlerle bambaşka hayatlar olduğunu anlamaya başlar. Bu bağlamda değerler eğitimi, eğitim sisteminin tamamına yayılsa bile değerlerin kazandırılmasında Türkçe derslerinin önemi ve etkisi yadsınamaz. Özellikle de yaşantı örneklerine dayalı edebî metinler öğrenciye dayatma yapmadan ona iyi ve olumlu davranışları öğreten önemli bir araçtır. İşte öğrenciye değerleri aşılama bu kadar etkili olan edebî metinler değerleri açısından incelenerek öğretim programında amaca uygun şekilde yer almalıdır. Değer çeşitliliği çok olan, tüm evrensel değerleri barındıran eserler hem ders kitaplarında hem okuma saatlerinde öğrencilere sunulmalıdır. Böylece Türkçe Ders Öğretim Programının amacıyla da örtüşerek vatanını ve milletini seven, millî kültürüne sahip çıkan, insanlığa saygılı, evrensel değerlere sahip bireylerin yetiştirilmesi için en önemli adım atılmış olacaktır.

Bu çalışmada birçok eseri dünya dillerine çevrilen çocuk edebiyatı yazarlarından Aytül AKAL'ın çocuk romanları içerdiği değerler bakımından incelenmiştir.

TEŞEKKÜR

Tezin her aşamasında engin fikirlerinden yararlandığım ilk danışmanım Prof. Dr. Halim SERARSLAN'a ve danışmanım Öğretim Üyesi Dr. Serdar DERMAN'a; bugüne kadar bana her konuda destek olan biricik aileme, bu çalışmanın her aşamasında bana fedakârca yardımcı olan ve huzurlu bir çalışma ortamı sağlayan değerli eşime ve benim en kıymetlilerim; kızlarım Ecem ve Selin'e sonsuz şükranlarımı sunarım. Ayrıca bana her iş gününde “İyi ki öğretmenim!” mutluluğunu yaşatan güzel öğrencilerime de teşekkür ederim.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim
Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine DOĞANTEMUR
	Numarası	118303011014
	Ana Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi
	Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Öğretim Üyesi Dr. Serdar DERMAN
	Tezin Adı	AYTÜL AKAL ROMANLARINDA KARAKTER EĞİTİMİ

ÖZET

AYTÜL AKAL ROMANLARINDA KARAKTER EĞİTİMİ

Bu araştırmanın temel amacı Aytül AKAL'ın çocuk romanlarını karakter eğitimi açısından incelemektir. Araştırmanın birinci bölümünde giriş yapılmış, problem durumu, varsayım ve sınırlılıklara yer verilmiştir. İkinci bölüm kuramsal çerçeveye ayrılmış; değer, değerler eğitimi ve karakter eğitimi kavramları ele alınmıştır. Ayrıca Aytül AKAL ve Mavisel YENER'in hayatı, edebî kişiliği ve eserleri hakkında bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde araştırmanın yöntemi hakkında bilgi verilmiş, dördüncü bölüm incelenen eserlere ayrılmıştır. Beşinci bölümde bulgular ve bu bulgulara dair yorumlara yer verilmiştir. Altıncı bölümde sonuç ve öneriler bulunmaktadır.

Araştırmada betimsel nitelikte tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini yazarın 2000-2018 yılları arasında yayınlanan 15 çocuk romanı oluşturmaktadır. Araştırmada öncelikle kitabın kimliği, olay örgüsü, şahıs ve varlık kadrosu ile zaman ve mekân bilgileri fişlenmiştir. Daha sonra okuyucuya sunulan değerler fişlenmiş ve bu değerler Etik, Sosyolojik, psikolojik, ekonomik ve diğer değerler olmak üzere beş ana başlık altında sınıflanmıştır.

Araştırma neticesinde çalışma kapsamında incelenen eserlerin 23 farklı değeri içerdiği görülmüştür. Tespit edilen değerler; aile birliğine önem verme, bağımsız ve özgür düşünebilme, cesaret, çalışkanlık, dostluk ve arkadaşlık, duyarlılık, dürüstlük ve doğruluk, empati, estetik duyguların geliştirilmesi, fedakârlık, güven, iyimserlik, kültürel mirasa sahip çıkma, merhamet, misafirperverlik, nazik olma, paylaşımcı olma, sahip olduklarının kıymetini bilme, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımlaşma değerleridir. En sık karşılaşılan değerler, çalışkanlık, dostluk ve arkadaşlık, dürüstlük değerleri olmuştur.

Araştırma sonucunda çalışma kapsamında incelenen eserlerin çocuklara değer aktarımı konusunda zengin örnekler içerdiği görülmüş ve karakter eğitimi ön plana alan bir çalışmada temel materyal olarak önerilebileceği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karakter Eğitimi, Değer, Değerler Eğitimi, Aytül AKAL, Aytül AKAL Romanlarında Karakter Eğitimi.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim
Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine DOĞANTEMUR
	Numarası	118303011014
	Ana Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi
	Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Öğretim Üyesi Dr. Serdar DERMAN
	Tezin İngilizce Adı	The Character Education In The Novels Of Aytül AKAL

ABSTRACT

THE CHARACTER EDUCATION IN THE NOVELS OF AYTÜL AKAL

The main purpose of this research is to analyze the children's books of Aytül AKAL in terms of character education. In the first part of the research, it is made an introduction and it is given a place to problem status, hypottesis and limitedness. The second part is seperated for theoretical skeleton; the concepts of value, values education and character education are handled. Moreover; it is given information about the life, literary personality and works of Aytül AKAL and Mavisel YENER. In the third part, it is given information about the method of the research; the fourth part is seperated to inspected works. In the fifth part it is given a place to findings and the comments about these findings. In the sixth part, the are result and suggestions.

In the research, descriptive scanning model is used. The research universe is consists of 15 children's novels which were published between the years 2000 and 2018. In the research, primarily it is kept a recordof the book's identity, staryline, person and creafue staff and time and space information. And then, the values affered

to reader are kept a record and these values are classified to five main titles including: Ethic, sociological, psychologi, economic and other values.

As a result of the research, it is seen that the works analyzed within the scape of the study include twenty-three different values. The ascertained values are giving inportance to unity of family, independent and free thinking, courage, assiduty, amicabilty and friendship, sensitivity, horesty and faitfulness, empathy, development of aesthetic amotions, self sacrifice, confidence, optimisim, protecting the cultural heritage, mercy, hospitality, kindness, being sharer, to appreciate the possessed things, respect, love, responsibility, patriotism and cooperation. The most frequently encountered values are assiduity, amiability and friendship, honesty.

At the end of the research, it is seen that the works analyzed with in the scope of the study include many samples about the values transfer to the children and it is made firm that it can be suggested as a main material in a study which takes values education to the forefront.

Key Words: Character Education, Value, Value Education, Aytül AKAL, The Character Education In The Novels Of Aytül AKAL.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	iii
ÖN SÖZ	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
KISALTMALAR	xx
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi	1
1.2. Problem Durumu	2
1.3. Varsayımlar	3
1.4. Sınırlılıklar	3
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1. Karakter Nedir?	4
2.2. Değer Nedir?	4
2.3. Değerlerin Özellikleri	6
2.4. Değerlerin Önemi ve İşlevi	6
2.5. Karakter Eğitimi.....	7
2.6. Değerler Eğitimi.....	9
2.7 Türk Millî Eğitim Sisteminde Değerler Eğitimi	10
2.8. Değerler Eğitiminde Türkçe Dersinin İşlevi.....	13
2.9. Çocuk Edebiyatından Romanlar ile Değerler Eğitimi	16
2.10. Aytül AKAL'ın Hayatı ve Edebî Kişiliği	18

2.10.1. Hayatı	18
2.10.2. Edebî Kişiliği	19
2.10.3. Eserleri	23
2.10.3.1. Masal Kitapları.....	23
2.10.3.2. Öykü Kitapları.....	23
2.10.3.3. Resimli Kitapları	24
2.10.3.4. Romanları.....	24
2.10.3.5. Şiir Kitapları.....	25
2.10.3.6. Oyunları	25
2.10.3.7. Derlemelerde Yer Alan Yazıları	25
2.10.4. Ödülleri	26
2.11. Mavisel YENER'in Hayatı ve Edebî Kişiliği	26
2.11.1. Eserleri	27
2.11.2. Aytül AKAL ile Ortak Eserleri.....	27
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	28
3.1. Araştırmanın Modeli	28
3.2. Araştırmanın Yöntemi.....	28
3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	28
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: İNCELENEN ESERLER.....	31
4.1. Eserler	31
4.1.1. Fantastik Galaksi Serisi.....	31
4.1.1.1. Biri Uzaylı mı Dedi?	31
4.1.1.1.1. Olay Örgüsü	31
Dünya'dan çok uzakta Hexonya adında bir gezegen vardır.	
Hexonya'da çocuklara doğduklarında üç harften oluşan bir isim verilir.	

Çocuk, yaşadığı her 50 yılın sonunda ismine istediği bir harf ekler. İsimlerdeki harf sayısı, ismin sahibinin yaşı hakkında fikir verir.....	31
4.1.1.1.2. Şahıs Kadrosu	35
4.1.1.1.2.1. Okul Müdürü TelteneK.....	35
4.1.1.1.2.2. Müzik Öğretmeni Allegro	35
4.1.1.1.2.3. Hexonya Başkanı Postibidik	35
4.1.1.1.2.4. Hex	36
4.1.1.1.2.5. Nen	36
4.1.1.1.3. Zaman.....	36
4.1.1.1.4. Mekân.....	36
4.1.1.2. Yine mi Uzaylı?	36
4.1.1.2.1. Olay Örgüsü	36
4.1.1.2.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	41
4.1.1.2.2.1. Hex	41
4.1.1.2.2.2. Nen	41
4.1.1.2.2.3. Ezi	42
4.1.1.2.2.4. Oki.....	42
4.1.1.2.2.5. Zomtrikista	42
4.1.1.2.2.6. Bay Ozezi	42
4.1.1.2.2.7. Allegro	42
4.1.1.2.2.8. Postibidik	42
4.1.1.2.2.9. Elif.....	42
4.1.1.2.3. Zaman.....	43
4.1.1.2.4. Mekân.....	43
4.1.1.3. Çılgın Uzay Planı	43
4.1.1.3.1. Olay Örgüsü	43

4.1.1.3.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	47
4.1.1.3.2.1. Bayan Tonto	47
4.1.1.3.3. Zaman.....	47
4.1.1.3.4. Mekân.....	47
4.1.2. Kayıp Kitaplıktaki İskelet	47
4.1.2.1. Kayıp Kitaplıktaki İskelet	47
4.1.2.1.1.Olay Örgüsü	47
4.1.2.1.2.Şahıs ve Varlık Kadrosu	54
4.1.2.1.2.1.Ceylan	54
4.1.2.1.2.2.Hilmi Efendi.....	54
4.1.2.1.2.3.Ceylan'ın Annesi.....	54
4.1.2.1.2.4.Ali.....	54
4.1.2.1.2.5.Efes.....	54
4.1.2.1.2.6.Kapkap	54
4.1.2.1.3. Zaman.....	55
4.1.2.1.4. Mekân.....	55
4.1.2.2. Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2 Yaşayan Ölüler.....	55
4.1.2.2.1. Olay Örgüsü	55
4.1.2.2.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	61
4.1.2.2.2.1. Akila Gayus Julyus	61
4.1.2.2.2.2. Vitruoya	62
4.1.2.2.2.3. Arete.....	62
4.1.2.2.2.4. Epistem.....	62
4.1.2.2.2.5. Artisteles	62
4.1.2.2.2.6. Tulyus.....	62
4.1.2.2.2.7. Suzan.....	62

4.1.2.2.2.8. Kappak	63
4.1.2.2.2.9. Baykuş Serapis	63
4.1.2.2.2.10. Hadriannika	63
4.1.2.2.3. Zaman.....	63
4.1.2.2.4.Mekân.....	63
4.1.2.3. Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3 Fare Sarayı	63
4.1.2.3.1. Olay Örgüsü	64
4.1.2.3.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	71
4.1.2.3.2.1. Saniye Hanım.....	71
4.1.2.3.2.2. Nurten Hanım.....	71
4.1.2.3.2.3. Miro.....	72
4.1.2.3.2.4.Ponpol	72
4.1.2.3.2.5. Benek	72
4.1.2.3.3. Zaman.....	72
4.1.2.3.4. Mekân.....	72
4.1.3. Kırmızı Arabanın Hayaleti.....	72
4.1.3.1. Olay Örgüsü	72
4.1.3.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	87
4.1.3.2.1. I. Delikanlı	87
4.1.3.2.2. I. Kız.....	87
4.1.3.2.3. II. Delikanlı: Kaya.....	88
4.1.3.2.4. Sumru	88
4.1.3.2.5. II. Genç Kız.....	88
4.1.3.2.6. İlayda.....	88
4.1.4. Süper Çocuklar.....	88
4.1.4.1.Süper Çocuklar-1 Renk Delisi	88

4.1.4.1.1. Olay Örgüsü	89
4.1.4.1.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	91
4.1.4.1.2.1. Mete	91
4.1.4.1.2.2. Tuna	91
4.1.4.1.2.3. Asya	92
4.1.4.1.3. Zaman.....	92
4.1.4.1.4. Mekân.....	92
4.1.4.2. Süper Çocuklar-2 Ses Delisi	92
4.1.4.2.1. Olay Örgüsü	92
4.1.4.2.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	95
4.1.4.2.2.1. Erhan	95
4.1.4.2.2.2. Melis.....	95
4.1.4.2.3. Zaman.....	95
4.1.4.2.4. Mekân.....	95
4.1.4.3. Süper Çocuklar-3 Koku Delisi	96
4.1.4.3.1. Olay Örgüsü	96
4.1.4.3.2. Şahıs Kadrosu	99
4.1.4.3.2.1. Lila	99
4.1.4.3.2.2. Alev	99
4.1.4.3.2.3. Carlo.....	99
4.1.4.3.3. Zaman.....	99
4.1.4.3.4. Mekân.....	99
4.1.4.4. Süper Çocuklar-4 Süs Delisi	100
4.1.4.4.1. Olay Örgüsü	100
4.1.4.4.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	103
4.1.4.4.2.1. Gamze	103

4.1.4.4.2.2. Seher İnci Merteli.....	104
4.1.4.4.2.3. Handan Hanım	104
4.1.4.4.3. Zaman.....	104
4.1.4.4.4. Mekân.....	104
4.1.5. Süper Gazeteciler Serisi	104
4.1.5.1. Süper Gazeteciler-1.....	104
4.1.5.1.1. Olay Örgüsü	104
4.1.5.1.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	110
4.1.5.1.2.1. Evren	110
4.1.5.1.2.2. Yener	110
4.1.5.1.2.3. Selin	110
4.1.5.1.2.4. Elif.....	111
4.1.5.1.2.5. Tarih Öğretmeni Osman Bey	111
4.1.5.1.2.6. Oğuzcan Selimoğlu	111
4.1.5.1.2.7. Altay Şen.....	111
4.1.5.1.2.8. Seher Hanım.....	111
4.1.5.1.3. Zaman.....	112
4.1.5.1.4. Mekân.....	112
4.1.5.2. Süper Gazeteciler 2- Parktaki Esrar	112
4.1.5.2.1.Olay Örgüsü	112
4.1.5.2.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	126
4.1.5.2.2.1. Arif	126
4.1.5.2.2.2. Sümül Hanım	126
4.1.5.2.2.3.Süleyman Efendi	126
4.1.5.2.2.4. Belediye Başkanı Hakkı Bey	126
4.1.5.2.2.5. Nihal Hanım.....	127

4.1.5.2.2.6. Yüksel Bey	127
4.1.5.2.3. Zaman.....	127
4.1.5.2.4. Mekân.....	127
4.1.5.3. Süper Gazeteciler 3-Likörlü Çikolata	127
4.1.5.3.1.Olay Örgüsü	127
4.1.5.3.2. Şahıs Kadrosu	137
4.1.5.3.2.1. Oktay Bey	137
4.1.5.3.2.2. Mercan Hanım.....	138
4.1.5.3.2.3. Meltem	138
4.1.5.3.2.4. Doktor Mustafa Bey	138
4.1.5.3.3. Zaman.....	138
4.1.5.3.4. Mekân.....	138
4.1.5.4. Süper Gazeteciler 4-Belalı Davetiye.....	139
4.1.5.4.1.Olay Örgüsü	139
4.1.5.4.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu	149
4.1.5.4.2.1. Erkan Bey	149
4.1.5.4.2.2. Bahar Hanım	149
4.1.5.4.2.3. Azmi.....	150
4.1.5.4.2.4. Zehra Hala.....	150
4.1.5.4.3. Zaman.....	150
4.1.5.4.4. Mekân.....	150
BEŞİNCİ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR.....	151
5.1. Tespit Edilen Değerler ve Yorumlar	155
5.1.1. Etik İletiler.....	155
5.1.1.1. Duyarlılık.....	155
5.1.1.1.1.Sosyal Çevreye Karşı Duyarlılık.....	155

5.1.1.1.2. Doğal Çevreye Karşı Duyarlılık	156
5.1.1.2. Dürüstlük ve Doğruluk	159
5.1.1.3. Nazik Olma	163
5.1.1.3. Vatanseverlik	168
5.1.2. Sosyolojik İletiler	169
5.1.2.1. Aile Birliğine Önem Verme	169
5.1.2.2. Dostluk-Arkadaşlık	171
5.1.2.3. Paylaşımçı Olma.....	179
5.1.2.4. Yardımlaşma ve Dayanışma.....	180
5.1.3. Psikolojik İletiler	180
5.1.3.1. Empati	180
5.1.3.2. Güven	181
5.1.3.3. İyimserlik.....	182
5.1.3.4. Merhamet.....	183
5.1.3.5. Sahip Olduklarının Kıymetini Bilme	187
5.1.3.6. Saygı.....	188
5.1.3.7. Sevgi.....	190
5.1.3.7.1. Kendini Sevme ve Özgüven	191
5.1.3.7.2. Hayvan Sevgisi.....	192
5.1.4. Ekonomik İletiler.....	195
5.1.4.1. Çalışkanlık.....	195
5.1.5. Diğer İletiler	202
5.1.5.1. Bağımsız ve Özgür Düşünebilme.....	202
5.1.5.2. Cesaret	204
5.1.5.3. Estetik Duyguların Geliştirilmesi.....	207
5.1.5.4. Fedakârlık.....	207

5.1.5.5. Kültürel Mirasa Sahip Çıkma.....	208
5.1.5.6. Misafirperverlik.....	210
5.1.5.7. Sorumluluk.....	210
ALTINCI BÖLÜM: SONUÇ, ÖNERİLER, KAYNAKÇA.....	213
6.1. Sonuç.....	213
6.2. Öneriler	214
KAYNAKÇA.....	215
ÖZGEÇMİŞ	221

KISALTMALAR

AIDS: Akkiz İmmün Yetmezlik Sendromu

BUD: Biri Uzaylı mı Dedi?

ÇUP: Çılgın Uzay Planı

ÇGYD: Çağdaş Gazeteciler ve Yazarlar Derneği

KAH: Kırmızı Arabanın Hayaleti

KKİ1: Kayıp Kitaplıktaki İskelet-1

KKİ2: Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2 Yaşayan Ölüler

KKİ3: Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3 Fare Sarayı

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

SÇ1: Süper Çocuklar-1 Renk Delisi

SÇ2: Süper Çocuklar-2 Ses Delisi

SÇ3: Süper Çocuklar-3 Koku Delisi

SÇ4: Süper Çocuklar-4 Süs Delisi

SG1: Süper Gazeteciler-1

SG2: Süper Gazeteciler-2 Parktaki Esrar

SG3: Süper Gazeteciler-3 Likörlü Çikolata

SG4: Süper Gazeteciler-4 Belalı Davetiye

TDK: Türk Dil Kurumu

vd. : ve diğerleri

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

İçinde bulunulan çağda bilim ve teknoloji, fiziksel mesafeleri kısaltmış adeta dünyayı küçültmüştür ancak insanlar arasındaki mesafeler kısılırken ruhlar arasındaki mesafeler artmış ve kişilerarası iletişim ve duygusal bağlar zayıflamıştır. Görsel, işitsel, sosyal medyada ulaşılan haberlere bakıldığında insanların artık daha bencil, daha öfkeli ve daha saldırgan olduğu görülmektedir. İnsanların birbirine karşı sergilediği bu tahammülsüzlük, toplumsal huzuru bozmakta ve insanları tedirgin etmektedir. Sosyal devlet, her şeyden önce yurttaşlarının huzur içinde hayatını sürdürmesini sağlamakla yükümlü olduğundan devletler artık bu kötüye gidişe çözümler aramakta ve bu çözümün her bireye evrensel ve ulusal değerlerin kazandırılmasından yani karakter eğitiminden geçtiğini görmektedir. Bu nedenle gelişmiş ülkeler, eğitim sistemlerinde değerlere daha çok yer verilecek şekilde değişiklikler yapmaktadır. Türk Millî Eğitim sisteminde de bu doğrultuda değişiklikler yapılmıştır.

Toplumsal bir varlık olan insanları bir arada tutan değerlerin öneminin gün geçtikçe azalması, hem toplumsal hem evrensel barışı tehdit etmektedir. Teknolojinin gelişmesi büyük bir kazanım iken teknolojinin bilinçsiz kullanımı, teknoloji bağımlılığı gibi olumsuzlukları da beraberinde getirmiştir. Yeni nesiller etrafında olup bitene karşı duyarsızlaşmaya başlamış ve bu duyarsızlık kötü niyetli kimseler için fırsat bilinmiştir. Kitle iletişim araçları, kimi bireylerde farkındalık oluştururken kimi zaman da değer çatışmalarına yol açmaktadır. Özellikle 7’den 70’e herkesin en kolay ulaştığı televizyon bu konuda hiç de masum değildir. Kanalların yer verdiği kimi program, dizi ve filmler; Türk-İslam kültürü ile yetişmiş bireylere sunduğu kirlilikler bakımından adeta akıllara durgunluk verecek cinstendir. Ancak asıl şaşılacak durum bu tür programların kamuoyu nezdinde kabul edilmiş olmasıdır. Bu durum, bireylere çok küçük yaşlarda istenen değerlerin aşılmasının ve özellikle de örnek yaşantılar yoluyla bu değerlerin köklerinin sağlamlaştırılmasının önemini ortaya çıkarmaktadır.

İnsanlar, tüm bilgilerini yaşantı yoluyla edinemez; çünkü yaşantı yoluyla edinilen bilgiler, bildiklerimizin pek azını oluşturur. Ailedeki eğitim daha çok yaşantıya dayalıyken eğitim kurumları çocuklara başkalarının yaşantılarından da bilgi edinmesini sağlar. Bu başkaları bazen arkadaş bazen de karşılaşılan edebî metinlerdeki şahıs ve varlıklardır. Edebiyatın insanı insana anlatan en etkili araç olduğu düşünülürse, çocuğun karşılaştığı edebî eserin önemi ortaya çıkacaktır. Edebî eserler, insanın bireysel ve toplumsal yaşamına dair pek çok olay ve durumu konu edinmekte ve içerdikleri iletiler aracılığıyla okurlarına bireysel ve toplumsal hayatlarında karşılaştıkları çatışma durumlarının sadece onların başına gelmediğini göstermektedir. Bu yaşantıları okuyan kişiler, kendi çatışmalarının çözümü hakkında da ipuçları bulabilecektir. Öyleyse eğitim, sistem içindeki her bireyi nitelikli edebî eserlerle buluşturmalıdır. Bu gereklilik, son yıllarda çocuk edebiyatı alanında verilen eser sayısını gözle görülür derecede arttırmıştır. Bu nicel artışın nitelikli eserin tespitini güçleştirdiği de açık bir gerçektir. Günümüzde birçok yazarın kitapları karakter, konu, dil ve anlatım ve ileti açısından incelenmiş ve nitelikleri tartışılmıştır. Benzer bir kaygıdan hareketle, Aytül AKAL'ın romanlarının eğitsel iletiler açısından incelenmesini amaç edinen bu çalışma ile yazarın çocuk kitaplarının çocuk okurun bilişsel, duyuşsal ve toplumsal gelişimine uygunluğu tespit edilmek istenmektedir. Bu noktada söz konusu çalışmayla araştırmacılara, Aytül AKAL'ın romanlarına yönelik veri sağlanabilecek; niteliklerine göre bu eserler eğitimciler ile anne-babalara çocuk eğitiminde önerilebilecektir. Bu doğrultuda Aytül AKAL'ın on beş romanı incelenerek bu romanlarda yer alan değerler tespit edilmeye ve tespit edilen değerler yorumlanmaya çalışılmıştır.

1.2. Problem Durumu

Bu çalışmada edebî metinlerin karakter eğitimindeki yeri sorgulanmış ve çocuk edebiyatının yaşayan yazarlarından Aytül AKAL'ın hedef kitlesi çocuklar olan romanları değerler eğitimi bağlamında irdelenmiştir. Problem durumu olan “Aytül AKAL'ın romanlarında karakter eğitime yönelik olarak tespit edilen değerlere dair bulgu ve yorumlar nelerdir?” sorusunun cevabı aranmıştır.

1.3. Varsayımlar

- Karakter eğitiminin değerler eğitimiyle gerçekleştirileceği varsayılmaktadır.
- Romanlarda yer alan değerlerin öğretim programlarında yer verilen değerlerle uyum içinde olduğu varsayılmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma, Aytül AKAL'ın 2000 yılından 2018 yılına kadar yayımlanmış 15 romanının, MEB Değerler Eğitimi Yönergesi doğrultusunda değerler eğitimi bağlamında incelenmesi ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Karakter Nedir?

Karakter, bir bireyin ya da topluluğun kendine özgü olan, onu başkalarından ayıran temel belirti ve onun davranışlarını belirleyen ana özelliktir. İnsanların çok yönlü özelliklerini gösteren davranışlar bütünlüğüdür. İnsanın kendisine, çevresindekilere, genel olarak topluma karşı tavırlarını belirleyen karakter, toplumsal bir kavramdır. İyi bilme, iyi sevmeye ve iyiye ulaşma olarak da tanımlanır.

Günümüzde insanlığın en çok ihtiyaç duyduğu değerlerden birisi de karakterdir. Karakter insanlık yaşamının olmazsa olmazlarından. Karakter başlı başına bilinçli bir şekilde gerek aile gerekse eğitim ve öğretim içerisinde verilmelidir. Bireye istenen özellikleri kazandırmayı amaçlayan karakter eğitimi, değerler eğitimi ile yapılabilir. Bu nedenle bu bölümde karakter eğitimi ve değerler eğitimi birlikte ele alınacaktır. Öyleyse “değer” ve “değerler eğitimi” kavramlarını ele almak yerinde olacaktır.

2.2. Değer Nedir?

Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet (TDK, 2015: 607) olarak tanımlanan değer kavramı soyut bir kavram olmakla birlikte yüzyıllardır değişimlere uğrayan toplumları bir arada tutan en önemli unsur olmuştur.

TDK Türkçe Sözlük’te (TDK, 2015) değer sözcüğünün anlamları şu şekilde verilmiştir:

1. Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet
2. Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, kıymet, paha, valör
3. Üstün nitelikli meziyet, kıymet
4. Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse
5. Felsefe kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey
6. Matematik bir değişkenin veya bilinmeyen sayı ile anlatımı
7. Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddî ve manevî öğelerin bütünü.

Değer kavramı pek çok bilim dalında yer alır. Dolayısıyla pek çok bilim insanı tarafından da tanımlanıp açıklanmıştır.

İ. Kuçuradi (1971: 54), felsefi düşünce tarihinde “değer”in soyut bir kavram olduğu için sık sık farklı anlamları dile getirmek için kullanıldığını söyler. “Değer” teriminin iktisattan etiğe geçmiş bir terim olduğunu belirtir. Buna göre iktisadın terimi olarak değer insan emeğinin ürünüyle, nesnelerle ve parayla ilgilidir. Aynı şekilde K. Demirel (2006: 22) de “değer”in genelde bir şeyin para olarak karşılığı olduğunu belirtir. Eşya ve insan için aynı sözcük kullanılmaktadır.

Araştırmada ele alınacak “değer” kavramı daha çok sosyal bilimler ile bağlantılıdır. Bu bağlamda kişiye ve gruba yararlı, kişi ve grup için istenilir veya kişi ve grup tarafından beğenilen her şey bir değere sahiptir (J. Fichter, 1990: 142), tanımından yola çıkılarak değer insanın zihninde var olduğu anlaşılmaktadır. İnsanın olduğu yerde seçimler, arzular ve yargılar olur. E. Güngör (2000: 27) de değer bir şeyin arzu edilebilir veya edilemez olduğu hakkındaki inanç olduğunu belirtir.

V. Bozkurt ise (2008: 93) değerlerin amaçlarımızı ve davranışlarımızı belirlemede bize neyin doğru neyin yanlış olduğunu söyleyen standartlar olduğunu belirtir. Başka bir ifadeyle değer, toplumsal arzulardan oluşan kavramlardır.

Değerler toplumda birlikte yaşayan insanların oluşturduğu ortak amaçlardır. H. İ. Bahar (2005: 78), aynı kavram ile ilgili olarak; güç, zenginlik, adalet, eşitlik, aşk, çalışkanlık, misafirperverlik, dürüstlük gibi toplumun sahip olduğu ortak tutum ve bakış açılarını değer olarak tanımlar. Öyleyse değerler toplumsal düzeni sağlayan kavramlardır. Değerler toplumu oluşturan bireylere, nelerin önemli olduğunu, nelerin tercih edilmesi gerektiğini kısacası nasıl yaşanılması gerektiğini belirtir (Akbaş, 2008: 10). Değerler toplumun gelenek ve göreneklerini meydana getirir ve onların sürekliliğini sağlar.

H. Çelikkaya’ya (1996: 168) göre değer; bir toplum, bir inanç, bir ideoloji içinde veya insanlar arasında kabul edilmiş, benimsenmiş ve yaşatılmakta olan toplumsal, insani, ideolojik veya ilahi kaynaklı her türlü duygu, düşünüş, davranış,

kural ya da kıymetlerdir. Değerler toplumun sosyo-kültürel öğelerine anlam veren en önemli ölçütlerdir (Özensel, 2003: 219). Aynı doğrultuda Çiftçi (1999: 112) de değerlerin toplumun üyeleri tarafından paylaşılan, toplumun gereksinimlerinin karşılanması açısından yararlı görülen ve duyularla yakından ilişkili ölçüler olduğunu ifade eder.

“Değer” kavramına dair tanımlardan yola çıkılarak, “değer”in insanoğlunun ürettiği her ürün için istenen, aranan, tercih edilen olduğu söylenebilir. Soyut bir kavram olan değer, insanın toplumdaki rolünü ve yerini belirlemekte; gelenek ve göreneklere oluşturup bu sistemin sürekliliğini sağlamaktadır.

2.3. Değerlerin Özellikleri

“Değer” kavramını daha iyi anlayabilmek için bu kavramın özellikleri açıklanmalıdır. 1900’lerin başından bu yana değer eğitimi alanında çalışmalar yapılmaktadır. Farklı bilim dallarında yer alan “değer” kavramını pek çok araştırmacı konu edinmiştir. Değerler üzerine birçok araştırma yapan Schwartz ve Bilsky (1987’den Aktaran: Kuşdil ve Kâğıtçıbaşı, 1987) değerlerin özelliklerini şöyle sıralamaktadır:

1. Değerler inançlardır. Ancak tümüyle nesnel, duygulardan arındırılmış fikir niteliği taşımazlar. Etkinlik kazandıklarında duygularla iç içe geçerler.
2. Değerler, bireyin amaçlarıyla (eşitlik gibi) ve bu amaçlara ulaşmada etkili olan davranış biçimleriyle (hak bilirlilik, yardımseverlik) ilişkilidirler.
3. Değerler, özgül eylem ve durumların üzerindedirler. Örneğin, itaatkârlık değeri, evde, işte, okulda ve tanımadığımız kişilerle olan ilişkilerimizin tümünde geçerlidir.
4. Değerler, davranışların, insanların ve olayların seçilmesini ya da değişimini yönlendiren standartlar olarak işlev görürler.
5. Değerler taşıdıkları öneme göre kendi aralarında sıralanırlar. Bu sıralama değer önceliklerini belirleyen bir sistem oluşturur. Kültürler ve bireyler sergiledikleri değer öncelikleri sistemleriyle betimlenebilirler.
6. Değerler değişime açık yapılardır. Zaman içinde etkileşim ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçları karşılamak için değer önceliklerinde değişiklikler olabilir (2000: 60).

2.4. Değerlerin Önemi ve İşlevi

Sosyal bir varlık olan insan, mensubu olduğu toplumda sürekli bir etkileşim içindedir. Bu etkileşim, toplumsal değerleri ortaya çıkarır. Sosyal etkileşim sadece bireyler için değil farklı toplumlar için de geçerlidir ve bu etkileşim de evrensel

değerleri ortaya çıkarır. Ortaya çıkan değerler, toplumsal ve evrensel düzene katkı sağlar.

Tezcan (1974'ten Aktaran: Yazıcı, 2006: 503) değerler siteminin fonksiyonlarını şöyle sıralar:

1. Bireye amaç ve yön tayin eder.
2. Bireysel ve toplumsal faaliyetlerin esaslarını ve genel yönünü verir.
3. Bireylerin davranışlarını yargılamaya yardımcı olur.
4. Bireyin başkalarından ne beklemesi gerektiğini ve kendisinden ne beklediğini bilmesini sağlar.
5. Bireyin doğru ve yanlış, haklı ve haksız, hoş giden ve gitmeyen, ahlâkî ve ahlâkî olmayı ayırt etmesini sağlar.

Bu sıralama, “değer”in sosyal hayatın şekillenmesindeki etkilerini gözler önüne sermektedir. Aynı fikirde olan Fichter (1990: 139)’a göre değerlerin görevlerinden bazıları şunlardır:

1. Değerler, yargılamada bir araç olarak kullanılır.
2. Kişinin dikkatini istenen, yararlı ve önemli görülen kültür nesneleri üzerinde odaklaştırır.
3. İdeal düşünme ve davranma yollarını gösterirler.
4. Sosyal rollerin sevilmesinde ve gerçekleştirilmesinde rehberlik ederler.
5. Sosyal kontrol ve baskı araçları görevini yerine getirirler.
6. Dayanışma araçları olarak devreye girerler (Aktaran Aydın, 2011: 41-42).

Özetlemek gerekirse toplumsal hayatı düzenlemekte en etkili insanî unsur değerlerdir. Değerler eğitimi de özünde insanın yaradılış kodlarında var olan değerleri ortaya çıkarmak üzerine kurulmuştur.

2.5. Karakter Eğitimi

Bir ulusun mensubu olan her bireyde bulunmasının amaçladığı bazı özellikler vardır. Bu özellikleri taşıyan yani istenen karakterde bireyler yetiştirirken de değerler eğitime başvurulacaktır. Çocukların aileden farklı bir sosyal çevreye girdiği ilk basamak okullardır. Bu nedenle de karakter eğitimi noktasında okullara fazlasıyla görev düşmektedir. Bireyin ailesinden sonra davranışlarının şekillendirildiği kurum olan okullar bir plan dâhilinde bu eğitimi vermelidir. Cronbach’a (1978’den aktaran: Başaran, 1997) göre okulun karakter eğitimindeki görevleri şunlardır:

1. Öğrencinin güven içinde olacağı bir çevre hazırlayarak onun duygusal olgunluğa ulaşmasına yardım etmelidir.
2. Öğrencinin ahlâklı olma arzusunu desteklemelidir.
3. Karşılaşılan ahlâkî çatışmaların akılcı yollarla çözülebileceği öğrencilere öğretilmelidir.
4. Öğrencileri belli yaşantıların içine sokarak ortaya çıkan ahlâkî çatışmaları çözmesi için fırsat sunmalıdır.
5. Öğrencinin kazandığı bu yaşantılarla, bilinçli olarak ahlâkî kavramlara ulaşmasına yardım etmelidir.

Değerler eğitimine dayalı karakter eğitiminin okul bölümünde en etkin rolü öğretmenler üstlenmektedir. Ryan (1999'dan Aktaran: Akbaş, 2004), okullarda başarılı bir karakter eğitiminin gerçekleştirilmesi için öğretmenlerin bazı ilkelere dikkat etmesi gerektiğini belirterek bu ilkeleri şu on maddeyle açıklamıştır:

1. Öğretmen karakteriyle model olmalı, karakterini kendi yapılandırılmalıdır.
2. Öğretmenler öğrencilerin ahlâkî karakterlerini geliştirmeli, meslekî sorumluluk ve kıdem oluşturmalıdır.
3. Öğretmenler hayatta neyin doğru neyin yanlış olduğu konusunda öğrencilerle konuşmalıdır.
4. Ahlâkî konuların dağılımında kendi pozisyonu hakkındaki düşüncelerini açıkça ifade edebilmelidir.
5. Öğretmenler öğrencilerin empati kurmasına yardımcı olmalıdır.
6. Öğretmenler sınıfta olumlu ahlâkî atmosfer oluşturmalıdır.
7. Öğretmenler okulda ve toplumda öğrencilerin ahlâkî davranışları uygulamalarını sağlayacak aktiviteler oluşturmalıdır.
8. Öğretmenler velilerle güçlü ilişkiler kurmalı, okulda işbirliğini sağlamalıdır.
9. Karakter eğitimi tek bir dersle sınırlı kalmamalı, okul yaşamının bütününe yayılmalıdır. Okul; sınıftan kantine, kantinden oyun alanına kadar iyi bir karakter biçimlendirme merkezi olmalıdır.
10. İnsan sanat, edebiyat, tarih ve biyografilerle var olmuştur. Bu yüzden öğretmen öğrencilerin karakter eğitiminde edebî metinleri kullanmalıdır.

Özellikle ilk çocukluk yıllarında olumsuz duyguların bastırılması ve olumlu kişilik gelişimi açısından, değerlerin kazandırılmasına yönelik çalışmalar çok önemlidir. Değerler eğitimi, bireylerde istendik ahlâk eğitiminin temellerini oluşturacaktır. Böylece öfkesini, sevgisini, açlığını, hırsını; doğruya, iyiye, güzele, yönlendirebilen, olumlu değerlere sahip bireyler yetiştirmek de mümkün olacaktır. Çocuklarda sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik oluşturmak, eğitimin temel amaçlarından biri olarak kabul edilmektedir. İstenen karakter özelliklerinin kazandırılmasında en etkili yöntemlerden biri farklı yaşantı ortamları oluşturmak bir

diğeri ise çocukların başka yaşantılara şahit olmalarını sağlamaktır. İşte bu noktada edebî metinler etkili birer araçtır. Bu gerçekten hareketle bu çalışmada çocuk edebiyatı yazarı Aytül AKAL'ın kaleme aldığı 15 roman, karakter eğitimi bağlamında incelenmiştir.

2.6. Değerler Eğitimi

Düşüncelerin, eylemlerin ve inançların insan için taşıdığı anlama değer adı verilir. İnsanlar çevresinde olup bitenleri sahip oldukları değerlere göre algılar ve yargılar. Kişisel ve toplumsal yaşantısında da içselleştirdiği değerler etkili olur.

Eğitim, çocuğun ailede ve okulda olumlu kişilik kazanmasına ve potansiyel yeteneklerini keşfedip geliştirmesine imkân tanıyacak ortamı sağlamayı amaçlar. Yani bir öğretme sürecinden çok, çocuğun kendi potansiyelini ortaya çıkarmasını ve bu potansiyeli kullanmasını sağlayacak ortamı hazırlar.

Değer kavramı çeşitli olaylar, olgular ve düşünceler karşısında bireylerin tepki ve düşünce birliği içinde olmasını sağlar. Toplumsal bir varlık olan insanın toplumsal konu ve olaylarda tepki ve düşünce birlikteliği sağlaması ancak ortak değerler eğitimi ile mümkün olacaktır.

Son yıllarda eğitim, sadece ölçülebilir başarıya indirgenmiş; asıl amacı kendini bilen, sorumluluk sahibi, karakterli ve erdemli bireyler yetiştirmek iken bu özelliklere sahip bireylerden ziyade sınavlarda başarı gösteren bireylere odaklanmıştır. Meslek seçiminde bile sevgi ve ilgi yerine iş güvencesi olan ve iyi para kazandıran meslekler ön plana çıkmıştır. Eğitim hayatı boyunca hırsla sınavlara giren her öğrenci, her arkadaşının aslında aynı zamanda rakibi olduğunu bilerek yetişmektedir. Bu sistem, daha küçük yaşlardan itibaren çocukların huzursuzluk içinde büyümelerine zemin hazırlamaktadır. Bu durum da zaman içinde birçok olumsuzluğa neden olmaktadır. Ulusal ve evrensel değerlere sahip, insanî ve ahlâkî yönü güçlü bireyler yetiştirmenin önemi her geçen gün artmakta ve bu yolun değerler eğitiminden geçtiği gerçeği artık bilinmektedir. Bu nedenle de değerler eğitimi her geçen gün önemi artan bir kavram olarak varlığını sürdürmektedir.

Yaman (2014: 18); kabul edilen değerlerin bireyin gelecekteki kişiliğini, bakış açısını, davranışlarını, hayatını belirleyecek unsurlar olduğu için, bireyin belli başlı değerlerin farkına varması, gerekli değerleri kazanması, yeni değerler benimsemesi; bütün bu değerleri kişiliğinin temel yapı taşları haline getirerek davranışa dönüştürmesi gerektiğini savunur. Neredeyse hayat boyu devam eden bu değer kazandırma süreçlerine değerler eğitimi denilmektedir.

Değerlerin ve değerlerin eğitiminin önemi herkes tarafından bilinen ve kabul edilen bir gerçek olsa da bu değerlerin kazandırılmasında yani değerler eğitiminde izlenecek yol ve kullanılacak yöntem hakkında farklı görüşler vardır. Değerler eğitimiyle ilgili alan araştırması yapıldığında, bu konu hakkındaki yaklaşımların üç gruba ayrıldığı görülür: Bunlar doğrudan değer öğretimi, akıl yürütmeye dayalı değer öğretimi ve içinde yaşanan kültürü temele alan bütüncül değer eğitimi yaklaşımıdır (Doğanay, Seggie, Caner, 2012: 75).

Değerler eğitiminin okullarda etkili bir şekilde verilebilmesi için aile ve toplum değerler eğitimi programlarını desteklemelidir (Ekşi ve Okudan, 2011: 181). Okul-aile-çevre işbirliği ile değer aktarımı daha etkili ve kalıcı şekilde gerçekleşir. Bunun yanında okulda sunulacak değerler eğitiminde en aktif rolü öğretmenler oynamaktadır. Öğretmenler değerler eğitimi ile gençlerin duygu ve düşünce dünyasını olgunlaştırmalı ve onları özgürleştirmelidir. Bu olgunlaşma ve özgürleşme süreci hem toplum hem de birey için önemlidir (Doğanay, Seggie, Caner, 2012: 80). Değerleri içselleştiren bireyler en başta ırk, dil, din, cinsiyet gibi ayrımları bir kenara koyup “Yaradılanı severim, Yaradan’dan ötürü.” diyebilecektir. Bu, toplumsal ve evrensel barış için çok büyük bir kazanımdır.

2.7 Türk Millî Eğitim Sisteminde Değerler Eğitimi

21. yüzyıl, bilim ve teknoloji çağı olarak adlandırılırken bu hızlı gelişim ve değişim birçok olumsuzluğu da beraberinde getirmiştir. İnsanî anlamda ciddi bir yozlaşma görülmekte, akıllara durgunluk verecek ölçüde olumsuz olaylara hayretle şahit olunmaktadır. Artan şiddet olayları, bencillikler, kendisine veya etrafına zarar verme eğilimleri birey ve toplum huzurunu kaçırmakta; geleceğe umutla bakmak isteyen duyarlı insanları çözümler aramaya itmektedir. Bu arayış içindeki toplumlar,

çözümün değerler eğitiminden geçtiğini fark etmiştir. Bir toplumdaki bireylerin kişilik yapılarını, dünya görüşlerini, yaşama şekillerini ortaya çıkaran eğitim sistemleri de istenen özelliklere sahip bireyler yetiştirmek için bünyesine değerler eğitimini katmıştır. Bu kapsamda öncelikli olarak 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda yer alan “Millî Eğitimin Genel Amaçları”na bakmak gerekir. 1973 tarihli Millî Eğitim Temel Kanunu’nda yer alan genel amaçlar şu şekildedir:

Millî Eğitimin genel amacı bütün bireyleri;

1. Atatürk İnkılâp ve İlkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa’nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak. Yukarıda da görüldüğü üzere Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçlarında değerler eğitiminden bahsedilebilir. Bu amaçlar bireylerin nasıl yetiştirilmesi gerektiği noktasında yol haritası görevini üstlenmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı, değerler eğitiminin okullarda nasıl yürütüleceğine ilişkin olarak bir genelge yayımlayarak konuya verdiği önemi ortaya koymuş ve eğitimcilere bu konuda rehber olmayı amaçlamıştır. Bu genelge (2010/53) şu şekildedir (Yaman, 2014):

Günümüzde küreselleşme; siyasî, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda pek çok gelişmeye imkân sağlarken bir taraftan da toplumsal yaşamı tehdit eden risk ve sorunların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bireyi, aileyi, yaşadığımız toplumu ve dünyayı tehdit eden risk ve sorunların çözümünde, toplumsal yaşantımızın temel yapısını oluşturan millî, manevî, sosyal, ahlâkî ve kültürel değerlerimizden olan yardımlaşma, dayanışma, hoşgörü, misafirperverlik, vatanseverlik, doğruluk, iyilik, temizlik, çalışkanlık, dürüstlük, sevgi, saygı, duyarlı olma, adil olma, paylaşımcı olma gibi kazanımlarımız en önemli referans kaynağımızdır.

Eğitim sistemimiz öğrencilerimize; bilgi, beceri, tutum kazandırmanın yanında onların dengeli, sağlıklı, gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere sahip, temel ve insanî değerleri kazanmış iyi insan, iyi vatandaş olarak yetişmelerini sağlamak görevini üstlenmiştir. Toplumsal hayatı oluşturan, insanları birbirine bağlayan, gelişmeyi, mutluluğu ve huzuru sağlayan, risk ve tehditlerden koruyan ahlâkî, insanî, sosyal, manevî değerlerimizin tüm bireylere kazandırılmasında en önemli etken eğitimidir. Bu kazanımların öğrencilere aktarılması da değerler eğitimi oluşturmaktadır.

Bakanlığımız değerlerimizi geliştirmeyi temel alan kültürel birikimimizi, 2003 yılından itibaren geliştirilen öğretim programlarına yansıtılmıştır. Uygulamaya konulan programlarımızın temel öğeleri arasında değerlerimize de yer verilmiştir. Dolayısıyla öğrencilerimizin bir taraftan yüksek düzeydeki kazanımlarımız olan değerlerimizi yaşamalarını sağlayarak toplumsal dayanışma ve bütünleşmeye katkı sağlamak, diğer taraftan da bu kazanımlarımızın gelecek nesillere aktarılmasındaki önemli görevi yerine getirerek artan ve değişen risk ve tehditlerden bireysel ve toplumsal korunmayı sağlamak amaçlanmaktadır.

Her öğrencinin biricik ve tek olmasını, bu tek ve biriciklerin çoklar olabilmesini ve yine çoklar içinde özel olmayı sağlayan okulun bir yaşam merkezi olarak; her öğrencinin ayrı bir değer olduğunu kabul etmesi değerler eğitiminin olmazsa olmazıdır.

Değerler eğitimi toplumun tümünü ilgilendirdiğinden çok boyutlu ele alınması gerekmektedir. Bu açıdan eğitim sistemini oluşturan tüm unsurların bu konuda duyarlılık ve bilinç kazanmasına ihtiyaç vardır. Öğretmenlerimizin de öğretim programlarının uygulayıcı olmanın yanında öğrencilerimize değerlerimizi kazandırmada öncü rol ve görevleri de bulunmaktadır.

Bu bağlamda; 2010-2011 eğitim öğretim yılının ilk haftasında Bakanlığımıza bağlı tüm resmî ve özel örgün eğitim kurumlarının bütün sınıf ve şubelerinde yukarıdaki esaslar doğrultusunda değerlerimizle ilgili olarak öğrencilerimizin yeterliliklerini artırmak ve bunların davranışlara yansımaları sağlamak amacıyla etkinlikler yapılacaktır.

Genelge, özellikle değerler eğitimine ayrı bir başlık olarak yer vermesi bakımından önemlidir. Disiplinler arası iş birliği içinde çalışılarak değerler, yeni nesillere kazandırılmalı ve bu değerlerin içselleştirilmesi sağlanmalıdır. Yine de bu iş birliği içinde en etkili disiplinin Türkçe olduğu, su götürmez bir gerçektir.

2.8. Değerler Eğitiminde Türkçe Dersinin İşlevi

Millî ve manevi evrensel değerlere sahip bireyler yetiştirmek her eğitim sisteminin temel amaçları içindedir. Bireylere istenen değerleri kazandırmada en önemli araç, insan iletişiminin temel taşı olan dil olacaktır. Millî kùltürün oluşumunda ve nesilden nesile aktarılmasında ana dil büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda ana dile sahip çıkma, onu koruma ve geliştirme de değerler arasında yer alır. Türkçeyi güzel kullanma, Türkçenin güzel ve etkili kullanılmasını sağlama, Türkçeyi koruma ve geliştirme becerileri her derste ön planda tutulsa da bu becerilere yönelik etkinlikler Türkçe dersinde yoğunlaşmaktadır.

Türkçe derslerinde öğrencilere millî ve manevî değerlere sahip ıkma, Türkçeyi edebî eserler aracılığıyla öğrenme, güzel ve etkili kullanma becerileri kazandırmak amaçlanmaktadır. 1981 yılına ait İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı'nda Türkçe dersinin amaı şu şekilde ifade edilmiştir (MEB, 1981):

Ulusal kùltürümüzün yeni kuşaklara aktarılması, ortak bir kùltür yoluyla kuşaklar arasında bağlılık kurulmasının sağlanması, millî eğitimimizin temel görevleri arasındadır. Okulda bu görevin yerine getirilmesinde en büyük ağırlık ve sorumluluk Türkçe derslerine düşmektedir. Çünkü ulusal kùltürümüzün en canlı, en birleştirici, ulus ve yurt sevgisini besleyip güçlendirici örnekleri, Türkçe yazılmış sanat eserleridir ve ocuk, bu eserlerin ilk örnekleri ile Türkçe derslerinde karşılaşacaktır.

İlköğretim Türkçe Öğretim Programında değerlerin öğretilmesiyle ilgili olarak 2018 yılında yayımlanan öğretim programına kadar net bir bilgi bulunmamaktadır. 2005 ve 2015 programlarında değerler ve değerler eğitimi ayrı bir başlık olarak bulunmazken bir kısım değerlerin diğer başlıklar altında verildiği gör÷lmektedir.

Yapılandırmacı yaklaşım ekseninde 2005 yılında hazırlanan yeni eğitim programının amacı şudur (MEB, 2005):

Dinledikleri, izlediklerini ve okuduklarını anlayan; duygu, düşünce ve hayallerini anlatan; eleştirel ve yaratıcı düşünen, sorumluluk üstlenen, girişimci, çevresiyle uyumlu, olay, durum ve bilgileri kendi birikimlerinden hareketle araştırma, sorgulama, eleştirme ve yorumlamayı alışkanlık haline getiren, estetik zevk kazanmış ve millî değerlere duyarlı bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır.

İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda, genel amaçların 9, 10 ve 11. maddelerinde değerlerle ilgili şu açıklamalar bulunmaktadır:

9. Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımaları,
10. Hoşgörülü, insan haklarına saygılı, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı olmaları ve çözümler üretmeleri,
11. Millî, manevî ve ahlâkî değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır.

“Okuma Metinlerinde Bulunması Gereken Özellikler” başlığı altında, metinlerin özellikleri belirtilirken metinlerde verilmesi gereken değerler genel olarak ifade edilmiştir. Bunlar:

1. Metinlerde millî, kültürel ve ahlâkî değerlere, milletimizin bölünmez bütünlüğüne aykırı unsurlar yer almamalıdır.
2. Metinlerde siyasî kutuplaşmalara ve ayrımcılığa yol açacak bölücü, yıkıcı ve ideolojik ifadeler yer almamalıdır.
3. Metinlerde insan hak ve özgürlüklerine, insanî değerlere aykırı öğeler yer almamalıdır
4. Metinler, öğrencinin kişisel gelişimine katkıda bulunacak ve onlara estetik bir duyarlılık kazandıracak nitelikte olmalıdır.

2005 ve 2015 Türkçe Öğretim Programı'nda değerlerin ayrı bir başlık olarak yer almadığı görülmüştür. Fakat programların içeriği incelendiğinde değerlerin az da olsa yer aldığı görülmektedir. Bu değerlerle öğrencilere ulusal ve evrensel değerleri fark ettirmenin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Yine farklı öğrenme alanlarında, konuşma, dinleme, yazma ve okuma becerilerinde değerlerin varlığından söz edilebilir. Sonuç olarak bu programlarda değerler örtük biçimde yer almıştır. Değerleri açıklamada ve öğretmede ise öğretmene yol gösterecek herhangi bir açıklamaya yer verilmediği görülmüştür.

2018 yılında yayımlanan Türkçe Öğretim Programı, öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili dil becerilerini ve zihinsel becerileri kazanmaları, bu becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmelerini sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve değerleri içeren bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Türkçe Dersi Öğretim Programı; dil becerilerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesini, diğer tüm alanlarda öğrenme, kişisel ve sosyal gelişme ile mesleki becerileri edinmenin ön şartı olarak kabul etmektedir (MEB, 2018).

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

1. Dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,
2. Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,
3. Okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması,
4. Okuma yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmalarının sağlanması,
5. Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerinin sağlanması,
6. Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi,
7. Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi,
8. Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması, millî, manevî, ahlâki, tarihî, kültürel, sosyal değerlere önem vermelerinin sağlanması, millî duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi,
9. Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması amaçlanmıştır (MEB, 2018)

2018 yılında yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı incelendiğine değerlerin ayrı bir başlık olarak yer aldığı görülmektedir. Programda değerlerin öğretim programlarının çerçevesini oluşturduğuna değinilerek, temel insanî özellikleri oluşturan değerlerin karşılaşılan sorunlarla başa çıkmada bireyin eyleme geçmesini sağlayan kudretin ve gücün kaynağı olduğu dile getirilmiştir.

Değerlerin tüm öğretim programlarına yayıldığı ve güncellenen öğretim programlarının yenilikleri arasında olduğu görülmektedir. Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır (MEB, 2018).

2.9. Çocuk Edebiyatından Romanlar ile Değerler Eğitimi

Çocuklara yönelik değerler eğitiminde edebî metinlere mutlaka başvurulacaktır. Bu amaçla her edebî tür kullanılabilir ancak iç içe geçmiş olaylar, şahıs kadrosundaki zenginlik gibi bakımlardan romanlar öne çıkacaktır. Hedeflenen okur kitlesi çocuklar olan romanlar okuyucuyu içine alabilecek yeterlilikteyse bu romanı okuyan çocuk, özdeşim kurduğu kahraman ile hayal dünyasında maceradan maceraya atılacaktır. Romanın amaca uygun bir araç olarak kullanılması için çocuklara onların seviyesine ve ilgisine hitap eden, değerler bakımından zengin eserler sunulmalıdır.

Konu üzerinde çalışmalar yapan Yalçın ve Aytaş (2015: 144) çocuk romanlarının konusu hakkında şöyle bir açıklama yapmıştır:

“Çocuk romanı demek konuları sadece çocuk ve çocukluk olan eserler demek değildir. Çocuklar kendi yaşatlarının serüvenlerini dinlemekten ya da okumaktan zevk alırlar. Ancak, konularını yetişkin kimselerin hayatından alan romanlar da çocukları ilgilendirmektedir. Toplumdan soyutlayamayacağımız çocuğun, etrafında görüp izlediği her konuya ilgi duyduğu gerçeğini göz önünde bulundurmakla birlikte, çocuklar için kaleme alınan romanlarda dikkat edilmesi gereken en önemli ayrıntı, onların gelişimlerine uygun olması, psikolojik dengelerin dikkate alınmasıdır.”

Çocuk romanlarına dair tespitlerde bulunan Sınar (2012)’ın eseri incelendiğinde konuyla ilgili şu çıkarımlar göze çarpmaktadır:

“Dış görünüşlerinden memnun olmayan çocuklar, çekingen, utangaç, sıkılgan çocuklar, ailelerinden sürekli yaramaz olduklarını işiten çocuklar, kardeş kıskançlığı yaşayan çocuklar benzer sorunlarla okudukları eserin kahramanlarının da karşı karşıya kaldığını görünce rahatlar ve değişik çözüm yollarını tanıma fırsatı bulurlar. Bunun yanında çocuğun sınırlı olan hayat tecrübelerine zenginlik katar. Yeni maceralar yaşatarak çocuğun ufkunu genişletir. Farklı insan tiplerini, farklı yaşayışları, başka ülkeleri ve kültürleri tanır. Çocuğun içinde yaşadığı toplumun değer yargılarını anlamasına yardımcı ve topluma uyum göstermesini kolaylaştırır.

Çocuğun mensup olduğu kültürü tanınmasını sağladığı gibi milletin mazisini de öğretir.”

Yazarlar eserlerini dilin tüm zenginliklerini kullanarak, hedef kitlenin ilgi ve seviyesini gözeterek, onların duygu ve düşünce dünyasını göz önünde bulundurarak kaleme almalıdır. Özellikle çocuklara yönelik eserlerde yazara daha büyük görevler düşmektedir. Son yıllarda çocuk edebiyatı alanında verilen eser sayısı hızla artmakta, bu da nitelikli esere ulaşmayı zorlaştırmaktadır. Çocuk kitabı yazarlarına düşen görevleri Sever (2010) şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Çocuk kitabı yazarı, bir düşüncenin, bir inancın peşinde koşan, o düşüncenin ya da inancın doğruluğuna çocukları inandırmaya çalışan bir söylevci değildir. Yazarın öncelikli sorumluluğu, çocukları kendi deneyimleriyle bilgilendirme ve yetiştirme anlayışından çok, dilin anlatım olanaklarıyla kurgulanmış; çocuğun kendini, insanı ve yaşamı tanımaya olanak sağlayacak yaşam durumları yaratmak olmalıdır.”

Sever (2010) aynı eserde çocuk edebiyatı ürünlerinin sorgulayan, tartışan, bilime sanata saygı duyan, duygu ve düşünce boyutlarıyla dengeli, okuma kültürü edinmiş duyarlı bireylerin yetiştirilmesi sürecinde etkili birer uyaran olması gerektiğini dile getirir. Bu nedenle çocuk ve edebiyat ilişkisi bağlamında kitapların şu temel ilkelere bağlı kalınarak yazılması gerektiğini ifade eder:

1. Kitaplarda, çocuğun kendine özgü içtenliği ile anlatım dilinin doğallığı buluşturulmalıdır.
2. Kitaplar, çocuklara anlamlandıramayacağı ya da yaşama geçiremeyeceği sorumluluklar yüklememelidir.
3. Yazar, anlattığı ya da kurguladığı olaylarda çocuklarla arkadaşlık-dostluk kurabilmeyi başarmalıdır.
4. Kitaplarda çocukların kavramsal gelişimlerine katkı sağlayacak bir anlatım yeğlenmeli, çocuklara Türkçemizin anlatım olanakları ve kuralları sezdirilmelidir.
5. Kitaplardaki resimler, çocukların beğeni ve algılama düzeyine uygun olmalı, metnin iletisine görsel bir zenginlik katmalı; estetik nitelikleriyle de görsel algılarını geliştirici özellikler taşımalıdır.
6. Kitaplar görsel ve dilsel özellikleriyle çocuğun hem sanat hem de düşünme eğitimi sürecini desteklemelidir.
7. Kitaplar çocuğun yaşına, ilgi ve gereksinimlerine uygun olarak insan ve yaşam gerçekliğini anlamasına katkı sağlamalı, her şeyden önemlisi de çocuk ile yaşam arasında güçlü bir bağ oluşturmalıdır.
8. Kitaplarda yazar tarafından kurgulanan gerçeklik çocuklar tarafından okuma eylemi sonrası kendi gerçekliklerine dönüştürebilmeli; başka bir söyleyişle yazarın paylaşmak istedikleri çocukların yaşam, anlam gerçeğinden kopuk olmamalıdır.

9. Kitaplarda yaşamın bir gerçeği olduğu düşüncesiyle şiddet olgusuna da yer verilebilir. Ancak olay kurgusunda çocukların yaş ve gelişim özellikleri de göz önünde bulundurarak yer verilen şiddet öğeleri, çocuklara şiddete karşı neler yapılması gerektiği konusunda duyarlı kılmalı, onlarda şiddet ve kaba güce karşı bir anlayış oluşturabilmelidir. Özellikle çocuklara demokratik yaşamın önemi ile bireysel ve toplumsal ilişkilerdeki sorunların çözümünde en etkili yöntemin iletişim olduğu gerçeği sezdirilmelidir.

Çocuk edebiyatı ürünleri “çocuğa görelilik” ilkesi ekseninde kaleme alınmalı, çocuğu her anlamda hayata hazırlamalı, ona hayatın içinde olduğunu hissettirmelidir.

Türkçe derslerinin en önemli aracı edebî metinlerdir. Ayrıca henüz okuma kültürü gelişmemiş öğrenciler, kitap seçimi konusunda ilk olarak Türkçe öğretmeninin fikrine başvuracaktır. Türkçe öğretmenleri de bu durumda öğrencilerini o öğrencinin ilgisi ve zihinsel gelişime uygun, her anlamda amaca hizmet edecek eserlerle tanıştırmalıdır. Bu nedenle çalışmanın konusunu teşkil eden Aytül AKAL’ın romanları değerler eğitimi bakımından önem arz etmektedir.

2.10. Aytül AKAL’ın Hayatı ve Edebî Kişiliği

2.10.1. Hayatı

1952’de İzmir’de doğan Akal’ın annesinin adı Şermin, babasının adı ise Osman’dır. Akal, Şermin - Osman ailesinin üç kızından ikincisidir. Ablasının adı Betül, kardeşinin adı ise Ayşen’dır. Betül, çok iyi piyano çalmaktadır ayrıca ders başarısı da yüksektir. Bu yönleri dolayısıyla Aytül ile Ayşen, ablalarına imrenir. Hatta Akal, nota eğitimi olmadan kulak yoluyla piyano çalmayı öğrenir. Anne ve babasına göre evin en çok söz dinleyen uslu çocuğu Betül iken, evin gürültücü çocuğu Aytül’dür, öyle ki sessiz ve uslu olduğu zamanlarda ailesi Aytül’ün hasta olduğundan şüphelenmektedir (Kındır, Iman, Ekmekçioğlu, Erdoğan, 2017: s.4). Akal, ilköğrenimini İzmir Karşıyaka’da yer alan Ankara İlköğretim Okulunda tamamlar. İlk başlarda okulu sevmeyen Akal, büyüdükçe okulu sevmeye başlar. Okulda yapmaktan keyif aldığı etkinliklerin başında Türkçe derslerinde kompozisyon yazmak gelir. Yüksek sesle okumada başarılı olduğundan öğretmen, sesli okumalarda çoğunlukla ona görev verir. Aytül Akal’ın çok çalışkan bir öğrenci olduğu söylenemez, ders çalışmaktan çok keyif almadığı, ortaokul üçüncü

sınıftayken kaleme aldığı “Çalışkan Talebe” adlı şiirinde açıkça görülür (Kındır vd. s.4).

Aman ne de çok ders varmış yarabbi
 Şu programı hazırlarken hiç düşünmezler mi?
 Şuraya bak, sabah fizik olur mu?
 Geçeyim, nasıl olsa okusam da anlamayacağım konuyu.
 A! A! Matematik ikinci dersmiş hayret,
 Eğer bir de test verirse, gel de seyret.
 Acaba ödev var mıydı, kaçınıcı sayfa?
 Dur bir telefon edip sorayım arkadaşşa.

İlköğrenimini tamamlayan Akal, eğitimine İzmir Amerikan Koleji’nde devam eder. 1971’de kolejin edebiyat bölümünü tamamlar ve buradan mezun olur. Uzaktan eğitim yolu ile 1999’da Washington International University’nde lisans eğitimini, yine aynı üniversitede uzaktan eğitim yolu ile 'Eğitim' dalında yüksek lisansını başarıyla tamamlar (Işık, 2006: 120).

Aytül Akal’ın Evren ve Alper adında iki oğlu vardır. Evren 1980, Alper ise 1986 doğumludur. Akal’ın Dağınık Çocuk eseri Evren için yazılmış, zira Evren dağınık bir çocuktur. Akal, bir röportajında yazın dünyasına yeniden katılmasına Alper için anlattığı masalların etkili olduğunu belirtir:

Bir yandan yazacağım kitabı arıyordum ve o sıralar çocuklar için yazacağım aklımın ucundan bile geçmiyordu. 1982’de bir şiir kitabım yayımlamıştı. Derken 1989’da, küçük oğlum Alper’in ısrarıyla ona, istediği kahramanların yer aldığı masallar kurgulayıp anlatmaya başladım. Farklı zamanlarda aynı masalı tekrar anlatırmak istiyordu, ben de masalı unutmayayım diye daktilomda onları kâğıtlara geçirmeye başladım ki... bir gün bir de baktım, kucağımda onlarca masal, kitaba dönüşmeyi bekliyor. O tarihten sonra da çocukların renkli dünyasında kalmayı seçtim. (www.gazeteduvar.com.tr).

2.10.2. Edebî Kişiliği

Çocukluğundan beri çeşitli dergilerde yazıları, şiirleri ve röportajları yayınlanan Akal, çocuklar için yazdığı ve üstlendiği projeler ile yazın dünyasında tanınan bir şahsiyettir. Daha on beş yaşındayken ünlü bir yazar olma hayali kuran Akal, bu durumu şöyle anlatır:

“1967 yılında günlüğüme, ‘ben büyüdüğümde ünlü bir şair ya da yazar olacağım, ülkeme yararlı olacağım’ diye yazmışım! O zamanlar, 15 yaşındaydım... Günlüğüm hâlâ saklıdır kitaplığımda.”(www.gazeteduvar.com.tr).

Akal’ın ünlü bir yazar olduktan sonraki temel gayesi, bireylere hayatın olumsuzluğuna karşı hayatın olumlu taraflarını göstermektir. Yazara göre bu amacı gerçekleştirmek, çocuklara farkındalık kazandırmakla mümkündür. Farkındalık ise, çocukların kendilerini keşfetmesinden geçer. Bu keşif ne kadar erken yaşlarda başlarsa çocukların hayata bakış açıları, onu yorumlamaları ve başkalarına faydalı olabilme yetileri de o kadar erken gelişir. Zira asıl zenginliğin, gücün, sihrin iç dünyasında olduğunu fark edebilen çocuk mutlu olur. Akal, ulaşmayı hedeflediği noktayı şu ifadelerle de açıkça belirtir:

Yazıyorum, çünkü yazmak benim mutluluğumdur, tutkumdur. Onsuz olamayacağımı kabullenip baş eğdiğimdir...

Yazıyorum, çünkü gökyüzünün karanlıktan aydınlığa dönüşmesi, beklediğimdir... Bir ışığın peşindeyim ben... İnsanın iç dünyasının loş odalarında gizlenen hazineleri erken yaşlarda keşfetmelerini sağlayacak, geleceğin zenginliğini cebinde değil yüreğinde araması gerektiğini gösterecek bir ışığın peşinde...” (www.aytulakal.com).

Akal, hedeflediği çizgiye ulaşmak için çocuklar için eser oluşturma, proje hazırlama, oyun yazma gibi farklı etkinliklerde bulunur. Bu tür etkinliklerin ortaya çıkmasında ve hayata geçirilmesinde gönüllülük ve iş birliği kuşkusuz çok önemlidir. Akal da bu niteliklere sahip olmakla birçok projenin hayata geçirilmesine katkı sunar. Her şeyden önce “zaman gönüllüsü” olduğunu belirten yazar, geriye dönüp baktığında boşa geçmiş bir ömrünün olmamasını ister. Kendisine yöneltilen “*Neden gönüllü projeler?*” sorusuna ise şöyle cevap verir:

Zaman gönüllüsüyüm ben, kendimden alıp başkalarına armağan eden, başkalarından alıp kendi hayatına ekleyen... Yaşamın çok uzun olduğunu sandığımız, kendi kararımızı özgürce verebileceğimiz yaşa ulaşmayı özlemle beklerken zamanın çok ağır aktığını düşündüğümüz o çocukluk yıllarının ardından, zaman kapısı öylesine ardına kadar açılır ki, kaydırdan kayar gibi durdurulamaz bir hızla ömrümüzün sonuna doğru kaymaya başladığımızı fark ederiz.”

“Alt tarafı bir insanlık ömür, nedir ki? Herkesin hayatı roman... Romanı, oradan buradan çalınmış cümleler ve laf salatasıyla mı doldurmalı, yoksa derin bir felsefeyi ve yazınsal zenginliği ortaya koyan, her satırın altı çizilerek okunacak

faydalar mı? Bir yazar olarak metne hiçbir katkısı olmayan boş laflarla okurun zamanını almaya hakkım olmadığı gibi, kendi zamanımı da boşa geçirme lüksümün olmadığını düşünürüm; öyle ki, her günün ardından geriye dönüp baktığımda, boşa geçmiş görünmesin bana hiçbir sayfam... (Yılmaz vd., 2013: 38).

Yazar, hoşça zaman geçirmek/eğlenmek yerine gönüllü projelerde yer almayı tercih eder. Bunu sağlayan ise “aşk ve gönül”dür. Ancak bu durum kendisine zaman ayırmasını engellese de zamanla bu hayatı kabullenen Akal, yaşadığı her andan mutlu olmayı nasıl başardığını şöyle açıklar (Yılmaz vd., 2013: 38):

...Bir tatil yöresinde eğlenmek, dünyayı gezip dolaşmak yerine, oturup maddi bir karşılığı olmadan kitap yazmak... Gönül olmasa, aşk olmasa, yapılacak akıl işi değildi zaten. Bazen yakınırim, ‘Bu yıl da dinlenmeden yaz bitti,’ diyerek. Kendime acımaya başlar, söylenir dururum. Oğlum Evren, ‘Boşuna şikayet etme, sen bu hayatı seviyorsun, yoksa neden durduk yere bunca veresin ki kendinden...’ dedi bir gün. O günden sonra timsah yakınımları kestim. Evet, gerçekten de bu hayatı seviyorum... Kendimle hesaplaşmalarımda verilemeyecek bir hesabımın olmaması, kendimle yüzleşmelerimden mutlu ayrılmam da bundan.

Akal ile birçok projede beraber olan Mavisel YENER, gönüllü projeler ve iş birliği noktasında Türk çocuk yazarları arasında Akal’ın tartışmasız çok önemli bir yere sahip olduğunu belirtir. Ve eğer bu hususta bir ödül verilecekse ödülün kesinlikle Akal’a verileceğini ifade eder. Bu durumu sebepleri ile şöyle bildirir (Yılmaz vd., 2013: 37):

Aytül AKAL’la birlikte ürettiğimiz kitaplar, tiyatro yapıtları ve birlikte yürüttüğümüz gazete sayfalarının yanı sıra birazdan sözü edilecek olan gönüllü projelerin hepsi göz önüne alınca onun çalışkanlığının, işbirliği gücünün, sorumluluk duygusunun, harcadığı çabanın en yakın tanıklarından biriyim. Çağdaş Türk çocuk yazarları arasında gönüllü projeler ve işbirliği konusunda bir ödül verilecek olsa tartışmasız büyük ödül onun olurdu. Akal’ın çabaları kişisel sınırları çoktan aşmış, bu alana katkıda bulunabileceğim, yapabileceğim ne var, diyen bir çabaya dönüşmüştür.

Akal’ın gönüllülük ve iş birliğine önem vermesinin yanında yüreklendirici yapısı da sadece çocuk ve gençlik edebiyatı ile uğraşanlara değil, çocuklar için üretimde bulunan pek çok kişiye yeni ufuklar açar. Zira Akal; ürünü, değeri ve emeği cömertçe paylaşmaktan çekinmez, bu da bireyleri ve grupları harekete geçirir. Yılmaz, bu şekilde ortaya çıkan çalışmaları “yerçekimli karanfillere” benzetir (Yılmaz vd., 2013: 32). Son derece üretken bir yazar olan Akal, çalışmalarında çocuklar için sorun oluşturan hususlara değinir. Ustaca bir anlatım ile dile getirilen problemler, çocuklar için sorun olmaktan çıkar. Yazar, çocuklar için kaleme aldığı

tüm eserlerde bu başarıyı gösterir. Böylece eserlerini okuyan çocukları, hayata hazırlayarak onlara yardımcı olur.

Alt ıslatmak, kardeş kıskançlığı, çok televizyon seyretmek, tembellik etmek, kitap okumayı sevmemek gibi zaman zaman çocukların davranışlarında görülen aksaklıklar masalların içinde daha kolaylaşıp sorun olmaktan çıkıyor. Ormanın yok edilmesi, deniz ve akarsuların kirletilmesi, mevsimlerin değişmesi, ölüm, çevre konularının da masallarla çocukların algısına sunulması kolaylaşıyor. Düşündürmek, duyarlılık kazandırmak, bunları eğlendirerek sezdirmek yazarın ustaca anlatımıyla sevimli hale getirilmiş (Çalışkan, 2013: 183).

Akal, ele aldığı konuyu ve iletileri özenle seçer. Romanlarında kararlılık, zamanın değeri, nezaket, hak arama, hırs, sorumluluk, değişim, tutumluluk, sağlıklı olma, sır saklama, tecrübe, duyarlılık, hoşgörü, iletişim gibi konulara yer verir. Ele alınan bu konular ise çocukların ileriki yaşamlarında sahip olmaları gereken nitelikler olarak göze çarpar.

Çocuklara yönelik eserler veren yazarların, kendilerini çocukların yerine koyması, onlar gibi düşünmesi gerekir. Akal, çocuklara yönelik aktarımlar yaparken bilgileri, iletileri zorla öğretmekten ziyade anlam çıkarma eylemini çocuklara bırakır. Ancak bu hususa dikkat etmesine rağmen Çoban (2013: 351-352)'a göre iyi insan tipine dair öğütler vermekten geri kalmaz:

Akal, kitaplarını yazarken kendisinin kişisel yaklaşımlarını ve yazar otoritesini bir kenara bırakarak, birçok çocuk kitabı yazarı gibi çocuğu küçümseyecek derecede her şeyi bilen bir yetişkinden çok kendini çocuk okurunun yerine koymuş ve onunla beraber düşünmüştür. Çocuğu onun şartları içinde değerlendirmiş, onun özgüvenini kaybettirmeden, anlama sınırlarını zorlamadan idealize edilmiş yaklaşımlardan kaçınarak yazmıştır. ... Akal'ın eserlerinde empoze edilmeye çalışılan belli bir düşünce şekline rastlamayız. Onda, gelecekte olmasını istediği ideal insan tipi de yoktur. İnsanları hür bireyler olarak görür, bu doğrultuda kendi düşüncelerini ifade edebilen hatta uygulayan kişiler temel karakterleridir. Sadece iyi insan tipine dair örneklerle öğütler verir. Her ne kadar bundan kaçınsa da her yazar gibi o da yaşadığı toplumun özelliklerini eserlerine yansıtmakta ve okuyucusuna aşlamaktan geri kalmamıştır. Bu durum ister istemez yazan herkeste bir şekilde görülür.

Akal, oluşturduğu eserler yolu ile ebeveynlere ve eğitimcilere de rehber olur. Zira birçok sıkıntının yaşandığı, birçok değişimin gerçekleştiği ergenlik döneminde, çocuklara nasıl davranılması gerektiği konusunda eserlerinde örtük iletiler yolu ile mesajlar vermeye çalışır.

2.10.3. Eserleri

2.10.3.1. Masal Kitapları

Geceyi Sevmeyen Çocuk (ciltli-1991); Geceyi Unutan Fil (1996); İp Bacaklı Uzaylı Çocuk (1997); Ben Büyüktüm (1998); İnatçı Çocuk (2. giriş); Uyumak İstemeyen Zürafa (1998); Küçük Kertenkele (1998); Meraklı Uzay Çocuğu (1997); Fasulye Motorlu Uçan Daire (1997); Suda Oynamayı Kim Sevmez (1998); Karanlıktan Korkan Çocuk (1998); Dağınık Çocuk (1998); Canı Sıkılan Çocuk (ciltli-1993); Canı Sıkılan Aydede (1997); Işıkları Dolaşan Çocuk (1998); Şımarık Fil (1996); Park Yiyen Robot (1997); Küçük Anne (1998); Cadı Burunlu Fabrika (1997); İki Kavgacı Ağaç (1996); Sinderella Olmak İsteyen Çocuk (1998); Üç Uçan Çocuk (1997); Kardeş isteyen Çocuk (ciltli-1994); Nerden Çıktı Bu Kardeş (1998); Ormandaki Apartman (1998); Denizin Altını Merak Eden Vapur (1997); Çikolata Çocuk (1997); Gezmeyi Seven Ağaç (1996); Yatağın Altındaki Harfler (1998); Eğlence Ülkesini Arayan Dinozor (1998); Yaşlı Çocuk (1998); Kimin Yatağı Uçuyor (1997); Sabahı Boyayan Çocuk (ciltli-1995); Bütün Oyuncaklar Benim (1998); Bana Bir Rüya Ver (1998); Kızamık Olan Fil; Rengini Arayan Top (1997); Terlikleri Kim Giyecek (1998); Buruşuk Kâğıt Parçası (1997); Uzaylı Çocuğun Ödevi (1997); Üç Sihirli Öpücük (1998); Soru Balonları (1998); Masalları Arayan Çocuk (ciltli-1997); Masalını Arayan Ejderha (1998); Büyük Yatakta Kim Yatacak (1996); Üç Gözlü Çocuk (1998); Yaramaz Trafik Lambası (1997); Çöp Kafalı Çocuk (1997); Kitap Perisi (1998); Reklamları Çizen Çocuk (1997); Işığını Yitiren Yıldız (1997); Bu Dünya Kimin (1997); Dilek Ağacı (1996); Dünyanın En Güzel Ağacı (1996); Ormanın Renkleri Kimde (1998); Ormanın Yeni Komşuları (1998); Ben Ne Zaman Büyüyeceğim (1998); Ben Ne Olacağım (1998); Masal Masal (külliyyat-2012).

2.10.3.2. Öykü Kitapları

Oğlum, Ben Çocukken (1995); Kızım, Ben Çocukken (1995); Kızım Nerdesin (1999); Oğlum Nerdesin (1999); Babam Duymasın (2002); Kırmızı Şemsiye (Mavisel Yener-Aytül Akal, 2007); Benim Babam Sihirbaz (2009); Babamın Sihirli Küresi (2011); Annem Neden Çıldırdı (2011); Öykü Yazmayı

Seviyorum (2014); Gökyüzünde Balonlar (2014); Tak Tak Tak Şans Geldi! (2016); Beni Bırakma Hayat (1998); İki Ucu Yolculuk (2000).

2.10.3.3. Resimli Kitapları

Ben Minicik Bir Bebektim-1 (1996); Sarayın Süslü Kedisi (1996); Ben Minicik Bir Bebektim-2 (1997); Şeker Canavarı (1998); Uyku Canavarı (1998); Kitap Canavarı (1998); Atatürk Olmak/Becoming Atatürk (1999); Yatağın Altında Kim Var (deprem kitabı-1999); Sanatçının Sihirli Odası (2002); Kardeşimin Sihirli Okulu (2002); Küçük Prens'in Doğum Günü (2002); Öğretmenin Sihirli Şapkası (2002); Saray Horozu'nun Doğum Günü (2002); Dedemin Sihirli Dolabı (2002); Mevsimler Kralı'nın Doğum Günü (2003); Kraliçe'nin Doğum Günü (2003); Kardeşimin Garip Arkadaşları (Tarih Vakfı-2004); Canım Annemin Doğum Günü (2010); Canım Babamın Doğum Günü (2010); Güzel Ablamın Doğum Günü (2010); Yakışıklı Ağabeyimin Doğum Günü (2010); Tatlı Kardeşimin Doğum Günü (2011); Tonton Dedemin Doğum Günü (2011); Pamuk Büyükannemin Doğum Günü (2011); Sıska Kedimin Doğum Günü (2011); Sevgili Öğretmenimin Doğum Günü (2011); Can Arkadaşımın Doğum Günü (2011); Açıl Kapı Açıl (2011); Açıl Bahçe Açıl (2011); Açıl Maske Açıl (2012-Kardeşimin Garip Arkadaşları); Kediş'in Armağanı (2013); Oyuncu Susam (2013); Pufi Yumak Peşinde (2014); Hastanede Şenlik Var (2014); Sevimli Beyaz (2015); Ne Oynayalım (2015); Ne Boyayalım (2015); Ne Anlatalım (2015); Ne Yiyelim (2015); Moko ile Dinozo 1-2-3-4 (2015); Babaannemin Perili Odası (2015); Dedemin Sihirli Mutfağı (2015); Mıymıy Teyze 1-2 (2015); Mıymıy Teyze-3 (2016); Bu Ne Biçim Armağan (2015 +Mavisel Yener); Bu Ne Biçim Sunum (2015 +Mavisel Yener); Bu Ne Biçim Yarışma (2016 +Mavisel Yener); Sokakta Kediler (2016).

2.10.3.4. Romanları

Süper Gazeteciler 1 (2000); Süper Gazeteciler 2- Parktaki Esrar (2001); Süper Gazeteciler 3- Likörlü Çikolata (2007); Süper Gazeteciler 4- Belalı Davetiye (2009); Kayıp Kitaplıktaki İskelet (Mavisel YENER-Aytül AKAL-2011); Kayıp Kitaplıktaki İskelet- 2 Yaşayan Ölüler (Mavisel YENER-Aytül AKAL,2014); Kayıp Kitaplıktaki İskelet- 3 Fare Sarayı (Mavisel YENER-Aytül AKAL,2017) Kırmızı Arabanın

Hayaleti (2012); Fantastik Galaksi Serisi- 1 Biri Uzaylı mı Dedi? (2013); Fantastik Galaksi Serisi- 2 Yine mi Uzaylı? (2014); Fantastik Galaksi Serisi- 3 Çılgın Uzay Planı (2015); Gökten Uzaylı Düştü (2016); Esrarengiz Duman (2014); Zombili Mombili Roman (2016); Kiralık Evde İki Gün Bir Gece (2016); Süper Çocuklar-1 Renk Delisi (2016) Süper Çocuklar-2 Ses Delisi (2016), Süper Çocuklar-3 Koku Delisi (2017) Süper Çocuklar-4 Süs Delisi, Abur Cubur Canavarı (2016).

2.10.3.5. Şiir Kitapları

Kent Duygusu (1981); Mavi Ay (2004, Mavisel YENER ile) Kar Sesi (2004, Mavisel YENER ile) Kuş Uçtu Şiir Kaldı (2004, Mavisel YENER ile); Şiirimi Kedi Kaptı (2004, Mavisel YENER ile); Denizin Büyüsü (2005, Mavisel YENER ile); Ay Kaç Yaşında? (2006, Mavisel YENER ile); Kaç Güneş Var (2008, Mavisel YENER ile); Şaşkın Şiirler (2011, Mavisel YENER ile); Balığım Şiir Yazdı (2013, Mavisel YENER ile); Uçan Şiirler (2013, Mavisel YENER ile); Zıplayan Şiirler (2014, Mavisel YENER ile); Reçelli Şiirler (2014, Mavisel YENER ile).

2.10.3.6. Oyunları

Aç Perdeyi Ben Geldim; Mor Gece Mavi Gün (sahnelendi-kitaplaşmadı) (Mavisel Yener-Nilay Yılmaz-Aytül Akal); Kırmızı Şemsiye (repertuvarda-kitaplaşmadı) (Mavisel Yener-Nilay Yılmaz-Aytül Akal)

2.10.3.7. Derlemelerde Yer Alan Yazıları

Hani Her Şey Oyundu (2006); Kanatlı Sözler Bahçesi (s.256, 2006); Alliano'i'e Mektuplar (2007;80); Aşık Oldum, (2009;39); Kadından Sakıncalı Öyküler (2009;210); Sevinci Eksik Şiirler (2011;63)

Ayrıca yazarın 52 kitabı farklı dillere çevrilmiş, 3 kitabı yurt dışında e-kitap olarak basılmış, antoloji ve dergilerde çeşitli kitapları yayımlanmıştır (www.aytulakal.com).

2.10.4. Ödülleri

T.C. Kültür Bakanlığı, (1995) Eflatun Cem Güney 0-6 Yaş Çocuk Kitabı yarışmasında “Ben Minicik Bir Bebektim” eseri ile ödül kazandı.

Astrid Lindgren Memorial Award (Alma Ödülleri) Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği tarafından Türkiye adayı olarak gösterildi (2010).

Elektrik, Elektronik ve Hizmet İhracatçıları Birliği’nin TET 2015 İhracat Başarı Ödülleri Töreninde, Yurt Dışında En Çok Eseri Yayımlanan Yazar ödülünü aldı.

“Mavi Ay” kitabı ile 2004’te Çocuk Edebiyatçıları Birliği Yılın Çocuk Şiiri Kitabı ödülünü aldı (Mavisel Yener ile birlikte).

“Kırmızı Şemsiye” kitabı ile 2008’de ÇGYD Tasarım Özendirme ödülünü (Mavisel Yener ile birlikte) aldı.

“Reçelli Şiirler” kitabı ile 2015’te ÇGYD Yılın Kitabı Tasarım ödülünü (Mavisel Yener ile birlikte) aldı.

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet” kitabı ile 2015’te Uluslararası Found in Translation Seçkisi ödülünü (Mavisel Yener ile birlikte) aldı.

“Denizin Büyüsü” kitabı ile 2005’te ÇGYD En İyi Resimleme ve Tasarım ödülünü (Mavisel Yener ile birlikte) aldı.

Aytül AKAL’ile birlikte birçok ortak çalışması bulunan Mavisel YENER hakkında da bilgi verilmiştir:

2.11. Mavisel YENER’in Hayatı ve Edebî Kişiliği

Mavisel YENER, 1962 yılında Ankara’da doğar. Ege Üniversitesi Diş Hekimliği bölümünden mezun olur.

Çocuklar ve gençler için roman, şiir, öykü, masal, radyo oyunu ve tiyatro oyunu türlerinde birçok yapıtı bulunan Yener, uzun yıllardır Cumhuriyet gazetesinin

haftalık kitap ekinde inceleme ve eleştiri yazıları yazmaktadır. Mavisel YENER'in pek çok öyküsü, masalı ve şiiri ilköğretim ders kitaplarında yer almaktadır.

Yazar, iki yıl süreyle Gazete Ege'de çocuk sayfası hazırlamış, Haber Ekspres gazetesinin çocuk sayfasında köşe yazarlığı yapmış, çeşitli radyo programlarında çocuklara özel köşeler hazırlayıp sunmuştur. Mavisel YENER'in iki yazar arkadaşı Aytül AKAL ve Narin YILMAZ ile birlikte kaleme aldığı Mor Gece Mavi Gün ve Kırmızı Şemsiye oyunları sahnelenmiştir.

Genel merkezi İzmir'de olan AIDS ile Mücadele Derneğinin yönetim kurulu üyeliğini sürdürmekte olan Yener, uyuşturucu ve AIDS konusunda eğitici eğitmeni olarak çalışmaktadır. Aynı zamanda çocuk yazını alanında atölye eğitmenliği de yapmaktadır.

2.11.1. Eserleri

Mavi Elma, Evinden Kaçan Masal, Vampir Öyküsü, Çikolata Zamanı, Zeki'nin Zekâsı Kaçtı, Üşengeç, Zaman Torbası, Komik Şiirler, Kızlar Sünnet Olur mu, Şaşkın Şiirler, Dinozorla Kahvaltı, Sihirli Masallar, Mustafa Kemal'in Kayıp Seslerinin İzinde, Sırsayar, Çorap Canavarı, Derin Yırtmaç, Güneş Hep Orada mıydı, Uzaylılar Bize Geldi, Gitme Dönmezsün, Dolunay Dedektifleri 1- İz Peşinde, Dolunay Dedektifleri 2- Dehşet Mektuplar, Dolunay Dedektifleri 3- Mumya Dükkânı, Dolunay Dedektifleri 4- Korkunç Satranç, Dolunay Dedektifleri 5- Ölüler Ormanı, Çılgınlar Sınıfı Korsan Takımı, Çılgınlar Sınıfı Çıldıran Kasaba, Uçan Goril, Köpek Okulu, Köpeğim Aşık Oldu, Tırtıl Teyze, Küçük Dedektif Birce, Masalcının Mektubu, Mavi Orman, Dipsiz Göl, Ödev Makinesi, Düş Sandığı, Mavi Zamanlar, Öğretmen Neden Çıldırdı, Hayaletten Mektuplar, Çılgın Köpek Dizisi, Kedi Ted'in Serüvenleri, Önce Çocuklar Düşledi

2.11.2.Aytül AKAL ile Ortak Eserleri

Kayıp Kitaplıktaki İskelet, Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2 Yaşayan Ölüler, Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3 Fare Sarayı, Mavi Ay, Kuş Uçtu Şiir Kaldı, Kar Sesi, Şiirimi Kedi Kaptı, Ay Kaç Yaşında?,Denizin Büyüsü, Kaç Güneş Var?, Kırmızı Şemsiye, Şiir Saldım Gökyüzüne

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada çocuk edebiyatının yaşayan ve oldukça verimli bir yazarı olan Aytül AKAL'ın 2000-2018 yılları arasında okura sunulan 15 çocuk romanı, karakter eğitime yönelik veriler bakımından incelenmiştir. Aytül AKAL'ın incelenen kitapları, yayınevlerinden özgün hâllerıyla temin edilmiş ve tüm eserler okunup eserlerdeki eğitsel iletiler irdelenmiştir. Aytül AKAL'ın tercih edilmesinde yazarın Kültür Bakanlığı tarafından başlatılan “Türk Edebiyatının Dünyaya Açılımı (TEDA)” projesi kapsamında yabancı dillere en çok eseri çevrilen dördüncü yazar olması etkili olmuştur.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma için konu belirlendikten sonra bir yandan ilgili eserler temin edilirken bir yandan da Aytül AKAL, değerler eğitimi ve karakter eğitimi konulu makale ve tezler incelenmiş, konuyla ilgili bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu esnada yararlanılan çalışmalar kaynakçaya eklenmiştir.

Aytül AKAL'ın 15 çocuk romanının eğitsel iletiler açısından incelenmesini amaç edinen bu çalışma, var olan bir durumu olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçladığından tarama türünde bir araştırmadır. Bu sebeple çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır.

Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217).

Dokümanlar incelenirken öncelikle kaynaklar temin edilmiş, kaynaklar okunmuş ve fişleme yöntemiyle notlar alınmış, bulgular gruplanıp yorumlanmıştır.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada veriler doküman analizi yöntemiyle elde edilmiştir. Doküman analizi yöntemi, araştırmanın amacına yönelik kaynaklara ulaşmada ve elde edilecek verilerin tespit edilmesinde kullanılır (Çepni, 2007).

Belirlenen iletileri farklı temalar altında toplamak için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. “İçerik analizi yoluyla verileri tanımlamaya, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkarmaya çalışılır” (Yıldırım ve Şimşek, 2013:259).

Verilerin toplanması sürecinde fişleme yöntemi kullanılmıştır. Fişleme yöntemiyle eserler biçim ve içerik yönünden analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen veriler ilgili başlıklar altında toplanmıştır.

Verilerin analizi aşamasında nitel veri analizi yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinde araştırmacılar tarafından sıklıkla tercih edilen betimsel analiz, elde edilen verilerin doğrudan alıntılarla desteklenerek, özetlenip, yorumlanması aşamalarından oluşmaktadır.

Karakter eğitiminin değerler eğitimi ile mümkün olacağının varsayıldığı bu çalışmada değerlerle ilgili elde edilen veriler çözümlenirken Milli Eğitim Bakanlığı Değerler Eğitimi Yönergesi (http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/39/749197/dosyalar/2015_02/09093609_degerleregiti.pdf) içinde yer alan değerler araştırılmıştır. Bu yönergede yer alan değerler şunlardır: Sevgi, sorumluluk, saygı, hoşgörü-duyarlılık, özgüven, empati, adil olma, cesaret-liderlik, nazik olmak, dostluk, yardımlaşma-dayanışma, temizlik, dürüstlük-doğruluk, aile birliğine önem verme, bağımsız ve özgür düşünebilme, iyimserlik, estetik duyguların geliştirilmesi, misafirperverlik, vatanseverlik, iyilik yapmak, çalışkanlık, paylaşımcı olmak, şefkat-merhamet, selamlaşma, alçakgönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma, fedakârlık.

Araştırma neticesinde çalışma kapsamında incelenen eserlerin 23 farklı değeri içerdiği görülmüştür. Tespit edilen değerler; aile birliğine önem verme, bağımsız ve özgür düşünebilme, cesaret, çalışkanlık, dostluk ve arkadaşlık, duyarlılık, dürüstlük ve doğruluk, empati, estetik duyguların geliştirilmesi, fedakârlık, güven, iyimserlik, kültürel mirasa sahip çıkma, merhamet, misafirperverlik, nazik olma, paylaşımcı olma, sahip olduklarının kıymetini bilme, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımlaşma değerleridir. En sık karşılaşılan değerler, çalışkanlık, dostluk ve arkadaşlık, dürüstlük değerleri olmuştur. Bu çalışmada, yönergeye ek olarak sahip olduklarının kıymetini bilme değerine dair bulgular elde edilmiş; danışman ve uzman

görüşü ile müstakil bir değer olarak ele alınmasına karar verilmiştir. Ayrıca hayvan sevgisine dair bulgulara merhamet değeri içinde de yer verilmesi yine danışman ve uzman görüşü doğrultusunda kararlaştırılmıştır.

Araştırma neticesinde çalışma kapsamında incelenen eserlerin 23 farklı değeri içerdiği görülmüştür. Ayrıca değerler doğrudan aktarımdan ziyade kahramanların yaşantısına ustaca serpilmiş ve okuyucunun bu değerleri öğrenmesi değil içselleştirmesi amaçlanmıştır. Bu durum eserlerin karakter eğitiminde yeterli donanıma sahip olduğunu ortaya koymaktadır. İncelenen eserlerde tespit edilen değerler; aile birliğine önem verme, bağımsız ve özgür düşünebilme, cesaret, çalışkanlık, dostluk ve arkadaşlık, duyarlılık, dürüstlük ve doğruluk, empati, estetik duyguların geliştirilmesi, fedakârlık, güven, iyimserlik, kültürel mirasa sahip çıkma, merhamet, misafirperverlik, nazik olma, paylaşımcı olma, sahip olduklarının kıymetini bilme, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımlaşma değerleridir. Son olarak bu değerler etik, sosyolojik, psikolojik, ekonomik ve diğer iletiler olmak üzere beş başlık altında toplanmıştır.

Bilimsel araştırmanın en önemli ölçütlerinden biri sonuçların inandırıcılığıdır. Bu açıdan geçerlik ve güvenilirlik büyük önem taşır. Geçerlik metin içi tutarlılık ve sonuçların genellenebilirliği olarak özetlenebilir. Nicel araştırmada geçerlik doğrudan sayısal verilerle aktarılabilirken nitel araştırmada bu kadar kesin sonuçlar ortaya koymak pek mümkün değildir. Bu nedenle nitel araştırmalarda geçerlik dolaylı yollardan deneyim ve örneklerle sağlanmaya çalışılır. Bu çalışma da bir nitel araştırma ürünüdür ve geçerlik ve güvenirliliğin sağlanması için inandırıcılık ve tutarlılığa yoğunlaşmıştır. Bunun için çalışmada izlenen yol adım adım açıklanmış, dokümanların nasıl temin edildiğinden bu dokümanların taranmasının ve veri analizinin nasıl yapıldığına kadar tüm süreç açıkça ifade edilmiştir. Bulgulara dair verilerde doğrudan aktarıma sıkça başvurulmuştur. Böylece okuyucunun verileri yorum katılmamış haliyle görmesi amaçlanmıştır. Metin içinde tutarlılığa önem verilmiş, farklı eserlerdeki benzer örnekler aynı değer başlığı altında ele alınmıştır. Elde edilen sonuçlar, benzer çalışmalarla karşılaştırıldığında, sonuçların aynı doğrultuda olduğu görülmüştür. Son olarak, okuyucunun sonuçları kendi deneyimleriyle örtüştürebilmesi amaçlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: İNCELENEN ESERLER

Çalışmanın dördüncü bölümünde değerler eğitimi bağlamında incelenen eserlerin kimliği, olay örgüsü, şahıs ve varlık kadrosu, yeri ve zamanına yer verilmiştir.

4.1. Eserler

4.1.1. Fantastik Galaksi Serisi

4.1.1.1.Biri Uzaylı mı Dedi?

AKAL, Aytül (2013). Biri Uzaylı mı Dedi?. (Resimleyen, Gökçe Yavaş). İstanbul: Mandolin Yayınları.

4.1.1.1.1.Olay Örgüsü

Dünya'dan çok uzakta Hexonya adında bir gezegen vardır. Hexonya'da çocuklara doğduklarında üç harften oluşan bir isim verilir. Çocuk, yaşadığı her 50 yılın sonunda ismine istediği bir harf ekler. İsimlerdeki harf sayısı, ismin sahibinin yaşı hakkında fikir verir.

Hexonya başkanı Postibidik, Dünya denen gezegende yaşayan insanların uzaylıları hep düşman olarak görmesinden yakınmakta, Dünya'ya giderek bir kahramanlık sergileyip bu ön yargıyı yıkarsa bu büyük şerefine kendisine ait olacağını ve bütün gezegenlerde tanınacağını düşünmektedir. Başkan Postibidik, müdür Teltenek'in okulunu ziyaret edecek, Dünya'ya yapacağı kahramanlık gezisinde kendisine eşlik edecek ve küçük olduğu için dikkat çekmeyecek bir çocuk seçecektir. Başkanın başı belaya girerse çocuk hemen Hexonya'ya dönüp yardım isteyecektir. Başkanın yol arkadaşını seçeceği okulun müdürü Teltenek sakar ve acelecidir. Postibidik'in o gün okulunu ziyaret edeceğini öğrenince telaştan küçük oğlunun pantolonu ile eşine ait olabilecek bir dantelli gömlek giymiştir. Müdürün bu halini gören çocuklar Hex, Nen, Zet, Ezi, Cel ve diğerleri kahkahayla gülmekten kendilerini alamazlar. Çocukları susturamayan Teltenek, müzik öğretmeni Allegro'yu yanına çağırıp piyano çalmasını ister. Allegro piyanoya âşıktır ancak ne zaman piyano çalmaya başlasa onu dinleyenler uyuklamaya başlar. O sabah da öyle

olur ve Allegro'nun piyanosu eşliğinde tüm çocuklar sessizleşir. Başkanın gelişiyle piyano durur ve çocuklar kendine gelir. Başkan da başlar konuşmasına:

“İnsanlar ara sıra Dünya'ya gittiğimizi ve orada gizli işler karıştırdığımızı iddia ediyor. Yok, piramitleri biz yapmışız, yok tarlalarda izlerimizi bırakmışız, yok dinozorları yeryüzünden silmişiz.” (BUD, 2013: 24)

“Büyük bir yanlış düzeltmekten söz ediyorum. Bunu, benim başkanlık dönemimde yapacağız. Benden sonra gelenler adımı uzay tarihine çalınan bu lekeyi temizlemiş olmamla anacaklar.” (BUD, 2013: 31)

Başkanın konuşmasını duyan çocukların kalp atışları hızlanır. Çünkü Hex'in babası Bay Ozezi gezegenler arası güvenlikte çalışmakta ve sık sık Dünya'ya gitmektedir. Dünya'dan gelince oğluna, oğlunun da arkadaşlarına anlattıklarına göre Dünyalılar onları pek de sıcak karşılamayacaktır. Çocuklar bunları düşünürken Başkan da Dünya'ya götüreceği çocuğu seçmek için onları inceler. Bakışları Nen üzerinde sabitleşir. Nen'i yanına çağırır. Nen ise korkudan hareket edemez. Hex Başkan Postibidik'e Nen'in yerine kendisinin gelebileceğini söyler. Kısa bir kararsızlıktan sonra Başkan, her ikisini de götüreceğini söyler.

Başkan, Hex ve Nen artık Dünya'dadır. Zeynep, arkadaşına hazırladığı hediye vermek için dışarı çıkmış, şemsiye de almamıştır. Eve dönerken birden bastıran yağmurda sırlıklam ıslanmış, hızla eve doğru giderken bir parktan geçmektedir. Kulağına anlamsız sesler gelmeye başlayınca Zeynep, tedirgin halde etrafına bakar ve parktaki çalıların dibinde titreyen iki yavru kediyi görür. Eğilip yavru kedileri kucağına alarak eve yöneldiği anda kedileri aldığı ağaca yıldırım düşer. Zeynep, kedileri hem yağmurdan hem de yıldırımdan kurtarmıştır. Onlar eve giderken peşlerindeki iri, gri kedi de onları takip eder. Biraz ısrarla Zeynep, yağmur dinene kadar yavru kediler ve annelerini eve almayı annesine kabul ettirir. Kediler, eve alıp süt verirler.

Gece anne kız yataklarına çekilince büyük kedi iki miniği azarlamaya başlar. Büyük kedi Başkan Postibidik, minikler de Hex ve Nen'dir. Hexonyalılar Dünya'ya geldiklerinde üç kez beden değiştirme hakkına sahiptir. Başkan'ın planı

doğrultusunda üçü de kediye dönüşür. Minik kediler miyavlayacak, ağacın dibine onları kurtarmak için biri gelirse Postibidik de o ağaca yıldırım düşürecek, kedilere yardım için gelen Dünyalıyı ölümden kurtaracak ve kahraman olarak tüm Dünya’da tanınacaktır. Ancak minik kediler Zeynep’i yeterince oyalayamamış, Postibidik’in planı boşa gitmiştir. Üstelik geceyi bir Dünyalının evinde, kedi bedeniyle geçirmek zorundadırlar.

Başkan yeni bir kahramanlık planı yapmıştır. Aralarında Eren ile Hakan’ın da bulunduğu bir grup öğrenci, öğretmenleri eşliğinde kayak yapmaya gelmiştir. Otelde herkes kendi bildirdiği seviyeye göre gruplanmıştır. Eren ile Hakan ilk kez kayak yapacak olsalar da kendilerini ileri seviyeye yazdırmışlardır. İsimleri okunanlar gösterilen otobüslerle kayak tesisine götürülür. İnerken kayakları takarlar. Dağın tepesine teleskiyle çıkacaklardır. Hakan ve Eren soğuğun etkisi ve telaşları yüzünden pistin yanlış bölümüne iner ve dağ başında kaybolurlar. Üstelik bulundukları yer çığ tehlikesi uyarısı bulunan bir bölgedir. Ne yapacaklarını düşünürlerken kurt uluması gibi sesler duyup irkilirler. Etrafta bitki örtüsü olarak sadece bir çalılık vardır ve sesler çalılıkların ardından gelmektedir. Eren hemen telefonun çıkarıp otelin güvenliğine “İMDAAT” diye bir mesaj gönderir. Korkuyla etrafa bakan Eren ve Hakan çalılıkların ardından bu kez de köpek sesleri duymaya başlarlar. Çocuklar çalılıkların arkasında köpek ile kurt arasında bir boğuşma olduğunu düşünür. Birazdan çalılıkların ardından bir büyük iki küçük Saint Bernard cinsi dağcılar kurtarmak için eğitilmiş köpek çıkar. Çocuklar da sevgi ve sevinç ile havlayan köpekleri izlemektedir. O sırada gürültüden yerinden kopan koca bir kar kütlesi hızla üstlerine gelmeye başlar. Eren hızla kaymaya başlasa da Hakan yavru köpekleri almadan gitmeyecektir. İkisini de kucağına alınca da kayamaz ve karlar altında kalır. Eren hemen güvenliğe gidip olanları anlatır. Bahsedilen yerde başka ağaç olmadığı için çalılıklardan yararlanılarak Hakan’ın yeri tespit edilir. Hakan da köpekler de kurtarılır. Bu durumda da kahraman Başkan değil köpekler için hayatını tehlikeye atan Hakan ve arkadaşını kurtaran Eren olur. Başkan da meşhur olmuştur ancak kahraman olarak değil çığa neden olan köpek olarak.

Başkan olanların suçlusu olarak yine Nen ve Hex’i görür ve onlara kızmaya başlar. Bir an önce kahraman olmalı ve Hexonya’ya dönmelidir. Hexonyalılar

Dünya’da sadece üç değişim gerçekleştirebilirler ve Dünya’da geçirdikleri ilk üç günden sonra Dünya’daki her üç günün karşılığı elli Hexon senesidir ki bu durumda Başkan Postibidik birkaç yıl sonra yapılacak başkanlık seçimlerini kaçırmış olur.

Üç Hexonyalının son değişimi, insan kılığına girmek olacaktır. Nen ve Hex ertesi gün yapılacak moda tasarım yarışmasında manken olacaktır. Nen 34 bedenlik vücudunda iyice daralmıştır, üstelik çok da acıkmıştır. Çantasından bir hap çıkarır, bu hapin tok tuttuğunu, kendisini tok hissedince de hiçbir şey yemeyip böyle zayıf kaldığını öğrenmiştir. Bunu söyleyince Başkan hemen ilacı Nen’in elinden alır ve “Böyle saçma nedenlerle ilaç mı içilir? Sağlığını bozacaksın!” (BUD, 2013: 97) diyerek ona kızar. O sırada yanlarından geçen ve hepsi birbirine benzeyen manken kızları görünce acıyarak “*Bu gezegenin güzellik anlayışını böyle tek tipe sıkıştırıyor zihinleri. Zavallı gençler...*” (BUD, 2013: 98) der.

Başkan mankenleri Hex ve Nen ile tasarımcı olarak yarışmaya katılacaktır. Etrafında gördüğü elbise modellerinden birkaçını alıp üzerinde değişiklikler yapıp kendi tasarımı olarak Hex ve Nen’e giydirecektir. Hex ve Nen bunun adil olmadığını söylese de Postibidik karardır. Hex, Nen’in kulağına “Başkan Dünya alışkanlıklarını çabuk kaptı.” diye fısıldar. Nen, Başkan’ın amacını tam olarak anlamamıştır, Hex açıklar: “*...Defilede tasarımlarını dünyaca ünlü markalara beğendirirse bütün gezegen bir anda duyar adını. Televizyon kanalları, gazeteler, haber portalları... Herkesi kendine hayran edince de uzaydan buraya dost olarak geldiğini söyleyecek.*” (BUD, 2013: 100)

Nen etraftaki elbiselere bakıp ne kadar güzel olduklarını söyleyince Hex, Başkan’ın tasarladığı elbiselerin çok daha güzel olduğunu, Başkan’ın elbiselere Hexon havası kattığını söyler. Bunun için de kendi elbisesini kullanmıştır. Çocuklar Hexonya’daki meydana indiklerinde Başkan’ı görmek için toplanan kalabalığın Başkan’ı çırılçıplak görünce verecekleri tepkiyi konuşup gülerler. Nen’in gülmekten karnı ağrır:

“Bu gezegende çok gülünce insanların böyle karınları mı ağrıyor ya? Ne biçim şey bu?”

“Herhalde onun için fazla gülmüyorlar. Babam somurtuk bir gezegen diyor Dünya için.” (BUD,2013: 104)

Yarışma başlar ve tasarımcıların mankenleri podyumda birer birer boy göstermeye başlar. Başkan’ın tasarımları ise salonu adeta büyüler. Firma yetkilileri bu olağanüstü tasarımcıyla anlaşma yapabilmek için sıraya girer. Medya ordusu da Başkan’ın peşindedir. Kendini tanıtmaya başlayınca “Ben uzaydan, Hexon” sözcükleri çıktığı anda da Dünya’da kalmaya karar verir. Böylece adının Benuz Aydan, markasının da Hexon olduğunu söyler. Nen ve Hex Başkan’ın Dünya’da kalmak istemesine çok şaşırırlar, buradaki ömrünün kısa olacağını söyleseler de Başkan karardır. Cebinden iki ışın feneri çıkarır ve çocukların Hexonya’ya dönmesi için onlara verir. Hex’e de babasının başkanlığa adaylığını koymasını, onun çok iyi bir başkan olacağını söyler. Ayrıca Başkan çocuklara onları Dünya’ya getirme amacının aslında kahraman olduktan sonra Dünyalılar onun uzaylı olduğuna inanmazsa çocukları inceleyebileceklerini söylemek olduğunu söyler. Çocuklar şaşkınlık ve kırgınlıkla Hexonya’ya döner.

4.1.1.1.2. Şahıs Kadrosu

4.1.1.1.2.1. Okul Müdürü Teltene

Çok sakar, aceleci, telaşlı ve dikkatsizdir. Hexonya Başkanı’nın okullarını ziyaret edeceğini öğrenince telaştan oğlunun pantolonunu ve eşinin gömleğini giyerek tüm öğrencilerin alay konusu olmuştur.

4.1.1.1.2.2. Müzik Öğretmeni Allegro

Müziği, özellikle de piyano çalmayı çok sever. 245 yaşındadır ve 3 yaşından beri bestelerinin beğenileceği günün bekleyişi içindedir. Ancak ne zaman piyano çalmaya başlasa onu dinleyenler uyuklamaya başlar.

4.1.1.1.2.3. Hexonya Başkanı Postibidik

353 yaşındaki Başkan, Dünyalıların uzaylıların Dünya’ya zarar vereceği ve gezegenlerini yok edecekleri yönündeki ön yargısını yıkacak gezegenler arası bir kahramanlık peşindedir. Bencil biridir. Amacı uğruna etrafındakilere zarar vermekten çekinmez.

4.1.1.1.2.4. Hex

11 yaşında bir öğrencidir. Uzay bilimcisi olan babasının izinden gitmek isteyen çalışkan, sorumluluk sahibi, yardımsever bir erkek çocuktur.

4.1.1.1.2.5. Nen

Hex ile aynı yaşta ve sınıfta olan Nen, çok meraklı ve araştırmacı bir kızdır. Postibidik'in Dünya gezisinde Nen ve Hex ona eşlik edecektir.

4.1.1.1.3. Zaman

Kitapta olayların yaşandığı zamana dair herhangi bir bilgi verilmemiştir.

4.1.1.1.4. Mekân

Kitaptaki olaylar Dünya ve Hexonya gezegenlerinde yaşanmıştır.

4.1.1.2. Yine mi Uzaylı?

AKAL, Aytül (2014). Yine mi Uzaylı?. (Resimleyen, Gökçe Yavaş Önal). İstanbul: Mandolin Yayınları.

4.1.1.2.1. Olay Örgüsü

Hex, günlerdir arkadaşlarını tersleyip durmakta, arkadaşlarına kötü davranıp onların kalbini kırmaktadır. Hatta bu tavırları yüzünden öğretmenden birkaç ceza alsa da akıllanmaya niyeti yok gibidir. Oysa Hex arkadaşları arasında hep nazik ve düşünceli olarak bilinir. Bu yüzden arkadaşları Hex'in bu hırçın davranışlarının sebebini araştırmaya koyulur. Oki, Zet, Nen, Ezi, Eki... Arkadaşları önce bu davranışların Dünya gezisinden sonra gerçekleştiğini, sebebini bu olabileceğini düşünse de aynı tavırların Dünya'ya Hex ile gidip dönen Nen'de görülmediğinden bu gerekçe elenir. Diğer tahmin sorunun kaynağının ergenlik döneminin başlamış olabileceğidir ama Hex daha 11 yaşındadır ve ortalama 500 yıllık bir ömrün yaşandığı Hexonya'da 11, ergenlik için fazla erken bulunur. Birden Ezi, Hex'in babasının birkaç gün öncesi incelenmek üzere bir hayvan örneği getirmek için Dünya'ya gittiğini ve henüz dönmediğini, Bay Ozezi'nin getireceği hayvanı çok merak ettiğini söyler. Artık Hex'in sorununun kaynağı bulunmuştur. Hex babası için endişelenmektedir, çünkü gideli 3 gün olmuştur ve babası hâlâ dönmemiştir. Çünkü

Dünya'ya giden bir Hexon, 3 gün içinde Hexonya'ya dönmezse bundan sonra Dünya'da geçireceği her 3 günde Hexonya'daki ömründen 10 yıl gidecektir. Yani Dünya'da 18 gün kalan bir Hexon, gezegenine döndüğünde adına bir harf ekler, çünkü Hexon ömründen 50 yıl geçmiştir. 3 günden sonra geçen 120 günde de tüm Hexon ömrünü Dünya'da tüketmiş olur ve Hexonya'ya canlı olarak dönemez. Hex'in babası Bay Ozezi'nin Dünya'da tutsak edildiği ve arkadaşlarına yardım etmek için Bay Ozezi'yi kurtarmaları gerektiğini düşünürler. Ancak bu çocuklar henüz 11 yaşındadır ve Dünya gezisi onlar için tehlikelidir. Bu yüzden bu fikre pek çoğu sıcak bakmaz. Oki ısrarla Bay Ozezi'yi kurtarmanın Gezegenlerarası Güvenlik'in işi olduğunu söyler. Hex zaten annesini kaybetmiştir, babasını da kaybederse kendini toparlayamayacağı, bunun için bir an önce bir adım atılması gerektiğine karar verirler. Nen'e Dünya gezisi hakkında bazı sorular sorarlar. Nen ve Hex'in Dünya'ya giderken ve Hexonya'ya dönerken kullandıkları, Zomtrikista'nın icat ettiği ışın fenerini kullanmışlardır. Bu ışın fenerinden iki tane vardır ve biri ortak, diğeri Hexonya Başkanı Postibidik için yapılmıştır. Ancak Postibidik kendi ışın fenerini de gezegenine teslim edilmesi için Hexonya'ya dönen Hex ve Nen'e vermiştir. Hex kendi fenerini teslim etmiş, ancak Nen henüz ikinci feneri teslim etmemiştir.

Bay Ozezi iri bir köpek bulma göreviyle Dünya'ya gelmiştir. Ozezi'ye kalsa doğadan vahşi bir hayvan götürmeyi tercih eder, çünkü bu hayvanların eksildiğini hiç kimse fark etmez. Hexonya'ya daha önce Zürafa, fil ve ayı yavrusu, boa yılanı götürmüştür. Hatta oları bulmak için bütün Dünya'yı dolaşmak zorunda kalsa da nesli tükenmekte olan kelaynak, çita, iguana, kutup ayı, panda, Van kedisi gibi hayvanları bile götürmüştür. Bu hayvanların Dünya'da örneği kalmadığı zaman bile olar Hexonya'da hayatını sürdürecektir. Zaten gördüğü kadarıyla Dünyalılar bu hayvanların neslinin tükenmesine pek aldırmamaktadır. Oysa Hexonya'da her canlının hayatına çok önem verilmektedir. Dünyalılar ayarsız çoğalma ve plansız yayılma nedeniyle gezegenlerini hızla tüketmektedir.

Bay Ozezi evcil hayvan götürme konusunda tereddütler taşısa da bu onun görevidir ve o da görevini yerine getirecektir. Planını yapmıştır: Dünya'ya ulaşınca küçük bir fare kılığına girerek bir köşede sabahlayacaktır. Sabah da kuş olup uçacak, bir köpek görünce de sahibi kılığına girip onu götürecektir.

Dünya'ya varır varmaz ormanlık bir alanda bir fareye dönüşür. Çöplerden karnını doyurur ve bir deliğe girip uykuya dalar. “İmdaaatt!”, “Öldür şunu!”, “Süpürgeyi getir!” sesleriyle uyanır. Ani bir kararla bir örümceğe dönüşüverir. Uyumak için girdiği yer bir lokantadır ve onu öldürmeye çalışanlar da bu lokantanın çalışanları. Acil durum yüzünden ikinci değişim hakkını kullanmış, kuş olma hakkını kaybetmiştir. Bu düşüncelerle sokakta bir köpek bulmak için dolaşmaya başlar. Dolaştığı sokaklarda bahçeli bir ev dikkatini çeker. 11-12 yaşlarında Dünyalı bir kız servisine yetişmeye çalışmakta, Tükürük diye seslendiği köpeği de ona türlü şirinlik yapmaktadır. Kızın annesi Elif'in dershaneye gitmemek için yaptığı ısrarları geri çevirir ve kızını okula yollar. Anne içeri girer, Tükürük ise bahçededir. Bay Ozezi doğru zaman olduğunu düşünerek hemen Elif'in kılığına girer. Elif'i karşısında gören Tükürük sevinçten garip sesler çıkarmaya başlar. Sesleri duyan anne bahçeye koşunca Elif kılığındaki Bay Ozezi'yi görür. Ozezi de Elif gibi davranmak zorundadır ve hasta olduğu için dershaneye gitmediğini söyler. Anne, hemen onu içeri alır ve sabah onu gitmesi için zorladığına üzülür. Bay Ozezi'nin tek dönüşümü Hexon bedenine olabilirdi ki buna cesaret edemez ve uygun zamana kadar Elif olmaya karar verir. Ancak Elif dershaneden dönmeden bir bahaneyle evden ayrılmalıdır, tabii ki Tükürük ile. Elif dershaneden geldiğini söylediğinde annesinin vereceği tepkiyi düşünür, muhtemelen annesi elif'e inanmayacaktır çünkü Dünya gezilerinde gördüğü kadarıyla aileler çocuklarının yalan söyleyebileceğini düşünmektedir. Annenin sevgisi, sıcaklığı ve kaydattığı ıhlamurun etkisiyle Bay Ozezi derin bir uykuya dalar. Bugün ikinci kez çılgınlıklarla uyanır ki bu Elif'in sesidir. O sırada baba da eve gelmiştir. Tüm seçenekleri hızla aklından geçiren Bay Ozezi aileyi kandıracak bir öykü bulması gerektiğine karar verir. Ona göre Dünyalılar duygu sömürüsüne çok açıktır ve onları kandıracak bir hikâye bulursa geceyi orda Elif olarak geçirir ve ertesi gün Tükürük'ü de alarak Hexonya'ya döner.

Elif'in ailesini ikna edecek hikâye başlar:

“Ben Elif'in ikiziyim.” Anne bu kadarını kaldıramaz ve bayılıp düşer. Elif ise sevinçle Bay Ozezi'ye sarılır:

“Biliyordum! Biliyordum! Hep bir kardeşim varmış gibi hissederdim zaten. Gerçekmiş.” (YU, 2014: 71) Olanlarda mantık arayan tek kişi babadır. Bay Ozezi daha önce izlediği bir Türk filminde böyle bir kurguya epey gülmüştür ancak şimdi bu hayatını kurtaracaktır. Anne de kendine gelmeye başlamıştır. Bay Ozezi ağlamaklı bir sesle, kendisinin Elif’in ikiz kardeşi olduğunu, ancak doğum sırasında bir hemşirenin onu zengin bir aileye sattığını, yakın zamana kadar gerçeği bilmediğini, anne-babasının bir kazada öldüklerini ve kendisine bıraktıkları mektupla gerçeği öğrendiğini anlatır. Bay Ozezi’den çok etkilenmişlerdir. Adını sorduklarında tam “Ali” diyecektir ancak onun erkek ismi olduğunu hatırlayınca “Aliye” diyerek düzeltir. Kıyafetlerinin, saçlarının şeklinin bile aynı olmasını da ikiz içgüdüsüne bağlarlar. Elif telefon listesindeki herkese yıllar sonra ortaya çıkan ikizi Aliye’yi anlatan mesajlar atarken annesi de telefonda tanıdıklara bu ilginç gelişmeyi anlatmaktadır. Hiçbir şey Bay Ozezi’nin beklediği gibi kolay olmayacaktır. Bay Ozezi sabaha karşı pencereden atlayıp kaçmayı düşünerek cama yönelir ve o anda patlayan fotoğraf makinesi flaşlarından başka hiçbir şey göremez. Aliye’nin aile trajedisi tüm medyanın da öncelikli konusu olmuştur. Böylece Bay Ozezi bu evden çıkmanın sandığı kadar kolay olmadığını anlar.

Tüm günü evde geçireceklerdir, çünkü evden çıkmaları mümkün görünmemektedir. Anne Aliye’nin başarı seviyesini merak eder ve ona Elif’in kitaplarından bazı soruları çözmesini ister. Okuduğu soru Bay Ozezi’yi şaşırtır:

“Bir günde 16 sayfa okuyan Ayşegül, 9 günde kaç sayfa kitap okur?” Bay Ozezi içinden, “16 sayfacık ha? Ne bu, şaka mı? Hem de koskoca bir günde... Hexonya’da on altı sayfayı okumak bir dakika bile sürmez.” diye geçirir. (YU, 2014: 90)

Anne bir şekilde Elif’i çıkarıp dershaneye yollar. Aliye ve o pazarı evde geçirecek, Aliye’nin yetenekli olduğu bir alan bulmaya çalışacaklardır. Elif istemeyerek de olsa dershaneye gidince anne, Aliye belki müzikte yeteneklidir diyerek onu evdeki piyanonun başına geçirir.

Bay Ozezi bu evden çıkma planlarını gerçekleştirmenin zorluğunu anlayınca 500 yıllık ömründen 10 yılını feda etmenin en doğru çıkış yolu olduğuna karar verir.

Hexonya'daki çocuklar okuldaki müzik odasında toplanıp Dünya'ya kimlerin gideceği, bu süreçte ailelere ne söyleneceği gibi konuları tartışırken o sırada müzik odasında bulunan müzik öğretmeni Allegro her şeyi öğrenir ve plana dâhil olur. Ailelerden alınacak izin konusunu da o halledecektir ancak Dünya'ya gideceklerini söylemeden. Allegro, Zet, Oki ve Nen ise Dünya'ya gidecek olanlar olarak belirlenir. Zomtrikista'nın ışın feneri ile Dünya'nın atmosfer sınırına gelip, tutunarak Dünya'ya inebilecekleri bir ışın huzmesi beklemeye başlarlar. Ayrıca bu kalabalık gezegende Bay Allegro'yu bulmak için onun bulunduğu yerle ilgili bir tahminde bulunup oraya inmeleri gerekmektedir. Bu konuda ne yapacaklarını Nen açıklar. Hexonya'da 4 ana renk vardır: Sarı, kırmızı, domtik, mavi. Oysa Dünya'da bu renklerden 3'ü -sarı, kırmızı, mavi- ana renklerdir, yani Dünya'da domtik rengi yoktur. Dünya'ya giden Hexonlar da hangi bedende olursa olsun birbirlerini bu renk sayesinde tanımaktadır. Atmosferden Dünya'ya bakacaklar ve domtik rengi nerde görürlerse oraya ineceklerdir. Hexonya'dan ayrıldıktan sonra geçen süre de bu ışığın parlaklığını etkiler, yani Postibidik gibi Dünya'da yaşamaya karar veren Hexonlar ile Bay Ozei bu şekilde ayrılacaktır. Ancak Dünya'ya inerken acele karar vermek zorunda kalmış ve yanılmışlardır. Buldukları Hexonyalı, Başkan Postibidik'ten başkası değildir. Bay Ozei'yi bulmak için Postibidik'ten yardım isterler. Pek yardımsever olduğu söylenemeyecek olan Postibidik, onların Dünya'da bir pot kırıp kendi ününe de zarar vereceklerini düşünerek onlara fikir verir. Güneş'e tutunup Dünya'yı izlemelerini, 24 saatte tüm Dünya önlerinden geçeceği için en parlak domtik rengi bulabileceklerini söyler. Kahramanlar oradan ayrılırken Nen şüphe içindedir. Postibidik'in daha önce Hex ve kendisini Dünya'ya getirme amacını düşününce ona güvenmenin doğru olmayacağına karar verir. Üstelik Güneş öyle sıcaktır ki onların Hexon bedenini bile küle çevirebilir. Bu düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. Akşam atmosfere çıkıp Dünya'yı oradan izleyeceklerdir.

En parlak domtik rengin olduğu yere inerlerken gece olduğu için etrafın sakin olacağını düşünseler de her yer tıklım tıklım gazetecidir. Hemen dönüşümü gerçekleştirip olan biteni anlamaya çalışırlar. Bir an Bay Ozei'nin gerçek kimliğinin ortaya çıkmış olabileceği düşüncesiyle paniğe kapılırlar. Kalabalığın içinden sıyrılıp kapıya yöneldiklerinde 12 yaşındaki bir kız çocuğu gibi görünen Ozei onları içeri

alır. Anne babası kimin geldiğini sorunca da bir okuldan ona burs teklif etmek için geldiklerini söyler. Çünkü Ozezi'nin gördüğü kadarıyla Dünya'da okul ve burs kelimeleri bir araya gelince sihirli bir karışın oluşmakta, herkes sakinleşmekteydi.

Bay Ozezi 8 gündür Dünya'dadır ve son dönüşüm hakkını kullandığı için sadece kendi Hexon bedenine dönebilir ki bu medya ordusu önünde bu pek mümkün görünmemektedir. Aileye konservatuvar bursu için geldiklerini söylemişlerdir. Anne Aliye'ye hemen misafirlerine piyano çalıp maharetlerini göstermesini ister. Oysa Bay Ozezi müzikte pek yetenekli sayılmaz. Anne baba mutfağa geçince ne yapacaklarını konuşmaya başlarlar. O sırada Allegro Elif'in yani Aliye'nin kılığına girer. Bay Ozezi'ye saklanmasını söyler ve piyanonun başına kendisi geçer. Bir anda müziği duyan herkes büyülenmiş gibi büyük bir zevkle bu sesi dinlemeye başlar. Allegro'nun Hexonya'da herkesi uyku âlemine yollayan müziği Dünya'da eşsiz müzik notalarına dönüşür. Anne baba da yeni kızlarıyla gurur duyar. Bu sırada Allegro Dünya'da kalmaya karar verir. Burada onu seven bir ailesi müziğini çok beğenen bir hayran kitlesi vardır ve bütün bunları bırakıp Hexonya'ya dönmek istemediğini söyler. Çocuklar kargaşadan yararlanarak Allegro'yu Bay Ozezi'yle değiştirerek önce evden sonra da Dünya'dan ayrılırlar.

4.1.1.2.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.1.2.2.1. Hex

11 yaşındaki Hex, uzay bilimcisi olan babası Bay Ozezi, vakti geldiği halde Dünya gezisinden hala dönmediği için üzgün ve gergindir. Hex normalde nazik ve düşünceli olduğu için arkadaş çevresi tarafından çok sevilir. Bu yüzden arkadaşları ona yardım edecektir.

4.1.1.2.2.2. Nen

Hexonya Başkanı ile Dünya'ya giden iki çocuktan biri Hex biri de Nen'dir. Bu da Hex ve Nen'in arkadaşlık bağlarını güçlendirmiştir.

4.1.1.2.2.3. Ezi

Hex'in sınıf arkadaşı olan Ezi tam bir hayvan severdir. Bay Ozezi de Dünya'ya yeni bir hayvan getirme göreviyle gönderilmiştir. Ezi, Bay Ozezi'yi merakla beklemektedir.

4.1.1.2.2.4. Oki

Bay Ozezi'nin Dünya'da esir edildiğini, Hex için onu kurtarmaları gerektiğini ancak bunun çocuklar için tehlikeli bir iş olduğunu söyler. Oki'ye göre bu kurtarma işini gezegenler arası güvenlik halletmelidir.

4.1.1.2.2.5. Zomtrikista

Hexonya için teknolojik icatlar yapan bir bilim adamıdır. Dünya'ya gidiş dönüşte de Zomtrikista'nın ışın feneri kullanılmaktadır.

4.1.1.2.2.6. Bay Ozezi

Diğer gezegenlerden Hexonya'ya canlı ve cansız varlık örnekleri getirmekle görevli bir uzay bilimcidir. Annesini kaybeden oğlu Hex'e hem annelik hem babalık yapar. Dünya'ya iri bir köpek getirme göreviyle gönderilmiştir.

4.1.1.2.2.7. Allegro

Müzik öğretmeni Allegro, çocukların müzik odasında planladığı Dünya gezisine dahil olur. 245 yaşındadır ve piyano çalmayı çok sever.

4.1.1.2.2.8. Postibidik

Hexonya eski Başkanı, yeni Dünyalı Postibidik, Dünya'ya Bay Ozezi'yi kurtarmaya gelen gruba onu nasıl bulacaklarını açıklar. Ancak bunu yardımseverliğinden değil onları bir an önce başından savmak için yapmıştır.

4.1.1.2.2.9. Elif

Bay Ozezi'nin Dünya'da onun kılığına girdiği ve mecbur kalıp ikizi olduğunu söylediği Dünyalıdır. Sevgi dolu ve paylaşımcı Elif, ikiz kardeşini hemen benimser. Çalışkan bir öğrencidir. Köpeğini çok sever.

4.1.1.2.3. Zaman

Hex'in babası Bay Ozezi, bir araştırma için gittiği Dünya gezisinden dönmekte gecikince Hex ve arkadaşları onu çok merak eder. Bay Ozezi'nin başının dertte olabileceğini düşünen bir grup Hexon, Dünya'ya gelir. Olaylar da bu Dünya gezisi sırasında yaşanır.

4.1.1.2.4. Mekân

“Yine mi Uzaylı?”adlı eserde anlatılan olayların bir kısmı Hexonya'da bir kısmı da Dünya'da yaşayan Elif ve ailesinin evinde yaşanmıştır.

4.1.1.3. Çılgın Uzay Planı

AKAL, Aytül (2015). Çılgın Uzay Planı. (Resimleyen, Gökçe Yavaş Önal). İstanbul: Mandolin Yayınları.

4.1.1.3.1. Olay Örgüsü

Hex'in iki kalbinden biri huzurlu uykusuna devam ederken diğeri tuhaf bir ritimle atmaktadır. Karyolası, yatmadan önce ayarladığı seviyenin bir hayli üstündedir ve elini uzatsa tavana değecektir. Gözleri karanlığa alışınca yatağın altından başlayıp kapıya kadar uzanan gölgeyi fark eder. Yatağın altında biri olduğunu anladığında korkudan taş kesilir ve ikinci kalbi de uyanır. Hex, okulda Dünyalılar konusunda “hırsız” kelimesini duymuştur. Öğretmenleri Dünya'da bazı insanların başkalarına ait eşyaları aldığını anlatmış ve tüm çocuklar çok şaşırmıştır. Bu, Hexonyalıların anlayabileceği bir şey değildir. Hexonya'da asla böyle bir şey olmaz. Ya Dünya'dan geldiyse? Hatta duyduğuna göre Dünya'da sadece hırsızlar değil katiller de vardır. Ya bu Dünyalı bir katilse? Bu düşünceyle birlikte Hex'in saçları diken diken olur. artık ya öyle gezecek ya da saçlarını kazıtıp mucit Zomtrikista'nın saç çıkarma ilacını kullanacaktır.

Hex'in odasındaki siyahlara bürünmüş karaltı bir şeyler arıyormuş gibi sağı solu yoklamaktadır. Epey uzun boylu ve tombul biri olduğunu düşündüğü karaltı acemice evi dolaşmaktadır. Bu acemiliği ancak bir Hexonyalının yapacağını

düşününce Hex'in kalpleri biraz rahatlar ancak merak içindedir. Hexonya'da şimdiye kadar bir yabancıнын ev halkından habersizce onların evine girdiği hiç duyulmamıştır. Hex, bu gizemi çözmek için fark ettirmeden karaltıyı takip eder. Karaltı, Hex'in odasından çıkıp babasının odasına geçer. Tüylü bir kazak giymiş ve ilginç bir pelerin takmış olan karaltı yürüyünce Hex onun kız olduğunu düşünür. Yoksa babasının kız arkadaşı mı? karaltı babasının odasında da çekmecelere, kıyafet ceplerine ve yatağın altına baktıktan sonra salona geçer ancak orada önce saksıya sonra da televizyon sehпасına çarpar. Kendi çıkardığı gürültüden korkunca da hemen kendini sokağa atar. Televizyonu düzelten Hex, somurtan ekranı fark eder. Bu evde haftalardır kimse televizyon izlememektedir ve televizyon sıkıntidan patlamak üzeredir. Televizyona, sabah okula gitmeden kendisini açacağına dair söz verince televizyonun yüzü güler. Hex de sakinleşmiştir, yatağına geçip uyar.

Hex okula gittiğinde arkadaşları ona saçının halini sorar. Hex, dün gece yaşadıklarından kimseye bahsetmemiştir çünkü bu olay duyulursa Hexonyalıların her zaman açık duran kapılarına kilit takmalarından korkar. Hem çalınan bir şey de yoktur. Ancak Nen sorularıyla Hex'i o kadar sıkıştırır Hex, olanları anlatmak zorunda kalır. O sırada televizyona verdiği sözü tutmadığını da hatırlar. Sinyal gönderip gönlünü almaya çalışır.

Coğrafyacı Tonto derste çocuklara teknolojik gelişmelerden bahseder. Hatta bu gelişmeleri yakından takip etmek için Gezenlerarası Güvenlik Birimi'nin sergisine bir gezi düzenleyeceklerini söyler. Nen, cebindeki ışın fenerini henüz birime teslim etmediği için huzursuzca kıpırdanır. Başkan Postibidik Dünya'da kalmaya karar verince feneri Nen'e vermiş, Nen daha feneri teslim etmeden Bay Ozezi için Dünya'ya tekrar gelmişler ancak çok sevdikleri müzik öğretmeni Bay Allegro Dünya'da kalmıştır.

Hex, Oki ve Nen dışarıya çıktıklarında havanın hızla soğduğundan söz ederek ceketlerini giymektedirler. Hex bir anda olduğu yerde kalır. Zet'in üstünde gördüğü ceket, gece evlerşne giren yabancıнын üstündeki cekettir. Hex aklından geçenleri anlatınca Nen hemen Zet'in yanına gider ve ceketini çok beğendiğini

söyler. Zet'in açıklamasına göre ceket annesinindir ve okuldan sonra annesine geri verecektir. Öyleyse gece evlerine giren yabancı, Zet'in annesi olabilir.

Gezegenlerarası Güvenlik Birimi'ne yapılan gezi tüm çocukları heyecanlandırmıştır. Çocuklar ilgiyle yeni icatları incelemektedir, Bayan Tonto'yu duyan yoktur. Nen ile Hex ise Zet'in annesinin ceketini hakkında konuşmaktadır. Bir anda Bayan Tonto'nun geri dönmek üzere toplanma çağırısını duyan çocuklar şaşkındır. Süreleri henüz dolmamış olsa da Bayan Tonto'nun kıpkırmızı suratını görünce ses çıkarmadan toplanırlar çünkü Bayan Tonto rahatsızlanmıştır. Ertesi gün Bayan Tonto, sınıfa yanında uzun borlu bir gençle gelir. Genci çocuklara tanıtır, ismi Zonk olan genç Bayan Tonto'nun yeğenidir ve bundan sonra coğrafya derslerine o girecektir. Hex ve Nen'i Bayan Tonto'nun sözleri kadar üstündeki tüylü ceket şaşırtmıştır. Bayan Tonto açıklamalarına devam eder. Çok uzun bir seyahate çıkacağını hatta belki de geri dönmeyeceğini, bu yüzden de artık Zonk ile ders işleyeceklerini söyler. Sınıftan çıkarken de Nen'i yanına çağırır, onu okul bahçesinde yalnız kalacaklarını düşündükleri bir yere götürür. Hex de gizlice onları takip eder. Bayan Tonto, Bay Allegro'yu bulmak için Dünya'ya gidecektir ve daha önce onunla aynı grupta olan Nen'i de yanında götürmeye karar vermiştir. Gezegenlerarası Güvenlik Birimi'ne yapılan gezi sırasında ışın fenerlerinden birini ödünç almıştır. Nen'in elinden tutup düğmeye bastığı anda Hex de koşup Nen'e tutunur. Hex'i izleyen Ces de bunu bir oyun sanıp Hex'e tutununca Bayan Tonto yanında üç çocukla Dünya'ya sert bir iniş yapar. Planlarının alt üst olduğunu düşünen Bayan Tonto çok kızgındır. Hex'e dün gece ışın feneri için evlerine geldiğini açıklar, ancak feneri orada bulamayınca bir okul gezisi ayarlayıp bu sorunu hallettiğini söyler. Dünya'ya Allegro'yu bulmak için geldiklerini, onu çok özlediğini, onu bulup onunla evleneceğini açıklar. Çocuklar şaşkınlık içindedir. Plana göre Nen onları Allegro'ya götürecektir, Tonto Allegro'yla kalacak, çocuklar da fenerle Hexonya'ya dönecektir. Hex, Dünya'da üç günleri ve üç kılık değiştirme hakları olduğunu o yüzden dikkatli olmaları gerektiğini hatırlatır. Bayan Tonto Dünya standartlarına göre alımlı, genç bir kadına dönüşür. Hex ve Nen de Dünyalı çocuk bedenine girerler. Onlar Tonto'nun kardeşini oynayacaktır, Ces de onların kedisi. Tonto, Nen'e kendilerini Allegro'ya götürmelerini söyleyince Nen, Allegro'nun çok uzakta olduğunu, oraya

yürüyerek gidemeyeceklerini açıklar. Işın fenerleriyle gitmeyi önerir. Buna da Hex karşı çıkar. Işın feneri kullanmak için geceyi beklemeleri ve Hexon bedenlerine geri dönmeleri gerektiğini söyler. Hiçbir şey planladığı gibi gitmeyince çok üzülen Tonto, bir banka oturup ağlamaya başlar. Oysaki Dünya konusunda oldukça fazla bilgi sahibidir ancak Dünya’da olmak çok farklıdır. Nen, Bayan Tonto’yu teselli eder. Dünya’da insanların toplu taşıma araçları kullandığını söyler. Bunun için gereken parayı da yakınlarında oturan Postibidik’ten isteyebileceklerini açıklar.

Postibidik onları büyük bir memnuniyetsizlikle karşılasa da istediklerini vermeden onlardan kurtulamayacağını bilmektedir. Sehpanın üzerindeki zarfları karıştırıp içinden birini Tonto’ya uzatır. Bu, Allegro’nun bu akşam vereceği konser için bir davetiyedir. Postibidik, 11 yaşındaki bir çocuk için bu konserin çok fazla olduğunu söyleyince Tonto kulaklarına inanamaz ve şaşkınlıktan bayılıp düşer. O genç bir erkek olduğunu düşündüğü Allegro’nun karşısına Dünyalı kalıplarına göre güzel olacağını düşündüğü bir genç kız kılığında çıkmayı planlamıştır. Oysaki Allegro Dünya’da henüz bir çocuktur. O zaman planını güncellemeli ve 11 yaşında Dünyalı bir kız olarak Allegro’nun karşısına çıkmalıdır. Postibidik’in evinden üç çocuk bir kedi olarak ayrılırlar. Konser alanına geldiklerinde görevli çocukların anne babası olmadan içeriye giremeyeceklerini, kedinin girmesinin ise söz konusu bile olmayacağını söyleyip davetiyelerini geri verir. Ağaçlarla çevrili bir yerde tekrar kılık değiştiren Hexonyalılar Hex ve Nen’in çocuğu olan Tonto ve ceplerinde bir kurbağa ile tekrar giriş kapısında belirir. Davetiye sayesinde rahatlıkla içeriye girerler. Sanatçı sahneye çıktığında Tonto ikinci büyük şokunu yaşar, çünkü Allegro 11 yaşında bir kız çocuğudur. Konserden çıktıklarında ne paraları vardır ne de planları. Bir tren istasyonuna gidip geceyi orada geçirmeye karar verirler. Sabah olduğunda Tonto, Allegro konusunda hala kararlı olduğunu söyler ve 11 yaşında genç, afacan bir oğlana dönüşüverir. Çocuklara da Hexonya’ya dönmelerini söyler. Ancak Hex ve Nen, bu yaşta bir çocuğun Dünya’da yalnız kalamayacağını, bu yaştaki çocukların bir ailesi, bir okulu olması gerektiğini söylerler. Artık Bayan Tonto’yu emanet edebilecekleri güvenirli bir aile bulmak zorundadırlar. Yine Potibidik’e gitmekten başka çareleri yoktur. Apartman girişinde kapıyı çalarlar ancak kapı açılmaz. Tam da Postibidik’in evde olmadığını düşünüp oradan ayrılmak

üzereyken kamera ve mikrofonla gelen iki kişinin Benuz Aydan yazılı zile bastığını görürler. Onlara açılan kapıdan Hexonyalılar da girer. Asansörde de afcan oğlan çocuğunun Benuz Aydan'ın oğlu olduğunu söyledikleri anda haber anında yayılır ve Postibidik'in Tonto'yu yani yeni ismiyle Kıvanç'ı kabul etmekten başka çaresi kalmaz. Baba oğul sevgisiyle birbirine sarılan Postibidik ve Kıvanç'ı orada bırakıp bir parka giden Hexonyalı üç çocuk, gece olunca gezegenlerine dönerler.

4.1.1.3.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.1.3.2.1. Bayan Tonto

Coğrafya öğretmeni olan Bayan Tonto, Müzik Öğretmeni Allegro'ya aşiktir ve Allegro'nun Dünya'da kaldığını öğrenince onunla evlenmek ve gerekirse Dünya'ya yerleşmek için Dünya'ya gitme planı yapar ancak işler umduğu gibi gitmez.

4.1.1.3.3. Zaman

Bu eserde Coğrafya Öğretmeni Bayan Tonto'nun, Müzik Öğretmeni Allegro ile evlenme hayali ile Dünya'ya gelmeyi planladığı ve Dünya'ya geldiği zaman yaşanan olaylar anlatılmıştır.

4.1.1.3.4. Mekân

Kitaptaki olaylar Dünya ve Hexonya gezegenlerinde yaşanmıştır.

4.1.2. Kayıp Kitaplıktaki İskelet Serisi

4.1.2.1. Kayıp Kitaplıktaki İskelet

AKAL, Aytül; YENER, Mavisel. (2012). Kayıp Kitaplıktaki İskelet (3. Baskı). (Resimleyen, Saadet Ceylan). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.2.1.1. Olay Örgüsü

Selsus Kitaplığı'nın kedisi Efes o kadar acıkmıştır ki karnı guruldayarak onun bakımını üstlenen Ceylan'ın doldurmuş olacağını umduğu yemek kabına yönelir. Fakat çukur kaptaki yemek yerine minik, mavi bir kır çiçeği görür. Efes, Ceylan'ın bu davranışına hiç anlam veremez, kendisiyle alay edildiğini düşünür ve içten içe ona

çok kızar. Ceylan'ın babası Hilmi Efendi kitaplığın bekçisidir ve bekçi kulübesinin yanındaki mama kabını Ceylan her gün tepeleme doldurmaktadır. Ancak Ceylan son günlerde arkadaşlarıyla oyuna dalıp Efes'i ihmal etmektedir. Efes bu duruma kızsada yapabileceği bir şey yoktur. İnsanların onun konuşmasından anladığı tek şey “miyav”dır ki bu da sorunu çözmeye yetmez. Söylene söylene dolaşırken Selsus Kitaplığı'nın bilgilendirme panolarını temizleyen Hilmi Efendi'yi görünce koşup ayaklarına sürünmeye başlar. Ancak bu da bir işe yaramayınca çöplükleri karıştırarak karnını doyurmak zorunda olduğuna karar verir.

Efes'in annesi Hadrian, turistlerin çöpe attıklarıyla beslenen tekir bir kedir. Çok sevimli olduğu için birçok aile onu sahiplenmek, evine götürüp bakımını üstlenmek istese de Hadrian harabelerden ayrılmak istemez. Arada Hilmi Efendi ve Ceylan'ın bekçi kulübesinin yakınlarına onun için bıraktıkları yemekleri yemek için gelir o kadar. Uzun zaman Hadrian'ı göremeyince endişelenen Ceylan onu aramaya başlar ve harabelerde anne olan Hadrian ve sevimli yavrularını görür. Bu sevimli yavruları ve Hadrian'ı sevinçle anne babasına gösterir. Hepsine sim aramaya başlar. Anne babası da Ceylan'ın ne kadar inatçı bir kız olduğunu bildiklerinden duruma ses çıkarmazlar. Çünkü Ceylan kafasına koyduğunu yapan bir kızdır. Daha önce çevredeki okuma yazma bilmeyen kadınlara kurs açılsın diye öğretenleriyle konuşmuş, bu yetmeyince Milli Eğitim Müdürlüğüne mektup yazmış, o da yetmeyince Milli Eğitim müdürüne gitmiş ama sonunda tuttuğunu koparmıştır. Babası, Ceylan'ın bu kedileri ne kadar istediğini görünce kızından kedilere akılda kalacak dört isim bulmasını ister. Ceylan:

“Kitaplığı yaptıran Selsus'un oğlu Tiberius Julius Akila'nın ismini üçe bölüp yavruların üçünü öyle çağırırım.” der. (KKİ, 2012: 20)

Bu üç isim anne baba için pek akılda kalıcı olmadığı için dördüncü kediye normal bir isim koymasını ümit ederler. Ceylan, annesi Hadrian'a benzeyen ve alnında “M” şeklinde bir işaret olan kediye Efes adını koyacağını söyleyince de herkes memnun olur.

Kedi ailesi turistlerin çok ilgisini çekmekte, herkes onları sevmekte fotoğrafını çekmektedir. Mutlu görünen bu kediler bir süre sonra yine gözden

kaybolur. Ceylan buna çok üzülse de yapılacak bir şey yoktur. Haftalar sonra bekçi kulübesi önünde miyavlayan kedi, alındaki “M” işareti, yemyeşil gözleri, asil duruşuyla Efes’ten başkası değildir. Üstelik Ceylan’ın kedisi olmaya da hazır görünmektedir.

Efes ve Ceylan birbirini çok sever, Efes Ceylan’ı okul servisine binene kadar bekleyip okula yolladıktan sonra kulübeye dönüp kabındaki yemeği yer. Ancak o gün geri döndüğünde yine kapta sadece bir kır çiçeği vardır. Efes’in artık sabrı kalmamış, açlığa dayanamayacak hale gelmiştir. Üstelik Ceylan’ın artık onu sevmediğini düşünerek üzülür. Bu düşüncelerle kabına bakarken, kabın üstüne eğilmiş karaltıyı fark eder. Karaltı aniden kıpırdar ve Efes kendisini izleyen bir çift gözü görür. Korkuyla en yakın ağacın tepesine tırmanır. Öyle yükseğe çıkmıştır ki Hilmi Efendi onu ancak bir merdiven yardımıyla indirir.

Efes artık Ceylan’ı suçlamaktan vazgeçer. Suçlu Ceylan değil onun mama kabına dadanan açgözlü canavardır. Efes ya bu canavarla savaşmalı ya da yiyeceğini bu korkunç canavarla paylaşmaya razı olmalıdır ama itiraf edemese de çok korkmaktadır.

Efes cumartesi okul olmadığı için tüm gününü Ceylan ile geçirebileceğine sevinir. Harabelerde dolaşmaya başlarlar. Ceylan da okulda beğendiği bir çocuk olduğunu, dün bu çocuğun, Ali’nin, kendisinden kalem istediğini, böylece konuştuklarını ve çok mutlu olduğunu söyler. Hatta mutluluktan Efes’e fazladan mama vermeye karar verir. Kaba mamayı koyar ve Hilmi Efendi bekçilik yaptığı için turistik hediyelik eşyalar satan dükkânı tek başına işleten annesi Sevim Hanım’a yardıma gider. Efes de ok gibi mama kabına fırlar. Bekçi kulübesinin arkasından gizlice mama kabını izleyen Efes ağır ağır mama kabına yaklaşan karaltıyı gördü. O sırada ayaklarının arasından geçen bir yılan yavrusu Efes’i korkutur ve Efes miyavlarırken karaltıyı gözden kaybeder. Etrafı izlerken “Konuşsana, dilini mi yuttun?” diye bir ses duyar. Olamaz, konuşan koca bir kayadır ve Efes iyice panikler. Fakat o sırada konuşanın kaya değil bir kaplumbağa olduğunu anlar. Hırsız da bulmuştur ve kızmaya başlar. Kaplumbağa kendisinin hırsız olmadığını, bunun kendi yemek kabı olduğunu ve Ceylan’ın bu kabı kendisi için doldurduğunu söyler. Ancak

Efes bu laflara daha çok kızar ve hemen çekip gitmesi için ona bağırır. Kaplumbağa ise yüz elli yıldır burada yaşadığını hiçbir yere gidemeyeceğini açıklar. Efes söyleneni anlamayınca artık yaklaştığını, fazla uzaklaşamayacağını söyler. Kendini tanıtır, adı “Kapkak”tır. Ancak Efes ona çok kızgındır ve günlerdir yemeğini kapan bu canlıya en yakışan ismin Kapkak olacağını söyler. Kapkak Efes’i ikna etmeye kararlıdır. Büyük büyük dedesinin buraya gömülen bir hazine ve bu hazinen yerini gösteren bir harita olduğunu söylediği için nesillerdir her yerde bu hazineyi aradıklarını anlatır. Efes’in dikkatini çekmeyi başarmıştır. Efes de adını söyler ve hazineyi paylaşmak şartıyla ona yardım edeceğini konuşup arkadaş olurlar. Hatta Kapkak çok yaşlandığını, belki de tüm hazinen Efes’in olacağını söyleyince Efes kaptaki yiyeceklerin ikisini de doyurmaya yeteceğini söyler. Böylece hazineden önce kaptaki yiyecekleri paylaşacaklardır. Kaptaki çiçekleri Kapkak’ın Ceylan’a teşekkür etmek için koyduğunu öğrenen Efes’in yiyecek sorunu böylece çözülmüş olur. Efes, Kapkak’ın harabelerde başka arkadaşı olup olmadığını sorunca Kapkak, çöp şiş lokantasının köpeği Çelimsiz’in kırlangıç ve farelerin ona arkadaşlık ettiğini söyler.

Ceylan’ın doğum günüdür ve bunu Ceylan arkadaşlarıyla konuşurken duyan Ali de doğum gününü kutlayınca mutluluktan havaya uçar. Ali, ailesini depremde kaybetmiş, tek akrabası olan Selçuk’taki teyzesiyle yaşamaya başlamış ve Ceylan’ın okuluna ikinci dönem gelmiştir. Çok sessiz bir çocuktur ve hiç arkadaşı yoktur. Öğretmen Ali’nin arkadaşlarıyla kaynaşmasını kolaylaştıracağını düşünerek yılsonunda oynayacakları tiyatrodaki önemli bir rolü de Ali’ye vermiştir.

Efes Antik Tiyatrosu’nda pop grubu Umut Yolcuları’nın vereceği konser birçok kişi gibi Ceylan ve yakın arkadaşları Zeycan ile Ayda’nın da konuşma konusu olmuştur. Üçü de bu konsere gitmeyi çok istemektedir ancak biletler pahalı olduğu için gidemeyeceklerini, belki Hilmi Efendi’nin onlara yardım edebileceğini konuşurlar. Ceylan babasına sormuş ve biletsiz hiç kimsenin kapıdan içeriye giremeyeceği cevabını almıştır. Ancak kolay vazgeçmeyen Ceylan kapıdan olmasa da güney kapısının tam karşısındaki yasak bölgede bulunan Selsus Kitaplığı’ndan Efes Antik Tiyatrosu’na giden gizli yer altı geçidini kullanabileceklerini söyler. Arkadaşları korktukları için bu öneriye pek sıcak bakmazlar. Ceylan da bu konsere gitmeyi kafasına koymuştur ve oraya gidip bir yol planı hazırlamaya karar verir.

Ceylan okuldan dönünce çantasına birkaç atıştırmalık, bir şişe su, cep feneri ve mum koyarak gizli geçidin yolunu tutar. Amacı gizli geçide bir göz atıp etrafı aydınlatıp arkadaşlarının korkusunu yatıştırmak için kaç muma ihtiyacı olduğunu hesaplamaktır. Gizli geçit yolculuğunda peşine Efes de takılsa da Ceylan planıyla çok meşgul olduğu için onu fark etmez. Ceylan, alınması gereken önlemleri ve mum koyabileceği yerleri düşünerek geçitte ilerlerken Efes de eskiden hep annesi Hadrian ile geldiği bu gizli geçitte annesini düşünerek gezinir. Daracık bir yarık görünce içinde ne olduğunu merak edip kafasını içeriye uzatır. Dikkatle etrafa bakarken birden tutunduğu kaya parçası kırılır ve Efes kendini bir anda nemli toprakta bulur. Yuvarlandığı geçitte bir insan iskeleti görür ve buranın Selsus'un mezar odası, iskeletin de Selsus'un iskeleti olabileceğini düşünür. Bu düşüncelerle dolaşırken bir de kedi iskeleti görünce iyice ürperir. Belki de Efes gibi onlar da buraya düştü ve buradan kurtulamayarak açlık ve susuzluktan ölmüşlerdir. Efes'in karnına ağırlar girmişken büyük bir tablet üzerindeki uzun anahtarı görür. Anahtarı oradan oraya atıp ses çıkarmayı dener. Sesi çıktığı kadar miyavlar. Ancak Ceylan işini bitirip geçidi terk etmiştir.

Kapkap ve Efes, Kapkap'ın gerçekten uzak hazine hikâyesinden sonra mama kabındaki yemeği paylaşmaya karar vermiştir. Ancak birkaç gündür Efes'in kendi hakkına hiç dokunmadığını gören Kapkap Efes için endişelenmeye başlar. Ceylan'ın aklı Ali'dedir ve mama kabını da hep boş gördüğü için Efes'i merak etse de onun için endişelenmez. Hatta gizli geçitten konsere gitmeyi Ali'ye de teklif edecektir. Kapkap gözlerden uzak olmak için gizli geçidin girişindeki çalılıkların arasında uyumaya gider. Kendine rahat bir yer ararken girişteki çalılıkların üzerinde Efes'in tüylerini görür. Efes'in geçide girip kaybolduğunu düşünür. Kendisi çok yavaş hareket ettiği için Çelimsiz'den yardım istemeye karar verir.

Efes düştüğü mağarada Ceylan'ın onun yokluğunu fark edip yardıma geleceği anı beklemektedir. Sık sık miyavlar ancak bunun sadece gücünü azalttığını anlayınca miyavlamayı bırakır. Tablet üzerinde kuyruğunu sallamaya başlar. Birden tablet yana doğru kayar ve tabletin kapattığı mahzen ortaya çıkar. Taş merdivenlerden aşağıya inen Efes etrafta bir sürü sarı parşömen ve altından yapılmış birçok antik

kupa görür. Kapkap'ın bahsettiği hazinenin bu olduğunu düşünse de burada mahsur kalmışken bütün bu hazinenin de bir anlamı yoktur.

Kapkap, kara yılanın da yardımıyla Çelimsiz'i bulur, düşündüklerini anlatır ve yardım ister. Çelimsiz, geçitte etrafı koklayarak dolaşmaya başlar. Efes'in düştüğü yere geldiklerinde koku iyice artar. Kapkap ve Çelimsiz Efes'e seslenmeye başlar. Bu çağrı çok zayıf bir miyavlamayla karşılık bulur. Efes, çok aç ve susuz olduğunu söyleyip yardım ister. Ona yardım edecek bir insan bulmaları gerekmektedir ama insanlara dert anlatmak kendi aralarında iletişim kurmaya benzemez. Ceylan okuldadır, babası Hilmi Efendi de Çelimsiz'in davranışlarına anlam veremez. En sonunda kendi imkânlarıyla yiyecek ve su getirmeye karar verirler. Çelimsiz önce bir şişe su, ardından da mama kabını getirecektir. Çelimsiz mama kabını burnuyla itekleyerek getirirken kap bir taşa takılır ve kırılır. Ceylan da okuldan erken gelmiştir. Çelimsiz'in yaptığını görünce bir yandan ona kızmaya bir yandan da kırıkları toplamaya başlar. Kırıkların arasından bir kâğıt parçası çıkınca onu da cebine koyar. Çelimsiz ne kadar çırpınsa da Ceylan'a derdini anlatamaz. Ertesi gün sınıfça harabeler bir gezi düzenlenecektir ve geziden sonra Ceylan, Ali'yi gizli geçide davet edecektir. Hazırlık yapmak için yiyecek, su, fener ve mumdan oluşan geçit çantasını hazırlayıp çıkar. Geçide girdiklerinde Ceylan çantasını bırakıp mumları yerleştirmeye başlar. Çelimsiz de su şişesini alıp Kapkap'ın yanına gelir. Şişenin kapağını gevşetip yarıktan aşağıya atar. Kapkap da Efes'i sakinleştirmeye çalışır. Çelimsiz, Ceylan'ın çantasından aldığı bisküvileri de Efes'e atar. Efes'in açlığı ve susuzluğu giderilse de o geceyi de orada geçirmek zorundadır.

Ali, yarınki harabe gezisinden sonra biraz daha orada kalıp arkadaşı Ceylan'ın evine gitmek için teyzesinden izin ister, ancak teyzesi izin vermez. Buna çok üzülen Ali ertesi gün ilk ders Ceylan'a evlerine gelemeyeceğini söyleyince Ceylan da çok üzülür. Ceylan, mama kabından çıkan kâğıdı cebine koymuştur ve okulda düşürür. Kâğıdı bulan Ayda, bunun Ceylan'ın Ali'ye yazdığı şifreli bir mektup olduğunu düşünür ve öğretmene götürür. Kâğıdı gören öğretmen şaşkınlık içindedir. Bugünkü harabe gezisinde Halk Kütüphanesinin Müdürü Talat Bey de onlara eşlik edecektir ve bu parşömeni ona gösterip fikrini soracağını söyler.

Kapkap hala Efes'in düştüğü yarığın başındadır ve Efes'e moral verir. Efes de Kapkap'a dedelerinin hazinesini bulduğunu, aşağıda altın kupalarla dolu bir hazine olduğunu söyler. Kapkap da bu hikâyeyi kendi uydurduğu için Efes'in onu orda tutmak istediği için bunları söylediğini düşünür.

Ceylan, sınıf arkadaşları, öğretmenleri ve Talat Bey harabelere gelmiştir. Etrafı dolaşp paha biçilemez tarihi eserleri çocuklara tanıtırlar. Çelimsiz de oradadır. Ancak Çelimsiz'in garip davranışları Ali'nin dikkatini çeker. Köpeğin peşine takılır. Ceylan da Ali'ye eşlik eder. Çelimsiz onları gizli geçidin girişine getirir. Ali, Çelimsiz'in yavrularını bu geçide getirip kaybettiğini ve onlardan yardım istediğini düşünür. Öğretmen ise yasak bölgeye girmek için Bekçi Hilmi Bey'den izin alır. Bunun üstüne geçidi bildiği için Ceylan, köpekle iyi anlaştığı için Ali ve onlara göz kulak olmak için öğretmen içeri girer. Çelimsiz onları doğruca Efes'in düştüğü yarığa götürür. Gelenler oradan Çelimsiz'in yavrularının çıkmasını beklerken Efes'i görürler. Onu oradan çıkarmak için ucunda kütük bağlı bir ip sarkıtırlar ve Efes buna tırmanıp dışarı çıkar. Çıkarken de ağzına orada gördüğü kupalardan birini sıkıştırmıştır. Efes'i gören Ceylan çok sevinir. Öğretmen ise altın kupayla ilgilenmektedir. Geçitten çıkıp kupayı Talat Bey'e gösterirler. Kültür mirasımıza yaptıkları bu katkıdan dolayı Talat Bey Ceylan'a 4 bilet hediye eder. Biletler Umut Yolcuları'nın Efes konseri içindir.

Okulun son günü okuma-yazma kursunu bitiren yetişkinler de belge alacaktır. Belediye Başkanı ve Halk Kütüphanesi Müdürü de törene katılır. Selsus Kitaplığı'nın şimdiye kadar keşfedilmemiş yer altı katının bulunmasına katkıda bulunan öğrencilere teşekkür edilir, öğretmen ve öğrenciler teker teker sahneye davet edilir. Ayrıca Ceylan'ı bekleyen bir sürpriz daha vardır. Okuma-yazma kursu onun çabalarıyla açıldığı için her yıl eğitime katkıda bulunan bir öğrenciye verilen "Okuyan ve Okutan Çocuk" ödülüne layık görülmüştür. O sevinçle ödülünü alırken anne-babası da gururla kızlarını alkışlar.

4.1.2.1.2.Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.2.1.2.1.Ceylan

Selsus Kitaplığı'nın bekçisi Hilmi Efendi'nin kızı olan Ceylan ilkokul öğrencisidir. İnsanları da hayvanları da çok sever. Arkadaşlarıyla çok iyi anlaşır. Yardımsever ve sorumluluk sahibidir. Sınıflarına yeni gelen arkadaşı Ali'ye de alışma sürecinde çok destek olur. En iyi arkadaşlarından biri kedisi Efes'tir.

4.1.2.1.2.2.Hilmi Efendi

Selsus Kitaplığı'nın bekçisi Hilmi Efendi, işinin ciddiyetinin ve sorumluluğunun farkında olan çalışkan bir insandır. Harabelerde yaşayan insanlara sevgiyle yaklaşır. Kızının isteklerini, ısrarları sonucunda kabul etmek zorunda kalır.

4.1.2.1.2.3.Ceylan'ın Annesi

Çalışkan kadın, ev ekonomisine katkıda bulunmak için harabelerin girişine bir hediyeyle eşya dükkânı açıp işletmeye başlar.

4.1.2.1.2.4.Ali

Ceylan'ın sınıfına yeni gelen Ali, depremde anne ve babasını kaybetmiş, Efes'e teyzesinin yanına gelmiştir. Artık yaşamına burada devam edecektir. Yeni hayatında yer alan arkadaşlardan biri de Ceylan'dır.

4.1.2.1.2.5.Efes

Ceylan'ın akıllı kedisi Efes, sevilen bir kedidir. Ceylan ile de çok iyi anlaşır. Ceylan okuldan gelince gün içinde olan biteni Efes'e anlatır. Efes her söyleneni anlasa da “miyav”dan başka cevabı yoktur. Efes iştahlı bir kedidir ve son günlerde mama kabına dadanan canavarla yüzleşmek isteyecek kadar da cesurdur.

4.1.2.1.2.6.Kapkap

150 yaşında bir kaplumbağadır. Efes'in mama kabındaki mamayı yiyebilmek için masum kediciğe bir oyun oynar. Efes'e mamasını kendisiyle paylaştığı takdirde dedelerinin bu harabelere gizlediği hazinenin tamamını birlikte bulabileceklerini ve bulunca tümünü kediye bağışlayacağını söyler. Efes anlaşmayı kabul eder ve arkadaş

olurlar. Efes'in annesi Hadrian'ı da tanıyan Kapkap zamanla bu kediyi çok sever ve Efes ortadan kaybolduğunda onu kurtarmak için elinden geleni yapar.

4.1.2.1.3. Zaman

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet” adlı eserde anlatılan olaylar okulların kapanmasına az bir zaman kala yaşanmış ve karne gününde olayların başkahramanı Ceylan, ödüllendirilmiştir.

4.1.2.1.4. Mekân

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet” adlı eserde anlatılan olaylar, Efes harabelerinde yaşanmıştır.

4.1.2.2. Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2 Yaşayan Ölüler

AKAL, Aytül; YENER, Mavisel. (2018) Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2 Yaşayan Ölüler (6. Baskı). (Resimleyen, Saadet Ceylan). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.2.2.1. Olay Örgüsü

Binlerce yıl önce Efes sokaklarındaki heyecanlı kalabalık Selsus Kitaplığı'nın açılışı için toplanır. Açılış konuşmasını, kitaplığı babası Selsus Polemanyus onuruna inşa ettiren Akila Gayus Julyus yapar. Kitaplığın mimarı Vitruoya'ya teşekkür eder. Kolonlar arasında dört kadın heykeli vardır. Bu heykeller Selsus'un en çok önem verdiği dört kavramı simgelemektedir: Akıl, kader, ilim, erdem. Heykelleri kusursuz biçimde yontan iki heykeltıraş Epistem ve Arete de açılıştadır. Epistem, mimara özel olarak teşekkür edildiği halde kendi isimlerinin anılmamasından duyduğu rahatsızlığı dile getirir de Arete arkadaşını sakinleştirir. Ayrıca Roma halkı onların adını bilmesede onlar çok önemli bir sırrı bilmektedir ve bu Arete'ye yeter. Heykelin ayağının altına sakladıkları sır belki de yüzlerce yıl sonra ortaya çıkacak ve Arete ile Epistem ölümsüz olacaktır.

Milattan önce doğan bilge kaplumbağa Kappak, yaşadığı yerde açılacak kütüphanenin açılışına katılır. Gizlendiği çalılıkların ardından Arete ve Epistem'in konuşmalarını duyar. Hangi heykelin ayağına ne sakladıklarını da görmüştür. Bu sır sadece Arete ve Epistem'in değil tüm Efes halkının hayatını alt üst edebilecek bir

sırdır. Kapkap, öfkeli Epistem'in öfkesine yenilip bir hata yapmasından korkmaktadır. Endişesini dostu Saygıdeğer Baykuş ile paylaşır. Sırrı ne kadar az canlı bilirse Efes o kadar güvende olacaktır. Kappak, sırrın gizlendiği heykelin bilgisini kalıcı hale getirmek için çok düşünür. Sonunda harika bir fikir bulur. Kendi soyundan gelen her kaplumbağa, sırlarla dolu heykelin adını yumurtadan çıkacak ilk yavrusunun kabuğuna yazacaktır. Böylece bu sır binlerce yıl sonrasına taşınabilecektir. Kappak'ın ilk yavrusu epey büyümüştür o yüzden hemen en küçük yavrusu Kappidik'i bulur.

Tüm dünyada merak uyandıran Efes harabelerini görmek isteyen turistlerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Hediyelik eşya dükkânında müşterilere yetişemeyen Sevim Hanım'ın en büyük yardımcısı yaz tatilinde olan kızı Ceylan olur. Efes'teki gizli geçitte bir insan ve bir kedi iskeleti bulunduğu duyulduğundan beri müşteriler sadece hediyelik eşya almak için değil bilgi almak için de dükkâna uğrar olmuştur. En çok merak edilen ise herkesin dilindeki büyük hazinenin ne olduğudur. Gizli geçidin etrafı şeritlerle kapatılmış, içeriye giriş yasaklanmıştır. Geçit, arkadaşlarını Antik Kent'teki konsere ücretsiz sokma planları yapan Ceylan tarafından bulunmuştur. Bu geçitte kaybolan Efes, arkadaşları Kapkap ve Çelimsiz'in uğraşları sonucu bulunup kurtarılmıştır. Ancak Efes düştüğü yerden, ağzında koca bir altın kupayla çıkmış ve onun çabası bu arkeolojik kazıyı başlatmıştır. Altın kupanın bulunduğu odada bir insan bir de kedi iskeleti bulununca olaya polis de dahil olmuştur.

Efes'teki gizli geçitte kazı çalışmaları sürerken arkeologlar sigara molası için geçitten çıkar. O sırada etrafta dolaşan Hilmi Efendi ile konuşurlar. İçlerinden biri Hilmi Efendi'ye, geçidi bulan kızları Ceylan'ın kazı çalışmaları izlemek isterse içeriye girebileceğini söyler. Hilmi Efendi ise annesine yardım eden kızı Ceylan'a bu tekliften bahsetmez. Ayrıca içerideki kedi iskeletinin kızının kaybolan kedisi Hadrian'a ait olabileceğini düşünmekte, eğer öyleyse kızının üzülmelerini istememektedir.

Ceylan'ın arkadaşı Ali, teyzesinden izin alıp harabelere gelir. Ceylan'ı annesinin dükkânında bulur ve onlara yardım eder. Ali sessiz bir çocuk olsa da hem

beden dilinden hem de hayvanların dilinden çok iyi anlar. Anne babasını depremde kaybettiği o korkunç gecenin ardından teyzesinin Selçuk'taki evine yerleşir ve uzun süre kimseyle konuşmaz. O zor süreçte hayvanlarla kurduğu yakın iletişim sayesinde kendini yalnız hissetmez ayrıca hayvanları anlama yeteneği de gittikçe gelişir. Hayvan sevgisi Ceylan ve Ali'yi çok iyi iki arkadaş yapar.

Heykeltıraş Epistem, Selsus kitaplığının girişindeki dört kadın heykelinden sonra iki heykel daha yontmuştur. Mimar Vitruoya, bu konuda sadece Epistem'e güvenmiştir ve bu heykellerden Arete'nin bile haberi yoktur. Arete sadece akıl heykeline gizlenen sırları bilmektedir. Epistem de konun gizliliğinin ciddiyetindedir ve geçitteki zor şartlar altında kendisinden istenen iki heykeli yapar. Kütüphaneden tiyatroya giden gizli geçide bir kedi bir de kaplumbağa heykeli yapar. Epistem, sırların akıl heykelinde saklı olduğunu unutursam diye tedirgindir. Bu bilgiyi kalıcı hale getirmek için yapabileceklerini düşünerek gizli geçitte ilerlerken yerde bir yavru kaplumbağa görür. Kaplumbağanın kabuğu dikkatini çeker ve onu alıp ışığa getirir. Aynı anda aklını kaybedecek gibi olur, “aklın laneti” diye çılgık atar ve Kappidik'i yere bırakıp geçitteki atölyesine koşar. Kappidik'in babası Kappak, dün yavrusuna kabuğuna bazı süslemeler yapacağını ve bu süslerin anlamını büyüdüğü zaman kendisine anlatacağını söyler. Zaten kabuğunu göremeyen Kappidik konu üzerinde çok durmamıştır ancak Epistem'in şaşkınlığından sonra bu konuyu babasıyla konuşmaya karar verir. Zaten geçitte aynı babasına benzeyen ölü bir kaplumbağa ve bir kedi görmüştür. Olup biteni babasından öğrenmelidir.

Kappidik, olanları babasına anlatır ve ondan bir açıklama bekler. Babası geçitte gördüğü hayvanların ölü olmadığını, onların birer heykel olduğunu söyler ve gördüklerini kimseye anlatmamasını ekler. Ancak Kappidik, yolda gördüğü arkadaşlarına geçitten ve geçitteki ölü hayvanlar diyarından bahsetmiştir. Bazıları ona gülüp geçse de bazıları geçide gidip ölü hayvanlara bakacağını söylemiştir. Neyse ki heyecandan kabuğundaki yazıdan bahsetmeyi unutmuştur. Babası, zamanı geldiğinde sırtındaki yazıyı Kappidik'e şöyle açıklayacaktır: “Her kaplumbağa, doğan çocuğunun kabuğuna bu sözcüğü yazmak zorundadır, bu artık geleneğimiz olmuştur. Bu, bin yıllar sonrasına yazılmış bir mektuptur.”

Geçitte gördüğü kaplumbağa Epistem’e ilham vermiştir. Gördüklerini bir işaret olarak yorumlayan Epistem, bitirmek üzere olduğu kaplumbağa heykelinin kabuğuna AKIL sözcüğünü işleyecektir. Tabii ki bunu kaplumbağa kabuğunun çizgileri gibi gösterecektir.

Kappidik’in ölü hayvanlar diyarı deneyimi hayvanlar arasında hızla hem de bire bin katılarak yayılınca şehirdeki kaplumbağalar ve kediler akın akın gizli geçide yönelir. Hayvanların sürü halinde Efes sokaklarında dolaşması halkın bir kısmı tarafından lanete bir kısmı tarafından da müjdeye yorulsa da gerçek nedeni mimar Vitruoya ve heykeltıraş Epistem bile bilmemektedir. Olanlar her ikisini de tedirgin eder. Muhafızlar geçide girmek isteyen hayvanları mızraklarıyla itekleyince yaşlı tekir kedi Hadriannika, muhafızlardan birinin mızrağını alıp kaçır. Kedi önde muhafız arkada koşarken gören halk kahkahalarla gülünce Selsus Kitaplığı’nda kitap okuyan bilginler dışarı fırlar. Olanları görünce “Akıl... Akıl... Birazcık akıl...” diye bağırmaya başlar. Epistem bilginlerin bu sözünü duyunca sırrının ortaya çıktığını düşünüp evine koşar ve bir daha insan içine çıkmaz, dünyayla tüm ilişkisini keser.

Ceylan, mama kabına Efes ve Kapkap’a rahatlıkla yetecek mama koymakta ve iki arkadaş yemeklerini birlikte yemektedir. Ancak bir sabah her ikisi de mama kabını boş görüp hayal kırıklığına uğrar. Ya Ceylan kaba mama koymayı unutmuş ya da bir hırsız ikisinin de yemeğini çalmıştır.

Efes halkı, sahnelenecek tiyatro gösterisini izlemek için yerini alır. Vitruoya, Akila ile oturmakta ve Arete de en yakın arkadaşı Epistem’in aklını kaybetmesine neden olduklarını düşündüğü için onları izlemektedir. Vitruoya çok heyecanlıdır çünkü oyunda Artisteles’in güzel kardeşi Dione’nin de küçük bir rolü vardır. Vitruoya ve Dione birbirlerini sevmektedir. ancak Artisteles kardeşini bir sanatçı ile evlendireceğini şehir meclisine bile açıklamıştır. Oyun başladığında Vitruoya renkten renge girer. Çünkü oyunda yazar gizli geçidi konu edinmiştir. Yazar bunu hayal etmiş de olabilir ancak geçidin yerini öğrenip bunu bilerek oyuna dahi ettiyse mutlaka cezalandırılmalıdır. Oyun bittiğinde herkes sanatçıları coşkuyla alkışlarken yazar Tulyus sahneye gelir. Tulyus, Artisteles’in kardeşiyle evlendirmeyi düşündüğü sanatçıdır.

Vitruoya, Tulyus'a haber gönderip yanına çağırarak konuyu kapatmak arasında kalır. Bu düşüncelerle limanda dolaşırken Tulyus ile karşılaşır. Konuşmak üzere Selsus Kitaplığı'na gelirler. Kitaplık ve oyun hakkında biraz konuştuktan sonra Vitruoya geçitle ilgili sorular sorar. Zeki Tulyus da hayvan akınından sonra orada bir geçit olduğunu anladığını ve geçide girdiğini hatta bu konuşmayla geçidi yaptıranın da Vitruoya olduğunu anladığını açıklar. İzleyenlerin bu konu üzerinde çok durmadıklarını düşündüğünü söyleyerek Vitruoya'yı rahatlatmaya çalışır. Herhangi bir bilgiyi saklamak için ne kadar çok uğraşırsa o kadar çabuk açığa çıkacağını söyler. Telaşı Vitruoya'ya hata yaptırmakta ve Vitruoya hem kendisini hem de sırlarını tehlikeye atmaktadır.

Ceylan ve Ali harabelerde dolaşırken geçidin yanından geçerler. Onları gören arkeolog Suzan çocuklara seslenir. İsterlerse geçitteki kazı çalışmalarını izleyebileceklerini söyler. Birlikte geçide girerler.

Efes ve Kapkap mama hırsızına bir oyun hazırlar. Çelimsiz'in yardımıyla buldukları koyun pisliklerini mama kabına koyup gizlenirler. Kaptaki mamayı gören kedi hemen yemeğe başlar. Anında ağzını iğrenç tat ve kokuda bir şeyle kaplar. Kapkap ve Efes kahkahalar atarak gizlendikleri yerden çıkarlar. Gururu incinen kedi koşarak oradan ayrılır. O kadar üzgündür ki ölmek ister. Kendisini tehlikeli geçitten içeriye atacakken karayılan ona engel olur. biraz konuşup arkadaş olurlar.

Mimar Vitruoya'nın büyük sırrı Dione ile ilgilidir. İkisi de birbirinden hoşlansa da Dione'nin ağabeyi Artisteles bu evliliğe onay vermemiş ve görüşmelerini kesinlikle yasaklamıştır. Efes kurallarına göre Dione ağabeyine itaat etmek zorundadır. O sırada Selsus Kitaplığı'nı inşa eden Vitruoya'nın aklına müthiş bir fikir gelir. Tiyatro ile Kitaplık arasına gizli bir geçit yaparsa Dione ile orada görüşebileceklerini düşünür. Geçide, Dione'nin yaklaşan doğum günü için iki heykel yaptırır: Kaplumbağa ve kedi. Vitruoya bu sırrın altında ezilse de yaşadıklarını kimseyle paylaşamaz. En sonunda dolunayada bir ağacın altına oturup her şeyi ağaca ve dolunaya anlatır. Kappak her şeyi duymuştur. Vitruoya, Dione'ye duyduğu hüznü aşkın öyküsünü bir papirüse yazıp geçitteki kedi heykelinin kaidesine saklamıştır.

Ceylan'ın ortaya çıkardığı gizli geçitte bir kaplumbağa ve bir kedi heykeli bulunmuştur. Suzan, Ceylan ve Ali'yi geçitte gezdirirken onlara elde edilen bilgilerden de bahseder. Suzan'ın babası da arkeologdur ve kızına bir kolye hediye etmiştir. Kolyenin içinden çıkan kağıtta “*Her heykel iki hikaye anlatır:*

Bir, kendi hikâyesini

İki, onu yapan sanatçının hikâyesini.” (KKİ2, 2018: 137)

Geçitte dolaşırken Ali, teyzesi merak etmesin diye eve dönmek için oradan ayrılır. Suzan, Ceylan'ın sorularını yanıtlar. Gizli geçitteki odada bulunan iskeletlerin eski çağlardan kalmadığı, yakın bir zamanda öldürüldükleri anlaşıldığı için polislerin de geçitte olduğunu duyan Ceylan hayretler içindedir. Ceylan Suzan ablasına bundan sonra geçide sık sık geleceğini söyler.

Bir şehrin en önemli sırlarını mimarların bildiğini düşünen Vitruoya, çalışırken bir yandan da düşünmektedir. Efes şehrinde saklı olan altın duvarın yerini Vitruoya bilmektedir. Bu duvar, kimsenin hayal edemeyeceği derinlikte güneşler gibi parlamaktadır. Vitruoya bu sırrı bir şartla paylaşacaktır: Dione ile evlenmek. Eğer Dione ile evlenirse bu duvarı Efes halkına hediye edip şehre olan borcunu ödeyecektir. Duvarın bulunduğu yerin haritasını bir parşömene çizmiş ve bir not eklemiştir. Notu yüksek sesle okur:

“Her kim ki Dione'nin sevgili kedisi Mirosstos'un sakladığı sırrı okur, bilsin ki sonsuz sevgimizin büyük uyanışının tanığıdır. Her kim ki kaplumbağanın sakladığı sırrı okur, bilsin ki kader bizi Dione ile birleştiremedi.” Bu parşömeni de kaplumbağanın ayağındaki kaideye yerleştirir.

Hadriannika, Kappak ve Saygıdeğer Baykuş önemli bir toplantıdadır. Duyduklarını birbirleriyle paylaşırlar. Altın duvarın bulunmasıyla Efes halkının birbirine düşeceğini düşündükleri için bu sırrın saklanması onlar da çok önemsemektedir. Belki binlerce yıl sonra insanoğlu açgözlülüğünden sıyrılır ve o zaman altın duvar gerçek bir hazine olur, diye düşünürler. Bu duvarın yerini bilen dört kişi vardır: Akila, Vitruoya, Arete ve Epistem. Altın duvarı ancak aklın sesini dinleyenler bulabilecektir çünkü mimarların yaptığı dört kadın heykeli öyle ince bir

hesapla yapılmıştır ki esen rüzgar heykeller arasından geçerken bir melodi oluşturmakta ve bu melodiyi takip eden kişiye melodinin duyulmaz olduğu yerde altın duvar başlamaktadır. Eğer heykeller bulunduğu yerden kaldırılırsa melodi de kaybolacak ve altın duvar sırrı sonsuza dek saklanacaktır. Heykellerden gelen melodiyi kedilerin bir cinsi, tüm kaplumbağalar ve doğanın mucizelerini dinlemeyi bilen insanlar duyabilir. Hadriannika da bu sesleri duyabilen kedilerdendir ancak bu sesi hangi kedilerin duyabildiğini nasıl anlayacağını sorar Saygıdeğer Baykuş'a. Saygıdeğer Baykuş açıklar: Bu sesi duyabilen kedilerin damağında özel bir işaret vardır. Bu kediler gözün gördüğünden çok daha fazlasını görüp kulağın duyabildiğinden çok daha fazlasını duyabilen bir tekir kedi soyundan gelmektedir.

Yabancı kediye oynadıkları oyundan sonra onun ne karda üzüldüğünü gören Efes, yaptıklarına pişman olur. Etraftaki gizli geçitlerin tehlikeli olabileceğini söyleyip onu uyarmak için onu aramaya başlar. O sırada Ceylan'ın ağlayarak gizli geçitten çıktığını görür. Suzan ablasını ziyaret için geçide gitmiştir ancak Suzan onu apar topar geçitten çıkarır. Geçitteki polisler iskeletlerin sırrını çözmüştür. İnsan iskeletinin Sevim Hanım'ın hediyelik eşya dükkanının önceki sahibi olduğu düşünülmektedir. Zehirlenerek ölmüştür ve üstünde Hilmi Efendi'nin mendili bulunmuştur. Adamın cinayete kurban gittiği ve katilinin de Hilmi Efendi olduğu düşünülmektedir.

Polisler Hilmi Efendi'yi götürür. Sevim Hanım ve Ceylan çaresizlik içindedir. Suzan, onları yalnız bırakmaz. Ne de olsa henüz soruşturma tamamlanmamıştır.

4.1.2.2.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.2.2.2.1. Akila Gayus Julyus

Yakın zamanda hayatını kaybeden Vali Selsus Polemanyus'un oğlu Akila, bilgiye çok önem veren babasının adını yaşatmak için onun adına devasa bir kitaplık yaptırır. Görkemli kitaplığın açılışında bir konuşma yapar ve mimar Vitruoya'ya teşekkür eder.

4.1.2.2.2.2. Vitruoya

Efes'in tanınmış mimarlarından olan Vitruoya, Selsus Kitaplığı'nın açılışından sonra iyice ünlenir ancak sakladığı sır ve yaşadığı derin aşk acısı yüzünden bu ün ona mutluluk getirmez. Sırrının ortaya çıkacağı korkusu, Vitruoya'nın normal bir hayat sürmesini engeller.

4.1.2.2.2.3. Arete

Selsus Kitaplığı'ndaki görkemli heykelleri yontan iki başarılı heykeltıraştan biridir. Heykellere sakladıkları sırları bildiği için kendini şanslı görmektedir.

4.1.2.2.2.4. Epistem

Selsus Kitaplığı'ndaki heykelleri yontan ikinci heykeltıraş Epistem'dir. Akila'nın açılış konuşması esnasında Vitruoya'ya teşekkür ederken bu görkemli törende heykeltıraşlardan hiç bahsedilmemesinin hazmedemez. Arkadaşı Arete'nin telkinleriyle biraz sakinleşse de Vitruoya'nın ona verdiği görevde tek başına olması yüzünden sağlıklı düşünemez ve kendini evine kapatır.

4.1.2.2.2.5. Artisteles

Efes'in en ünlü tiyatro oyuncusu olan Artisteles, kız kardeşi Dione'nin de kendisi gibi bir sanatçı olmasını ve bir sanatçıyla evlenmesini istemektedir. Oysa Dione ve Mimar Vitruoya birbirine aşıktır ancak Artisteles bu evliliği onaylamaz.

4.1.2.2.2.6. Tulyus

Efes'in en çok izlenen tiyatro metinlerinin yazarıdır. Bir sanatçı olarak etraftaki olayları dikkatle izlemekte ve ilginç olayları sahne oyunlarına aktarmaktadır.

4.1.2.2.2.7. Suzan

Suzan'ın arkeolog olan babası Efes'te bir kazı çalışması esnasında üzerine yıkılan duvarın altında kalarak can vermiştir. Suzan da arkeologdur ve babasının ölümüyle ilgili ayrıntılara ulaşabileceği ümidiyle Efes'te yapılacak kazı çalışmalarına

gönüllü olarak katılmıştır. Kazı yaptıkları geçidi keşfeden Ceylan ve Ali ile yakın arkadaş olan Suzan, onları kazı hakkında bilgilendirir.

4.1.2.2.2.8. Kappak

Kappak, bilge bir kaplumbağadır. Selsus Kitaplığı'nın açılışında heykeltıraşlar Arete ve Epistem'in konuşmalarına şahit olmuş ve Efes'in altında gizli bir altın duvarın varlığını öğrenmiştir. Kappak'a göre açgözlü insanlar böyle bir duvarın varlığını öğrenirse ona ulaşmak için birbirlerini katledecek ve Efes şehri kan gölüne dönecektir. Ne yapıp edip bu sırrın ortaya çıkmasını engellemelidir.

4.1.2.2.2.9. Baykuş Serapis

Bilge Baykuş Serapis de Kappak'ın bildiklerini bilmekte ve onun gibi düşünmektedir. Yaşadıkları yeri korumak için Kappak, Serapis ve Hadriannika iş birliği yapmak zorundadırlar.

4.1.2.2.2.10. Hadriannika

Çok özel bir tekirkedi soyundan gelen Hadriannika'nın damağında bir iz vardır. Bu ize sahip kediler, diğer canlıların duyamadığı şeyleri duyma özelliğine sahiptir. Bu özel yeteneği ve yaşadığı şehre olan sevgisiyle Kappak ve Serapis ile breaber bir plan yaparlar.

4.1.2.2.3. Zaman

Adı geçen eserde iki farklı zaman diliminde yaşanan olaylar ele alınmıştır. Efes harabelerinin sırlarının anlatıldığı bölüm binlerce yıl önce yaşanmıştır. Günümüzde yaşanan olaylar ise okulların yaz tatiline girmesiyle başlar.

4.1.2.2.4. Mekân

Eserde anlatılan olaylar Efes harabelerinde yaşanmıştır.

4.1.2.3. Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3 Fare Sarayı

AKAL, Aytül; YENER, Mavisel. (2018). Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3 Fare Sarayı (2. Baskı). (Resimleyen, Saadet Ceylan). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.2.3.1. Olay Örgüsü

Arkadaşı Nurten Hanım'ın ısrarıyla Efes gezisine katılan Saniye Hanım'ın kedisi Miro, gezi sırasında gizlice kedi çantasından kaçır. Eve Miro'suz dönem Saniye Hanım için zor günler başlar. Saniye Hanım, çocuğu gibi sevdiği Miro'nun kaybolmasının verdiği üzüntüyle yemeyi, içmeyi, uyumayı bırakır. Perişan bir haldedir. Arkadaşı Nurten Hanım ile Miro'yu aramak üzere Efes'e tekrar gitmeye karar verirler.

Miro, Efes'teki hayata yabancı olsa da özgürlüğe çabuk alışır. Ceylan'ın kedisi Efes'in mama kabındaki yemeklerle karnını doyurmaya başlar. Bu durum yemeklerini kaptıran Efes ve Kapkap'ı fena halde rahatsız eder. Miro'dan intikam almak için bir plan yaparlar. Kedi mamasına benzeyen keçi pisliklerini toplayıp mama kabına koyar ve olacakları izlemek için çalılıkların ardına gizlenirler. Acıkınca mama kabına gelip iştahla mamaya saldıran Miro, kendisini bekleyen kötü sürprizle karşılaşır. Hem iğrenç bir yiyecek yemiş hem de Efes ve Kapkap'a karşı küçük düşmüştür, üzüntüyle oradan ayrılır. Miro'yu o kadar üzgün görünce Efes, yaptıklarına pişman olur ve özür dilemek için Miro'nun peşinden gider.

Efes'teki gizli geçitte bulunan iskeletin yanındaki mendil Hilmi Efendi'ye ait olduğu için Hilmi Efendi cinayetten suçlanarak gözaltına alınır. Ailesini, işini bu kadar seven birinin cinayet işleyeceğine Selçuk'ta kimse inanmasa da gazete haberleri her geçen gün suçlamaları arttırmaktadır. Bu çirkin suçlamalardan en çok etkilenenler ise Hilmi Efendi'nin karısı Sevim Hanım ve kızı Ceylan olur. Efes'te arkeolojik kazılar yapan ekipten Suzan, Ceylan için çok üzülmemektedir. Bir gün bir kara yılan kazı yapılan geçide bir mektup bırakır. Mektubu okuyan Suzan, Hilmi Efendi'nin suçsuzluğundan emindir. Mektubun son satırlarını ezberlemiştir:

“Bütün altın kupaları geçidin altındaki gizli odaya yığdım. Kimsenin hazineden de o gizli odadan da haberi yok. Senin dediğin gibi Hilmi denen aptal herifin mendilini yürütüp odada bırakacağım ki soygun onun üzerine kalsın.” (KKI3, 2018: 22)

Ceylan'ın zor günlerinde en büyük destekçileri arkadaşı Ali, arkeolog Suzan ablası ve kedisi Efes olmuştur. Suzan ablasının bulduğu mektupla Hilmi Efendi de evine dönmüştür. Tabii ki iskeletin bir ortağı olduğu da anlaşılmıştır. Gerçek ortaya

çıkana kadar Hilmi Efendi'yi yerden yere vuran basın ise suçsuz olduğu kanıtlanınca olayı birkaç cümlelik haberlerle geçiştirmiştir.

Ali ve Ceylan, Selçuk ve Efes'in tarihini anlatan bir blog açmaya karar verirler. İkisi de yazmayı da tarihi de sevmektedir. Blog sayesinde çok sayıda insana ulaşmayı planlarlar. Efes'teki altın kupalardan söz ettikçe Bloğun takipçi sayısı da artar ancak bloğa bu bloğu hemen kapatmalarını isteyen tuhaf iletiler de gelmeye başlar. Ceylan'ın görüp üzülmemesi için Ali iletileri hemen siler.

Suzan, olan biteni konuşmak için karakola gidip Alper Başkomiser ile görüşür. Alper Bey olaylar üzerinde çalışıldığını, kısa sürede durumun aydınlatılacağını söyler. Karmaşık duygularla oradan ayrılan Suzan, Ceylan'ı düşünürken aklına kendi çocukluğu gelir. Anne babasının bitmeyen tartışmalarını anımsar. Suzan'ın babası da arkeologdur ve babasının sözleri tarihten, sanattan, kültürden ve insanlıktan güç alır. Annesinin en çok kullandığı sözcükler ise para, ün, rahat yaşam ve güçtür. Kızları Suzan'ın da babası gibi toz toprak içinde sürünecek bir arkeolog olacağı, üniversite sınavı tercihleriyle anlaşılır. Bunun üzerine Suzan'ın annesi evi terk eder. O günleri düşünürken Suzan'ın karşısına telaşlı iki tombul teyze çıkar. Suzan teyzelerin Efes'e gitmek istediğini öğrenince onlarla dolmuşa biner ve Efes'e giderler. Saniye Hanım ve Nurten Hanım kalacak yer de ayarlamamışlardır. Suzan, onları Efes yakınlarında kazı ekibinin de kaldığı uygun fiyatlı otele götürür.

Miro sahibinin onu aradığından habersiz yeni arkadaşlarıyla vakit geçirip özgürlüğün tadını çıkarmaktadır. Ancak Saniye Hanım kararlıdır, Miro'yu bulmadan evine dönmeyecektir.

İki tuhaf kadın ellerindeki sopalarla çalılıklara vurmakta telaşla oradan oraya koşturmaktadır. Bu ikiliyi uzaktan gören Hilmi Efendi onların ne yaptıklarını anlamak için hemen yanlarına gelir. Telaşlı ikilinin söylediklerinden de pek bir şey anlamayan Hilmi Efendi, kızına yeni aldığı cep telefonundan bir ileti yazarak Ceylan'dan yardım ister. O sırada Ceylan gizli geçittedir ve telefonu çekmediği için iletiyi görmez. Ceylan, gizli geçide blogda yazacağı yazı için Suzan ablasıyla röportaj yapmaya gitmiştir. Geçitte bulunan iskeletin annesi Sevim Hanım'ın işlettiği hediyelik eşya dükkânı sahibine ait olduğunu ve yılan sokmasından öldüğünü duyan

Ceylan, Suzan ablasından daha ayrıntılı bilgi almayı ümit eder. Bir de adamın yanındaki kedi iskeletinin kime ait olduğunu merak eder.

Efes sakini hayvanlardan olan kedi Efes, kaplumbağa Kapkap, Köpek Çelimsiz, Baykuş Serapis, karayılan ve aralarına yeni katılan kedi Miro toplanıp sını günlerde olanlar hakkında konuşur. İnsanlardan daha çok şey bildiklerinin farkına varınca toprakları Efes'i kötü niyetli insanlardan korumak ve olayları aydınlatmak için bir hayvan dedektif ekibi kurmaya karar verirler. İnsanlarla işbirliği yapmaları gerektiğinde Ali'yle iletişim kurmaya çalışacaklardır. Anne ve babasını depremde kaybeden Ali, Selçuk'taki teyzesinin yanına yerleşince yaşadığı yalnızlık duygusundan kurtulmak için hayvanlara odaklanmış ve bu sayede onları anlamaya başlamıştır. Hayvan dedektif ekibi bu şansı kullanmalıdır. Onlar kaçakçıları yakalama planları yaparken Saniye Hanım'ın kendilerine doğru yaklaştığını gören Miro bir anda kaçacak yer aramaya başlar. Çelimsiz havlayıp iki kadını korkutunca zaman kazanan Miro, Efes'le birlikte hemen oradan kaçar.

Ali blogda birkaç yazı yazmış ardından da tehdit iletileri almıştır. Ceylan'a olanlardan söz etmemiştir ancak tedirgindir. Ceylan blogda ilk yazısını heyecanla yazarken Ali ona engel olmaya çalışmış ancak Ceylan Ali'nin bu tavrına anlam verememiş ve yazısını kısaltmayıp olduğu gibi yazmıştır. Bu yazının ardından gelen tehdit iletilerini ise her ikisi de görür: *“Size bu işin peşini bırakmanızı söylemiştim, haşereleler sizi... Neden gidip kendi kum havuzunuzda oynamıyorsunuz? Büyüklerin işlerine burnunuzu sokmaktan vazgeçin. Heykellerin sırlarıyla uğraşmayın, yoksa siz de sır oluverirsiniz.”* (KKİ3, 2018: 81)

Saniye Hanım ve Nurten Hanım kahvaltıya inerken Miro'yu sormak için Suzan'ı ararlar ancak Suzan'ın dün gece eşyalarını toplayıp otelden ayrıldığını öğrenirler. Üzülerek boş bir masaya geçip kahvaltılarını yaparlar.

Hayvanlar Dedektiflik Bürosu sıkı çalışmaktadır. Çelimsiz, burnunu kullanıp kokuları toplamakta, bilge Baykuş Serapis etrafta konuşulanları dinleyerek bilgi toplamaktadır. Çelimsiz, gizlice hediyelik eşya dükkânına girip dükkânın eski sahibi ile ilgili kokular almaya çalışırken bir yarıktan kaçan fareyi görür. Fare, yer altındaki

bir sarayda yaşadıklarını; bu saraya girişinin dükkânın ardındaki bir tünelden girileceğini söyler ve kaçarak uzaklaşır. Çelimsiz ekibe dükkânda olanları anlatır.

Ceylan blogdaki yazısını Suzan ablasına göstermek için kazı alanına gelir. Suzan'ın kimseye bir şey söylemeden ekipten ve otelden ayrıldığını öğrenir. Ekip arkadaşları gibi Ceylan da Suzan'a bu ani gidiş için kırgındır. Üstelik Suzan otele olan borcunu da ödememiştir. Onun maaşını paylaşmayı öneren ekip arkadaşları Suzan'ın bu çalışmada gönüllü olarak yer aldığını ve maaş almadığını da o zaman öğrenir. Bunu söyleyen beyaz saçlı adam açıklama gereği duyar. Suzan'ın babası da bu ören yerindeki kazı çalışmalarına katılmış ancak bir kazı esnasında üzerine duvar yıkılması sonucu hayatını kaybetmiştir. Hatta Suzan'ın babasının Efes'in sırlarını çözdüğüne dair dedikodular da duymuştur. Ceylan, gözyaşlarıyla geçitten ayrılır.

Karayılan Çelimsiz ile konuşurken kaçakçı iskeletinin yanındaki kedi iskeletinin Efes'in annesi Hadrian'a ait olduğunu; düştüğü yarıktan çıkaramayınca daha fazla acı çekmemesi için onu sokup zehirlediğini anlatır. Bunu Efes de Ceylan da öğrenmemelidir. Çünkü bu gerçek zaten karayılanın çok üzmektedir. Onların da üzülmelerini istemezler. Hayvanları çok seven Ceylan'a bir hediye vermek isteyen karayılan Çelimsiz'den Yukarı Agora girişinde bulduğu kolyeyi Ceylan'a götürmesini ister. Kolyeyi Çelimsiz'in boynuna takarlar.

Saniye Hanım ve arkadaşının kültürel bir gezide olmadıklarını uzaktan bakanlar bile anlar. Oradan oraya savrulup çalılıkları karıştıran iki komik kadın Çelimsiz'i görünce telaşlanıp kaçmaya çalışır. Çelimsiz onların yanından geçerken boynundaki kolyeyi düşürür. Saniye Hanım yerde gördüğü kolyeyi alır, içini açar. Kolyenin içinden bir kâğıt çıkar. çantasından gözlüğünü çıkarıp kâğıtta yazanları okumaya çalışır: *“Bir heykel... iki hikaye... anlatır: Bir, kendi... hika...yesini... İki, onu ...yapan sanat... çının hikaye... sini.”* (KKİ3, 2018: 153) Kâğıdı buruşturup atar, kolyeyi de boynuna takar. Olanları izleyen Baykuş Serapis, kâğıdı yere düşmeden yakalar ve Ceylan'a götürür, uçarken kâğıdı Ceylan'ın üzerine bırakır.

Suzan, akşam yemeğinden sonra odasına çekilmiştir. Birazdan kapı çalar, ekipten birinin geldiğini düşünen Suzan kapıyı açar açmaz kapıdaki yabancılar onu bir mendille bayıltır. Suzan ile birlikte Suzan'ın eşyalarını da yanlarında götürürler.

Böylece herkes Suzan'ın aniden otelden ayrıldığını düşünür. Suzan kendine geldiğinde elleri ayakları bağlı, ağzı bantlıdır. Yapabileceği bir şey olmadığını anlayınca giderek azalan bir umutla kurtarılmayı bekler. Suzan'a yemek getiren adam içeri girerken Suzan'ın gözüne feneri tutarak kendisini kaçıran kişinin yüzünü görmesini engeller. Bu kez adam yemek getirmek için gelmemiştir. Suzan'ın ağzındaki bandı çıkarır ve ona heykellerin sırlarını anlatmasını, gizli hazinenin yerini söylemesini emreder. Suzan olanlardan hiçbir şey anlatmamıştır. Adam, Suzan'a heykellerin sırrını ve hazinenin yerini söylemeyen babası gibi inat ederse sonunun babası gibi olacağını söyler. Kazı alanındaki duvarın yıkılması, Suzan'ın babasının orada ölmesi bir kaza değil cinayettir. Bunu öğrenince Suzan gözyaşlarına boğulur. Ayrıca ne sır bilmektedir ne de hazineden haberi vardır. Zaten olsa bile bu hazine kişilerin değil ülkenin zenginliğidir.

Baykuş Serapis'in kucağına bıraktığı kâğıda bakan Ceylan, bunun Suzan ablasının babasından hatıra olarak hep boynunda taşıdığı kolyedeki not olduğunu anlar. Anlaşılan Suzan'ın başı derttedir.

Kapkap, duyduğu çığırıyla gözünü açar. Karşısında bir yetişkin dişi ve iki yavru kaplumbağa vardır. Dişi kaplumbağanın sevdiği kız olan Ponpol olduğunu fark edince kendisini rüyada zanneder. Kapkap ile Ponpol çok güzel duygularla bir süre birlikte yaşamış ancak Ponpol aniden ortadan kaybolmuştur. O kadar uzun zaman geçmiştir ki Kapkap artık onu tekrar göreceğine dair umutlarını yitirmiştir. Ponpol, turistlerden birinin kendisini alıp götürdüğünü, oradan bir şekilde kaçtığını ancak çok sayıda yavrusunu uzun dönüş yolunda kaybettiğini ve sadece ikisiyle Efes'e dönebildiğini anlatır Kapkap'a.

Hayvan Dedektif Bürosu ekibine Ponpol ve iki yavrusu da katılır. Bir toplantı yapılır ve herkes bildiklerini anlatır. Yeni bir plan yapıp harekete geçmenin zamanı gelmiştir. Çelimsiz'in karşılaştığı farenin bahsettiği yer altı sarayına göz atmakla işe başlayacaklardır. Çelimsiz ve Efes tünele girecek, Miro ve Baykuş Serapis tünel çıkışında onları bekleyecektir. Efes daha önce tünelde kaybolduğu için çok tedirgindir ancak Çelimsiz'i de yalnız bırakamaz. Tünelde biraz ilerleyince yolun üçe ayrıldığını görürler. Kararsızlık içinde düşünürlerken Çelimsiz'in daha önce gördüğü

fare ile karşılaşır. Fare, Efes'in olduğu yerde beklemesi şartıyla Çelimsiz'e saraylarını gösterir. Farenin saray dediği yer genişçe bir odadır. Bu odanın kaçakçının iskeletinin yazdığı mektupta bahsettiği tarihi eserleri koydukları oda olduğunu tahmin eder. Ancak iskeletin ortağı uzun süredir buraya gelmemiştir çünkü odada taze koku yoktur. Çelimsiz, insanlara burayı göstermek için bir yol düşünür ve hafif olan tarihi eserlerden birini dışarı taşımaya karar verir. Efes de Çelimsiz'i beklerken insan sesleri duyar. Birazdan Çelimsiz ve Efes yeni haberlerle tünelden çıkar. Çelimsiz'in haberleri öyle dikkat çeker ki kimse Efes'in duyduğunu iddia ettiği sesler üzerinde durmaz. Çelimsiz'in getirdiği tarihi eseri Yukarı Agora girişinde bir yere gömerler. Ali Efes'e gelince onu buraya getirip kendilerini anlamasını beklemekten başka çareleri yoktur.

Çelimsiz, çöp şiş lokantası sahibinin onun için ayırdığı yemekleri çocuklarıyla yer ve bir oyuna başlarlar. Yavrular hızla büyümektedir. Çelimsiz, yavrularını yakınlardaki otele yaklaşmamaları konusunda sık sık uyarır. Turistlerden birinin çocuğunun ısrarı yüzünden yavrularından ayrılmak istemeyen Çelimsiz, çareyi onları insanlardan uzak tutmakta bulmuştur. Ancak o gün tüm yavrular oyun esnasında otele doğru koşmaya başlar, Çelimsiz hemen onlara engel olur. Otele yaklaşınca aldığı koku onu otele çeker. Yavrularını oradan uzaklaştırıp geri döner. Dün gece farenin sarayımız diye bahsettiği odada aldığı koku şimdi otelin bahçesinden gelmektedir. Biraz daha yaklaşınca kokunun kaynağının otelin bahçıvanlığını yapan Adem adındaki sevimsiz adamdan geldiğini anlar.

Hayvan Dedektif Ekibi, büro olarak Hilmi Efendi'nin kulübesinin bahçesini belirlemiştir. Yeni gelişmeleri konuşmak için bir toplantı yaparlar. Toplantı esnasında bahçeye giren sürpriz konuklar vardır: Saniye Hanım ve arkadaşı Nurten Hanım. Miro sahibini görünce hemen kucağına atlar. Duygusal kavuşma anı yaşanınca Miro kadının kucağından kurtulmaya çalışır ancak Saniye Hanım tekrar kaçmasın diye onu bir torbaya koyar ve torbanın ağzını bağlar. Arkadaşı Miro'nun kararının orada kalmak olduğunu anlayan Çelimsiz havlayarak kadınları korkutur. O sırada Hilmi Efendi, Ceylan ve Ali de bahçeye girer. Saniye Hanım'ın boynunda Suzan'ın kolyesini gören Ceylan, sınıf arkadaşı Meltem'i arayıp Başkomiser olan babası Alper Bey'in numarasını ister. Az sonra avlu polislerle dolar. Saniye Hanım

telaştan elindeki torbayı yere koyunca Ceylan fırsattan istifade torbanın ağzını gevşetir, Miro da hemen kaçar.

Alper Bey, Suzan'ın kolyesini taşıyan kadınları sorgu için karakola götürür. Kolyeyi Çelimsiz'in düşürdüğünü, kendilerinin de yerden aldıklarını söylerler. Bir süre sonra kadınların bir suçu olmadığı anlaşılır. Ceylan ve Ali ise Suzan'ın başının dertte olabileceğinde ısrarcıdır. Olayı kurcalamak da kendilerine düşer.

Harabelere döndüklerinde Ali ve Ceylan harabelerdeki bir gölgelikte oturup bloglarına gelen tuhaf ve tehdit dolu iletiler hakkında konuşmaktadır. Bu iletiler onları tedirgin eder ve bu durumda ne yapabileceklerini tartışırlar. O sırada yanlarına gelen Çelimsiz havlamalarıyla Ali'nin dikkatini çekmeyi başarır. Konuşmayı bırakıp Çelimsiz'i takip ederler. Çelimsiz, daha önce gizlediği tarihi eseri ve ardından tünel girişini gösterir. Çocuklar hemen Alper Bey'i arar. Birazdan polisler, Çelimsiz'in rehberliğinde tüneldedir. Önce kaçakçıların sakladığı tarihi eserleri bulurlar. Tünelden çıkmak için ilerlerken gittikçe artan bağırma sesleri duyup etrafı tekrar gözden geçirirler. Karanlıkta gözden kaçırdıkları kapının arkasından bir erkek ve bir kadın sesi gelmektedir. Kapıyı kırdıklarında karşılarında Suzan ve otelin bahçivanı Adem'i görürler. Suzan'ın elleri çözülürken Adem'in elleri kelepçelenir.

Ali ile Ceylan Alper Bey'e bloglarından ve tuhaf tehdit iletilerinden bahsedince Alper Bey, uzman polislerin bu konuyla ilgileneceğini söyler.

Hayvanlar Dedektif Ekibi harika bir iş çıkarmıştır. Çelimsiz de polis köpeği olacaktır. İyi giden onca şeyin yanında üzücü olaylar da yaşanır. Kapkap iyice yaşlanmıştır ve artık ömrünün son günlerini yaşadığının farkındadır. Kapkap küçükken babası onun kabuğuna bazı şekiller çizmiş ve ondan büyüdüğünde bu şekillerin aynısını ilk çocuğunun kabuğuna işlemesini istemiştir. Ponpol sayesinde ömrünün son günlerinde babasının bu isteğini yerine getirebilecektir ancak kendisi bu sembolleri çizemeyecek kadar yaşlıdır. Arkadaşlarından yardım ister. Baykuş Serapis Kapkap'ın üstünde bir tur atınca kabuğundaki sembolleri fark eder. Babası Kapkap'ın kabuğuna A-K-I-L yazmıştır. Arkadaşları, Kapkap'ın isteğini yerine getirir. Kapkap 150 yıllık ömrünün en güzel günlerini son bir yılda yaşadığını düşünerek arkadaşlarına teşekkür eder.

Gerçekler ortaya çıkmıştır. Suzan'ın annesi evden ayrılmadan önceki günlerde eşinin uykusunda sürekli “altın, hazine,sır” gibi sözcükler söylediğini ve bunun için bir grupta anlaşp hazineyi bulmaya çalıştığını itiraf eder. Ancak kocasının başına gelenlerin kaza değil cinayet olduğunu o da yeni öğrenmiştir. Hediyelik eşya dükkanın eski sahibi, bahçıvan Adem ve otel işletmecisi Helin Hanım da işin içindedir. Öğrendiklerini hazmetmekte güçlük çeken Suzan babasının ölümünün acısı en derinden hissetmektedir.

Saniye Hanım, sonunda Miro'nun orada kalmak istediğini kabullenip onun peşini bırakmıştır. Üzülerek de olsa Efes'ten ayrılacaktır ancak Ceylan'ın sürpriziyle teselli olur. Çelimsiz artık bir polis köpeği olacaktır. Yavrularını birileri sahiplenmelidir. Ceylan, Çelimsiz'in yavrularından en güzeli olan Benek'i ona çok iyi bakacağını düşündüğü Saniye Hanım'a hediye eder. Yavrunun sevimliliği karşısında kayıtsız kalamayan Saniye Hanım da arkadaşı Nurten Hanım ve Benek ile Efes'ten ayrılır.

4.1.2.3.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.2.3.2.1. Saniye Hanım

Kedisi Miro ile baş başa sessiz sakin bir hayat süren Saniye Hanım arkadaşlarıyla gittiği Efes gezisinde kedisi Miro'yu kaybeder. Eve dönse de üzüntüsünden bir türlü normal hayatına dönemez. Miro'yu çok özleyen Saniye Hanım tam bir hayvan severdir. İlerleyen yaşı, fazla kiloları ve sağlık sorunlarının yanı sıra biraz şaşkın bir kadındır.

4.1.2.3.2.2. Nurten Hanım

Nurten Hanım, kedisi Miro kaybolduğundan beri üzüntüden kahrolan arkadaşı Saniye Hanım'a kıyamaz ve Saniye Hanım'ın Miro'yu bulmak için Efes'e tekrar gitme teklifini kabul eder. Nurten Hanım da evde çok sayıda ve çeşitte çiçek yetiştirmektedir ancak arkadaşına olan sevgisi, çiçeklerini bırakıp Efes'e gitmesine yeter.

4.1.2.3.2.3. Miro

Saniye Hanım'ın miskin kedisi Miro, yeteneklerini sahibinden gizleyen akıllı bir kedidir. Efes gezisi sırasında çantanın kilidini açıp kaçmayı başarmıştır. Yıllardır evde yaşadığı miskin hayattan sonra Efes'te geçirdiği günler ona dış dünyayı gösterir ve Efes artık çok sevdiği sahibi Saniye Hanım ile eve dönmek istemez, davranışlarıyla da bunu belli eder.

4.1.2.3.2.4. Ponpol

Kaplumbağa Kapkap'ın çok güzel günler geçirdiği arkadaşı Ponpol, kış uykusundayken kaybolmuştur. Kapkap ne yaptıysa da onunla ilgili bir haber alamamıştır. Ponpol, bir turist tarafından Efes'ten alınıp götürülmüştür ancak yoğun çabalarıyla Efes'e geri dönmeyi başarmıştır. Üstelik yanında, Kapkap ile geçirdikleri güzel günlerden onlara armağan olan yavruları da vardır.

4.1.2.3.2.5. Benek

Çelimsiz'in en sevimli yavrusu olan Benek, Miro'nun Efes'te kalmak istemesiyle yalnız kalacağı için çok üzülen Saniye Hanım ile gidecek olan sevimli bir köpek yavrusudur.

4.1.2.3.3. Zaman

Adı geçen eserde anlatılan olaylar yaz tatilinde yaşanmıştır.

4.1.2.3.4. Mekân

Adı geçen eserde anlatılan olaylar Efes harabelerinde yaşanmıştır.

4.1.3. Kırmızı Arabanın Hayaleti

AKAL, Aytül (2012). Kırmızı Arabanın Hayaleti. (Resimleyen, Mustafa Delioğlu). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.3.1. Olay Örgüsü

Kırmızı Arabanın Hayaleti adlı kitapbeş bölümden oluşmaktadır:

1. Kırmızı Arabalı I. Delikanlı

2. Kırmızı Arabalı I. Kız
3. Kırmızı Arabalı II. Delikanlı
4. Kırmızı Arabalı II. Kız
5. Kırmızı Arabanın Hayaleti

İş İlanı

Üniversite öğrencisi ya da mezunu olup iş arayanların sayısı az değildir. İnternette iş ilanları kadar iş arayanların özelliklerini ve nasıl bir işte çalışabileceklerini yazdıkları bazı internet siteleri vardır ancak çok cazip geri dönüşler olmamaktadır.

İş ilanı sayfalarında ümitsizce gezen genç, kız arkadaşıyla evlilik planları yapan ancak işsiz olduğu için bu planı hayata geçiremeyen bir üniversite mezunudur. Birden kendisini çok heyecanlandıran bir iş ilanı görür. Ekranda

“Dileklerin gerçek olabilir.

İlk üç ayda araba, bir yılda ev...

Seyahat etmeye hazır mısınız?” yazmaktadır.

Kırmızı Arabalı I. Delikanlı

Hemen kız arkadaşı Derya'yı arayıp bu ilandaki iş için başvuru yapacağını söyler ve doğruca ilanda verilen adrese gider. Adresin gösterdiği ev etrafı yüksek duvarlarla çevrilmiş büyük bir bahçenin içinde oldukça büyük ve esrarengiz bir köşktür. Kısa bir duraksamadan sonra kapıyı çalar. Kapı gıcırtyla açılır ve sesi kapı gıcırtyısını andıran ürpertici bir adam görünür. İş ilanı için geldiğini öğrenince onu içeri alır. Bu ev çok varlıklı bir yazara aittir. Kapıyı açan kişi de yazarın avukatıdır. Yazarın ölümünden sonra kasada bir kese tohum bulunur ve bir vasiyet vardır. Avukat vasiyeti yerine getirmek için o ilanı vermiştir. İşin ayrıntılarını anlatır. Adamın elinde bir torba tohum vardır ve iş arayan gence bu tohumlardan her birini her kente sadece bir tane ekmek üzere verir. Ne yapacağını açıklar:

“Bitki örtüsü zengin, doğal bir ortam bul; yakın çevrede evler, insanlar olmasın. Toprağı elinle iki üç santim kadar kazıp, tohumu çukura bırak. Sonra üstünü örtüp sula.” (KAH, 2012:19)

İş budur ve bu iş için ona son model, kırmızı renkte bir spor araba verecektir. Hatta bu iş için arabanın yakıtı ve kendi masrafları için de yüklü bir para alacaktır. Bir ayda bu işi bitirirse araba onun olacak, işi başarıyla tamamladığında yeni bir iş karşılığında bir yılda bir ev kazanabilecektir. Macera dolu bir tatil olacağını düşünerek hemen işi kabul eder ve arabanın anahtarını, parayı ve tohum kesesini alarak oradan uzaklaşır.

Derya bu işe hiç sıcak bakmasa da delikanlı kararlıdır. Gerekirse bu iş ve bu kırmızı spor araba için Derya’dan ayrılabilceğini düşünür. Zaman kaybetmeden yola çıkıp işe başlamak ister.

İlk tohumu Anadolu Yakası’na ekecektir. Tarife uygun doğal bir ortam bulmak hiç kolay olmamıştır. Uygun bir yere tohumu eken delikanlının yanına yaklaşan dilenci kadın yiyecek bir şeyler ister ancak delikanlı, kadınla alay edip onu tersleyerek Kocaeli’ye doğru yola çıkar. Yolda sürekli arka koltukta oturan birinin onu izlediği duygusuyla huzursuz olur hatta arabayı kenara çekip bakar. Kimse yoktur ve yoluna devam eder ancak huzursuzluğuna bir de kaşıntı eklenmiştir. Kocaeli il sınırından girdiği anda kaşıntısı geçer. Gölcük civarında uygun bir yere tohumu eker. O sırada su birikintisine düşmüş, çırpınan bir kedi görür. Kediye yardım edip etmemekte kararsız kalır kenardan uzun bir dal uzatır ancak kedi korkudan buna tutunamaz. Üstünü kirletmektense kediye sahibinin kurtaracağı düşüncesiyle oradan ayrılır. Arabaya binip yola çıktığında radyoyu açar. Her frekanstan kedi sesi gelmektedir. Birazdan sesin arabadan geldiğini düşünüp arabayı kenara çekerek her yere bakar ancak kedi yoktur. Çok vicdan yaptığı için böyle olduğunu, sahibinin kediye çoktan kurtardığını düşünüp vicdanını rahatlatır, kedi sesi de kesilir.

Sakarya il sınırına girmiştir. Sapanca Gölü kıyısında bir ilçede tohumu ekecektir. Tohumu ektiği sırada yanına gelen bir çocuk, delikanlıdan masal kitabı ister. Delikanlı çocuğu tersler ve çocuk ortadan kaybolur. Delikanlı da yoluna devam

eder. Sırada Düzce, ardından Zonguldak vardır. Bartın ve Karabük'te de tohumları ektikten sonra Kastamonu'ya geçer. Oradan güneye yönelerek Çorum'a ulaşır. Dur, kaz, ek, sula... İşi alırken kolay sansa da epey yorucudur. Güzel bir otelde kalıp dinlenmeye karar verir. Otele gitmeden son bir tohum ekecektir. Dalgınlıkla keseyi elinden düşürür. Tohumların bir kısmı etrafa saçılır. Delikanlı bunu pek de umursamaz, böylelikle tohumlar da daha çabuk bitecektir. Delikanlı il il gezip ne tohumu olduğunu bile bilmediği bu küçük tanecikleri ekerken her seferinde karşısına kendisinden yardım isteyen bir canlı çıkmış ancak o, vakit kaybetmeden arabaya sahip olmak için hiçbirine yardım etmemiştir. İçinde bir sıkıntı olsa da bu duygunun kendisini yavaşlatmasına izin vermemeye çalışır. Ancak olmaması gereken şeyler olmakta, görmemesi gereken şeyler görmektedir. Daha fazla dayanamaz ve tohum torbasını pencereden dışarı fırlatır. Tohumlar rüzgârla savrulurken Delikanlı da bu torbadan daha önce kurtulmadığı için kendisine kızar. Hızla giden araba aniden bozuk yola girer ve Delikanlı direksiyon hâkimiyetini kaybeder. Frene basması hiçbir şeyi değiştirmez. Sayısız takladan sonra duran arabadan sağ çıkan delikanlının bilinci yerindedir ancak hiçbir acı hissetmez. Bir dedeyle torunu yanından geçmektedir. Çılgılık çılgılığa yardım isteyen delikanlıya bakmak yerine dün fark etmedikleri büyük bir ağaç hakkında konuşurlar. Olanlara anlam veremeyen delikanlı bir de bakar ki Kızılırmak kıyısında, etrafında bir kedinin dolaştığı ağaç kendisidir.

Kırmızı Arabalı I. Kız

“Uçmak için kanat,
İyilik için sihirli değnek bekleme.
Üç ay iyilik meleği ol,
Armağan arabayı al.”(KAH,2012: 55)

Sadece bu dörtlükten oluşan iş ilanı onda bir televizyon programıyla ilgili olduğu izlenimi uyandırır. Televizyonlar için geçerli tek vasıf güzellik olduğuna göre ayrıntı verilmemesini normal karşılar. Yine de araba için başvuruya değer. Verilen adrese gittiğinde ömrünün son günlerini yaşadığı izlenimini veren yaşlı bir teyze açar kapıyı. Öğrendiği kadarıyla bu yaşlı teyzenin yazar ve aynı zamanda doktor olan çok varlıklı bir yeğeni vardır. Yeğeni ölmeden önce her türlü rahatsızlığa derman olacak

tek bir ilaç yapmak için çok önemli tıbbi araştırmalar yapar. İlacı da bulmuştur ancak bu ilacı ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaya ömrü yetmemiştir. Yeğenin tek mirasçısı olan teyzesi de onun vasiyetini yerine getirmek için o ilanı vermiştir.

Genç kız üniversite sınavını kazanmış, işletme bölümünde okumak üzere İstanbul'a gelmiştir. Kumral saçlarından, kahverengi gözlerinden, hafif kilolu bedeninden hiç hoşlanmamakta; sarışın, renkli gözlü, incecik bir kız olmadığına üzülmemektedir. Bu işi yapıp o güzel kırmızı, spor arabayı kazanınca popüler olacağını düşünür ve ne olursa olsun bu arabayı kazanacaktır. Teyze, yeğenin ürettiği ilaçların tarihi geçmeden ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını ister. Arabanın bagajına doksan küçük, mavi şişe konmuştur. Şişelerde içen kişinin o an neye ihtiyacı varsa onu giderecek birkaç damla ilaç vardır. Bu ilaçtan her şehirde en çok ihtiyacı olan bir kişiye verilecektir. Ayrıca bir günde sadece bir tane ilaç verilebilir. Yani üç ay sürecek keyifli bir Türkiye turunun ardından bu güzel araba onun olacaktır. Bu ilaçların hiçbir işe yaramadığından emin olsa da yaz tatilinde arabayı kazanmak için titrek teyzenin isteğini yerine getirecektir. Döndüğünde teyze arabanın kilometresine bakacak ve bu işi yaptığına ikna olursa arabayı ona verecektir.

Arabayı park edip eve geldiğinde kapıda kendisini bekleyen sürprizle karşılaşır. Yeğeni Murat paspasa oturmuş, teyzesini beklemektedir. İş ilanını görünce yeğenini tamamen unutmuştur. Ne yapacağını düşünür, işi erteleyemez çünkü ilaçların kullanım süresi vardır. Murat'ı da geri yollayamaz çünkü ablasına bu işle ilgili açıklama yapmak ve onun alınganlığını çekmek istemez. Ertesi gün Murat ile yola çıkmaya karar verir. İstanbul'dan Tekirdağ'a gidip arkadaşı Sezen'de kalacak, oradan Edirne, sonrasında Çanakkale'ye gidecektir. Arabayı görünce hayran kalan Murat'a da arabanın arkadaşına ait olduğunu, onu geri götürmeye gittiklerini söyler. Ertesi sabah yağmurlu bir havada yola çıkarlar. Keyifle yol alırken biraz önce yanlarından geçen kamyonun altında kalan köpeği görürler. Murat durup köpeğe yardım etmek istese de teyzesinin buna niyeti yoktur. Murat'ın ısrarlarına da kulak asmaz ve yola devam eder. Tekirdağ'a yaklaşmışlardır ancak henüz şişeyi İstanbul'dan kimseye vermemiştir. İlerdeki bir petrol istasyonunun yanındaki markette şişeye ihtiyaç duyan birini bulma ümidiyle durur. Marketin önünde bir çocuk avazı çıktığı kadar bağırp ağlamakta, annesinden dondurma almasını

istemektedir ancak annesi hava soğuk olduğu için almak istemez. Anne markete girdiğinde çocuk arabanın yanında ağlamaya devam etmektedir. Genç kız ilk küçük mavi şişeyi bu çocuğa verir ve annesi görmeden oradan ayrılmak için hemen arabaya döner. Çocuğun annesi marketten döndüğünde oğlunun kucağını dolduran dondurmalara hayretle bakar. Çocuk da bunları ona bir ablanın verdiğini söyler.

Genç kız yeğeniyle Tekirdağ sınırından girmiştir. Daha önce konuşup geleceğini haber vererek adresini aldığı arkadaşı Sezen'in evine yönelir. Bir günde, bir şehirde bir şişe. Öyleyse artık dinlenmeli, yarını beklemelidir. Muratla bir yemek yiyerek Sezen'e geçerler. Birilerinin işine göz dikmesinden korktuğu için bu kırmızı araba işinden kimseye bahsetmeye niyeti yoktur. Sezen ile arkadaşlarından, okullarından, işlerden konuşurlar. Saat gece yarısını geçmiştir. Yan komşudan ağlama sesleri gelir, birazdan gerçeği öğrenirler. Yan komşuları ölmüş, karısı onu kaybetmenin şokunu yaşamaktadır. Bunu öğrenen Sezen ağlamaya başlar. Kadının hali onu çok üzmüştür. Bir anda genç kız küçük mavi şişeyi hatırlar ve arkadaşına bunu içmesini, iyi geleceğini söyler. Gerçekten ilaç iyi gelmiş, kız hiçbir şey olmamış gibi mutlu hayatına dönmüş hatta kahkahalar atmaya başlamamıştır. Bu durum genç kızın sinirlerini bozar ve hemen Murat'ı alıp evden ayrılır. O günkü iyilik hakkını kullandığı için Edirne'ye geçmeli ve geceyi orada geçirmelidir. Aslında ilaçları üçer beşer dağıtıp hemen bu işi bitirmek istese de bu işle titrek teyzeyi memnun ederse ona büyük paralar karşılığında basit işler vermeye devam edeceğinin umarak bundan vazgeçer. Edirne'de şehir merkezinde bir otelde kalırlar. Murat mışıl mışıl uyusa da genç kızın midesi çok kötüdür. Ne kadar uğraşsa da uyuyamaz. En sonunda bundan daha kötü olamayacağını düşünerek küçük mavi şişedeki ilaçtan içer. Birden ağrı kesilir ancak yine de ilacın işe yaradığına inanmaz. Derin bir uykuya dalar. Edirne hakkını da kullanmıştır. Çanakkale'ye geçmek için de acele etmelerine gerek yoktur. Kahvaltı edip yola çıkar, sık sık mola verirler. Bir çay bahçesinde durup dinlenmeye karar verir. Murat bahçede oynarken o da çayını içip kitabını okuyacaktır. Birazdan masasının yanına çelimsiz, üstü başı dağınık, küçük bir çocuk yaklaşır. Genç kız kovsa da aldırılmaz ve dilenci olduğunu sanarak çantasında para aramaya başlar. O sırada gece kullandığı mavi şişe de çıkar çantasından. O da atılsın diye masaya bırakır. Çocuğun hareketlerinden şişeyi

istediğini anlayınca da hemen verir. O sırada bir kadın koşarak masaya gelir. Oğlunda zeka geriliği olduğunu, söylenenleri anlasa da konuşmadığını, kusuruna bakmamasının söyler. Başkalarının sorunlarına ortak olmak istemeyen genç kız masaya biraz para bırakarak hemen oradan ayrılır. Murat'ı çağırır ve onun gelmesini beklerken dikiz aynasından anne oğlu izler. Çocuk küçük mavi şişede her ne varsa onu içmeye çalışmaktadır. Murat gelince yola çıkarlar. Aynadan anne oğlun sevinçle birbirlerine sarıldıklarını görürler ancak radyonun sesinden sevinç çığlıklarını duymamışlardır. Sırada Çanakkale, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın ve daha 73 il vardır.

Çanakkale'de de bir arkadaşı vardır ve geleceğini haber vermek için onu da aramıştır. Arkadaşı bu habere çok sevinmiş, çok güzel yemekler hazırlamıştır. Birlikte yemeklerini yer, keyifli bir sohbete başlarlar. Geç saatlerde uyurlar. Genç kız uyanıp arkadaşına bakmak için mutfığa geçtiğinde güzelce hazırlanmış kahvaltıyı ve arkadaşının notunu görür. Arkadaşı bir randevu için dışarı çıkmış, bugün de orada kalmalarını, yarın bol bol birlikte zaman geçirebileceklerini yazmıştır. Ancak genç kız zaman kaybetmemek için bir şehirde sadece bir gün kalabilir. Bu durumu arkadaşına açıklayamayacağı için kahvaltıdan sonra oradan ayrılmaya karar verir. Arkadaşıyla sohbet ederken evlenen hatta çocuk sahibi olan arkadaşlarından da bahsetmişlerdir. Genç kız, kendisini seven Hakan'ın teklifini sırf ikisinin de işi de parası da olmadığı için kabul etmediğine pişman olur. İşleri birlikte yoluna koyabilirdik diye düşünür. Bu düşüncelerle arkadaşının evinden ayrılır. Çanakkale'de vermesi gereken şişeye ihtiyaç duyan birini aramaya başlar. Murat'ı da hediyeelik eşya dükkanına yollamıştır. O sırada tavla oynayıp dertleşen iki kişinin sohbetine kulak misafiri olur. Adamlardan biri yaptığı hiçbir şeyin iyi gelmemesinden, artık ne ilaç vereceğini şaşırdığından bahsederken genç kız hemen araya girer ve ihtiyaç duyduğu ilacın kendisinde olduğunu söyleyerek küçük, mavi şişeyi uzatır. Adamın cevap vermesine fırsat vermeden oradan ayrılır. Uzaktan adamı izlemeye başlar. Adamın koşarak ilacı hasta çocuğuna götürmesini beklemektedir. Ama iki adam hayretle yanlarındaki saksıya zor sığan devasa begonvile bakmaktadır. O sırada yanına gelen Murat, teyzesine o küçük mavi şişede ne olduğunu sorar. Çünkü daha birkaç dakika önce o saksıda cılız, kurumaya yüz tutmuş bir begonvil

görmüştür. Teyzesi sorularına cevap vermez ve yollarına devam ederler. Kendilerine kalacak bir otel bulduklarında bahçedeki kalabalığa karışırlar. Kalabalıkta zil zurna sarhoş biri vardır, genç kız yardıma ihtiyacı olduğunu düşünerek adama küçük, mavi şişelerden birini verir. Şişeyi bir dikişte içip boşunu elinden düşüren adam birden ayılmıştır ve bir daha ağzına asla içki almayacağını söylemektedir. Herkes hayretler içindedir ve kıza bu ilaçları kendilerine satmasını söylerler. Kız bunu şimdiye kadar hiç düşünmemiş olsa da teklif makuldür ve orada bu şişelerden beşini iyi denecek bir fiyata satar. Ne de olsa ilacın işe yaramadığını gördüklerinde kız orada olmayacaktır. Murat, şişelerin içinde ne olduğunu sorunca kız, bu konuda hiçbir şey bilmediğini hatırlar. Eski erkek arkadaşı Hakan bir laboratuarda çalışmaktadır. Onunla irtibata geçip bu şişelerdeki sıvıyı analiz etmesini ister. Şişelerden birini kargoyla gönderir. İçerik analiz edildikten sonra bu mucizevî mavi sıvılardan tekrar üretip satarak zengin olur hatta sonunda belki de evleniriz, diye düşünür.

İzmir'e gelmişlerdir. Kordonda dolaşip deniz havası alırken bir kalabalık fark ederler. Az önce edenize düşen köpeği biri kıyıya çıkarır ancak köpek ölmüştür. Murat teyzesinden adeta yalvarırcasına sihirli, mavi şişelerden birini ister. Köpek için böyle kıymetli bir ilacı harcamak istemeyen teyzesini ikna etmek için bu seyahat ve seyahatte olan bitenlerden hiç kimseye bahsetmeme sözü verir. Teyzesinin verdiği şişeyi köpeğin ağzına döker, bir süre beklerler ama hiçbir şey olmaz. Ölüyü diriltmemesi genç kıızı şaşırtmaz, köpeğin başından ayrılıp yürümeye devam ederken bir anda yanlarında bir köpek belirir. Murat, bunun az önceki köpek olduğunu söyler, kulağındaki küçük beyaz lekeden tanımıştır. Sevinçten havalara uçar. Genç kız ise hayretler içindedir. Eğer gerçekten ölüyü diriltten bir ilaçsa dünyanın en zengin ve en ünlü kişisi olabilir. Murat'ı otele yerleştirip küçük bir deney için İzmir Devlet Hastanesine gider. Trafik kazasında hayatını kaybeden bir genç sedyede yatmaktadır. Kendisini onun kız arkadaşı olarak tanıtır, ailesi gelene kadar başında bekleyecektir. Uygun bir zamanda ilacı gence içirip yanında bir saat bekler ama hiçbir kıpırtı yoktur. Gencin ailesi de gelmiş feryat figan oğullarıyla vedalaşmaktadır. Hayal kırıklığı ile oradan ayrılır ancak pes etmeye niyeti yoktur, polikliniklere yönelir. Göz için sıra bekleyen hastalar vardır. Yaşlı bir teyzenin yanına oturup sohbete başlar. Kadın, gözlerinde katarakt olduğunu, ameliyattan başka çözüm olmadığını söyler.

Kilo da başka bir sağlık problemidir. Kızın istediği fırsat ayağına gelmiştir, ilaç belki gözlerine iyi gelir ya da kadını zayıflatır hatta belki her ikisi de olur diye düşünür. Hemen bir yalan uydurur. Annesi de gözü için bu ilacı kullanmış, ona çok iyi gelmiştir, isterse artanı teyzeye verebileceğini söyler. Teyze bir umut içer ilacı ama hiçbir şey olmaz. Genç kız hastaneden ayrılırken kuralları hatırlar. Her şehirde sadece bir ilaç kullanmalıdır ancak bugün üç ilaç kullanmıştır ve sadece ilki işe yaramıştır. Titrek teyzenin kuralları başta ona saçma gelse de iş giderek ciddiyet kazanmaktadır. Ertesi gün Aydın'a geçerek hem Murat'ı dedesine bırakacak hem de ilacı orada tekrar deneyecektir. Eve uğrarsa hem sorulara cevap vermek hem de ısrarlar yüzünden en az bir gün kalması gerekeceğinden Murat'ı eve bir dolmuşla yollar. Ne de olsa kimseye bir şey anlatmama sözü vermiştir. Şişeyi verebileceği birini ararken yol kenarında üzgün üzgün duran bir genç kız görür. Kıza onu gideceği yere bırakmayı teklif eder, kız hemen arabaya atlar. Sivilceli bir yüz, kemerli bir burun... Genç kız sivilceleri için ona bir ilaç verebileceğini söyleyince kız içeriğini bile sormadan ilacı içer, sonuç inanılmazdır. Sivilcelerle birlikte burnundaki kemer de gitmiş, bebek gibi güzel bir cilt kalmıştır. Kız sevinçle arabadan inip dans etmeye başlar, bunu fırsat bilen genç kız gaza basıp oradan ayrılırken hayretler içindedir. İstikameti Muğla'dır ve liseden arkadaşı Füsün'da kalacaktır. Yemekler, sohbet derken çok güzel bir akşam geçirmektedirler. Konu özel hayattan açılınca Füsün sözlendiğini söyler hem de Hakan'la. Genç kız büyük hayal kırıklığı yaşamıştır. Üstünden çok uzun zaman geçmiş olsa da o Hakan'ın hala kendisini beklediğini ummuştur. Bir anda zihninde şimşekler çakar, Muğla hakkını kendisi içip bebek gibi olacak ve Hakan'ı Füsün'un elinden alacaktır. Sabah evden ayrıldıktan sonra ormanlık bir alana gidip mavi şişelerden birini içer, etraftaki kuşlar bir bebek ağlamasıyla irkilir. Kocaman elbiseler içindeki bebek çalan telefonun sesiyle ağlamaya ara verir. Telefon uzun uzun çalıp kapandıktan sonra bir mesaj sesi gelir. Mesajı açan biri olsa şunları okuyacaktır:

“Yolladığın şişe boştu. Analiz yapamadık. İçeriği yolda buharlaşmış olmalı.

Sevgiler

Hakan” (KAH, 2012: 121)

Kırmızı Arabalı II. Delikanlı

“Modern Noel Baba ol, Kızakla değil arabayla dolaş.

Yeryüzünün bacasından gir, dünyaya armağan dağıt.

Kullandığın kırmızı cabrio da senin olsun.” (KAH, 2012: 131)

Yıllar önce terk edilmiş gibi görünen ürkütücü bahçedeki köşkte yaşayan yaşlı adamın iş ilanı için ilk gelen Kaya olmuştur. Yürüyen bir ölüye benzeyen yaşlı adam kendini emekli coğrafya öğretmeni olarak tanıtır. Sözleşmeye göre Kaya, Türkiye’deki on sekiz volkanik dağı dolaşacak; her volkanik dağdan bir taş alacak ve bunun karşılığında dağda karşısına çıkacak ilk kişiye arabanın bagajında bulunan hediye paketlerinden birini verecektir. Görevi tamamladığında ise altındaki kırmızı cabrio kendisinin olacaktır. İlan, köşk, adam Kaya’da şüphe uyandırır da kırmızı araba şüphelerini hemen zihninden uzaklaştırır.

Kaya kız arkadaşı Sumru’yu arayıp ilandan bahsedince Sumru duyduklarına inanmaz ve Kaya’yı takip etmeye karar verir. Aldatılıyorsa bunu hemen öğrenmelidir. Planladığı gibi Kaya’yı gizlice izler ve ürkütücü köşke o da gelir. Kapıyı açanın kim olduğunu göremeyince kıskançlığın verdiği cesaretle eve yaklaşır, kirli pencerede küçük bir yuvarlak açıp yaşlı adam ve Kaya’yı izlemeye başlar, hatta herhangi bir inkâr söz konusu olursa elinde kanıt olması için fotoğraflarını çeker. Kaya her şeyi onun gördüğü şekilde anlatınca da bu takip meselesinden söz etmeye karar verir.

Kırmızı araba ile kökten ayrılan Kaya eve gelip çantasını hazırlar ve ertesi sabah yola çıkar. ancak yol uzun ve sıkıcıdır. Birkaç dağı gezdikten sonra Sumru’yu arayıp onu da çağırır. Sumru da ilk uçakla Şanlıurfa’ya gelir. Hedefleri Karacadağ’dır. Bitlis’te bir otele yerleştikten sonra Karacadağ’a geçerler. Kaya, bir taş alır ve gördüğü ilk kişiye, bir genç kıza hediye paketini verir. Kız paketi açıp çok pahalı olduğu belli olan bilekliği görünce çok sevinir ancak o sırada Sumru bir yanlışlık olduğunu söyleyip özür dileyerek paketi hemen kızın elinden alır ve kıza yeni bir paket verir. Bilekliği geri veren genç kız hayal kırıklığı ile ikinci paketi açar ve paketten az önceki bilekliğinden daha pahalı bir kolye çıkar. Genç kız sevinçle

yanlarından ayrılırken Kaya ve Sumru şaşkınlık içindedir. Bir süre olan biten üzerine konuşup otele gidince tüm paketleri açmaya karar verirler. Kıymetli hediyeleri kendileri alacak onların yerine çarşıdan alacakları fular, anahtarlık, biblo gibi şeyleri koyacaklardır.

Kaya geziye Bursa Uludağ'dan başlamış, orada uygun bir taş bulunca karşısına ilk çıkan kişiye ilk armağanı vermiştir. Paketi açan adamcağız sevinçten hüngür hüngür ağlamıştır. Çocukların okulu, ev, borçlar vs. yüzünden çok zor durumda olan adama verdiği hediye paketinden içi para dolu bir kutu çıkmıştır. Adam sevinçle yanından ayrılır.

Kaya Bursa'dan Bolu'ya geçer ve Köroğlu Dağları'na çıkar. uygun taşı bulduktan sonra karşısına çıkan kişi, kozalak toplamak için oraya gelmiş olan 8-10 yaşlarında bir çocuktur. Çocuğun paketinden de son model bil bilgisayar çıkar. çocuk hediyesini alıp sevinçle eve koşarken Kaya hayretle onu izlemektedir.

Sıraya Kars Tendürek Dağı'nı alan Kaya uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra oraya varır. Dağa tırmanıp uygun taşı aldıktan sonra gördüğü kişiye verdiği hediye paketinden tanınmış bir şirkete ortaklık sözleşmeleri çıkar. adam, uzun süredir işsiz olduğundan, ailesini geçindiremediği için duyduğu üzüntüyle intihar etmek için oraya geldiğini söyleyip hayatını kurtardığı için Kaya'ya teşekkür ederek oradan ayrılır.

Kaya ve Sumru şimdiye kadar kaç hediye verildiğini hesaplamaktadır. Kaya Tendürek'ten sonra Ağrı'ya geçip Küçük Ağrı ve Büyük Ağrı Dağlarına çıktığını; oradan Bitlis'e geçip Süphan Dağı, ardından Van Gölü manzaralı Nemrut Dağı'na uğrayıp birer hediye de oralarda bıraktığını söyler. Bugün de Karacabey'de verdikleriyle birlikte toplam sekiz hediye vermişlerdir. Kaya'ya göre en ilginç hediye Ağrı Dağı'nda karşılaştığı engelli gence çıkmıştır. Arkadaşlarının yardımıyla koltuk değnekleriyle dağa çıkan gencin hediyesi bir vakıftan ömür boyu, dolgun denebilecek bir maaş olmuştur. Geriye kalan on hediye paketiyle odalarına gelirler. İlk paketten bir sosyal bilgiler CD'si, ikinciden rubik küpü, üçüncüden bir tavşan çıkar. Hayretler içindedirler. Paha biçilmez hediyeler çoktan başkalarına verilmiş olmalı diyerek paniğe kapılırlar. Sumru'nun az önceki genç kızdan geri aldığı

bileklik paketini açmaya karar verirler. Açtıkları anda kutudan yatağa iğrenç bir solucan düşer. Olan biteni anlamaya çalışırken yaptıkları hatayı fark ederler. Kalan paketleri bir volkanik dağın tepesinde açmaya karar vermişlerdir. Hemen otelden ayrılırlar. Biraz daha düşünmek için yol kenarında bir sosyal tesiste durup çay içerler. Kaya sesini alçaltıp Sumru'ya yeni planından bahseder. Köşke gidip yarı ölü emekli öğretmeni öldürerek arabayla birlikte köşk ve bahçeye de sahip olabileceklerini söyler. Sumru ikna olunca Kaya'ya, iş görüşmesine gittiği gün onu takip ettiğini hatta adamla konuşurken fotoğraflarını çektiğini açıklar. Telefonunu çıkarır ancak çektiği beş fotoğrafta da adam görünmemektedir. Kafaları iyice karışsa da cinayet fikrinde kararlıdırlar, yola çıkarlar. Önce volkanik bir dağda paketleri açacak sonra da İstanbul'a döneceklerdir. En yakın volkanik dağı tartışırken Sumru'nun gözü Nemrut Dağı tabelasına ilişir. Kaya Nemrut Dağı'na daha önce geldiğini ve burası olmadığını söylese de tabelaları takip edince dağa ulaşırlar. Kalan paketleri alıp dağa tırmanırlar. Kaya yerden bir taş alır ve kafasını kaldırır. İlk seni gördüm diyerek hediye paketini Sumru'ya verir ama paket boştur. Kaya o sırada yanlarından geçen turist rehberine “Burası Nemrut Dağı mı?” diye sorar. Rehber soruya şaşırarak evet der. “Şu görünen tepe de krater ağzı olmalı?” Rehber daha da şaşkın bir ifadeyle “Şaka mı bu? Nemrut volkanik bir dağ değil ki...” derken çoktan uzaklaşmıştır. Sumru da Kaya da öfke içindedir. Artık köşke gidip o çatlak coğrafyacıyı öldürmenin zamanı gelmiştir. Göz göze gelirler.

“Ben kıpırdayamıyorum.”

“Ben de.” Bu, ikisinin de son sözleri olur. (KAH, 2012: 152)

Ertesi gün gezmeye gelen turistler, Nemrut Dağı'nda binlerce yıldırhâkimiyetini sürdürmeyi başaran dev heykellerin yanında iki yeni heykel başı daha görecektir.

Kırmızı Arabalı II. Kız

“Suyun izinde Su Perisi

Gizli hazineyi bulsun

Kırmızı cabrio onun olsun.”(KAH, 2012: 155)

Önce ilandan pek bir şey anlamayan genç kız, cabrio kelimesini internetten araştırıp üstü açılan spor araba olduğunu öğrenince hemen adresi alır. Üniversitede okumaktadır ve yazın çalışıp para kazanabileceği bir iş aramaktadır. Verilen adrese gittiğinde ürkütücü bir bahçe içindeki sessiz köşkün kapısını çalarken bulur kendini. Kapıyı açan kişi kendi yaşlarında engelli bir gençtir. Genç kızı neredeyse boş sayılacak bir salona alır, işi anlatır. Gencin tarih profesörü olan amcası erken yaşta emekli olmuş ve yazarlığa başlamıştır. Gerçi hiçbir kitabını yayımlayacak kadar güzel bulmamıştır ancak yeğeninin yazarlık yeteneğini ortaya çıkarmayı kafasına koymuştur. Onun yaratıcılığını kıskırtmak ve tembel yeğenini yazmaya heveslendirmek için bir oyun kurgulamış, oyunun ipuçlarını yeğenine vasiyet olarak bırakmıştır. Ancak amca henüz hayattayken yeğeni kırmızı cabrio arabasıyla büyük bir kaza geçirmiş ve tekerlekli sandalyeye mahkûm kalmıştır. Amcası onu yürütmek için büyük bir servet harcamışsa da genç, eski sağlığına kavuşamamıştır. Amca ise ölene kadar udunu yitirmedeğinden vasiyetini değiştirmemiştir. Genç kızın görevi İskenderun Limanı'na gelecek olan sıfır kilometre cabrioyu alıp bagajındaki sürahidan ihtiyacı olanlara su vermektir. Sürahinin dolması için şehir değiştirmesi yeterlidir ancak gereksiz yere kullanılan suyun yeri dolmayacaktır. Genç kız suyu dağıtırken amcanın bıraktığı hazineyi de arayacak, üç ayın sonunda hazineyi bulamasa bile altındaki cabrio kendisinin olacaktır. Tek şart sürahide biraz su kalmış olmasıdır, bir parmak bile yeterlidir. Vasiyette hazineyle ilgili tek ipucu vardır: “Suyu izle, su sana yol gösterecek.” Genç adam engelli olduğu için onun yerine bu hazineyi bulacak güvenilir birine ihtiyacı vardır. Genç kız, kendisine güvenebileceğini söyleyerek köşkten ayrılır. Kurguyu inandırıcı bulmasa da ertesi gün uçakla Hatay’a gider. Ehliyeti olmadığı için de Hatay’da yaşayan arkadaşı İlayda ile haberleşir ve limanda buluşurlar. İlayda’ya durumu anlatmamıştır. Limana gidip arabayı görene hatta arabaya binip yola çıkana kadar gencin yalan söylemiş olma ihtimali içini kemirmiştir. Ancak her şey yolundadır. Bagajı açtığında sürahiyi görür, çok susamıştır, iki bardak su içer, bir bardak da İlayda ister. Sürahi şimdiden yarıya gelmiştir. Yola koyulurlar. Suyu izleyeceklerine göre sahil yolunu takip etmekten başka planı yoktur. Hazineyle ilgili hiçbir fikri olmamasını kafasına takmaz. Ne de olsa hazineyi bulamasa da araba onun olacaktır. Hatay’dan Adana’ya oradan da ashil yolunu takip ederek Mersin ve Antalya’ya geçmeyi planlar. Hatay öyle sıcaktır ki

arabanın üstünü açmak yerine klimayı açmak zorunda kalırlar. Biraz yol aldıktan sonra arabalarını polis durdurur. Yol kenarında duran kamyonun kasasında Suriyeli kaçak işçiler pamuk toplamaları için Adana'ya taşınmaktadır ve sıcaktan etkilenip fenalaşanlar olmuştur. Polis ise onları yalnızca su istemek için durdurmuştur. Genç kız inip bagajdaki sürahidenden birkaç kişiye su verse de zaten yarısı bitmiş olan sürahidenden çok az kişi yaralanabilir. Başka da yapacak bir şeyleri olmadığı için oradan ayrılırlar. Hatay'dan çıkıp Osmaniye il sınırına geçerler. Osmaniye'den Adana'ya geçip güzel bir sahilde denize girmeyi planlarlar. Onlar yol alırken kaportaya çarpan bir kuş yola yuvarlanır. Genç kız kuşa yardım etmeyi planlasa da İlayda kuşun çoktan ölmüş olduğunu söyler ancak kuş çırpır. İkisi de yaralı kuşa dokunmak istemeyince genç kız boş pet şişeyle kuşu itekleyip yol kenarındaki bir çalılığın gölgesine bırakır.

Yol kenarında bir bakkal görünce durup su alırlar, ne de olsa boş sürahiyi doldurması gerekecektir. Bagajı açınca sürahinin yarıya kadar dolu olduğunu görüp afallar. Sonra sürahiye suyu İlayda'nın koyduğunu düşünüp arabaya biner. Bir süre yol alıp denize girecek uygun yeri bulurlar. Giyinip denize girerler. Birazdan genç kız denizden çıkıp etrafi izlemeye başlar. Yanından geçen küçük çocuk su taşımaktadır. O suyla ne yapacağını sorunca çocuk etraftaki kuşlar için küçük kaplara koyacağını söyler, çünkü hava kuşların uçamayacağı kadar sıcaktır. Genç kızın içi burkulur, arkadaşına seslenir ve oradan ayrılıp Mersin'e geçerek bir otele yerleşirler. Rüyasında kuşları avladığını görür. Uyanıp kahvaltıya inince boşalan küçük reçel kaplarını yanına alır. Bunlarla ne yapacağını soran İlayda'ya da yol kenarına kuşlar için su bırakacağını söyler. İlayda o küçük kaplardaki suların on dakikada buharlaşıp uçacağını söyleyip güler. Genç kız da yardım fikrinden vazgeçer.

Genç kız birkaç kez su almış ancak arabada bagaja koyduğu su şişelerini her seferinde boş bulmuştur. Olan bitene anlam veremese de yol kenarından beş litrelik bir su alır ve ayaklarının yanına koyar. İstikamet Antalya'dır ve sekiz saatlik uzun bir yolları vardır. Oradan da Muğla'ya ya da Burdur'a geçeceklerdir. Denizli'ye uğrayıp Pamukkale'yi görmenin de fena olmayacağını düşünürler. Bol molalı bir yolculuktan sonra akşam saatlerinde Antalya'ya varıp bir otele yerleşirler. Sabah otelden ayrılıp

yola koyulduklarında yol kenarında gördükleri yaşlı bir kadın ve torununun yanında dururlar ve onlara bir bardak su verirler. Birazdan arkalarında korna çalarak gelen arabayı fark ederler. Önce serseri olduğunu düşünseler de araba yanlarından geçerken şoför camdan kızlara arabanızdan su akıyor, diye seslenir. Kızlar da durup baktıklarında adamların haklı olduğunu görür ve endişeyle sanayiye yönelirler. Sanayideki usta arabayı inceler ve arabada hiçbir problem olmadığını söyler. Su, genç kızın ayağının yanındaki beşlik bidondan akmış olmalıdır çünkü bidon boştur. Şaşkınlıkla oradan ayrılırlar. Bir bakkalda durup sürahiyi dolduran genç kız ne yaparsa yapsın sürahinin yarıdan fazla dolmadığını görür. Artık bu suyla çok kafa yormamaya karar verir. Denizli'ye geçip Pamukkale travertenlerini görürler. Geceyi oradaki bir otelde geçirirler. Genç kız rüyasında hazineyi bulduğunu görür. Hazine bir sütunun dibine gömülmüştür. Zemini mozaikle bezeli bir havuz, çevresinde harabeye benzer kırık dökük duvarlar... Genç kız ıslak ve sıcak toprağı elleriyle kazıp hazineye ulaşır. Bir iç huzuru ile uyanır, yol planı yapmaya çalışır. İzmir'e gitmeleri gerektiğine karar verir, yola çıkarlar. Yol kenarında yardım isteyen adamın yanında dururlar. Adam arabadaki karısının doğumunun başladığını ancak araba su kaydattığı için hastaneye gidemediklerini söyleyip kızlardan su ister. Genç kız bagajı açıp sürahinin dibindeki birkaç parmak suyu görünce kızgınlıkla karışık bir şaşkınlık yaşar. Suyu gören adam heyecanlanır. Kız suyu doldururken eşiniz için mi diye sorunca adam o suyu arabanın radyatörüne dökceğini söyler. Son suyu da eşi yerine arabasına kullanacak olması genç kızı çok sinirlendirir ve sürahiyi bagaja geri koyup arabaya atlar, yola devam ederler. İçten içe sürahideki suyla ilgili hesaplar yapmaya başlar. İlayda sürekli sorular sormakta, o da olanları birine anlatmak için can atmaktadır. İlayda bu saçma kurguyu duyunca kendisine inanmayıp araba kullanmayı bırakır gider diye ona hiçbir şey anlatmamıştır. Sonunda yol kenarında bir tesiste durup konuşurlar. Arabanın yanında bir de hazine olduğunu duyan İlayda'nın iştahı kabarır. Genç kız ise gördüğü rüyaya kadar her şeyi anlatmıştır. Hesaplarına göre kendi içtikleri sular gereksiz yere kullanıldığı için sürahi dolmamıştır ve arabayı almak için sürahide az da olsa su bulundurmaları gerekmektedir. Zaten iki parmak kalmış olan suyu artık kullanmamaya karar verirler. Onlar hararetle konuşurken yanlarına gelen bir grup genç onlara da bir el ilanı uzatır. Gençler Bergama'daki Alliano için imza topladıklarını söyler. El ilanındaki fotoğrafı gören genç kız

heyecana kapılır çünkü fotoğrafta gördüğü yer rüyasındakiyle aynıdır. Gençlerin istediği imzayı attıktan sonra sipariş ettikleri ızgaralar gelir. Yemeklerini yerken çocukların arabanın etrafında oynadıklarını görünce İlayda hemen arabaya yönelir ve kıymetli bir sandık gibi taşıdıkları sürahiye bakar. Neyse ki çocuklar sürahiye dokunmamış derken sürahi İlayda'nın elinden kayıp düşerek paramparça olur. sürahi ile birlikte araba da ellerinden kayıp gider. Geriye bir tek hazine kalmıştır. Genç kız öfkeden kızaran yüzünü yıkamak için lavaboya gidince İlayda arabaya atlayıp Allioni'ye doğru yol alır. Genç kız da onun ardından bir dolmuşa atlar ancak dolmuş arıza yapıp durunca artık İlayda'ya yetişme umudu kalmaz. İlayda hedefine ulaştığında etrafta kimse yoktur. Sıcak ve ıslak toprak yumuşacıktı ve eliyle kazmaya başlar. Heyecanla kazarken bir anda yerinden kımıldayamadığını fark eder. Kollarını kanat çırpır gibi iki yana açsa da işe yaramaz. Suyun içinde beline kadar çamurdadır, çıplaktır ve iki eliyle sanki bir su perisi gibi sunağı tutmaktadır. Tıpkı gençlerin uzattığı kağıda attığı imzada olduğu gibi: İlayda-Su Perisi...

4.1.3.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.3.2.1. I. Delikanlı

Hayatını düzene sokmak ve kız arkadaşı Derya ile evlenmek için iş aramaktadır. Kolay yoldan para kazanma hayali içindeki delikanlı tam aradığı gibi bir iş bulur. Hem iyi para hem de kırmızı spor araba kazanabileceği bir iş bulur. Derya bu işe sıcak bakmayınca da kırmızı spor araba için gerekirse Derya'dan ayrılabilceğini düşünür. Bencil ve ukala bir gençtir.

4.1.3.2.2. I. Kız

Fiziki görünümünden hiç memnun olmayan genç kız, evlenemediği için üzülmemekte, evlenen arkadaşlarını kıskanmaktadır. Üniversite son sınıf öğrencisi olan genç kız işi aramaya başlamıştır. İlginç bir ilan dikkatini çeker ve vaat edilen kırmızı spor arabayı almak için gerekeni yapmaya karar verir. Öyle hırslıdır ki kırmızı arabadan başka hiçbir şey düşünmemekte, zaman kaybetmemek için kimseye yardım etmemektedir.

4.1.3.2.3. II. Delikanlı: Kaya

İnternet üzerinden iş arayan üniversiteli bir gençtir. İlanda gördüğü kırmızı cabrio çok ilgisini çeker. İş görüşmesindeki ilginç ayrıntıları sorgulamaması için de bu spor araba yeterli olmuştur. Başlarda işin gerektirdiklerini yapsa da daha fazla para kazanma hırsı onu cinayet planı yapabilecek birine dönüştürür.

4.1.3.2.4. Sumru

Erkek arkadaşı Kaya'nın kendisini aldatacağı şüphesiyle yanıp tutuşan bir genç kızdır. Şüpheleri yüzünden Kaya'yı takip ettiği bile olmuştur. Kaya'nın iş görüşmesini de şüpheyile karşılamış ancak daha sonra o da zengin olma hayaliyle o da Kaya'ya eşlik etmiş hatta Kaya'nın cinayet planına bile ikna olmuştur.

4.1.3.2.5. II. Genç Kız

Yazın çalışıp para kazanabileceği bir iş arayan üniversiteli bir gençtir. İş görüşmesine gidince kendisini karşılayan engelli genç için üzülür ve ona kendisine güvenebileceğini söyleyerek genci rahatlatmaya çalışır. İş çok ilginç olsa da sonunda sıfır kilometre bir kırmızı cabrio kazanmak vardır ve bunun için ne gerekiyorsa yapacaktır. Ehliyeti olmadığı için arkadaşı İlayda ile görüşüp ondan yardım ister.

4.1.3.2.6. İlayda

Evde sürekli annesiyle tartışmaktan bıkan İlayda, arkadaşının şoförlük teklifini hemen kabul eder. İlayda çevreye ve bu çevrede yaşayan canlılara karşı çok duyarsızdır. Arkadaşının başkalarına yardım etmeye çalışmasını da gereksiz bulur. Genç kız işle ilgili ayrıntıları İlayda'ya anlattığında İlayda'nın aklından geçen ilk düşünce arkadaşını atlatıp arabaya tek başına sahip olmak olmuştur. Hatta onun için araba yeterli değildir ve gizli hazineyi de bulup zengin olma hayaliyle ilk fırsatta arkadaşını bırakıp kaçar.

4.1.4. Süper Çocuklar

4.1.4.1. Süper Çocuklar-1 Renk Delisi

AKAL, Aytül(2018). Süper Çocuklar-1 Renk Delisi (3. Baskı). (Resimleyen, Yusuf Tansu Özel). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.4.1.1. Olay Örgüsü

Mete'ye göre okula yeni gelenler bir köşede masum masum bekleyip iyi kalpli öğrenci onunla arkadaşlık kurana kadar sessizliğini korur. Ancak sınıflarına yeni gelen Asya isimli kız, geldiği günden beri bıcır bıcır herkesle konuşmakta, hiç yabancılık çekmemektedir. Mete, çimenlerde uç uç böceği kovalarken hemen yanına gelen Asya, Mete'ye sözcüklerinin ne kadar renkli olduğunu söyler. Konuşurken sözcüklerinin renklerle dans ettiğini ekler. Mete kızın konuşmasına anlama veremez. Mete, bir dilek tutmak için uzun süre arayarak bulduğu uç uç böceğini de Asya yüzünden kaçırmıştır. Mete'nin en büyük dileği kendi özel yeteneğini keşfedip bu yetenekle adını tüm dünyaya duyurmaktır. Uç uç böceği de kaçınca tadı kaçan Mete Asya'yı tersler ancak Asya'nın Mete'nin yanından ayrılmaya niyeti yok gibidir.

Asya, Mete'ye uçuç böcekleriyle ilgili bir sürü şey anlatır. Mete bunları nerden bildiğini sorunca aldığı cevap karşısında donup kalır. Asya, ben de senin gibi çok okuyorum, demiştir. Oysa Mete tam bir kitap kurdu olduğu halde bunu herkesten saklar, Tuna'dan bile, çünkü sınıf arkadaşlarının çoğu çok kitap okumaz ve elinde kitapla gördükleri kişiyle de alay ederler. Okula daha yeni gelen birinin Mete'nin gizli gizli kitap okuduğunu bilmesine imkân yoktur. Asya Mete'ye sınıfta sen konuşurken sözcüklerin parlak renkler saçıyor, sözcüklerin seni ele veriyor Mete, der ve ekler. Arkadaş bulmakta çok zorlanıyorum, kitap okuyanların sözcükleri çok renkli oluyor ama okumayanlarınkı çok sıkıcı. Asya, kendisini şaşkınlıkla dinleyen Mete'ye kendisinde duyum ikiliği olduğunu, biri konuştuğu zaman ağzından çıkan her sözcüğü farklı bir renkte gördüğünü açıklar. Çok okuyanların dili zenginleştiği için sözcüklerinin parladığını, okumayanların sözcüklerinin ise cansız ve donuk olduğunu söyler.

Asya ve Mete arkadaş olmak üzereyken Tuna kızgınlıkla yanlarında belirir. Mete'yi arayıp bulamamış, eksik kişiyle maç yapmış ve yenilmişlerdir. Tuna söylenirken Asya bir anda "Sen yeni bir roman bitirmişsin Tuna, adı ne?" diye sorar. Tuna şaşkınlık içindedir. Asya kısa bir açıklamadan sonra erkeklerin kitap okuduklarını neden gizlemeye çalıştıklarına anlam vermediğini söyler. Mete ve Tuna duydukları karşısında çok şaşkındır ama Asya'yla arkadaş olmuşlardır. Okuldan

çıkıp eve döndüklerinde Mete kendi özel yeteneğini bulmak için aynadaki görüntüsünü uzun uzun izler ancak özel hiçbir şey yoktur.

Öğretmenlerinin doğum günü yaklaşmaktadır. Birinci sınıfta tüm çocuklar annelerinin verdiği hediye paketlerini öğretmene vermiş ancak öğretmen hediyeleri açmadan geri göndermiş ve hediye olarak sadece sevgilerini göstermelerini istemiştir. İkinci sınıfta öğrenciler öğretmenlerinin resmini çizip hediye olarak onu vermişlerdir. Öğretmen bu hediyeyi çok beğenir. Bu sene de bir not defteri alıp öğretmenlerine duygularını yazmaya karar vermişlerdir. Defter her gün bir öğrencide kalacak, öğrenci istediklerini yazdıktan sonra yazdıklarını kimse okumasın diye sayfayı katlayıp zımbalayacaktır. Defter dün Tuna’da kalmış, bugün Melis alacak ve en son Asya yazacaktır. Ancak derse geç kalan Tuna’nı yüzünden düşen bin parçadır. Okula gelirken birkaç yere uğramış, bu sırada okul çantasını kaybetmiştir ve defter de çantanın içindedir. Geri dönüp uğradığı her yere baksa da çantayı bulamamış, karakola gitmiş ancak polisler çok yoğun olduklarını söyleyip Tuna’nın sırt çantasını çok önemsememiştir. Çocuklar ise o çantayı mutlaka bulmalıdır. Okuldan sonra ailelerine telefon edip bir saat izin alırlar. Tuna, Asya ve Mete Tuna’nın sabah uğradığı her yere tekrar bakar.

Tuna, sabah çantasına sucuklu tost koyduğunu söylemiştir. Çantayı ararlarken Mete, burnuna gelen sucuk kokusunu takip ederek arkadaşlarını okuldan epey uzaktaki bir kulübeye getirir. Asya da içeriden gelen sesleri duyunca “karanlık harfler” der. İçeridekiler çanta hakkında konuşmaktadır ancak çantada para edecek hiçbir şey yoktur. Adamlar sucuklu tostı yerken akşam yapacakları soygunu planlamaya başlarlar. Banka müdürü olan patronları, emekli maaşlarının bugün yatacağını ve bu akşam bankayı soyacaklarını söylemiştir. Soygun için memur, öğretmen, emekli maaşları toplansın diye bugünü beklemişlerdir. Yüklü bir vurguna çok az kalmıştır. Duydukları karşısında dehşete düşen çocuklar önce polise gitmeyi düşünürler ancak polisler çocuk oldukları için onları ciddiye almayabilir. Hemen bir plan yaparlar. Yanlarından bir yetişkin geçerken Mete kendisini yere atacak Tuna onunla ilgilenirken Asya da yetişkine arkadaşının kalp krizi geçirdiğini, hemen polis olan babasına ulaşmak için en yakın karakolu aramasını söyleyecektir. Ne de olsa karakolda çocuğu olan bir polis mutlaka vardır ve polis olay yerine geldiğinde

olanları anlatacaklardır. Harika planı uygulamaya kalktıklarında zaten تنها olan sokaktan pek kimse geçmemektedir. İlk gelen yaşlı bir adamdır ve olanları kamera şakası zanneder. İkinci gelen ise Asya'nın anladığı kadarıyla kapkaranlık sözcükleri olan bir kadındır ve Asya, patronun bu kadın olduğunu düşündüğünden kadına tiyatro gösterisine hazırlandıklarını söyler. Hemen yer değiştirip planlarını başka bir yerde uygulamaya başlarlar. Neyse ki onları gören genç adam yanlarına koşup çocuklara yardım eder. Birazdan her yer polis kaynar. Çocuğu olan tüm polisler korkuyla soluğu verilen adreste almıştır. Çocuklarının iyi olduğunun anlayınca yaşadıkları rahatlamayla da Asya, Tuna ve Mete'ye hiç kızmamışlardır. Çocuklar plandan bahsedince soyguncular kısıkvrak yakalanır. Tuna da çantasına kavuşmuştur. Çantadaki tek eksik sucuklu tosttur. Onu da polisler ısmarlayacaktır. Ekip arabasıyla okulun yanındaki büfeye gelirler. Onlar tostlarını yerken polis de çocuklara ailelerine haber verdiklerini söyler. Çocuklar bu haberden sonra ailelerine yapacakları açıklamayı düşünmeye başlar. Asya konuyu değiştirmek için ekip olarak kendilerine bir isim bulmayı önerir. O sırada Mete de soyguncularla ilgili haberin gazetede çıkıp çıkmayacağını düşünmektedir. Bir anda ağabeyinin okuduğu roman aklına gelir: "Süper Gazeteciler". Çocuklar gazeteci değildir ama Süper Çocuklar olmaları için de bir engel yoktur.

4.1.4.1.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.4.1.2.1. Mete

Herkesin özel bir yeteneği olduğunu düşünmekte ama kendi yeteneğinin ne olduğunu bir türlü bulamamaktadır. Çok kitap okur ve bu sırrını herkesten saklar. Uzun yıllardır tanıdığı Tuna, en yakın arkadaşısıdır. İlginç durumlarda ilginç fikirler bulur.

4.1.4.1.2.2. Tuna

Tuna'nın çok özel bir yeteneği vardır ancak kendisi bunun farkında değildir. Mete gibi o da kitap okumayı sever ve bunu bir sır gibi saklar. Futbol oynamayı çok sever.

4.1.14.1.2.3.Asya

Asya, Mete ve Tuna'nın okuluna yeni gelmiş ve tuhaf tavırlarıyla hemen dikkatleri üzerine çekmiştir. Müthiş bir yeteneği vardır: Sözcüklerin renklerini görebilmek. Mete ve Tuna'nın sırlarının ve yeteneklerinin de farkındadır.

4.1.4.1.3. Zaman

“Süper Çocuklar-1 Renk Delisi” adlı eserde anlatılan olaylar Asya'nın Metelerin okuluna geldiği günlerde yaşanmıştır.

4.1.4.1.4. Mekân

Adı geçen eserde anlatılan olaylar okulda, Metelerin evinde, okulda ve okula uzak bir sokakta yaşanmıştır.

4.1.4.2.Süper Çocuklar-2 Ses Delisi

AKAL, Aytül (2018). Süper Çocuklar-2 Ses Delisi (2. Baskı). (Resimleyen, Yusuf Tansu Özel). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.4.2.1.Olay Örgüsü

Tuna, Mete'ye bilim kahramanları ekibi kurmayı önerir. Mete bu fikre çok sıcak bakmasa da arkadaşını kırmak istemez. Hem belki bu sayede özel yeteneğini de bulabilir. Ancak Tuna ekibe birkaç kişi daha almaları gerektiğini söyler. Mete'yle aynı apartmanda oturan Erhan'ı çağırırlar, Erhan hemen gelir. Haliya döktükleri lego yığınıyla neler yapabilecekleri hakkında beyin fırtınası yaparlar. Bu sırada kapı çalar ve Mete'nin annesi Mete'ye seslenip gelenin Asya olduğunu söyler. Asya elinde zar zor taşıdığı bir yığın kitapla kapıdadır. Bunların en beğendiği kitapları olduğunu, okuduktan sonra geri almak üzere onları Mete'ye getirdiğini söyler. Mete, Erhan görmeden kitapları kaldırmalıdır yoksa kitap kurdu olduğu anlaşılır ve mahallede maç yaptığı arkadaşları onunla alay eder. Kitapları alıp kapıyı kapatırken Erhan yanında belirir ve bu kitapları ne yapacağını sorar. Mete de bir yalan uydurur. Bir kitap kampanyası için kitapları topladığını ve ihtiyacı olan bir okula bu kitapları göndereceğini söyler. Erhan'ın ise daha parlak bir fikri vardır: Kitapları satıp ihtiyaç sahibi okula kitapların parasını göndermek. Bu sayede okul, neye ihtiyacı varsa parayı ona harcayabilecektir. Hemen Tuna'ya da seslenir ve üç çocuk yakınlardaki

sahafa gitmek için kitaplarla beraber evden ayrılır. Mete de Erhan'ı yollar yollamaz kitapları sahaftan geri almayı planlar ve kitapları okuyacağını itiraf etmez.

Sahafa vardıklarında Mete'nin burnuna hoş kokular gelir. Tuna ve Erhan kokuyu almamıştır o yüzden koku konusu üzerinde fazla durmazlar. Kitaplar çok temiz kullanıldığı için sahaf her bir kitabı yarı fiyatına alır, Mete'ye epey para öder. Hızla sahaftan ayrılıp eve dönerler. Erhan aceleyle arkadaşlarına veda edip Metelerden ayrılır. Mete de olanları Tuna'ya anlatır. Sahafa tekrar gidip kitapları almaları gerekmektedir ancak Mete'nin annesi kek ve limonata bitmeden onları bırakmaz. Sahafa gittiklerinde ise artık çok geç olmuştur. Sahaf, az önce sattıkları kitapların hepsini birlikte geldikleri arkadaşlarının yani Erhan'ın aldığını söyler. Demek Erhan da kitap kurdudur ve bunu herkesten gizlemektedir. Tuna da ilerdeki kitap yığınınna dalmıştır ancak Mete'nin başı beladadır. Kitapların tamamının adını bilmediği gibi bilse de hepsini alacak parası yoktur. Tuna heyecanla elindeki kitabı Mete'ye gösterir. Yazarından imzalı kitabın sahafaya satılması onları şaşırtmıştır. Sevdikleri yazarların imzalı kitabını bulma ümidiyle kitapları karıştırmaya devam ederler. Mete, o iştah açıcı hoş kokuyu yine alır. Karıştırdığı kitapta gördüğü not ona kokuyu unutturur, yazıyı hemen Tuna'ya gösterir: *“İmdaaaat! Kurtarın!! Canavar peşimde karanlık.. Bodrum suda boğacak Geliyoooo...”* Son satırın hemen altında da birkaç damla kan lekesi vardır. Mete, hoş kokunun bu kitaptan geldiğini fark eder. Kan sandıkları şeyin de çilek reçeli olduğunu koklayınca anlar. Tehlikede olan biri varsa ona mutlaka yardım etmelidirler. Polise haber verseler de polisler onları dikkate almayabilir. Önce bilgi toplamalı, sonra gerekirse kanıtlarla polise gitmelidirler. Sahafta çalışan delikanlıya bu kitabın buraya ne zaman ve kim tarafından bırakıldığını sorarlar. Delikanlı, sahafaya sorup gelir ve kaynaklarının gizli olduğunu, bu yüzden onlara bu konuda açıklama yapamayacağını söyler. Tuna ise konuşulanları duymuştur. Sahaf, kitabı hastane sokağında bulduklarını ama sokakta buldukları kitabı müşteriye sattıklarını söyleyemeyecekleri için de bu bilgilerin gizli olduğunu söylemesini ister. Tuna'nın bunları duymuş olması Mete'yi çok şaşırtmıştır çünkü hem uzakta hem de çok sessiz konuşmuşlardır ama şimdilik bunun üzerinde durmayacaktır. Mete, Asya'nın kitaplarını geri alamadığı gibi kurtulmayı bekleyen bir zavallının olduğunu düşünür, çok üzücüdür. Asya'yı da çağırmaya karar verirler.

Asya, hafta sonunu ailece geçirdiklerini ve bu durumda babasından izin alamayacağını söylese de Mete, Asya'ya babasına Bilim Kahramanları ekibinden bahsetmesini önerir. Birazdan Asya da yanlarındadır. Mete çaresizce olan biteni anlatır. Asya, Mete'nin ne kadar üzgün olduğunu görünce kaybolan kitaplarının üzerine fazla durmaz. Yardım çağırısı üzerine yoğunlaşırlar.

Hastane sokağını internetten araştıran Mete, adresin biraz uzak olduğunu söyler. Parlak bir fikri vardır: Eve dönecekler ve Mete annesinden tekrar izin alacaktır. Daha sonra Mete kendi bisikletine, Tuna da Mete'nin ağabeyinin bisikletine binecektir. Asya için de Erhan'ın bisikletini isteyeceklerdir. Birazdan üç çocuk üç bisikletle yola düşer. Hastane sokağında bir süre araştırma yaptıktan sonra hastaneye gelebilen birinin böyle bir not yazması küçük dedektiflere anlamsız gelir. Asya'nın çılgılığıyla rotaları değişmiştir. Belki de adam hastane değil postane sokağı demiştir ama uzakta oldukları için Tuna yanlış duymuştur. Yakınlarda bir postane vardır, hemen o sokağa yönelirler. Postane sokağına ulaştıklarında etrafta bir araştırma yaparlar. Tuna bir inleme sesi duyduğunu söyler ve hemen apartmandan içeri girerler. Ses çatıdan gelmektedir, yukarı çıktıklarında çatıda mahsur kalan kediye kurtarırlar, kedi en üst katta oturan yaşlı teyzenin kedisidir ve kedisini gören yaşlı teyze de kurtulan kedi de çok mutludur. Kediye kurtarmış olsalar da notu yazan kişi hala tehlikededir. Üstelik dedektifleri kötü bir sürpriz beklemektedir: apartmandan çıktıklarında bisikletlerinin bıraktıkları yerde olmadığını görürler. Binanın merdivenlerine oturup ne yapacaklarını düşünürken sınıf arkadaşları Melis'i görüp ona seslenip bisikletlerinin kaybolduğunu söylerler. Melis etrafa dikkatle baktıktan sonra üçünün de fark etmediği belli belirsiz izlerden bisikletlerinin götürüldüğü apartmanı bulur. Apartmana girip izleri takip ettiklerinde “Apartman Görevlisi” yazan kapının yanında bisikletlerini görürler ancak bisikletler kilitlidir. Kapıyı çalarlar. Kapıyı açan ürkütücü adam hasta olan çocuğunu uyandırdıkları için kızgındır. Asya ses tonundan hırsızın o olmadığını anlar, rahatsız ettikleri için özür diler. Adam da konunun bisikletler olduğunu anlayınca onları dokuz numaraya yönlendirir, az önce gelip yeri olmadığı için bisikletleri oraya bırakmıştır. Hemen dokuz numaranın kapısını çalarlar. İçerden gelen “*Kim o?*” sorusuna Mete sertçe “*Bisikletlerin sahibi.*” Cevabını verir ancak kapı açılmaz. Onlar da daha önceki

oyunu hatırlayıp Mete'nin babası polismiş de onu arıyorlarmış gibi konuşurlar. Kapı aralığında kilitlerin anahtarı fırlatılır. Anahtarı alıp aşağı inerler. Bisikletlerine atlayıp acıkan karınlarını doyurmak için pastaneye yönelirler.

Mete bir anda bahsedilen sokağın hastane, postane değil de pastane sokağı olabileceğini fark eder. Ayrıca sahaftaki kitaptan aldığı o hoş koku ayçöreklerinin kokusundan başka bir şey değildir. Karınlarını doyurduktan sonra sokakta bir araştırmaya başlarlar. Etrafta kurtarılmayı bekleyen bir zavallı bulamazlar, üstelik hava da kararmaya başlamıştır, çaresizce eve dönerler. Ertesi gün okulda kitabı açmış not hakkında konuşurlarken yanlarından geçen Merve çılgık çılgıca kitaba sarılır. Bunun kendi kitabı olduğunu söyler ve notu yazanın da afacan kardeşi olduğunu ekler. Kitabın gizemi çözülsün de Mete, Asya'nın kitaplarıyla ilgili sorunu henüz halledememiştir.

4.1.4.2.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.4.2.2.1. Erhan

Erhan, Mete ile aynı apartmanda oturmaktadır. Mete ve Tuna gibi Erhan da kitap kurdudur ve alay konusu olmamak için bu özelliğini bir sır gibi saklar. Erhan, Metelerin bir üst sınıfındadır. Mete, Tuna, Asya ve Erhan bir Bilim Kahramanları ekibi kurar.

4.1.4.2.2.2. Melis

Melis, Mete, Tuna ve Asya'nın sınıf arkadaşıdır. Görme yeteneği çok gelişmiş olan Melis, bisikletlerini çaldıran Mete, Tuna ve Asya'ya bu yeteneği ile çok yardımcı olmuş ve onun sayesinde bisikletler bulunmuştur.

4.1.4.2.3. Zaman

Adı geçen eserde anlatılan olaylar, Mete ve Tuna'nın Metelerde Legolarla oynarken Bilim Kahramanları ekibi kurmaya karar vermesinden sonra yaşanmıştır.

4.1.4.2.4. Mekân

Adı geçen eserde anlatılan olaylar Metelerin evi, sahaf, hastane sokağı, postane sokağı ve pastane sokağında yaşanmıştır.

4.1.4.3. Süper Çocuklar-3 Koku Delisi

AKAL, Aytül (2018). Süper Çocuklar-3 Koku Delisi (2. Baskı). (Resimleyen, Yusuf Tansu Özel). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.4.3.1. Olay Örgüsü

Mete ve babası kitap okurken annesi de internetten bir arkadaşıyla konuşmaktadır. Annesi heyecanla eşi Eser Bey'e seslenip üniversiteden arkadaşları Alev'in hafta sonu kendilerine misafirlğe geleceğini söyler. Eser Bey, boş bulunup Alev'in ne kadar hoş bir kız olduğunu hatta üniversitedeyken onun küçük bir heykelini yonttuğunu söyleyince eşi çok bozulur ve kendini yatak odasına kapatır. Olanlardan Mete'nin tek anladığı bir kızın yanında başka bir kıza güzel demenin ne kadar tehlikeli olduğudur. Ayrıca misafir geldiğinde Mete salonda yatacak, odasını misafirlere bırakacaktır.

Mete, okulda Tuna ve Asya'yla konuşup olanları anlatır. Asya ise olanlardan ilginç bir sonuç çıkarır. Belki de Alev'in Mete'nin babasında gözü vardır ve onu eşinden ayırıp kendisi evlenmek üzere ziyarete geliyordur. Mete duyduklarına inanamaz, arkadaşları ise onu teselli etmeye başlamıştır bile. Hatta Tuna Mete'yi evine davet etmiştir ancak Mete evde olup durumu kontrol altında tutmalıdır.

Cumartesi sabahı Metelerde bir telaş vardır. Konuk öğlen gelecektir ve o zamana kadar Mete'nin odası hazırlanmalıdır. Mete, odasını ve eşyalarını şimdiye karda sadece ağabeyiyle paylaşmış o da öğrenci değişim programıyla yurt dışına gitmiştir. Uzun zamandır tek başına kullandığı odayı bir yabancıyla paylaşma fikrine sıcak bakmasa da yapabileceği bir şey yoktur. Hazırlıklar tamamlanır, kapı çalınınca üçü birden kapıya koşar. Kapıda bir konuk beklerlerken iki kişi bulurlar. Alev, yanında Mete'nin yaşlarındaki kızı Lila ile gelmiştir.

Mete, telefonda Asya'ya Lila'dan bahsedince meraklı Asya hemen Tuna'yı da alıp Metelere gelir. Dört çocuk koyu bir sohbete dalınca Mete de Alev'le ilgili birçok şey öğrenir. Alev evlenip yurt dışına yerleşmiştir. Sahne dekoru hazırlayarak para kazanmaktadır. Buraya kadar her şey yolundadır ancak Lila, Annesinin arkadaşlarını çok özlediğini ve artık Türkiye'ye geri dönmek istediğini söyleyince

Mete için tehlike çanları yeniden çalmaya başlar. Konuşmaları bölen hassas kulaklarıyla her sesi duyabilen Tuna olur. Çok kısık bir ağlama sesi duyduğunu söyler. Tuna tam bir ses delisidir ve bu, onun özel yeteneğidir. Lila da özel bir yeteneği olduğunu söyler, “*Ben tetrakromatım*” der ve açıklar: “*Çoklu renk algısı*”. Herkesin gördüğünden daha fazla renk görebilmektedir. Anlaşılan Mete dışında herkesin bir özel yeteneği vardır ve Mete kendisini Yeteneksizler Kralı ilan eder. Yetenek tartışmasından onları çıkaran Tuna olmuştur, şimdi bir değil iki kişi ağlamaktadır. Odadan sessizce çıkıp salona yöneldiklerinde Alev ve Nazan Hanım’ın ağladığını görürler ancak Eser Bey çocukları hemen mutfığa götürür. Eser Bey müdahale etse de konuşulanlar Tuna’nın kulağından kaçmaz, eğilip Mete’ye Lila’nın anne ve babasının boşanacağını ancak Lila’nın henüz haberi olmadığını söyler. Mete için tehlike çanları çalmaya başlar. Üstelik Lila ve annesinin getirdiği valizlerin çokluğuna bakılırsa epey kalacak gibi gelmişlerdir.

Pazar sabahı sessiz bir güne uyanan Mete, önce mutfığa yönelir ancak kahvaltı için herhangi bir hazırlık yoktur. Banyoya girdiği anda ise donup kalır; yerler, duvarlar kan içindedir. Hemen yatak odasına koşsa da anne ve babası orada değildir ve odaya oradan aceleyle çıkıldığını gösteren bir dağınıklık hâkimdir. Hemen cep telefonunu çıkarıp annesini de babasını da arar, ikisinin telefonu da evdedir. Mete, odasına geçer; Alev yatağında yoktur, Lila ise her şeyden habersiz uyumaktadır. O sırada Mete’nin gözüne yerdeki havlu takılır; havlu kan içindedir, attığı çılgınlıkla Lila uyanır. Gayet sakin görünen Lila mutfığa geçip kendine ekmek arası bir şeyler hazırlar. Mete şaşkınlıkla Tuna’yı arar, birazdan Tuna ve Asya kapıdadır. Uykusu açılan Lila, olanlar hakkındaki tahminini açıklar. Her sabah koşu yapan annesi büyük ihtimalle Mete’nin anne ve babasını da koşuya götürmüştür. Mete’nin kan sandığı lekeler de kan değil annesinin saç boyasının rengidir. Alev’in saçları beyazlaşmaya başlamış, o da çok sevdiği kızıl dalgalarını boyayla sürdürmek istemiştir ancak kimyasal madde içeren boyalara alerjisi vardır ve uzun süre beyaz saçlarla gezmiştir. Doktoru piyasaya yeni çıkan bir bitkisel boyadan bahsedince o da arkadaşlarının karşısına eskisi gibi çıkmak için gelecekleri gün saçını boyatmıştır. İlk yıkamada bu kadar renk vereceği konusunda da herhangi bir uyarı yapmamışlardır. Mete sakinleşmiş görünse de evin halini görünce anne ve babasının çok üzüleceğini

düşünür. Dört çocuk el birliğiyle evi toparlar, havluyu da çöpe atarlar ancak duvardaki lekeleri çıkaramazlar. Onu da Lila halledecektir. Renk delisi Lila, duvarlara öyle güzel resimler yapar ki orada lekeler olacağı kimsenin aklına gelmez. Birazdan koşudan nefes nefese eve dönen Alev, Nazan Hanım ve Eser Bey evin yeni halini çok beğenir. Hatta Nazan Hanım çocuklara bir toplumsal sorumluluk projesinde yer almalarını önerir. Şehrin göbeğinde yıkık dökük bir sokak vardır ve Nazan Hanım ile arkadaşları yoğun çaba harcayarak oraya bir AVM yapılmasına engel olmuşlardır. Orayı sanat sokağı yapmayı planlarlar. Nazan Hanım, Duvarları boyamayı da Mete, Lila, Asya ve Tuna'ya teklif eder. Bir anda tüm planlar değişir. Lila, babasını arayıp bir süre daha kalacaklarını söyleyince eşiyle arasını düzeltmek için fırsat kollayan Carlo Bey de ilk uçakla Türkiye'ye gelir. Lila, derslerini uzaktan eğitim yoluyla takip edecektir. Lila, Metelerde kalacak Alev ve Carlo da birkaç günlüğüne güneye inecektir. Pazartesi sabahı Nazan Hanım, Mete ve Tuna'ya izin almak için okula gelip projeden bahsedince öğretmen velilerden izin alıp tüm sınıfı projeye dâhil eder ve kalabalık bir grup, boya ve fırçalarla söz konusu sokağa dağılır.

Mete, boya yaparken burnuna ağır bir koku gelir. Sarımsak kokusuna benzetse de kokanın ne olduğundan emin olamaz. Kokudan Tuna'ya da bahseder ama o, kokuyu almamıştır ve sen koku delisi misin, diyerek konuyu kapatır. Kokunun kaynağını bulmaya çalışan Mete, sokağın köşesinden onları izleyen iki ilginç adamı fark eder. Adamları Asya da görmüştür, Tuna'nın adamlara yaklaşıp orada duvar boyaması kararlaştırılır. Tuna yanlarına döndüğünde dehşet içindedir. Adamlar gece yarısı gerçekleşecek bir patlamadan bahsetmektedir. Çocukların heyecanlı konuşmasını uzaktan gören proje sorumlusu Hakan abi çocukların yanına gelir. Mete, aldığı ağır kokudan bahsedince Hakan abi yetkili iki kişi çağırır. Bundan sonrası çok hızlı gelişir. Çocuklar sokaktan uzaklaştırılır, anne babalar hemen oraya akın eder. Eser Bey de gelmiştir. Hakan abi, Mete'nin dikkati sayesinde nasıl büyük bir facianın önüne geçildiğini anlatmaya başlar. Kaldırımların altından bir tünel kazılıp doğalgaz borusuna ulaşılmış ve orada küçük bir çatlak oluşturulmuştur. Sızan gaz da kaldırımın altından doğal bir bomba oluşturmuştur. Sokağın köşesinde çocukları izleyen iki adam hemen yakalanır ve ilk sorgularında bu patlamayı o sokağa AVM yapmayı isteyen patronlarının planladığını söylerler. Patlama

doğalgazdan kaynaklı olduğu için kimse bir suçlu aramayacaktır. Tabii ki planda Süper Çocuklar yoktur ve artık Lila da Süper Çocuklar grubunun bir üyesidir.

4.1.4.3.2. Şahıs Kadrosu

4.1.4.3.2.1. Lila

Mete'nin anne ve babasının üniversiteden arkadaşları Alev'in kızıdır. Yurt dışında yaşamaktadır. Tüm renklerin içeriğini görebilmektedir. Büyüyünce ressam olmak istemekle birlikte sanatın her dalına ilgisi vardır.

4.1.4.3.2.2. Alev

Lila'nın annesi Alev, Eser Bey ve Nazan Hanım'ın üniversiteden arkadaşıdır. Yurt dışında evlenip oraya yerleşen Alev, beyazlayan saçlarını ve gözlüksüz görmekte zorlanan gözlerini o kadar çok kafaya takmıştır ki herkes kendisini genç ve güzel hatırlasın diye uzun yıllar ne kimseyle görüşmüş ne de fotoğraf çektirmiştir. Kendisini iyi hissetmek için önce fazla kilolarından kurtulmuş, daha sonra saçlarını boyatmıştır. Gözlüğü de takmadığı zaman sorun kalmaz ve Türkiye'ye dönüp arkadaşlarıyla görüşmeye karar verir.

4.1.4.3.2.3. Carlo

Lila'nın babasıdır. Carlo ve Alev sık sık tartışıp boşanmaya karar vermektedir ancak bir süre sonra barışıp boşanmaktan vazgeçerler. Son tartışma çok ağır geçmiş ve Alev, kızı Lila'yı da alarak Türkiye'ye gelmiştir. Eşiyle barışmak isteyen Carlo, ilk fırsatta Türkiye'ye gelir ve eşinin gönlünü alır. Böylece boşanma konusu da kapanmıştır.

4.1.4.3.3. Zaman

Adı geçen eserde anlatılan olaylar bir hafta sonu başlayıp okuldan alınan izinlerle hafta içine kadar devam etmiştir.

4.1.4.3.4. Mekân

“Süper Çocuklar-3 Koku Delisi” adlı eserde anlatılan olaylar okulda, Metelerin evinde ve sanat sokağında geçmektedir.

4.1.4.4.Süper Çocuklar-4 Süs Delisi

AKAL, Aytül (2018). Süper Çocuklar-4 Süs Delisi. (Resimleyen, Yusuf Tansu Özel). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.4.4.1.Olay Örgüsü

Bayram tatilinin 9 gün olacağını öğrenen sınıf derste olduğunu unutup bu haberi çılgınlarla karşılar. Tunalı bir tatil köyüne gidecek; Asya da buraya taşınmadan önce oturdukları şehirde yaşayan anneannesinde kalacaktır. Emreler yurt dışına çıkarken Melisler de kendi yazlıklarına gidecektir. Erhan da ailesiyle birlikte köye gidince 9 günlük tatili evde geçirecek tek ailenin Meteler olacağı anlaşılır. Mete'nin annesinin yetiştirmesi gereken bir proje vardır, babası da sergiye hazırlanmaktadır. Mete birkaç gün dışarıya çıkar ancak sanki tüm şehir göç etmiştir. Etrafta oyun oynayacak bir kişi bile yoktur. Herkesin bir özel gücü olduğunu düşünen Mete, ne yaptıysa kendi özel gücünü keşfedememiştir. Bir anda özel gücünün klonlama olabileceği gelir aklına. Gözlerini kapatıp kendisinden üç tane daha yapıp toplam dört kişi futbol maçı yapabileceklerini düşünür ancak gözünü açtığında düş kırıklığı yaşar çünkü hala sokakta tek başınadır.

Mete, Asya'dan ödünç aldığı kitapları da bir çırpıda bitirmiş, aklındaki filmleri izlemiş, bilgisayar oyunlarına bakmıştır ancak tatil daha bitmemiştir. Tuna'yla daha dün görüşmüştür ve Tuna tatilinin ne kadar güzel geçtiğinden bahsetmiş, Asya'ya doğum günü hediyesi olarak bir bluz aldıklarını da söylemiştir. Bisikletine atlayıp etrafta dolaşmaya karar veren Mete, bir yandan da Asya'ya ne hediye alacağını düşünmektedir. Fark etmeden evden epey uzaklaşır. Mete düşüncelerinden sıyrıldığında kendisini daha önce hiç görmediği büyük bir caddede bulur. Arabalarda olduğu gibi bisikletlerde de yol bulucu olabileceğini düşünür. İcadıyla ilgili plan yapmak için yol kenarındaki banklardan birine oturmaya karar verir. Bir ayağı yolda bir ayağı kaldırımdayken yanından hızla geçen araba neredeyse Mete'ye çarpacaktır. Üstelik arabadan attıkları sert bir cisim hızla Mete'nin kafasına çarpar. Mete, çok kızgındır, yerde gördüğü taşa tekme atar fakat tekmelediği şey taş değildir, etrafa güzel kokular yayan mor renkli bir süs eşyasıdır. Ne olduğunu anlayamadığı cismi eline alır, inceler. O kadar beğenir ki sonunda bunu Asya'ya

hediye etmeye karar verir. Hediye işini halledince içi rahatlar, bir yerde oturup yiyecek bir şeyler sipariş eder. Evden çok uzaklaşmıştır ve yorucu bir yolculuktan sonra evine döner. Bilgisayarın başına oturup hediye konusunu konuşmak için Lila'ya ileti gönderir. Tarif ve fotoğraftan sonra Lila bunun, hercai menekşe görünümlü çok güzel bir broş olduğunu söyler. *“İyi ki doğdun renk delisi!”* şeklinde bir de not eklemesini söyler. Yalnız Lila, renklere baktığında görünenden çok daha fazlasını görebilme yeteneğine sahiptir ve broştaki tuhaflık dikkatini çeker. Mete'ye *“Renkler çok karışık. Farklı tonlarda binlerce rengin ardında tanımlayamadığım tuhaf bir renk daha var. Işık yansıması gibi, çok parlak. Nedir bu, fosfor mu?”* şeklinde bir ileti gönderir. Mete buna bir cevap veremese de konuyu kafaya takmaz.

Tatilin son günü Asya Mete'yi arar. Annesiyle iki katlı, çikolatalı bir pasta yaptıklarını, doğum gününü yarın sınıfta kutlayacaklarını söyler. Mete hediyesine notunu da eklemiştir, hediyei hemen çantasına yerleştirir. Okula gidince arkadaşlar sevinçle sarılır. Derste pastayı kesip yerler, hediye işi de teneffüse kalmıştır. Asya Mete'nin hediyesini çok beğenir, hemen yakasına takar. Broşun yaydığı menekşe kokusunu alabilen tek kişi Mete'dir ama o bunun farkında değildir. O sırada sınıfta “süs delisi” olarak adlandırdıkları Gamze, broşu fark edip bir çılgılık atar. Asya'dan izin alıp broşu inceledikten ve biraz sakinleştikten sonra aşırı tepkisinin nedenini açıklar: “Ünlü Malora markasının önümüzdeki yıl için hazırladığı takı koleksiyonundan bir parçaya benziyor bu.” Ancak bunun yeni tasarımlardan biri olduğunu ve defileye kadar çok gizli tutulduğunu ekler. Mete, hediyei yerde bulduğunu açıklamak zorunda kalacağı için çok huzursuz olur. Gamze'ye bunu nerden bildiğini sorar. Gamze de halasının Malora'nın tasarımcılarından biri olduğunu ve ara sıra modaevinin atölyesine girmesine izin verdiğini söyler. Koleksiyonun henüz satışa çıkmadığını açıklayıp Mete'ye onu çaldın mı yoksa, diye sorar. Mete çok incinmiştir. Arkadaşlarının onu böyle bir şeyle suçlamış olmalarını kabul edemez, çok öfkelenir. Hediyei geri ister. Asya'dan aldığı broşu eve gidince çekmeceye sertçe fırlatır ve çekmeceyi kapatır. Ailesi ne kadar üzgün olduğunu anlayıp onu soru yağmuruna tutmasın diye yemekte neşeli görünür. Odasına geçip uyumak için ışığı kapatır ancak çekmecedeki yayılan ışık odasını ışık gibi aydınlatmaktadır. Daha önce Lila fosfordan bahsedince Mete, şüphelenip broşa

karanlıkta bakmış ancak hiçbir ışık görmemiştir. Oysa şimdi aynı broş çekmecede pırıl pırıl parlamaktadır. Biraz araştırma yapınca fosforun ışık yayması için önce ışığı depo etmesi gerektiğini öğrenir. Mete bulduğu broşu bir kutuya koyup çekmeceye kaldırmış, broş ışık görmemiştir. Ancak broş bugün okulda depo ettiği ışığı şimdi tüm gücüyle yansıtmaktadır. Tuna'yı arayıp durumu anlatır, okulda görüşmek üzere telefonu kapatırlar. Ertesi gün Tuna, Asya, Gamze, Melis merakla Mete'yi beklemektedir. Olanları öğrenen Gamze, fosforlu boyanın Malora markasının bu yılki tercihi olduğunu söyler ve bu parçanın o koleksiyona ait olduğundan emin olduğunu söyler. O sırada broşu inceleyen Melis, broşun arkasındaki küçük işaret arkadaşlarına gösterir: W!S. Gamze, halasına vermek için broşu Mete'den alır ancak akşam halasına uğradığında onun evde olmadığını öğrenir. Cep telefonu da kapalı olunca iş yerini arar, asistanı seyahate çıktığını söyler. Gamze olanları arkadaşlarına anlatır. Menekşenin kaybolmasından halasının sorumlu tutulacağından korktuğunu söyler. Mete de okuldan sonra halasının işyerine gidip broşu onlara teslim etmeyi önerir.

Okuldan çıkışta Tuna, Asya, Mete, Gamze ve Melis Gamze'nin halasını işe götürüp getiren Murat Amca'nın arabasında modaevine doğru yola çıkmıştır. İşleri bitince de Murat Amca onları evlerine bırakacaktır. Girişteki görevliler Gamze'yi tanıdıkları için çocukların içeri girmesi zor olmaz. Asansörle ofis katına çıktıklarında onları Gamze'nin halasının asistanı Handan Hanım karşılar. Abartı giyimi ve makyajı hele de ağır parfüm kokusu Mete'yi huzursuz eder. Gamze'ye halasının bir yurt dışı seyahatine çıktığını ve ne zaman döneceğini bilmediğini söyler. Sözcüklerin rengini görebilen Asya, asistanın yalan söylediğini hissedince huzursuz olur, Mete de bunu fark eder. Gamze, arkadaşlarına halasının masasını gösterir. Masadaki isimlikte "Seher İnci Merteli" yazmaktadır. Mete, o masaya oturur ve zaman geçirmek için etrafa bakar. O sırada aralık olan alt çekmecede üzerinde pasaport yazan kırmızı defteri fark eder. Heyecanla yerinden fırlayınca önce kalem kutusunu, ardından da isimliği yere düşürür. Tam o sırada Gamze, broşu vermek üzeredir ancak garip şeyler olduğunu hisseden Asya buna engel olur. Mete'nin yanına gelip dökülenleri toplamaya başlarlar. Ters duran isimlikteki baş harfler Mete'nin gözünden kaçmaz: W!S. Çocuklat telaşla modaevinden ayrılır. Murat Amca onları beklemektedir. Seher

Hanım'ın seyahatte olduğunu duyan Murat Amca, demek ki Seher Hanım'ın bilgisayarı bulunmuş, der ve çok sevindiğini ekler. Seher Hanım'ın bilgisayarının kaybolmasına çok üzüldüğünü ama yine de yeni koleksiyonla ilgili tüm dosyaların bir parolayla açılacağını düşünerek teselli olduğunu açıklar. O sırada geçtikleri cadde Mete'ye tanıdık gelir, burası onun broşu bulduğu caddedir. Mete Murat Amca'ya Seher Hanım'ın arabası olup olmadığını söyler. Murat Amca, Seher Hanım'ın arabası olduğunu ancak kullanmayı pek sevmediğini, bu yüzden işe onu kendisinin götürüp getirdiğini söyler. Mete arabanın, arkasında iki kırmızı çizgi olan siyah bir cip olup olmadığını sorar. Murat Amca, o arabanın Handan Hanım'ın arkadaşına ait olduğunu ve arada Seher Hanım'ı işyerinden aldığını açıklar. Mete'nin aklında bir şeyler canlanır. Eve gelince olanları Lila'ya yazar. Lila da halanın suçlu olabileceği gibi kurban da olabileceğini söyler. Eğer hala kurbanı ve bilgisayarındaki parolayı söylemesi için kaçırıldıysa hayatı tehlikede olabilir. Bu yüzden hemen bir büyükten yardım almaları gerekmektedir. Mete ailesine her şeyi anlatır, babası hemen karakola gider.

Mete olanları ertesi gün okula gittiğinde öğrenir. Polisler gece Handan Hanım'ı sorguya alır. O da arkadaşı tarafından kandırıldığını, Seher Hanım'ın bilgisayarı çalıp arkadaşına verdiğini söyler. Parola çözülmeyince Seher Hanım'ı kaçırmış ve onu ölümle tehdit ederek dosyalara ulaşmışlardır. Seher Hanım da kaçırılırken geride bir iz bırakmak için broşu arabadan fırlatmıştır. Süper Çocuklar bri olayı daha çözümlemenin huzuruyla okulda neşeli bir gün geçirirler. Tek eksik, Mete'nin süper gücünü hala bulamamış olmasıdır.

4.1.4.4.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.4.4.2.1. Gamze

Gamze, Metelerin sınıf arkadaşıdır ve modayla o kadar ilgilidir ki sınıf arkadaşları ona “süs delisi” demektedir. Tanınmış bir markanın tasarım ekibinde olan halası sayesinde modadaki gelişmeleri yakından takip eder, onun da kendi tasarımları vardır.

4.1.4.4.2.2. Seher İnci Merteli

Gamze'nin tasarımcı olan halası Seher Hanım çok çalışkan ve geleceği parlak bir iş kadınıdır. Malora markasının yeni sezonu için harika tasarımlar yapan Seher Hanım, önce çalışmalarını yaptığı bilgisayarını kaybeder ardından da kendisi ortadan kaybolur.

4.1.4.4.2.3. Handan Hanım

Seher Hanım'ın asistanı olan Handan Hanım, arkadaşı tarafından kandırılmış ve Seher Hanım'ın bilgisayarını kendisinden habersiz bir arkadaşına götürmüştür. Ancak Seher Hanım'ın bilgisayardaki parolalı dosyalar yüzünden kaçırıldığını öğrenince çok üzülmüştür.

4.1.4.4.3. Zaman

Adı geçen eserde anlatılan olaylar, dokuz günlük bayram tatilinde ve okulda Asya'nın doğum gününü kutladıkları pazartesi günü yaşanmıştır.

4.1.4.4.4. Mekân

“Süper Gazeteciler-4 Süs Delisi” adlı eserde anlatılan olaylar sokakta, okulda ve Malora markasının tasarım atölyesinde yaşanmıştır.

4.1.5. Süper Gazeteciler Serisi

4.1.5.1. Süper Gazeteciler-1

AKAL, Aytül (2014). Süper Gazeteciler 1 (22. Baskı). (Resimleyen, Erinç Kaan). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.5.1.1. Olay Örgüsü

7. sınıf öğrencileri olan Evren ve Yener çok yakın arkadaştır. Bu iki kafadar “Süper Gazete” adıyla bir okul-mahalle gazetesi hazırlamaya karar verir. Önceleri aileleri bu uğraşın onların ders çalışma saatlerini kısıtlayacağını düşünür ama çocukları çok istekli olduğu için istemeyerek de olsa kabul ederler. Çocuklar da ailelerinin bu ön yargılarını yıkmak için her zamankinden daha çok ders çalışırlar.

Evren'in annesi sürekli oğlunun ergenlik dönemine girdiğini söyleyip onun her hareketini bu düşüncesiyle bağdaştırır. Evren de sürekli annesi tarafından izlenmekten rahatsız olmaktadır. Yener'in annesiyle babası ayrılmıştır ve Yener bankacı olan annesiyle yaşamaktadır. Evren ve Yener aynı mahallede karşılıklı evlerde oturmaktadır.

Süper Gazete'nin manşet haberi "Mahallemizdeki Kuş Sesleri"dir. Yener, bir Pazar sabahı annesiyle balkonda kahvaltı ederken kuş cıvıltılarını duymanın ne kadar keyifli olduğunu acaba bu güzelliği fark eden kaç komşuları olduğunu konuşmuşlar, bunun üstüne Yener bu sayıda bu konuyu ele almaya karar vermiştir.

Gazetede, her sayıda bir kapıcının fotoğrafının yayımlandığı bir "En Başarılı Kapıcı" ile Evren'in annesinin balkonda yetiştirdiği rengarenk çiçekleri konu alan "Süper Saksı" köşesi vardır. Evren ve Yener gazeteyi 4 sayfadan 30'ar kopya hazırlayıp okulda ve mahallede satmakta, kapıcılara ve mahalle bakkalına gazeteleri dağıtmaları koşuluyla bedava vermektedirler. Hatta daha önceki sayılarda mahallenin bakkalı ve bozacısıyla yaptıkları röportajları da yayımlamış, güzel sonuçlar almışlardır. Ancak bu "Süper Gazete"nin büyümesi için mahalle konularını bırakıp daha büyük işler yapmaları gerekmektedir. Bunun için bu ay çıkacak sayı için bir ünlüyle röportaj yapmaya karar verirler. Ancak röportaj yapacakları ünlüyü seçmek kolay olmayacaktır.

Annesi Evren'i yemeğe çağırınca salona geçen Evren televizyonu açıp orada gördüğü birini seçmeye karar verir. Siyasetçiler, milletvekilleri, mankenler ve daha birçok ünlüyle ilgili haber vardır. En ilginç ise şarkıcı Altay Şen'e benzeyen ve ondan daha güzel şarkı söyleyeceğini iddia eden gençtir. Evren yemeğini bitirip tarih sınavına çalışmak için odasına geçer. Epey çalıştıktan sonra da yatağına uzanıp derin bir uykuya dalar. Rüyasında çok ünlü birinin peşinden koştuğunu görür. Bu ünlü Altay Şen'den başkası değildir.

Evren gazetenin yeni sayısını heyecanla okula götürür. Gazete yine çok güzel olmuştur ve çok beğenirler. Evren ve Yener de yeni sayıdaki röportajı kiminle yapacaklarını konuşurlar. Hemen ünlülerle başlamanın zor olacağını, bu yüzden Altay Şen'e benzeyen gençle röportaj yaparak işe başlamanın daha doğru olduğuna

karar verirler. Okula gidene kadar tarih sınavı için tekrar yapmaya başlarlar. Okula geldiklerinde sınıf arkadaşları Elif'ten tarih sınavının iptal olduğunu, tarihçi Osman Bey'in yeğeni Altay Şen'in o gün okulu ziyaret ettiğini öğrenirler. Evren Elif'ten hoşlanmaktadır ve haberdan çok onunla konuşmak Evren'i heyecanlandırmıştır. Elif, bütün ünlülerin isimlerini, ev adreslerini ve telefon numaralarını toplamayı çok sever. Hatta bunun için özel olarak tuttuğu bir ajandası vardır. O yüzden bu ziyaret onu çok heyecanlandırmış, tarih dersinde Altay Şen'i göreceğini düşünerek iyice sabırsızlanmaktadır.

Öğrenciler Altay Şen'den imza alabilmek için öğretmenler odasının kapısına yığılmıştır. Evren ve Yener bu kalabalıkta ona ulaşamayacaklarını anlayınca sınıflarına geçerler. Yine de Yener mutlaka bir fırsat bulup bunu değerlendirecektir ve matematik dersinde karnının ağrıdığını söyleyerek dışarı çıkmak için öğretmenden izin ister. Evren de arkadaşına yardımcı olmak için atılır ve birlikte sınıftan çıkıp doğruca öğretmenler odasına gelirler. Onlar kapıda Altay Şen'e ne söyleyeceklerini düşünüp planlarken içeriden gelen seslere kulak verirler. Gergin konuşmalar içeride bir tartışma olduğunun habercisidir. Altay Şen ile bir kadın ve bir erkek konuşmaktadır. Çocuklar ne yapacaklarını düşünürken birden kapı açılır. İçeriden çıkan kadın ve erkek konuşulanları duyduklarını düşünerek sinirlenseler de Altay Şen onların kendisinden imza almak için gelen küçük hayranları olduğunu söyleyince Evren ve Yener de hem imza almak hem de çıkaracakları gazete için kendisiyle röportaj yapmak için geldiklerini söyler ve kadın ile adam okuldan ayrılırlar. Altay Şen de çocuklara gazete ve röportajı sorar. Biraz düşündükten sonra tarih dersinde sınıflarına geleceğini, röportaja bu dersten sonra karar vermelerini söyler. İkinci ders tarihçi sınıfa gelip konuşunu tanıtırken adının "Oğuzcan Selimoğlu" adlı yeğeni olduğunu söyleyince büyük bir şaşkınlık yaşanır. Evren ve Yener ise olaya gazeteci gözüyle baktıkları için ünlü birinin benzeri olmanın hep onun gölgesinde kalmak olduğunu düşünüp "Oğuzcan Selimoğlu" için üzürlüler. Röportajı onunla yapmakta da kararlılırlar. Öğretmenden söz isteyip Süper Gazete için yeğeniyle röportaj yapmak istediklerini söylerler. Bunun üzerine Oğuzcan Selimoğlu bu röportajı aceleye getirmek istemediğini, yarın saat 3'te onları evine beklediğini söyler. Hızlıca adresini yazıp Evren ve Yener'e verirken geç kalırlarsa

onları kabul etmeyeceğini belirtince Selin hemen atılıp yarın saat tam 3'te üçünün de orada bulunacağını söyler. Selin daima Süper Gazete'ye dâhil olmak istemiş, ancak Evren ve Yener bunu kabul etmemiştir. Bu sözlerle Selin zorla da olsa kendisini Süper Gazete ile ilgili bir habere dâhil etmiş olur.

Selin babası zengin bir işadamıdır. Selin'i okuldan almaya, babasının şoförü Sedat amca gelir. Selin, röportaj günü Evren'e Yener'in evine gitmesini, Oğuzcan Selimoğlu'nun evine onları Sedat amcanın bırakacağını söyler. Ünlü şarkıcının benzerine sorulacak sorular da hazırlanmıştır. Ses kayıt cihazı, fotoğraf makinesi de çantalarında.

Selin, Evren ve Yener saat 3'e 5 kala apartmanın önündedir. Saatinde Oğuzcan Selimoğlu'nun evindedirler. Çocuklar içeriye girip salona yerleşmişlerken içeriye maskeli 4 kişi girer. Kaba söz ve hareketlerle etrafı dağıtır sonra da Oğuzcan Selimoğlu'nu kaçırlar. Çocuklar öyle korkmuşlardır ki ne yapacaklarını bilemezler. Sakinleşip düşünmeye başlayınca polisi ararlarsa suçun kendilerine kalacağından, ailelerine durumu açıklayamayacaklarından korktukları için hiç kimseye haber vermeden bu işi kendileri çözmeye karar verirler. Bu düşüncelerle oradan ayrılıp evlerine gelirler. Hepsinin içinde bir cinayet haberi görme korkusuyla tüm günü televizyon başında geçirirler.

Yener'in annesi bir bankada müdürdür ve Altay Şen de o bankayı kullanmaktadır. O gün Altay Şen banka müdürüne telefon edip tüm parasını çekmek istediğini, parayı alması için de daha önce bankaya birlikte gittikleri bir çalışanını göndereceğini söyler. Böyle yüklü miktardaki para şubede bulunmadığı için merkezden istenecek ve sahibine ancak yarın teslim edilebilecektir. Banka müdürü bunları açıklasa da yarına kadar müşterinin fikrini değiştirip tüm parasını bankalarından çekmekten vazgeçirecek bir yol düşünür. Akşam yemeğinde annesi bundan Yener'e bahsedince Yener'in gerginliği de artmaya başlar.

Ertesi gün okulda röportajı soran arkadaşlarına saatinde orada olmadıkları için röportajı yapamadıklarını söyler. İkinci ders tarih öğretmeni Osman Bey Selin, Evren ve Yener'i çağırıp onlarla yeğeni hakkında konuşmak istediğini söyler. Çocuklar korkudan ne diyeceğini bilemez. Osman Bey'in ise yeğeninin

kaçırıldığından haberi yoktur ve başka bir konuda konuşacaktır. Osman Bey, Altay Şen'in, benzeri Oğuzcan Selimoğlu'nu üç yıl önce keşfettiğini, müzik dünyasındaki kariyerine zarar vereceğini düşünüp büyük paralar vererek onu yurt dışına gönderdiğini söyler. Yeğeni bu parayla yurt dışında lüks bir hayat yaşamış ancak parası bitince Türkiye'ye dönmüş, Altay Şen'den tekrar para istemiş ancak Altay Şen para vermemiştir. Oğuzcan Selimoğlu medyaya çıkacağını söyleyince de onu ölümle tehdit etmiştir. Çocuklar duyduklarını ve dün yaşananları düşününce iyice korkmaya başlarlar. Bir an önce Oğuzcan Selimoğlu'nu bulmalındırlar. Sonuç olarak gerçek Altay Şen ile bir röportaj yapıp ipucu toplamaya karar verirler. Bunun için de Elif'ten yardım isteyeceklerdir. Altay Şen'in telefon numarası ve adresi onun ajandasında mutlaka vardır. Elif bu bilgileri onlara kendisini de röportaja götürecekleri sözünü alarak vereceğini söyler. Böylece Elif de Süper Gazete'ye dâhil olmuştur.

Altay Şen'den randevu alan Selin, Elif, Yener ve Evren söylenen saatte verilen adrestedir. Gözlem yeteneği ve görsel zekâsı çok kuvvetli olan Selin evi ve bahçeyi izlerken dışarıdaki bahçıvanı Oğuzcan Selimoğlu'nu kaçıranlardan birine benzetir. Adam siyah çuvala konmuş bir yükü güçlkle taşımaktadır. Selin arkadaşlarına bunu işaret ederken adam da gözden kaybolur. Çocuklar Altay Şen'in salonuna geçip röportaja başladıkları anda içeri giren maskeli dört kişi Altay Şen'i kaçırmaya kalkar ancak anlaşılan çocukları görmeyi hiç beklemiyorlardır ve çok sinirlenirler. Fotoğraf makinesini ve ses kayıt cihazını parçalar, çocuklara şimdiye kadar niye polise gitmediklerini sorarlar. Çocuklar olan bitene anlam veremedenden de Altay Şen'i kaçırmazlar.

Altay Şen'in banka hesabındaki parayı çekmek için bahsettiği çalışanı bankaya gitmiş ancak müdüre hanım son kez Altay Şen'e fikrini sormak için ev telefonunu aramıştır. O sırada röportaj için orada olan çocuklardan Yener hemen telefona bakar. Karşıdaki ses annesinin sesidir, ne yapacağını şaşırıp Altay Şen gibi davranır. Sesini değiştirir ve soğuk algınlığından dolayı sesinin değiştiğini söyler. Müdüre hanım tüm parasını çekmek isteyip istemediğini sorunca da vazgeçtiğini söyler. Böylece para hemen merkeze geri gönderilir.

Tarih öğretmeni Osman Bey, röportaj yapmak isteyen çocuklara yeğenin birkaç gün çiftlik evinde kalıp dinleneceğini hatta kendisinin de oraya gideceğini söyler. Görünüşe göre Osman Bey yeğeniyle görüşmekte, konuşmaktadır. Olanlara anlam vermeye çalışan çocukların yeni planı bu çiftlik evine bir ziyarettir ancak bunun için yanlarında bir büyük olmalıdır ve bu da Sedat amcaları olacaktır. Ona durumu anlatıp bin bir türlü yalvarmayla istediklerini kabul ettirirler. Osman Bey'den öğrendikleri çiftlik evine giderler. Çocuklar farklı yollardan çiftlik evine girmeyi deneyecekler, Sedat amca da etrafı gözleyecektir. Çocuklar daha çiftlik evine girmeden yakalanır ve elleri, ayakları bağlanıp ağızları bantlanarak bir samanlığa kapatılırlar. Bu samanlıkta silahlı bir adam ve kadın ile kendileriyle aynı durumda olan Altay Şen de vardır. İşler iyice karışmıştır. Silahlı kadın, banka müdürü işi zorlaştırmayıp parayı vermiş olsa hemen şimdi hepsini öldürüp oradan ayrılacaklarını söyler. Sedat amca polise haber verdikten sonra çocukları kurtarmaya çalışır ancak başaramaz. Polis geldiğinde de gerçekler ortaya çıkar.

Oğuzcan Selimoğlu, önce Altay Şen'in bankadaki tüm parasını çekecektir çünkü bu bankanın müdürü çok zeki bir kadındır ve yıllardır Altay Şen'i tanır. Bu yüzden kendisi bankaya gitmeden telefon ederek parasını çalışanının çekeceğini söyler. Bahsi geçen çalışan Altay Şen'in bahçıvanıdır ve Oğuzcan Selimoğlu'nun planına alet olmuştur. Plan ise şöyledir: Önce göstermelik bir kaçırma olayı tatbik edilecek, Oğuzcan Selimoğlu'nun kaçırıldığı haberi yayılacak, bu sırada Altay Şen kaçırılıp öldürülecek. Oğuzcan Selimoğlu da Altay Şen'in yerine geçecek ve lüks hayatına devam edecektir. Ancak henüz hesaptaki para çekilemediği için herhangi bir aksiliğe karşı Altay Şen'i öldürmemişlerdir.

Suçlular yakalanıp masumlar da rahatlayınca Altay Şen çocukları ve ailelerini evine yemeğe davet eder. Çocuklar Altay Şen'e tehdit olayını sorunca Altay Şen bunun gerçek olmadığını, Oğuzcan Selimoğlu'nun önceleri onun hesap işleriyle ilgilenen bir çalışanı olduğunu, ancak bir süre sonra Altay Şen'in hesabından yüklü miktarda paraları kendi hesabına geçirdiğini öğrenince onu işten çıkardığını ve 3 yıl kendisini görmediğini söyler. Oğuzcan Selimoğlu, bu üç yıl içinde Altay Şen'den çaldığı paralarla yurt dışında sayısız estetik ameliyat olup Altay Şen'e benzemiştir. Altay Şen yemeğe katılan herkes için küçük hediyeler hazırlamıştır. Çocuklara da

gazete için bir ses kayıt cihazı ve bir fotoğraf makinesi hediye eder. Hep birlikte mutlu bir akşam geçirirler.

Olaylar güzel sonuçlansa da böyle tehlikeli işlere karıştıkları için çocuklar ailelerinden mutlaka ceza alacaktır. Ancak bu müthiş haber Süper Gazete'nin tarihindeki en büyük haber olacağı için çocuklar buna razıdır.

4.1.5.1.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.5.1.2.1. Evren

7. sınıf öğrencisi olan Evren ve Yener, hem sınıftan hem de mahalleden arkadaştır. Okulda tiyatro ve bilgisayar kulüplerine üyedir. Bilgisayarı çok hızlı ve iyi kullanır, bu yüzden Süper Gazete'nin bilgisayardan halledilecek kısımlarıyla Evren ilgilenir. Sihirbazlık numaraları öğrenmeye çalışır. Gitar çalar. Sosyal yönü güçlüdür, derslerinde de başarılıdır. Babası doktor, annesi ev hanımıdır. Evren'in sınıf arkadaşı Elif'e duygusal yönden ilgisi vardır.

4.1.5.1.2.2. Yener

Arkadaşları arasında ilginç fikirleri ve esprileriyle tanınan Yener, Evren ile çok iyi anlaşır. Bilgisayar işlerinde ve grafik hazırlamakta başarılıdır. Annesi ile babası ayrı olan Yener, banka müdürü olan annesiyle birlikte yaşamaktadır. İleride çok başarılı bir gazeteci olmayı hayal etmektedir.

4.1.5.1.2.3. Selin

Yazı yazmaya ve desen çizmeye meraklı olan Selin, ileride güzel sanatlarla ilgili bir meslek edinmeyi planlamaktadır. Gazetecilik, stilistik ya da haber sunuculuğu da seçmek istediği mesleklerden. Yardımsever ve çalışkan bir kız olan Selin, çok kitap okuyarak kendisini sürekli geliştirmektedir. Babası iş adamı, annesi öğretmendir. Selin, kardeşi Murat ile pek iyi anlaşmamaktadır. Evren ve Yener Süper Gazete'ye yeni gazeteciler almamakta kararlı olsalar da Selin ve Elif de ekibe katılmakta kararlıdır.

4.1.5.1.2.4. Elif

Çok meraklı bir kız olan Elif, çok da dikkatlidir, gözünden hiçbir şey kaçmaz. Süper Gazete'nin muhabiri olmak için elinden geleni yapar ve Elif, kafasına koyduğunu mutlaka yapar. Ünlülerin adres ve telefon bilgilerini biriktirir. Aile sorunlarına okuluna ve arkadaşlarına yansıtmaz. Babası belediyede çaycı, annesi apartman görevlisidir. Elif'in, kardeşi Arif ile iyi geçindiği söylenemez. Elif, iyi ve güvenilir bir arkadaştır.

4.1.5.1.2.5. Tarih Öğretmeni Osman Bey

Yaşı ilerlemiş olan Osman Bey, birkaç haftadır öğrencilere sınav yapmayı planlamakta ancak her seferinde sınav bir sebeple ertelenmektedir. Amcası olduğu Oğuzcan Selimoğlu konusunda olanlar onu endişelendirmiştir. Bir tarih kitabı yazan Osman Bey, artık emekli olup biraz dinlendikten sonra kitabına yoğunlaşmaya karar verir.

4.1.5.1.2.6. Oğuzcan Selimoğlu

Ünlü sanatçı Altay Şen'in hesap işleriyle ilgilenen Oğuzcan Selimoğlu, sanatçıdan gizli olarak kendi hesabına para aktarmaktadır. Bu anlaşılınca işten kovulan Selimoğlu, yurt dışına çıkar ve kaçırdığı paralarla bir dizi estetik ameliyat yaptırıp Altay Şen'in benzeri olarak ülkeye döner. Planı, Altay Şen'i ortadan kaldırıp onun yerine geçmektir ancak Süper Gazeteciler planı bozar.

4.1.5.1.2.7. Altay Şen

Altay Şen, ünlü ve zengin bir sanatçıdır. Muhasebecisi Oğuzcan Selimoğlu'nun kendisiyle ilgili planlarından habersiz hayatını sürdürmektedir. Her şeyini kaybetmek üzereyken Süper Gazetecilerin çabalarıyla kurtarılan Altay Şen, bu iyiliği karşılıksız bırakmaz.

4.1.5.1.2.8. Seher Hanım

Bir bankada müdür olan Seher Hanım, Yener'in annesidir. Çok dikkatli ve disiplinli bir kadın olan Seher Hanım'ın dikkati ve önsezisi sayesinde banka

müşterisi Altay Şen'in hesabında bulunan yüklü miktardaki para kötü niyetli kimselerin eline geçmeden olaylar çözülür.

4.1.5.1.3. Zaman

Adı geçen eserde anlatılan olaylar, Süper Gazeteciler, Süper Gazete'nin yeni sayısı için hazırlık yaparken yaşanmıştır.

4.1.5.1.4. Mekân

“Süper Gazeteciler-1” adlı eserdeki olaylar okulda, mahallede; Osman Bey, Oğuzcan Selimoğlu ve Altay Şen'in evlerinde ve Sazlıköy civarındaki bir çiftlik evinde geçmektedir.

4.1.5.2. Süper Gazeteciler 2- Parktaki Esrar

AKAL, Aytül (2014). Süper Gazeteciler 2- Parktaki Esrar (13. Baskı). (Resimleyen, Erinç Kaan). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.5.2.1.Olay Örgüsü

Elif'in babası belediyede çaycı, annesi apartman görevlisidir. Küçük kardeşi Arif çok yaramazdır ve Elif kitaplarını kardeşinden korumak için her hepsini okula götürüp getirmektedir. Genellikle Elif okuldan geldiğinde annesi de servisi bitirmiş olur. Oysa o gün Elif eve geldiğinde ne annesinin ne de kardeşinin sesi duyulur. Elif bir şeyler atıştırmak için mutfığa geçse de evdeki sessizlik onu tedirgin eder. Annesine ve kardeşine seslenir ama cevap yoktur. Yatak odasına yönelince kapıyı zorlayarak açar. Kardeşi Arif yatak odasında kanlar içinde yatmaktadır. Onu öyle gören Elif tüm duyularını kaybederek yatağa yığılır. O anda Arif de kahkahalarla kalkarak rolünü güzel oynamanın ve ablasını korkutmanın sevincini yaşar. Elif ise gözyaşlarına hâkim olamaz, Arif'e nefretle bakar. Arif de hem yaptığı şakanın sonucundan hem de o kadar salçayı boşa harcadığı için annesinden yiyeceğini düşündüğü dayaktan korkmaya başlar. Arif ablasına şaka yaptığını, özür dilediğini söylerken Elif de Arif gibi birinci sınıfa başladığı zaman ne çok sıkıntı çektiğini, kapıcı çocuğu olduğu için herkesin onu dışlayacağını düşünerek herkesten uzak durduğunu ve bu yüzden arkadaşsız kaldığını, Arif'in de böyle problemleri olabileceğini düşünür. Az önceki nefret duygusu acıma duygusuna dönüşmeye

başlar. Kardeşine sarılır ve onu anne babasına söylemeyeceğine söz verir. Arif de bunun karşılığında kirlettiği giysilerini yıkayıp bahçeye asacak, annesine iş çıkarmayacaktır. Arif banyoda köpüklü su ve kirli çamaşırlarla uğraşırken içinden bu halini ablasının kimseye anlatmamasını yoksa kız işi yaptığı için rezil olacağını düşünür. O sırada çalan kapıya Elif bakar ve Arif'e çamaşır yıkamayı bırakıp kapıya gelmesini, arkadaşlarının onu beklediğini yüksek sesle söyler. Arif, ablasının arkadaşlarına bunu söylemesine çok kızarak kapıya geldiğinde kapıda kimse olmadığını görür. Şaka sırası Elif'tedir.

Arif işini bitirince Elif banyoya geçip saçlarını soğuk suyla yıkar. Çünkü saçları sürekli dökülmekte ve Elif buna çok üzülmemektedir. Oysa apartmandan biri annesine onların asla kendi paralarıyla alamayacağı kalitede bir şampuan vermiştir ve Elif saçlarının bu şampuanla yıkamaktadır. Parmaklarında, saç fırçasında gördüğü saçlar iyice moralini bozar. O da fabrikaya bir mektup yazıp durumu anlatarak sebebin şampuan olup olmadığı konusunda bilgi almaya karar verir. En azından mektubunu okuduklarında işe yarar önerilerde bulunabileceklerini düşünür. Mektubunu yazar ve şampuan kutusunun üstündeki adrese postalar.

Elif süper gazete için röportaj yapabileceği birini kararlaştırmak için tanınmış insanların telefon ve adres bilgilerini kaydettiği ajandasına bakarken birden Belediye Başkanı Hakkı Güven'i görür. Babası geçenlerde başkanın çocuklarla çok ilgili olduğunu, büyük bir çocuk parkı yapılması için çalıştığını anlatmıştır. İşte bu ilginç bir konu olabilir diye hemen Selin'i aramaya karar verir. Selin de yaramaz kardeşinden şikâyetçidir ve Elif aradığında telefon yüzünden Selin ve kardeşinin tartışma seslerini duyar. İkisi de bir müddet kardeşinin yaramazlıklarından yakındıktan sonra Elif konuya girer. Babasının belediyede çaycı olduğunu, röportaj tekliflerini başkana onun iletebileceğini söyler. Ayrıca Yener ve Evren, Selin ve Elif'i gazeteye almaya çok sıcak bakmadığı için röportajı kendileri ayarlamazlarsa onların kendilerini atlatıp bu işin dışında bırakabileceğini düşünerek hemen kararlarını verirler.

Evren ve Yener sabah okula giderken serviste Süper Gazete planlarını konuşmaktadır. Evren yazıları yazar, Yener de fotoğraflar ve yazıları düzenler

Evren'e verir, Evren de renkli yazıcıdan gazetenin çıktılarını alır ve düzenleyip zımbalar. Böylece Süper Gazete dağıtımına hazır olur. Evren ve Yener bu işe birlikte başlamış ve gayet güzel yürütmektedir. Bu yüzden ikisi de gazeteye başka kişilerin alınmasını istemez. Geçen sefer Selin ve Elif zorla gazeteye dâhil olmuş olsa da bu defa onlara fırsat vermemekte kararlıdırlar. Okula gelince kızlar çok ilginç bir konu bulduklarını söyler. Evren ve Yener ise konuyu çoktan belirlediklerini, onları bu röportaja dâhil etmeyeceklerini söyler. Ders zili çalar ve sınıfa girerler. Temel Hak ve Özgürlükler dersinde Selin, öğretmene bugün okul çıkışında Elif ile birlikte belediye başkanıyla, yapılacak büyük çocuk parkı hakkında bir röportaj yapmaya gideceklerini söyler. Öğretmen bu konuyla yakından ilgilenir ve bu röportaj sonuçlarını sınıfta sundukları takdirde yüksek bir sözlü notu alacaklarını söyler. Bir şekilde planlarını Evren ve Yener'in öğrenmesini ve dikkatlerini çekmeyi başarmışlardır. Teneffüste Evren ve Yener konuyu çok beğendiklerini ve röportajı birlikte yapıp Süper Gazete'de yayımlamak istediklerini söylerler. Bu sandıkları kadar kolay olmamış, kızlar bu röportaj karşılığında kalıcı olarak Süper Gazete üyesi olmak istediklerini söylerler. Erkekler bunu ilk anda kesin bir dille reddeder. Röportajı Selin ve Elif yapacaktır.

Elif'in annesine apartmandan biri geçici bir iş bulmuştur. Acilen bitirilmesi gereken bir kozmetik dolum işi vardır ve bu iş için sürekli çalışanlar dışında birkaç geçici işçi bulunmuştur. Elif'in annesi de bu geçici işçilerden biridir ve tam da röportaj günü işe başlayacaktır. İş saati okul çıkışına geldiği için Arif ile Elif ilgilenecek, annesi apartmanda servisi bitirip işe gidecektir. Röportaj ertelenmeyeceği için annesi ilk iş gününde Arif ile gitmek zorunda kalır. Orada Arif'e de bir iş verirler.

Selin ve Elif, okuldan sonra, belediye başkanının gönderdiği bir arabayla belediyeye giderler. Röportaj sorularını da yolda hazırlarlar. Aslında röportaj pek de bekledikleri gibi geçmemiştir. Çünkü başkan onlara belediyede işlerin nasıl yürütüldüğünü, belediye meclisinden geçmeyen herhangi bir kararı başkan bile olsa uygulayamayacağını, yaptırımının sadece halkın yararına görmediği kararları reddetmek veya geciktirmek olduğunu anlatır. Hatta o geniş araziye büyük bir park yapma fikri bile başkandan çıkmamıştır. Bütün bunlar kızları hayal kırıklığına

uğratsa da röportajı tamamlayıp çıkarlar. Gazete için bir işe yaramasa da Temel Hak ve Özgürlükler dersindeki yüksek notu almak için röportajı düzenlemeye karar verirler. Belediyeden çıktıklarında Evren ve Yener'in kendilerini beklediğini görürler. Evren ve Yener bu röportaj karşılığında o ikisini sadece bu sayıya dâhil edebileceklerini söyler. Kızlar bunu kabul eder. Belediyenin aracı dördünü de evlerine bırakır. Elif annesinin akşam yemeği hazırlamasına yardım ederken az önce top oynamak için dışarı çıkan Arif telaşla eve koşup gelenler olduğunu söyler. Birazdan kapıda beliren ziyaretçi Elif'te şok etkisi yapar. Çünkü gelen Belediye Başkanı Hakkı Güven'dir. Başkan o röportajın kesinlikle hiçbir yerde yayımlanmamasını, hemen röportaj notlarını ve park alanıyla ilgili fotoğrafları geri vermesini söyler. Elif olan bitene anlam veremez. Notlar ve fotoğraflar da Selin'dedir. Yarın babasıyla yollamayı teklif etse de başkan kabul etmez. Yarına okula şoförünü gönderip o notları aldıracaktır. Elif şaşkın bir halde Selin'i arayıp olanları anlatır. Babasının gelmesinden biraz sonra kapı yeniden çalar. Bu ziyaretçi de Elif'i çok şaşırtır, gelen Selin'dir. Selin kendisini babasının şoförü Sedat amcanın getirdiğini, Elif ile bugünkü röportajla ilgili konuşmak istediğini söyler. Elif ailesinden izin alıp çıkar. Arabada, o gün olanları detaylıca konuşurlar. Selin'e göre belediye başkanının mesai saati dışında, yanında hiçbir koruma olmadan kalkıp Elif'in ayağına gelmesi, bu röportajın yayımlanması konusundaki endişesinin büyüklüğünü göstermektedir. Anlaşılan bu parkın yapımında başkan onaylayan değil askıya alan kişi konumundadır. İtibarı için röportajı kabul etmiş, reklam yapmak için onları söylemiştir. Bu konuyu Selin düşünecek, Elif de Evren ve Yener'e verecekleri cevabı bulacaktır. Bu şekilde anlaşırlar ve Selinde Elif de evlerine gider.

Kızlar olan biteni Evren ve Yener'e anlattığında onlar bunu komik bir şaka olarak düşünüp gülseler de birazdan durumun ciddiyetinin farkına varırlar. Ancak bunlara inanmak için okul çıkışı kızlarla belediyeden gelecek arabayı beklemeye başlarlar. Birazdan gelen şoför başkana verilecek zarfı isteyince kızlar bir yanlış anlaşılma olduğunu, başkanın bunu bizzat kendilerinin teslim etmesini istediğini söylerler. Dördü de arabadadır ve birazdan belediye başkanının karşısına çıkacaklardır. Başkana, röportajı düzenlediklerini söyleyip son kez incelemesini rica ederler. Ancak başkanın buna niyeti yoktur ve bu röportajın hiçbir şekilde

yayımlanmayacağını söyler. Buraya geldikleri için de kızar. Bu sırada başkanın telefonu çalar ve bu konuşma başkanı epey terletir. Çocuklar daha fazla ısrar etmeye cesaret edemeden odadan ayrılırlar. Bu karışıklıkta Yener masanın üzerinden, içinde röportaj notlarının bulunduğu zarfı alır ve bunu kimse fark etmez.

Dört kafadar belediyeden ayrılırken bulundukları yere çok da uzak olmayan bu park alanını bir görmeye karar verir. Giderken de durum değerlendirmesi yaparlar. Telefon konuşmasından duyduklarına yoğunlaşınca başkanın başının belada olduğunu düşünse de bu bela hakkında bir fikirleri yoktur. Üstelik Atilla Şen röportajında yaşadıklarından sonra başkalarının sorunlarının kendi başlarına ne gibi sorunlar açabileceği konusunda yeterli bilgileri vardır.

Planlanan park alanına gelip etrafı incelerler. Alanın ortasında eski bir bina vardır. Orada yasa dışı işler yapanlar olabileceğini düşünerek dikkatle ilerlerler. Binanın önünde oynayan bir çocuk vardır. Elif gördüklerine inanamaz. Bu çocuk yaramaz kardeşi Arif'tir. Hemen Arif'in yanına gidip burada ne aradığını sorunca Arif burada çalıştığını, binaya bekçilik yaptığını, biri gelirse içeriye haber verdiğini söyler. Ablası ve arkadaşlarının gelişini de haber vermelidir ama Elif buna izin vermez. Hiç kimsenin haberi olmadan oradan ayrılırlar. Hepsi çok acıkmıştır. Yener onları evlerine davet eder. Hepsine güzel sandviçler hazırlayacağını söyler. Tüm paralarını birleştirip oradan geçen bir taksiye binerler. Biraz yol aldıktan sonra hızla gelen çok lüks, kırmızı bir spor arabayla çarpışmaktan son anda kurtulurlar. Arabayı bir bayan kullanmaktadır, yanında da bir erkek vardır. Elif gördüklerine bir kez daha şaşırır: Arabayı kullanan, kendi apartmanlarında oturan Nihal ablası olsa da yanındaki genç adam eşi Yüksel abisi değildir. Ayrıca Yüksel abi bir mühendistir ve böyle pahalı bir arabaları da yoktur. Düşüncelerini arkadaşlarıyla da paylaşır. Üstelik bu spor araba park yapılacak belediye arazisindeki binaya doğru gitmektedir. Akıllarından onları takip etmek geçse de çok acıktıkları için bu fikirden çabuk vazgeçerler.

Yener'in annesi akşama kadar bankada olacağı için her akşam mutlaka ertesi gün için dolaba yemek koyar. Yener kendi yiyeceklerini hazırlamaktan hoşlandı için bu yemeklere hiç bakmasa da annesi bu alışkanlığından vazgeçmez. Eve

geldiklerinde Yener mutfağa geçer, diğerleri de Selin'in cep telefonundan ailelerine haber verir. Akşam olmadan Sedat amca gelip Selin ve Elif'i alacaktır. Sandviçlerini yiyip çaylarını içerken bir yandan da başkanın telefon konuşmasını canlandırmaktadırlar. Biri başkan diğeri telefonun diğeri ucundaki sinirli ve başkanı tedirgin eden kişiyi canlandırır. Bu durum giderek daha da keyifli hale gelse de bir sonuca ulaşamazlar. Akşamüstü Sedat amca gelir, Elif'i ve Selin'i eve götürür. Elif gelir gelmez ödevlerine başlar. O ödev yaparken ev telefonu çalar. Açınca gayet nazik bir ses, şampuanın üretildiği genel merkezden Elif'in mektubu için aradıklarını ve genel müdürün kendisiyle konuşmak istediğini söyler. Elif heyecanla bekler. Genel müdür şampuanlarının çok kaliteli olduğunu, şimdiye kadar saç dökülmesi şikayetinin hiç olmadığını, eğer isterse saçının dökülme nedenini tespit etmek için onu fabrikaya beklediklerini söyler. Önemsenmekten mutluluk duyan Elif yarın okuldan sonra fabrikaya gidecektir. Firmanın genel müdürü taksiyle gelmesini, ödemeyi kendilerinin yapacağını söylemiştir. Elif çok mutludur ve annesiyle Arif gelir gelmez olanları anlatır. Annesi hakkını arayan, girişken kızının mutluluğunu paylaşır.

Elif ve annesi akşam yemeğini hazırlarken Elif kardeşi Arif'in ortalıkta görünmediğini fark eder. Yatak odasına baktığında kardeşi Arif'i bir taş bebekle oynarken görür. Nereden bulunduğunu sorunca da çalıştığı belediye arazisinde dolaşırken bulunduğunu öğrenir. Elif onu aldığı yere bırakmasını söyleyince de arazide iş makinesiyle kazılmış küçük çukurlarda bu bebeklerden çok sayıda olduğunu, bu oyuncağın eksikliğini kimsenin fark etmeyeceğini söyler. Taş bebek gibi görünen heykelin tarihi eser olabileceğini düşünen Elif, onu iade etmek için Arif'ten alır. Elif, bebeği bir beze sarıp çantasına yerleştirir. O sırada babası Süleyman Efendi de gelmiştir ve yemeğe geçilir. İşlerinden pek bahsetmeyen Süleyman Efendi yemekte kızına geçen röportaja konu ettikleri parkın yapımından vazgeçildiğini, belediye meclisinin ertesi gün bu konuyla ilgili olağanüstü toplantıya çağırıldığını söyler. Elif başkan ilk gördüğünde görevine bağlı, çalışkan biri olduğunu hissederek duyduğu saygıyı hatırlar. Oysa bu başkan da birçok siyasetçi gibi çıkarlarının esiri olmuştur. Bunu görmek Elif'i hem üzer hem de konuya olan merakını arttırır. Ayrıca annesi ve kardeşinin farkında olmadan nasıl bir işe bulaştığını da öğrenmelidir.

Yener, ıgık sesleriyle uyanıp ne olduğunu anlamak için hemen balkona çıkar. ocuk sesine benzeyen ıgıklar, bu eve taşındıklarından bu yana hiçbir zaman en ufak bir yaşam belirtisi görmeyip “perili ev” adını verdikleri yan binadan gelmektedir. Ayrıca evden değişik renklerde loş ışık gelmektedir. Perili evin bahçesindeki ağaçlar Yenerlerin balkonuna kadar uzanıyordu. Yener de yardıma ihtiyaı olan bir ocuk olabileceğini düşününce balkondan ağaç yardımıyla yan eve geçer. şimdiye kadar hep kapalı olan diş kapının açık olduğunu görünce oyun oynayan bir çocuğun girip evde kaybolmuş olabileceğini düşünüp içeri girer. Evin ii ürkütücüdür ve ses de kesilmiştir. Odaları dolaşmaya başlayınca girdiği bir odada bir sihirbazın atölyesinde olduğunu düşündüren ilginç renklerde, fokur fokur kaynayan değişik sıvılar görür. Etrafı incelerken sıvı kaplarından birini yere düşürür ve kıpkırmızı sıvı terliklerine ve ayaklarına bulaşır. İçinden geçen korkuya daha fazla direnemeyerek geldiği ağaçtan tekrar eve döner ve hemen yatağına girer. Sabah da ıgıklarla uyanır ve salona gittiğinde annesini bir kan glnn ortasında yatarken bulur.

Yener eve gelince banyoya geçip ayaklarını ve terliklerini yıkamıştır ancak banyoya giderken o sıvı yerlere akmış, annesi de sabah işe yetişme telaşıyla acele ederken farkında olmadan bu sıvının üstüne basmış, ayağı kaymış ve dşmştir. Olanlar anlaşılınca annesi işe gider, Yener de hazırlanıp servise biner. Gece yaşadıklarını Evren’e anlatır. Okula gider gitmez kızlara da anlatacak hatta isterlerse akşam dördünün o evi ziyaret edebileceklerini söyleyeceklerdir. Hlbuki kızların daha önemli bir haberi vardır. Elif ve Selin onlara heykeli gösterir ve ne yapabileceklerini sorarlar. Onlar bir karara varamadan ders zili alar. Elif ve Selin Temek Hal ve özgürlükler dersinde belediye başkanıyla röportajlarını sunup hak ettikleri yüksek notu alırlar. Ders bittiğinde heykeli götürüp Arif’in bulduğu yere saklamaya karar verirler. Okuldan çıkarken tarih ğretmenleri Osman Bey ile karşılaşırlar. Atilla şen’in kaçırılması olayında hep birlikte yer aldıklarından beri Osman Bey ile aralarında bir yakınlık olmuştur. Osman Bey ocuklara eskiden arkeolog olduğunu, emekli olunca da yaptėı kazılarda elde ettiği bilgileri kitaplaştırmayı düşündüğünü hatta kitabının ilk kısmını Süper Gazeteciler ile paylaşmak istediğini söyler. Çocukları evine davet eder. Onlar da Osman Bey’i

kıramaz. Eve geldiklerinde Osman Bey yazdıklarını okurken çocuklar da sıkıldıklarını belli etmek için etrafı izler. O sırada vitrinde gördüğü heykeller Elif'i çok heyecanlandırır. Çünkü oradaki heykellerden biri Elif'in çantasındaki heykele çok benzemektedir. Tarih öğretmenine bu heykeli sorunca da bunların Osman Bey'in arkeolog olduğu dönemde Alacahöyük'te yaptığı bir kazı çalışmasında elde ettiği tarihi eserlerden biri olduğunu söyler. Tabii ki heykel gerçek değil sahtedir. Osman Bey anı olsun diye kazı çalışmalarında bulduğu tarihi eserlerin benzerlerini yaptırmış evine koyuştur. Bir anda Elif çantasından heykeli çıkarıp Osman Bey'e bunun değerini sorar. Küçük bir incelemeden sonra Osman Bey bunun sahte bir heykel olduğunu söyler.

Osman Bey'in evinden şaşkınlıkla ayrılan çocuklar aralarında tartışıp belediye başkanına gitmeye ve park yapımını durdurmasına sebep olan bu heykellerin oyuncaktan farksız olduğunu söylemeye karar verirler. Ancak Elif'in o gün saç dökülmesiyle ilgili, bir kozmetik firmasının genel müdürüyle randevusu vardır. Selin Sedat amcayı arayıp işi yoksa kendilerine yardım etmesini rica eder. Birazdan arabadadırlar, Elif'i fabrikaya bırakacak ve Yenerlerde yemek yiyip Elif'in dönmesini bekleyeceklerdir. Elif gelince de belediyeye giderek başkanla görüşeceklerdir.

Elif fabrikaya gelip kendini tanıttınca kapıdaki görevli onu genel müdürün odasına götürür. Yetişkin birini bekleyen genel müdür Elif'i görünce biraz şaşırır da Elif'in terbiyeli ve olgun tavrından sonra on üç yaşın çok da küçük olmadığını düşünür. Elif şikayetlerini tekrar dile getirir. Şampuan kutusunu da yanında getirmiştir. Genel müdür odasına birkaç uzman çağırır. Uzmanlar Elif'in saçlarını inceler. Şampuanı inceleyip cumartesi sonucu kendisine bildireceklerini, eğer dökülmenin nedeni şampuan ise hem tedavi ücretini karşılayacaklarını hem de ömür boyu şampuan ihtiyacını ücretsiz karşılayacaklarını söylerler. Ayrıca bir zarf içinde geliş dönüş taksi parası ile bir paket içinde ürettikleri kozmetik ürünlerden krem, sabun, şampuan gibi birkaç hediye verirler. Oradan sevinç içinde ayrılan Elif taksi parasının fazla olduğunu ve ilk fırsatta iade etmesi gerektiğini düşünerek bir taksiye binip Yenerlere gelir. Tok ve keyifli bulmayı düşündüğü arkadaşlarını yorgunluktan kıpırdıyamayacak halde görür.

Yener, Evren ve Selin Yenerlere geldiklerinde yerdeki kanlı ayak izlerini görürler. Evren ve Selin korkuyla etrafı izlerken Yener de bu izlerin dün perili köşkte ayağına bulaşan sıvı olduğunu, temizlemeye fırsat olmadan okula gittiğini söyler. Annesi de işten yorgun döneceği için bu lekeleri hep birlikte temizlemeye karar verirler. Ancak bu üç sandıkları kadar kolay değildir, sildikçe köpüren bu lekeleri temizlemek hepsini epeyce yormuştur. Temizliğin ardından Selin mutfağa geçip güzel bir kahvaltı sofrası hazırlar. O sırada Elif de gelmiştir. Karınlarını doyururken Elif fabrikada olanları ve hediyelerini gösterir. Selin ise bunun Elif'in kozmetik firmasını şikâyet etmemesi için verilmiş bir rüşvet olduğu söyler. Elif öyle düşünmediğini, genel müdürün de uzmanların da çok kibar insanlar olduğunu söylese de şampuan şişesini gören çocuklar şüphelerinde daha da ısrarcı olurlar. Çünkü şişedeki sıvı okuldan geldiklerinden beri yerlerden temizlemeye çalıştıkları lekelerle çok benzemektedir. Kokusu da rengi de aynıdır. Üstelik Yener'in annesi de lekeleri görünce Yener'in banyodaki şampuan şişesini kırdığını düşünmüştür. Çok oyalandıklarını düşünerek evden ayrılıp belediyeye gitmeye karar verirler. Kaçakçılığını yaptığı tarihi eserlerin sahte olduğunu öğrendiğinde başkanın yüzünün gireceği şekli görmek için sabırsızlanırlar.

Belediye binasına gelip başkanın odasının önünde duraksadıkları anda başkan da odasından çıkar ve karşılaşırlar. Başkan önce şaşırır sonra da çocukları hemen odasına alır. Onların da bu işin içinde olduğunu hiç düşünmediğini söyler. Çocuklar başkanın sözlerinden bir şey anlamasalar da Elif çantasından bebeği çıkarıp bunların sahte olduğunu söyler. Başkanda hiçbir şaşkınlık yoktur. Başkan bunu zaman kazanmak için yaptığını, istediklerinin olduğunu ve park yapımının belediye meclisi tarafından reddedildiğini artık oğlunu görmek istediğini söyler. Çocuklar hayretler içinde kalıp ne diyeceklerini bilemeyince oluşan sessizliği onay olarak yorumlayan başkan ağlamaklı bir sesle oğluna zarar vermemelerini ve en kısa zamanda ona kavuşmak istediğini söyler. Bu sahneye dayanamayan Yener, başkana oğlunu en kısa zamanda sağ salim getireceklerine söz verir. Yener perili evden gelen çocuk seslerinin başkanın oğluna ait olduğunu düşünmektedir.

Süper Gazeteciler neredeyse koşar adımlarla belediyeden uzaklaşırken en azından heykelden kurtulmak için belediye arazisine gidip heykeli bırakarak işe

başlamaya karar verirler. Korkudan ve ne yapacaklarını bilememekten oluşan sessizlikle araziye yönelirler. Başkana olan kızgınlıkları da hafiflemiş, onun için üzülmeye başlamışlardır. Üstelik artık oğlunu geri getirmek için başkana verdikleri bir de söz vardır. Heykeli bıraktıktan sonra hep birlikte perili eve gitmeye karar verirler.

Süper Gazeteciler araziye vardıklarında Elif gidip gözcülük yapan kardeşi Arif ile konuşarak bebeği bırakmak için geldiklerini bundan kimsenin haberi olmaması gerektiğini söyler. Arif de dün apartmandaki Nihal ablasının orada çalışan bir mühendisle araziye geldiğini ve bu bebeklerden birçoğunu götürdüğünü, içeridekilere haber verdiğinde ise hiç tepki vermediklerini söyler. Bu kez de Arif hiç sesini çıkarmayacaktır. Dört çocuk etrafı incelemeye başlar. Tahtalarla çakılmış olan pencerelerdeki ufak aralıklardan içeriye bakarlar. Şişelere sıvı dolduran birkaç işçiden başka kimseyi görmezler. Kazı yapılan alanları da dikkatle inceledikleri halde bebeklerin devamını bulamaz ve yanlarında götürmeye karar verirler. Araziden ayrıldıktan sonra içerinin elektrikle aydınlatılmadığı ve pencerelerde tahtayla çakıldığı halde içerinin gayet aydınlık olduğunu hatırlarlar. Cam tavan yapılmış olabileceğini düşünseler de bunun için geri dönmezler. Hedefleri perili evdir.

Taksiden Yenerlerin evinin önünde iner, çantalarını eve bırakır ve oradan ailelerini arayıp biraz gecikecekleri için izin isterler. Perili evin önüne geldiklerinde bahçeye açılan bir kapı bulmak için gezinirler ancak öyle bir kapı yoktur. Ancak buraya girip çıkan çocuk hırsızları olduğuna göre mutlaka bir giriş vardır diyerek daha dikkatli gezinince çalılıkların arkasındaki girişi görürler. Artık bahçededirler ve evin kapısı koca bir kilitle kilitlenmiştir. Gezinip kırık bir pencere görürler. Pencere evin bodrum katına aittir. Tam içeriye girecekleri sırada Selin'in telefonu çalar. Annesi misafirleri geleceğini ve hemen eve gelmesini söyler. Selin ile Elif de ayrılacaktır. Çantaları Yenerlerde olduğu için o da kızlarla ayrılır. Daha fazla beklemek istemeyen Evren de kırık pencereden perili eve girer.

Yener kapıyı açarken ev telefonunun çaldığını duyar. Kızlara çantalarını alıp çıkarken o da telefona bakar. Arayan annesidir. Sabah etraftaki lekeler yüzünden düşünce telaştan bir dosyayı evde unutmuştur. Akşam gireceği toplantı için o

dosyanın mutlaka eline ulaşması gerekmektedir. Yener'den hemen bir taksiye binip o dosyayı bankaya getirmesini ister. Yener'in cevap vermesine fırsat olmadan da telefonu kapatır. Yener dosyayı alıp çıkar. Evren'e haber vermek için bile zamanı yoktur.

Perili eve giren Evren, bodrum katta üç küçük kedi yavrusu görür. Bu yavrular çok aç görünmektedir ancak Evren'in üst kattan duyduğu sesler daha çok ilgisini çeker. Evin loşluğundan yararlanarak üst kata çıkan Evren tartışan iki kişinin seslerini duyar. Seslerden biri kediye kızmakta, gece şampuan kazanlarından birini devirdiği için ondan biran önce kurtulmak gerektiğini söylemektedir. Aslında ikisi de evdeki ayak izlerini görmüş ancak patrondan korktukları için hemen ayak izlerini silip kazanı devirenin kedi olduğunu söylemişlerdir. Bu kediden kurtulmak için hemen yavrularını öldürmenin tek çözüm olduğuna karar verip alt kata yönelirler. Hızla bodruma inen Evren anne kediyi iyi niyetine ikna etmek için biraz uğraştıktan sonra anne kedi yavrularından birini, Evren de ikisini alır ve hemen perili evden kaçarlar. Yener de daha gelmemiştir. Evren bakkaldan aldığı sütü anne kediye verir. Kedileri bahçelerinde boş duran köpek kulübesine yerleştirir.

Yener bankadan döndüğünde Evren'in hala perili evde onu mu beklediğini yoksa eve mi döndüğünü anlamak için Evren'i ev telefonundan arar. Telefonu açan Nermin teyzeyle biraz konuşunca Nermin teyze telefona Evren'i ister. Yener de Evren'in bahçede olduğunu söyleyip telefonu kapatır. Evren ise evlerinin bahçesinde kedilerle ilgilenmektedir. Çok geciktiğini düşünen Yener, akşamın karanlığından yararlanarak balkondan perili evin bahçesine geçer. Açık olan ön kapıdan içeri girdiğinde üç adamın kendisine silah doğrulttuğunu görür. Yanlarında da ağlamaktan yorgun düşmüş, beş-altı yaşlarında bir çocuk görür. Adamlar kısa bir tartışmadan sonra Yener'in elini, ayağını bağlayıp ağzını da bantlayarak onu o perili evde ölüme terk eder ve evden ayrılırlar.

Selin eve giderken Elif'i de bırakmış, Elif'in çantasındaki heykel arabaya düşmüş ancak kimse fark etmemiştir. Evren de kedilerle işini bitirdiğinde Yener'i arayıp tekrar perili eve gitmeye karar verir. Eve geldiği sırada annesi telefondadır ve bir arkadaşının kendisini aradığını söyler. Arayan Selin'dir ve Yener'in annesiyle

yaptığı konuşmadan sonra hemen bankaya gittiğini, o yüzden geciktiğini söyler. . Evren de arkadaşının evde olmadığını öğrenince onu bekletmesine hak vermiştir. Bir gelişme olup olmadığını sormak için aramıştır. Evren, kediler için aldığı sütün şişesini bakkala geri götürmesi gerekmektedir. Annesine bunu söyleyince annesi de bakkaldan kendisine bir şampuan almasını, banyoya gireceğini ve oyalanıp kendisini banyoda bekletmemesini söyler. Hangi şampuan olduğunu sorunca da bakkaldan hep aldığım şampuanı vermesini isteyip alabileceğini söyler. Evden ayrılan Evren Yener'e tekrar uğrasa da evde kimse yoktur. Bakkala gider ve bakkalın içerideki odada iki kişiyle tartıştığını duyar. Konuşmalara kulak misafiri olur. adamlar bakkalın kendi getirdikleri bir ürünü satmasını isterken bakkal da yıllardır çalıştığı firmadan ayrılmak istemediğini söyleyince bakkalı dükkanını yakmakla tehdit ederler. O sırada Evren'i gören bakkal onu da bu işe bulaştırmamak için ne istediğini sorar. Şişeyi bırakan Evren annesinin şampuanından isteyince bakkal az önce gelen kutudan kırmızı bir şampuan şişesi çıkarıp Evren'e verir.

Elif'in sakin geçen akşamı kapının hızla çalınmasıyla bölünür. Belediye başkanı yanında polis memurlarıyla birlikte Elif'in babası Süleyman Efendi'yi tutuklatmaya gelmiştir. Arif, bu olanların eve getirdiği taş bebek yüzünden olduğunu düşünüp atılır ancak polisler onu dinlemez. Elif de babasının suçsuz olduğunu söyler ancak polisler onu da dinlemez ve Süleyman Efendi'yi alıp evden çıkarlar. Başkanın arkasından koşan Elif, başkana oğlunun yerini bildiğini hatta Evren ve Yener'in belki de çoktan onu kurtardığını söyleyince başkan Elif'i dinlemeye karar verir. Polisler Süleyman Efendi'yi alıp merkeze giderken başkan da Elif'i alıp perili eve gelir. Tabii olanlara neden olduğunu sanan Arif de peşlerine takılmıştır.

Elif önce Yenerlere uğramalarını söyler ancak defalarca çaldıkları kapı açılmaz. Elif başkana, Yener'in dün akşam bu evden çocuk sesleri duyduğunu, buradaki çocuğun başkanın oğlu olabileceğini düşündüğünü söyler. Bahçedeki gizli geçitten geçerek perili eve girerler. Karanlık ve hayat belirtisinden uzak bu ev Elif'i ve en çok da başkan hayal kırıklığına uğratmıştır. Başkanın fikri Süleyman Efendi'nin de üyesi olduğu bu çetenin, telefondaki tehditlerinin işe yarayıp yaramadığını anlamak için çocukları röportaja göndermiş, röportaj parkın yapılacağı yönünde olunca da başkanın çocuğunu kaçırmış olduklarıdır. Etrafı aydınlattıkları

kibrit de umutları da bitmiştir. Başkan çıkış kapısına yönelince ayağı bir nesneye takılır. Eğilip bakınca yerdeki el fenerini görürler Elif, bunun Yener'in feneri olduğunu söyler. Fenerle etrafa yine göz gezdiren başkan daha fazla zaman kaybetmek istemez. O sırada Arif de yalvaran gözlerle bakan kediye yönelmiştir. Başkan hemen çıkacaklarını söylese de Arif kedinin önünde durduğu kapıyı açıp içeri girer. İçeride kedi yavrularını bulmayı umarken Yener'i bulurlar.

Selinlere gelen misafirlerden biri belediye meclisi üyelerindendir. Babası da röportajla ilgili soruları sorabileceğini söyleyince Selin park yapımının neden durdurulduğunu sorar. Mehmet Bey de park yapılacak arazide çok sayıda tarihi eser sayılabilecek heykeller bulunduğunu, bu yüzden de park yapımının durdurulduğunu açıklar. Heykellerin sahte olabileceği ihtimalini hatırlatan Selin'e de bu tür bir araştırmanın karardan sonra da yapılabileceği düşünülüp meclis kararının kesin olduğunu söyler. Sahte çıkarsa da o alanın alışveriş merkezi yapımında kullanılacağını açıklar.

Yener, ağzındaki bant çözülünce başkana oğlunu gördüğünü ve onu nereye götürdüklerini bildiğini söyler. Elindeki etikete bakan Elif de başkan da şaşırır. Etiket yazan Elif'in gittiği kozmetik fabrikasıdır. Başkan ise Yener'e, yanıldığını, o fabrikanın kendisine ait olduğunu söyler. Başkan Elif ve Arif'i evine bırakır. Yener de evine dönmüştür. Ondan biraz sonra da annesi gelir. Birlikte yemek yerken toplantı hakkında konuşurlar. Toplantı yüklü miktarda kredi isteyen bir fabrikayla ilgilidir ve Yener'in getirdiği dosyada fabrikayla ilgili bilgiler vardır. Annesi bankada olanları üstünkörü anlatırken hiçbir firma adı vermemeye özen gösteren biridir. Yener de birden krediyi isteyen fabrikanın bir kozmetik firması olup olmadığını sorar. Bu soru annesini şaşırtsa da iyi bir tahminde bulunduğunu itiraf eder.

Gerçekler ortaya çıkmaktadır. Belediyeye giden Yener başkan ile bir adamın konuşmalarına şahit olup başkanın ciddi şekilde tehdit edildiğini görür. Elif, birkaç gündür kendisini süt almaya gönderen Nihal ablasının evde gizli gizli kedi beslediğini düşünerek servis yaptığı sırada kapıda Nihal ablasını beklerken tıktırılar gelen odanın kapısını açınca başkanın kaçırılan küçük oğlunu görür. Nihal ablası,

onun trafik kazasında ölen bir akrabalarının çocuğu olduğunu söyler. Dikkatini çekmek için içerideki heykelleri gösterir. İsterse eşi Yüksel Bey'in işyerinden Elif için de birkaç tane daha alabileceklerini söyler ve çocuk ile Elif'i alıp evden ayrılır. Kozmetik fabrikasına giden Evren, Genel Müdür Aydın Bey ve mühendis kardeşi Yüksel Bey ile tanışır. Selin ise belediye arazisine gitmiştir. Ağaçları siper alıp eski binaya yaklaşır. O sırada bekçi Arif oradadır ancak birazdan annesi kazayla bir şişe kırdığı için işten atılır ve oğlunun elinden tutup üzüntüyle oradan ayrılır. Selin de silahlı birkaç adam görmüş, geri dönüp polis çağırmaya karar vermiştir ancak arkasındaki silahlı adamın farkında değildir. Birazdan hep merak ettiği eski binanın içindedir. İçerideki birkaç kişiyle tartışıp burada sahte şampuan ürettiklerini bildiğini, polisin onları yakalayacağını söyler. Kızı öldürmeye karar verirler. Zaten bahçeli evdeki imalathaneyi yani perili evi de bir çocuk yüzünden terk etmek zorunda kaldıkları için beklenmeyen misafire tahammülleri yoktur. Konuştuğu adamlardan biri kimya mühendisi olduğunu ve şampuanın formülünün kendisine ait olduğunu söyler. Selin adamı fotoğraflardan tanır. Bu mühendis Elif'in apartmanında oturan Yüksel Bey olmalıdır. Selin bildiklerini anlatınca adamlardan biri korkar. Yüksel Bey de başkanın oğlunun onların en büyük kozu olduğunu açıklar. O sırada içeri Elif ve başkanın oğlu ile birlikte giren Nihal Hanım duydukları karşısında şok olur. Eşi, çocuğun bir akrabalarının çocuğu olduğunu söylemiştir. Nihal Hanım ve Yüksel Bey'in tartışmasını fırsat bilen Elif küçük çocuğun elinden tutup fark ettirmeden dışarı çıkar ve hızla koşarlar. Adamlar fark edince arkalarından gitse de dışarıda oğluna sarılan başkanı görürler. Hemen dışarı çıkan Yüksel Bey herkesin yakalanmasını ister. Bu sırada oraya Evren ve Aydın Bey gelir. Başkan kozmetik fabrikasını açmış, belediye başkanı olunca da işleri Genel Müdür Aydın Bey'e bırakmış ve fabrikaya uğramamıştır. Abisinin başarısını kıskanan Yüksel Bey de kaçak üretime başlamış, ürünlerini o firmanın ürünü gibi anlaşmalı marketlere dağıtmıştır. Ürünleri satılmayan kozmetik fabrikası da ekonomik sıkıntıyı atlatmak için krediye başvurmuştur. Yüksel Bey'in ürünlerinden temizliğe dikkat edilmediği ve ucuza kaçıldığı için şampuan, kullananlarda saç dökülmesi ve cilt hastalıklarına sebep olmuştur. Elif'in saç dökülmesinin nedenlerine kadar her şey anlaşılmış olur.

Ertesi gün Süper Gazeteciler ve aileleri başkanın evinde verilen yemeğe davetlidirler. Başkan çocukların ailelerine teşekkür ederken Süleyman Efendi'nin maaşına zam yapılacağını, eşi Sümül Hanım'a da açık öğretimden ortaokulu bitirdiği takdirde ona sahibi olduğu kozmetik fabrikasının bayiliğini yapacağı küçük bir dükkân açacağını söyler. Süper Gazeteciler başkandan parkın yapılacağı sözünü de alınca mutlu mutlu evlerine dönerler.

4.1.5.2.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.5.2.2.1. Arif

Elif'in kardeşi Arif, okula yeni başlamıştır ve birinci sınıfa gitmektedir. Ablasını her fırsatta kızdıran yaramaz Arif, zaman zaman annesi ve babasını da kızdırmaktadır. Elif ise Arif'in okulda yaşıyor olabileceği sıkıntıları düşününce kardeşine destek olmak ister. Annesi evde olmadığı zaman Arif ile Elif ilgilenir.

4.1.5.2.2.2. Sümül Hanım

Elif ve Arif'in annesi olan Sümül Hanım, apartman görevlisidir. Apartman sakinlerinin her ihtiyacına koşan çalışkan bir kadındır. Apartman işlerinden arta kalan zamanda da aile ekonomisine katkı sağlamak için başka bir işte çalışır. En büyük isteği çocuklarının iyi birer meslek sahibi olduklarını görmektir.

4.1.5.2.2.3. Süleyman Efendi

Elif ve Arif'in babası olan Süleyman Efendi, belediyede çaycı olarak çalışmaktadır. Süleyman Efendi, genellikle yorgun ve sinirlidir. Kızı Elif'in isteği üzerine Belediye Başkanı Hakkı Bey'den röportaj için randevu almayı başarır.

4.1.5.2.2.4. Belediye Başkanı Hakkı Bey

Süper Gazeteciler, Belediye Meclisi'nden mahalledeki boş araziye AVM yerine büyük bir çocuk parkı yapılması kararının çıkmasını sağlayan Belediye Başkanı Hakkı Bey ile bir röportaj yapmaya karar verirler. Röportaj günü çocukları çok iyi karşılayan ve onların sorularını cevaplayan Hakkı Bey, daha sonra birden değişir. Çünkü o araziye AVM yapılmasını isteyen kimseler Başkan'ın oğlunu

kaçırmış ve Başkan'ı tehdit etmeye başlamıştır. Hakkı Bey, oğlunu kurtarmak için bu tehditlere boyun eğmek zorunda kalsa da Süper Gazeteciler olayı çözümlenmiştir.

4.1.5.2.2.5. Nihal Hanım

Eliflerin yaşadığı apartmanın sakinlerinden biri olan Nihal Hanım süs ve gösterişe çok önem vermektedir. Zaman zaman küçük işlerini halleden Elif'e de sık sık kozmetik ürünleri hediye eder. Mühendis olan kocasının kötü planlarından habersiz hayatını sürdürmektedir.

4.1.5.2.2.6. Yüksel Bey

Nihal Hanım'ın kocası Yüksel Bey, ünlü bir kozmetik firması sahibi olan kardeşinin başarılarını hazmedemez ve hırsına yenik düşüp sahte kozmetik ürünlerle insan hayatını tehlikeye ataktan kaçınmaz. Hatta emellerine ulaşmak için Belediye Başkanı Hakkı Bey'in oğlunu kaçıtır.

4.1.5.2.3. Zaman

"Süper Gazeteciler 2- Parktaki Esrar" adlı eserde anlatılan olaylar, Süper Gazete'nin yeni sayısı hazırlanırken yaşanmıştır.

4.1.5.2.4. Mekân

Adı geçen eserde anlatılan olaylar Süper Gazetecilerin evlerinde, okullarında; belediye binasında ve boş belediye arazisinde geçmektedir.

4.1.5.3. Süper Gazeteciler 3-Likörlü Çikolata

AKAL, Aytül (2013). Süper Gazeteciler 3-Likörlü Çikolata (5. Baskı). (Resimleyen, Erinç Kaan). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.5.3.1.Olay Örgüsü

Selin babasının doğum günü için aldığı hediye verip sürpriz yapmak için babasının şirketine gelir. Ancak kapıdan içeri girmeden içeride bir tartışma olduğunu anlayıp beklemeye karar verir. Tabii bu sırada konuşulanlara da kulak misafir olur. Bir kadın, Selin'in babasına bağırıp durmakta, olanları eşine babası anlatmazsa kendisinin anlatacağını söylemektedir. Babası Oktay Bey ise bunu eşine ve kızına

yapamayacağını söyleyip hayatlarını alt üst etmemesi için neredeyse kadına yalvarmaktadır. Selin babası için aldığı dijital çerçeve elinde, öylece donakalır. Üstelik neredeyse son bir yıldır telefon için biriktirdiği parasını bu çok özellikli dijital çerçeveye vermiş ve babasının sürprizine ne kadar sevineceğini hayal ederek okul çıkışı şirkete gelmiştir. Oysa şimdi duyduklarına anlam veremez. İçeriye girip girmemekte tereddüt ederken kapı aniden açılır ve içeriden yirmili yaşlarda aşırı makyajlı, garip giyimli bir kız çıkar. Selin kızla göz göze geldiği anda kızın gözlerinden saçılan öz güven duygusu Selin'i rahatsız eder. Kız çıkınca Selin girer ancak Oktay Bey onu görünce iyice tedirgin olur. Selin de doğum günü hediyesini vermek için geldiğini söyleyip paketi uzatır. Babası paketi açıp teşekkür etse de Selin beklediği tepkiyi görmemiş ve üzülmüştür. Şirketten ayrılıp eve geldiğinde, öğretmen olan annesi arayıp okulda bir toplantı yapılacağını, gecikebileceğini, babasının doğum günü için sipariş verdikleri pasta henüz eve getirilmediyse pastaneyi aramasını söyler. Evdeki hazırlıklarla Selin'in ilgilenmesini ister.

Selin dalgın dalgın mutfığa girer. Babasının annesini aldatıyor olma ihtimalini zihninden uzaklaştırmaya çalışırken telefon çalar. Arayan Yener'dir. Selin'in sesi kötü gelince o da panikle ne olduğunu sorar. O sırada Selinlerin kapısı da çalınca Selin Yener'e hatta kalmasını, kapıyı açıp geleceğini söyler. Selin kardeşini gelmiş olduğunu düşünürken kapıda bekleyen babasının şirketinde karşılaştıkları siyah makyajlı kızdır.

Selin kızı karşısında görünce gerildiğini hisseder. Oysa kız çok rahattır. Selin kızı ailesini rahat bırakmasını ondan hoşlanmadığını söylerken kız Selin'e çok güzel bir kız olduğunu, isterse kendisini manken yapabileceğini söyler. Laf arasında kardeşim demeyi de ihmal etmemiştir. Ardından da dönüp gider. Konuşma uzayınca Yener de telefonu kapatır. Selin kapıda donup kaldığı sırada kardeşi Murat da gelir. Murat gedikten sonra Selin yine mutfığa geçer ama çok üzgündür. Yener'in de içi rahat etmemiş, fikrini almak için Evren'i aramıştır. Evren de babası hediye beğenmediyse ona üzülmüştür dese de Selin'in hediyesi beğenilmeyecek gibi değildir. Hatta Selin evde annesi ve kardeşiyle küçük bir klip hazırlamıştır.

Selin mutfakta pastanenin numarasını bulmuş arayacakken kapı çalar. Kapıyı açan Murat, büyük bir paket geldiğini söyleyince kapıya gider. Oldukça büyük bir pasta gelmiştir. Paketi mutfığa getirip açarken kapı yine çalar. Bu kez Evren ve Yener gelmiştir. Birlikte mutfığa geçip o koca pastayı servis tabaklarına yerleştirmesi için Selin’e yardım edeceklerdir. Pastanın üstündeki not Evren ve Yener’e komik gelse de Selin gözyaşları içinde kalır. Notta “*Nice Yaşlara, Eşlerin ve Çocukların*” yazmaktadır. Selin gün içinde olanları anlatırken annesinin sipariş ettiği pasta da eve gelir. Çocuklar ilk pastayı yakınlarındaki inşaatçı çalışan işçilere götürür ve Selin’in annesine şimdilik bir şey söylememenin daha doğru olduğunu düşünürler. Evren ve Yener, Selin’in evinden ayrılıp evlerine dönerken Selin’in biraz kafa dağıtması için ona Süper Gazete için araştırma yapacağı bir konu bulmaya karar verirler.

Ertesi gün Selin okula geldiğinde ilk dersin yarısına gelinmiş, Evren ve Yener de onu merak etmişlerdi. Teneffüste konuyu Elif’e özetledikten sonra Selin dün eve gelen kızın babasının sevgilisi olmadığını söyleyince biraz rahatlasalar da devamında öğrendikleri onları daha çok şaşırtır. Selin dün gelen kızın adının Meltem olduğunu ve Meltem ile kardeş olduklarını söylediğinde kimse söyleyecek söz bulamaz. Derse tekrar girdiklerinde Selin dün olanları düşünmekten kendini alamaz. Annesi Mercan Hanım eve gelip her şeyin hazır olduğunu görünce çok mutlu olur. Birazdan gelen babası ise pek iyi görünmemektedir. Biraz konuşmak için Mercan Hanım’ı başka odaya çağırır. Odadan çıktıklarında babası çocukları yanına çağırıp Almanya’da yaşadığı gençlik yıllarında bir kadınla evlendiğini, o evlilikten Meltem adında bir ablaları olduğunu söyler ve evden ayrılır.

Elif daha önce televizyonlarda ünlülerden birinin çocuğuyum diye ortaya çıkan kimselerin DNA testinden sonra çuvalladığını görmüştür. Belki bu kız da Oktay Bey’in servetinden yararlanmak için böyle bir yalanı ortaya atmıştır. Bu fikrini arkadaşlarıyla paylaşır. Bu kez Süper Gazete için değil gazeteci arkadaşları için araştırma yapmaları gerektiğini görür ve Selin’e destek olurlar. Ancak Selin Meltem hakkında hiçbir şey bilmemektedir. Ama içinden bir his Meltem’i yine göreceğini, o zaman ipucu bulması gerektiğini söyler. Okul çıkışı servise doğru giderken arkasından birinin seslendiğini duyar. Selin’e seslenen simsiyah makyaj ve

kıyafetler içindeki Meltem'dir. Selin'in yabancı biriyle konuştuğunu gören Elif de hemen yanlarına gelir ve biraz konuşmak için yakınlardaki bir kafeye gitmeyi teklif eder. Ayrıca Meltem'in Selin'e manken olmakla ilgili söyledikleri de Elif'in çok dikkatini çekmiş, Meltem'in kendisini de beğenip beğenmeyeceğini merak etmiştir. Birlikte kafeye geçerler. Meltem annesi ile üniversitede okuyan babasının bir partide tanışıp birkaç ay sonra evlendiğini, babasının ailesinin bunu öğrenince oğullarına para göndermeyi bıraktığını, bunun üzerine babasının en kısa zamanda döneceğine söz verip Türkiye'ye geldiğini ama annesini bir daha aramadığını anlatır. Babasına çok kırgın olan annesi geçen yıla kadar kızına babasıyla ilgili hiçbir şey söylememiştir. Bir yıl önce annesinin ciddi bir sağlık problemi ortaya çıkmış, annesi gerçekleri kızına anlatmış ve Türkiye'ye gidip babasını bulmasını istemiştir. Bunları anlatırken gözyaşlarına hâkim olamaz. Cebinden çıkardığı bir mendile gözyaşlarını siler ve mendili masaya bırakır. Aslında Meltem içten bir kıza benzese de Selin ona çok kırıncı davranmıştır. Elif Meltem'e ne işle meşgul olduğunu sorunca Almanya'da bir şirkette manken ve oyuncu bulmak için çalıştığını şimdi de Türkiye şubesinde işe başladığını ve oldukça iyi kazandığını söyler. Elif'e de kartını verip manken olup çok para kazanmak isterse kendisini aramasını söyler. Elif, Meltem'i ilk fırsatta arayacaktır. Masadan ayrılırken Elif biraz geride kalıp Meltem'in bıraktığı kâğıt mendili masadan alır. Amacı bu mendili DNA testinde kullanmaktır. Evren ve Yener de Oktay Bey ile röportaja gidecek ve DNA testi için örnek almaya çalışacaklardır. Bu DNA işinden Selin'in haberi olmayacaktır.

Okul çıkışı Selin'den ayrılan Evren, Yener ve Elif Oktay Bey'in işyerine gelir. Oktay Bey, misafirlerine başarılı olmanın gereklerini anlatırken gazeteciler etrafı incelemektedir. Elif masada açık bir dosya görür. Yabancı dille yazılmış bu gazetede bildiği tek kelime olan "Meltem" hemen dikkatini çeker. Bir anda odanın kapısı açılır. Gelen Selin'dir. Herkes'in şaşkın olduğu o andan yararlanan Elif dosyayı kimseye fark ettirmeden alır. Selin ise arkadaşlarının babasıyla röportaja gittiğini öğrenince Süper Gazete'yi kendisinden gizli hazırlamaya karar verdiklerini düşünüp çok kırılmıştır. Babasının işyerinden çıktığında arkadaşları amaçlarının DNA örneği almak olduğunu, onu üzmemek için test sonuçlanana kadar ondan gizlemeyi düşündüklerini söyleyince içi biraz rahatlar. En azından arkadaşlarını

kaybetmemiştir. Arkadaşları Oktay Bey'den DNA örneği alamadığına üzülürken Selin de az önce babasının yıkanması için verdiği kirli gömleği gösterir. Böylece dört arkadaş nefesi Genetik Tanı Merkezi kliniğinde alır. Ancak klinikte bu testin yapılması için Oktay Bey ile Meltem'in annesinin imzalı onay kağıdının olması gerektiğini öğrenip hayal kırıklığı yaşarlar. Elif bir randevusu olduğunu söyleyerek arkadaşlarından ayrılır. Dosyayı da Evren eve götürecektir, Almanca bilen babasından yardım alarak yazılanları anlamaya çalışacaktır.

Babası Evren'e dosyayı nereden bulduğunu sorunca Evren olanları anlatır ve bu yalanı ortaya çıkarmak için dosyadaki bilgileri öğrenmesi gerektiğini söyler. Babası ise yazarların oldukça gerçekçi olduğunu söyleyip bilgileri özetler. Oktay Bey 25 yıl önce Berlin'de, annesi Türk, babası Alman olan Nalan Schroder adlı bir bayanla evlendiğini, 8 ay sonra da boşandığını söyler. Ayrıca dosyada Meltem'in doğum raporu ile aynı hastanede yapılmış DNA testi sonucu bulunmaktadır. Evren'in babası doktordur ve oğlunun da doktor olmasını ister. Oğlunun DNA konusunu gayet iyi araştırdığını görünce de mutlu olur.

Elif, Meltem'in kendisine verdiği adrese giderken oldukça heyecanlıdır. Kendisini beğendirmek için kapıyı çalmadan saçlarını düzeltir, ruj sürer. Girdiği oda stüdyo gibi görünmektedir. Meltem orada olmasa da oradaki görevli Elif'e doldurması gereken bir form verir ve geldiğinden ailesinin haberini olup olmadığını sorar. Elif de şimdilik onlardan habersiz geldiğini, kabul edilirse ailesine sürpriz yapacağını söyler. Formu doldurup beklemeye başlar. Birazdan deneme çekimleri için içeri alınır. Çıktığında Meltem de gelmiştir. Elif stüdyodan ayrılırken Meltem'de muhasebeden parasını almasını söyler. Ayrıca ertesi gün aynı saatte çekim için tekrar gelmesi gerekmektedir. Meltem sokaktan çıktıktan sonra zarfı açar, Elif'in hiç görmediği kadar çok para vardır. İçi rahat olmasa da bu para onu mutlu etmiştir.

Evren dosyada yazarları arkadaşlarına söylediğinde hepsi hayal kırıklığı yaşayıp itiraz eder. Ama Elif, Meltem Selin'in ablası olmadığını öğrenirse hayal kırıklığı yaşayıp Almanya'ya döner ve kendisinin manken olma hayalleri suya düşer diye içten içe yazarların doğru olmasını istediğini fark eder. Bu da vicdanını rahatsız eder. Eve geldiğinde kafası karışıktır. O düşünürken telefon çalar. Selin babasının

kendisine dosyayı sorduğunu, kendisinin de ortalığı toparlarken kaldırdığını, yarın okuldan sonra uğrayıp bulacağını söylediğini anlatır. Ayrıca babası Selin'e üç gün önce babalık testi için başvurduğunu ve testin yirmi günde sonuçlanacağını anlattığını söyler. Elif'in Meltem'e kendini beğendirmek için on yedi günü vardır. Söylenen saatte stüdyoda olur. Meltem ona makyaj yapıp çekimlerde ondan ne isterlerse yapmasını, bu çekimlerde kendini beğendirirse manken ya da oyuncu olabileceğini anlatır. Elif ise rolü almakta kararlıdır.

Yener eve geldiğinde, perili ev olarak adlandırdıkları eve yeni taşınan komşuların olduğunu görür. Eve girip bir şeyler yedikten sonra Evren'i arayıp yan komşularla tanışmaya gitmeyi önerir. Evin önünde buluştuklarında büyük demir kapının her zamanki gibi kilitlenmiş zincirlerle kapatıldığını görürler. Merakları onları hemen gizli geçide yöneltir. Geçitten girip kapıyı çalarlar ancak açılmaz. Kimse olmadığından emin olunca kapıyı tekmeleyip yumruklamaya, perilere seslenmeye başlarlar. Kendilerini oyuna kaptırmışken kapı birden açılır ve kıpkırmızı olurlar. Güzel bir azarın ardından gizli geçidi kullanarak utançla oradan ayrılırlar.

Elif, stüdyodan ayrılıp uzaklaşınca muhasebeden kendisine verilen zarfa bakar. Zarfta şimdiye kadar bir arada görmediği kadar para vardır. İlk iş kendisine bir saç kurutma makinesi almaya karar verir. Selin'in babası için dijital albüm aldığı yere gidecektir. Selin orada çalışan yeşil gözlü delikanlının kendisine ne kadar yardımcı olduğundan söz etmiştir. Elif dükkâna girer girmez bu genci görür. Hesaplı bir saç kurutma makinesi almak istediğini söyler. Bu sırada da sohbet ederler. Genç, dokuzuncu sınıf öğrencisidir ve okuldan sonra bu iş yerinde çalışmaktadır. Elif de gence bir ajansta mankenlik eğitimi aldığını ve iyi para kazandığını, isterse kendisinin de bu ajansa başvurabileceğini söyler. Bu sırada da tanışır. Çocuğun adı Harun'dur ve üniversite eğitimi için biriktirmesi gereken parayı bu ajanstan kazanabileceğini düşünerek teklifi değerlendirir. Pazartesi okul çıkışı buluşmak üzere anlaşır birbirlerinin telefon numaralarını alırlar. Elif saç kurutma makinesini alıp eve döner.

Evren arama motoruna dosyadan öğrendikleri hastanenin adını yazar, hastanenin sitesine girip bir ileti yollar. İletide Türkçe olarak, Bayan Nalan

Schroeder'in 28 Mart 1983 yılında hastanelerinde Meltem isimli bir bebek dünyaya getirdiğini ancak kendi elindeki belgede bebeğin baba adının yazmadığını, bu konuda bilgi almak istediğini yazar.

Selin babasının odasına girdiğinde içeride bakımlı bir kadın vardır. Babası Selin ile ilk eşi Nalan'ı tanıştı. Nalan, odadan ayrılırken Selin de Meltemle ilgili dosyayı fark ettirmeden raflardan birine koyar.

Elif cumartesi sabah yapılacak çekimin önemi hakkında defalarca uyarılmıştı ancak anne ve babası evdeyken çıkması mümkün olmayacağı gibi telefon edip geç kalacağını bile haber veremiyordu. Birden Arif'e onu parka götürmeyi önerdi. Birlikte çocuk parkına gitmek için evden çıktıktan sonra Elif, Arif'e birlikte bir yere gitmeleri gerektiğini, bunu kimseye söylememesi ve orada uslu durması karşılığında ne isterse alacağını söyler. Arif, tadını hep merak ettiği büyük likörlü çikolatalardan üç paket alır ve ajansa giderler. Elif kapıdaki görevliye Arif'in uzaktan tanıdığı yetenekli bir çocuk olduğunu ve deneme çekimi için getirdiğini söyler. İçeriye girdiklerinde Arif çikolataları yemiştir. Adam, çekimi beklerken meyve suyu içebileceklerini söyler. Elif istemese de adam yanlarına elinde iki bardak meyve suyuyla döner. Kendi meyve suyunu bitiren Arif, ablasınınkini de içmek ister, Elif de izin verir. Adam gittikten sonra iki bardak meyve suyunu içen Arif sancı içinde kıvranmaya başlar ve midesindeki her şeyi salonun ortasına boşaltarak bayılır. Adamlar Elif ve Arif'i hemen dışarı atarlar. Elif, babası doktor olan Evren'i arayıp yardım ister. Arif'in çok hasta olduğunu, şu anda parkta olduklarını söyler. Arif'i babasının kliniğine götüreceklerdir. Evren hemen bir taksiyle bahsedilen parka gider ve hastayı babasının kliniğine götürürler. Arif, ailesi duymadan tedavi edilecektir. Mustafa Bey hemen ayrıntılı kan tahlili ister.

Almanya'daki hastaneden cevap gelir. Cevap veren, hastanenin arşivinde çalışan bir Türk'tür. İsimde ya da tarihte bir yanlışlık olabileceğini söyler çünkü kayıtlara göre o tarihte o isimde biri hastanelerinde doğum yapmamıştır. Yanıtı okuyan Evren ve Yener şaşkınlık içindedir.

Evren'in annesi Seher Hanım, yeni komşularıyla tanışmak için bir tabağa kek koyarak kapılarını çalar. Tabii ki zorla oğlu Evren'i de yanında götürmüştür. Geçen

karşılaşmalarında çocukların yüreğini ağzına getiren kadın bugün tam bir kibarlık abidesidir. Eşyalarını henüz yerleştiremedikleri için komşularını içeriye alamayacağını özürler dileyerek söyler. Evren ve Seher Hanım da tanışıp keki bırakarak evlerine dönerler. Ancak Evren önceki gelişlerinde tüm eşyaların yerli yerinde olduğunu görmüştür.

Evren arşiv memuruna teşekkür eden bir ileti yazmak için internete girince aynı hastaneden Almanca bir ile geldiğini görür. Tekrar babasından yardım isteyemeyeceği için yazıyı çeviri sitelerinde İngilizceye çevirir. Yazıda arşiv memurunun yaptığı yanlıştan dolayı özür dileyen bir doktor, Meltem'in babası olarak kayıtlı kişinin Oktay Bey olduğunu söylemektedir. Evren ve Yener bu konuyu yarın detaylıca konuşmak üzere anlaşırlar.

Pazar sabahı, apartman sakinlerinin gazetelerini dağıtma görevi Elif'e aittir. Elif son gazeteyi elline alıp göz gezdirince gördüğü haber karşısında nefes almakta zorlanır. Saç kurutma makinesi almak için gittiği yerde tanıştığı ve ajansta çalışmayı teklif ettiği Harun için gazeteye kayıp ilanı verilmiştir. Harun iki gün önce izin alarak işten erken ayrılmış ve bir daha kendisinden haber alınamamıştır.

Evren ve Yener, Süper Gazete için perili evin fotoğraflarını çekecek ve buranın tarihi bir yapı olduğunu yazarak yetkililerin dikkatini çekeceklerdir. Hatta evin içini de çekebilirlerse mahallelinin merakını gidermiş olacak ve Süper Gazete'nin tanınmışlığını arttıracaklardır. Kapıyı çaldıklarında açan olursa da kek tabağını istemeye geldiklerini söyleyeceklerdir. Birkaç fotoğraf çektikten sonra bir kapı sesi duyup saklanırlar. Bir adam ve gördükleri kadın evden çıkmaktadır. Adamın kucağında bir çocuk vardır ve aceleyle evden ayrılırlar. Manzarayı gören Evren ve Yener, ailenin bir engelli çocuğu olduğunu, kadının belki de bu yüzden geçen gün kendilerine çok kızdığını düşününce vicdan azabıyla oradan ayrılırlar. Yener ve Evren birlikte Evrenlere geldiklerinde Evren'in babası çocuklarla ciddi bir konuda konuşması gerektiğini söyler. Arif'in kan tahlili sonuçlarına göre Arif'in kanında alkol ve uyuşturucu madde tespit edilmiştir. Evren'in babası Elif ve Arif'in madde bağımlısı olabileceğini söyleyince Evren hemen onların bu tür şeylere ulaşabilecek insanlar olmadığını, Elif'in Arif'e aldığı çikolataların likörlü olduğunu

söylediğini açıklar. Ancak uyuşturucu madde için bir açıklaması yoktur. Yener ise sadece şaşkındır.

Selin, Harun'un kaybolduğunu öğrenince çok üzülür. Pazar günü arkadaşı Elif'e gelir ve bu üzüntüsünü onunla paylaşır. Elif ağlamaya başlar. Selin'e her şeyi anlatır. Ayrıca Harun kaybolmadan önce en son Elif ile görüşmüştür ve polisin bundan yola çıkarak kendisini bulacağından korkmaktadır. Meltem'i arayıp konuşmaya karar verir ancak numarayı çevirdiklerinde bu numaranın kullanılmadığı cevabını alırlar. Ajansa gidip sormaya karar verirler. Selin, kardeşi Murat ile gelmiştir. Elif de Arif'i alır ve Sedat amcalarına yolu tarif ederler. Ajans kapalıdır hatta ev sahibi kiracıların burayı çekim için bir aylığına kiralamışlardı ve daha on beş gün olmuşken taşınmışlardır. Selin ve Elif olanları konuşmak için Yener ve Evrenle buluşmaya gelirler. Olanları özetleyip okulda görüşmek üzere ayrılırlar.

Evren ve Yener hastaneye yeni bir ileti yazarak Meltem'in DNA testini de hastanelerinde yapıldığını ve bu testin tarihi ile test bilgilerinde bir yanlışlık olup olmadığını öğrenmek istediklerini yazarlar. Alıcıya hem arşiv memurunun hem de doktorun adını yazarlar. Çok geçmeden hastaneden iki yanıt gelir. Arşiv memuru o tarihte o isimde bir testin hastane kayıtlarında bulunmadığını yazarken doktor da testin hastanelerinde yapıldığını, herhangi bir yanlışlık olmadığını yazmıştır.

Pazartesi okula geldiklerinde önceki gün eksik kalan konuşma tamamlandı. Evren de Arif'in tahlil sonucundan bahsetti. Anlaşılan uyuşturucu madde ajansta verilen meyve suyundaydı. Ayrıca Meltem Elif'in evine gelmiş ve onun için ikinci bir şans elde ettiğini, yarın okuldan sonra yeni ajansta bir çekime gideceklerini söylemiştir. Okuldan sonra Meltem ile çekime hem Elif hem de Selin gidecektir. Ayrıca Evren ve Yener'in perili ev çekimlerinde net olmayan fotoğraflar üzerinde çalışan Yener, fotoğrafları gün ışığında çekilmiş gibi netleştirmiştir. Fotoğrafı gören Elif, bu dekorun ajanstakiyle aynı olduğunu söyler. Ajansın yeni yerinin perili ev olduğuna karar verirler.

Okuldan sonra Elif ve Selin Meltem ile çekimler için yeni ajansa yani perili eve gelirler. Etrafta bir telaş ve gerginlik vardır. Kızlara çekim için üst kata çıkacaklarını, ancak kullanılan elektronik araçların hassas olduğunu, cep telefonu

sinyalinden bozulabileceğini, bu yüzden telefonlarını girişe bırakmaları gerektiğini söylerler. Saatler geçtiği halde kızlara ulaşamayan Evren ve Yener de tedirgin olmuştur. Gizli geçitten perili evin bahçesine geçtikleri anda yerdeki kabloyu ve kendilerini izleyen kamerayı görürler. Ardından iki adam gelip onları yakalar. Onlar da kek tabağını almaya geldiklerini, daha eğlenceli olsun diye oradan girdiklerini söyleyince adamlar tabağı verip çocukları gönderirler. O sırada Elif ve Selin’e meyve suyu ikram edilir. Selin bardağını yanlışlıkla üstüne döker. Kadın yenisini getirmeye gidince de Elif’in bardağını da alıp kendi üstüne döker ve uyur numarası yapmasını ister. Kadın geri geldiğinde o bardağı da elinden düşürünce kadın onu bir odaya kapatıp kapıyı kilitler. Selin odada üç genç görür, biri Harun’dur. Harun ile konuşup başına gelenleri sorar. Harun Elif ile tanışmalarını ve pazartesiye alınan randevudan bahseder. Ancak çok heyecanlanmış ve Elif ayrıldıktan sonra tekrar telefon edip o akşam için randevu almıştır. Beklemesi söylenen odaya değil de başka odaya girince bunun bir mankenlik ya da oyunculuk ajansı olmadığını anlamış ve onları polise şikayet edeceğini söylemiştir. Bunun üzerine Harun’u bu odaya kilitlemişlerdir.

Elif uyur numarası yaparken etrafta konuşulanları duymaktadır. Meltem Elif’i uyurken görünce şaşırmıştır, kızın neden uyuduğunu sorar, o da patrona sormasını söyler. O sırada odaya giren kadına Meltem “anne” deyince kadın kızar. Şirketteki otoritesini sarsmamak için Meltem’in annesi olduğunu saklamaktadır. Kadın Meltem’e çok soru sormamasını ve kendi üstüne düşeni yapıp yetenekli gençleri bulmasını söyler. Meltem ise Türkiye’de yetenekli genç bulabilecekken ve DNA testinin sonuçlarının çıkması için kazandıkları yirmi günlük sürenin henüz dolmadığını söyleyerek neden erken ayrıldıklarını sorar. Ayrıca Elif’in yanında Selin de gelmildir ancak Meltem şimdi Selin’i göremez. Selin’in de orada olduğunu öğrenen Nalan Hanım’ın Oktay Bey’den intikam alması için bu çok iyi bir fırsattır. Meltem’e Selin’ş bulup yanına getirmesini söyler. O sırada bahçeye girmeye çalışan Evren ve Yener de yakalanmış ve salona getirilmiştir. Selin, Evren ile Yener’in yanında babasının ilk eşini de görünce olanlara anlam veremez. Nalan Hanım Meltem’e dışarı çıkmasını söyler ve çocuklara zorla birer hap içirir. Bir hap da Elif’in ağzına koymuşlardır ancak Elif hapi ağzındaki sakıza yapıştırıp midesine inmesine engel olmuştur.

Çocuklar bahçedeki arabaya taşınırken Elif konuşulanları duymaktadır. Bu gençler mankenlik, oyunculuk yalanlarıyla kandırılıp toplanıp organ mayasına organları satılmaktadır. Elif kimseye fark ettirmeden Selin'in telefonunu alır. Minibüse binip yola çıkınca da Oktay Bey'i arar ancak telefonu kapalıdır. Hemen bir ileti yazar. Kaçırıldıkları minibüsün plakasını da almıştır, durumu özetleyip plakayı yazarak iletiyi gönderir ve telefonun şarjı biter. Birazdan polisler minibüsü durdurmuş ve çocukları bulmuştur.

Oktay Bey Süper Gazetecileri ve ailelerini yemeğe davet eder. Elif'i zekâsından ve arkadaşlarını kurtarmasından ötürü kutlar. Oysa Elif, olanların sorumlusu olarak kendisini gördüğü için herkesten özür diler. Arkadaşları Elif'in üniversite eğitimi için kolay para kazanma yoluna başvurdıklarını bildiklerinden arkadaşlarını suçlamaz. Oktay Bey de bunu bildiği için Elif'in kazandığı üniversite için tüm eğitim ihtiyaçlarını karşılayacağına söz verir. Mustafa Bey de ona katılır. Ayrıca kafalara takılan sorular da yanıt bulur. Meltem, Oktay Bey'in kızı değildir. Oktay Bey Türkiye'ye döndükten iki yıl sonra doğmuştur. Hastane raporlarını da Nalan Hanım'ın doktor sevgili ayarlamıştır. Oktay Bey gerçeği öğrenene kadar geçecek yirmi günlük sürede istediklerini alıp Almanya'ya döneceklerdir. Ancak Evren'in hastaneyle yazışmaları ve arşiv memurunun verdiği bilgilerden endişe ederek erken dönmeye karar vermişlerdir. Ayrıca Meltem, kendisinin gerçekten bir oyunculuk ajansında çalıştığını sanmaktadır ve gerçeklerden haberdar değildir. Oktay Bey onu da Almanya'da bir tiyatro okuluna yazdırmıştır. Selin Harun Bey için de bir şeyler yapmaları gerektiğini söyleyince Mustafa Bey de onun üniversite masraflarını üstlenir. Ayrıca herkesin ilgisini çekecek bir Süper Gazete hazırlamış ve okuyucularının takdirini kazanmışlardır.

4.1.5.3.2. Şahıs Kadrosu

4.1.5.3.2.1. Oktay Bey

Selin'in babası Oktay Bey zengin bir iş adamıdır. Yıllar önce Almanya'da bir evlilik yapmış ancak çok kısa süren bu evlilikten şimdiki eşine hiç bahsetmemiştir. Ancak yıllar sonra karşısına çıkan eski eşi ve bu eşin iddiasına göre Oktay Bey'in kızı olan Meltem, Selinlerin hayatına bomba gibi düşmüştür.

4.1.5.3.2.2. Mercan Hanım

Selin'in annesi olan Mercan Hanım, öğretmendir. İşini severek yapan Mercan Hanım eşi Oktay Bey ve iki çocuğu ile mutlu bir hayat sürmekteyken eşinin kendisinden önce bir evlilik yaptığını yıllar sonra öğrenir, bu yüzden de eşine çok kırgındır.

4.1.5.3.2.3. Meltem

Annesi tarafından kandırılan Meltem, kendisini gerçekten Oktay Bey'in kızı sanmaktadır. Varlıklarından yıllar sonra haberdar olduğu babası ve kardeşlerine karşı sevgiyle doludur. Türkiye'de yetenek avcılığı yaptığını yani yetenekli gençleri bulup ajansa getirdiğini düşünmektedir ancak oyunculuk ajansı diye getirdiği yerden yurt dışına götürülen gençlerin organ mafyasına satıldığından habersizdir.

4.1.5.3.2.4. Doktor Mustafa Bey

Evren'in babası Mustafa Bey, özel bir klinikte çalışmaktadır. Elif, kardeşi Arif ile oyunculuk ajansına gitmiş ancak Arif'in birden fenalaşmasıyla ne yapacağını bilemeyip Evren'den yardım istemiştir. Evren hemen gelir ve Arif'i babasının kliniğine götürürler. Mustafa Bey, Arif'in ailesine haber vermeleri gerektiğini söyleyince Evren, babasından kendisine güvenmesini ve aileye haber verdikleri takdirde Elif'in zor durumda kalacağını söyler. Mustafa Bey de oğlunu kırmaz. Ancak Arif'in kan tahlillerinde kanında uyuşturucu madde tespit edilir. Oğlu ve oğlunun arkadaşları için endişe eden Mustafa Bey, hemen konuyu araştırır.

4.1.5.3.3. Zaman

Adı geçen eserde anlatılan olaylar, Oktay Bey'in doğum gününde başlamış ve hızla gelişmiştir.

4.1.5.3.4. Mekân

“Süper Gazeteciler 3- Likörlü Çikolata” adlı eserde anlatılan olaylar, Selinlerin evinde, Oktay Bey'in iş yerinde Mustafa Bey'in kliniğinde, oyunculuk ajansında ve Evrenlerin bitişindeki bahçeli boş evde geçmektedir.

4.1.5.4. Süper Gazeteciler 4-Belalı Davetiye

AKAL, Aytül (2009). Süper Gazeteciler 4- Belalı Davetiye (3. Baskı). (Resimleyen, Erinç Kaan). İzmir: Tudem Yayınları.

4.1.5.4.1.Olay Örgüsü

Yener okul servisinden inince eve girmeden posta kutusuna göz atmayı alışkanlık haline getirmiştir. Posta kutusuna bakınca faturalar, tanıtım için hazırlanmış fiyat listeleri içinde abartılı denecek büyüklükteki sert bir zarf dikkatini çeker. Zarfta kendi adı yazmaktadır. Zarfı alıp eve girer. O saatlerde bankada olması gereken annesi salonda gözyaşları içinde oturmaktadır. Yener, son günlerde birçok çalışanın işten çıkarıldığını duymuştur. Annesinin de işten çıkarıldığını, bu yüzden böyle üzgün olduğunu düşünür. Annesi Yener'i görünce biraz toparlanıp konuşmaya başlar. İşten çıkarılmamıştır ancak aldığı bir haber onu çok üzmüştür. Yener'in babası başkasıyla evlenmeye karar vermiştir ve hem Yener'e hem de annesine birer davetiye göndermiştir. Bankadayken davetiye alan Seher Hanım işten izin alarak eve gelmiş ve ağlamaya başlamıştır. Yener'e gelen zarf da düğün davetiyesidir. Annesinin çok üzüldüğünü gören Yener o düğüne gitmeyeceğini söylese de annesi, Yener düğüne gitmezse herkesin kendisini suçlayacağını söyleyerek onu gitmeye ikna etse de Yener o düğünün tadını kaçırmaya karardır. Zarfı açtığında davetiye ile birlikte bir not ve uçak bileti olduğunu görür.

Birazdan telefon çalar. Arayan Yener'in babasıdır. Seher Hanım'dan oğluyla iletişim kurmak için ipuçları ister. Seher Hanım ise yıllardır arayıp sormadığı oğlunun kendisiyle iletişim kurması için çaba harcaması gerektiğini söyler. Yener de hiçbir şekilde babasıyla konuşmaya hazır değildir. Neredeyse yüzünü bile unuttuğu babasıyla konuşmak istemezken şimdi kalkıp düğüne gitmek zorundadır.

Okulda Yener arkadaşlarına babasının düğün davetiyesini gösterir. Oysa Evren dördü birlikte güzel bir tatil geçireceklerini ummuştur. Yener'i üzgün gören arkadaşları da duruma üzülür ve arkadaşlarını teselli etmeye çalışırlar.

Tatil başlamış, düğüne gitme zamanı gelmiştir. Annesi Yener'i uğurlarken orada gereksiz yere konuşup insanları kırmamasını hatta gerekirse bir dilsiz gibi

davranmasını söyler. On günü düğünün olacağı otelde geçirecek, bir yandan da tatil yapacaktır. Yener, havaalanında kendisini babasının alacağını düşünür ancak havaalanında tanıdığı kimse yoktur. Elindeki kâğıtta kendi adının yazılı olduğunu gördüğü adama yönelir ancak babasına çok kırgındır. Onu almaya gelen kişi Bahar'ın üvey kardeşidir ve Yener'in babası Erkan Bey'in düğün hazırlıklarıyla çok meşgul olduğu için gelemediğini söyler. Üvey kardeş Bahar'ın bir yazar olduğunu, babası ile de bir imza gününde tanıştıklarını anlatır. Yener hem mutsuzdur hem de midesi bulanmaktadır. Bu yüzden hiç konuşmadan otele kadar gelir. Üvey kardeş başka bir yolcu almak için hemen ayrılmak zorundadır. Yener'i otelin girişinde bırakır. Yener hemen tuvalete gidip boş bir kabine girer. O kabindeyken dışarıdan da sesler duymaktadır. İki adam gizli bir şeyler konuşmakta hatta girip konuştuklarını duyan olursa öldüreceklerinden bahsederler. Yener orada olduğu anlaşılırsa başının belaya gireceğini anlamıştır. Adamlar elden çıkarılması gereken bir maldan bahsetmektedirler. Yener kendini tutamayıp kusmaya başlayınca orada olduğu anlaşılır. Adam bir omuz atıp kapıyı kırınca korkuyla kendisine bakan Yener'i görür. Hemen Yener'i öldürmeye karar verir çünkü tüm konuşmayı duymuştur. O sırada Yener annesinin öğüdünü hatırlar. Annesi gerekirse dilsiz olduğunu varsaymasını söylemiştir. Yener anlamsız sesler çıkarıp el kol hareketleri yapınca adamlar onun sağır ve dilsiz olduğunu, konuşulanları duyamadığını, gördüklerini anlatamayacağını düşünerek rahatlarlar. Yener'e bütün bunların bir kamera şakası olduğunu söyleyip onu bırakırlar. Yener danışmaya kimliğini gösterip odasına geçer.

Yener tuvalette kendini kurtarmak için sağır ve dilsiz numarası yapmıştır. Ancak bu yalanı sürdürmek zorundadır. Çünkü adamlar onu kontrol etmek isteyebilir. O sırada telefon çalar ancak Yener telefonu açamaz. Annesi bu gezi için yeneri bir cep telefonu almıştır. Yener hemen telefonu titreşime alır. Sağır ve dilsiz numarasına devam etmek zorundadır. Üzerini değiştirmek için valizini boşalttığı sırada kapıyı açan otel görevlisini yanında babasını görür. Odayı defalarca arayan babasıdır ve yeneri çok merak etmiştir. Yener babasıyla karşılaşma anını çok hayal etmiştir. Karşılaştıklarına babasına ayır geçen yılların hesabını soracaktır. Oysa şimdi sağır ve dilsiz olarak babasına sadece şaşkınlıkla bakar. Babası oğlunun durumu karşısında ne diyeceğini bilemez. Yener de bütün bunların babası evden gittikten

sonra ortaya çıkan bir psikolojik travmanın etkisi olduğunu anlatır. Böylece babasına daha çok acı çektirecektir. Babası kendisine acıyarak bakınca yaptığına pişman olup gerçeği anlatmaya karar verdiği anda odaya görür görmez hoşlanmadığı bir kadın gelir. Gelen Bahar'dır. Bahar etrafın dağınıklığına da göz atmıştır. Yapmacık bir ilgiyle Yenerle tanışıp organizasyon için görüşmeleri gerektiğini söyleyerek Erkan Beyle birlikte odadan ayrılır. Yener de çok acıkmıştır ve otelin programını bildiren kağıda bakar. Akşam yemeğine daha vardır. Ayrıca kağıtta "Kıymetli eşyalarınızı kasaya koyun, otelimiz sorumluluk kabul etmez." yazmaktadır. Notu gören Yener güler, en değerli eşyasının annesinin düğünde takması için zorla verdiği papyon olduğunu düşünür. Papyonunu ve parasının bir kısmını kasaya koyarak şifre koyar ve odadan çıkar. Dışarıda bir şeyler atıştırdıktan sonra otelin olduğu sokakta bulunan bir bilgisayarçıya girer. Bilgisayarına bir kamera alacak, otelde internete girip işitme engelli arkadaşı Okan ile görüşüp durumu anlatarak inandırıcı olmak için yardım isteyecektir. Bilgisayarçı kameranın yanında bir de oyun CD'si hediye eder. Bu oyunun çok pahalıya satıldığını duyan Yener, bilgisayarçıya nasıl hediye ettiğini sorunca adam kayınbiraderinin bu oyunları kamera alanlara hediye etmesini, böylece işlerinin açılacağını söylemiştir. Otele dönen Yener telefonundaki mesajı görünce çok şaşırır. Mesajda bir kanal adı yazmaktadır ve kamera şakasını bugün saat 3'te o kanalda izleyebileceği yazmaktadır. Saat üçü geçmiştir. Yener odaya çıkıp internetten kanalı araştırır ancak öyle bir kanal bulamaz. Banyoya geçip Evren'i arayarak başına gelenleri anlatır. Evren de araştırır ve öyle bir kanal olmadığını söyler. Yener bir süre daha sağır ve dilsiz rolü yapmak zorundadır. Evren, işitme engelli arkadaşları Okan ile irtibat kurup olanları anlatır. Evren, Yener ve Okan bilgisayardan görüntülü konuşurlar ve Okan onlara birkaç cümle öğretir.

Hiç arkadaşı olmadığı için canı çok sıkılan Yener, bilgisayar başına geçer. Arada, kapıdan dışarıyı da kontrol etmektedir. Uzun zamandır kapının karşısında bekleyen çocuğu görür. Hiçbir şeyden habersizmiş gibi odasından çıkarken çocuk gelip Yener'e dışarıda epeydir onu beklediğini, babasının kendisini Yener ile ilgilenmesi için yolladığını söyler. Davet edilmeden içeri girip oyun CD'sini görünce de hemen bilgisayarın başına kurulur. O sırada da tanışırlar. Çocuk adının Azmi olduğunu söyler. Çocuk, Erken Bey'in kendisini para karşılığında oğluna arkadaşlık

etmesi için yolladığını ağızından kaçırdığında Yener'in gözleri yaşla dolar, içinde volkan gibi bir öfke patlaması yaşar. Tabii yine istediği tepkiyi veremez ve Azmiyle akşam yemeği için yemek salonuna gider. Yemekteki yerinin babasının masasında olduğunu öğrenince iyice huzursuz olsa da masadakilerin Bahar'ın akrabaları olduğunu ve bu akrabaların bir süre kendisine bakıp fısıldadıktan sonra kendi konularına döndüğünü görür. Okan'ı daha iyi anlamıştır ve döndüğünde onu sık sık arayıp arkadaşlıklarını geliştirmeye karar vererek masadan ayrılır.

Yener bir tabağa istediği tatlılardan doldurup odasına gelerek oyunun başına geçer. O sırada büyük bir lokma çikolatalı tatlıyı üstüne döker, banyoya gidip üstünü temizledikten sonra uyumaya karar verir. Oyun CD'si de değerli bir eşya olduğuna göre kasaya konmalıdır. Kasayı kilitleyip yatağına geçerek derin bir uykuya dalar. Bir ara uyanıp tuvalete gider, döndüğünde ayağını masaya çarpar ve hareket eden bilgisayarın ekranı da açılır. Ekranda dosya aktarımı yapıldığını gösteren bir işaret vardır, bilgisayarı kapatmak ister ancak bilgisayar kapat komutuna cevap vermez. Çok uykusu olan Yener de yatağına döner.

Selin, tatil için ısrarlarına dayanamadığı Zehra halasının yanına gelmiştir. Aklına geleni kimseye fikrini sormadan yapan dik başlı ve huysuz halasının arada onlara gelip tüm eşyaların yerini değiştirdiği bile olmuştur. Yine de yardımsever ve iyi niyetli halaya yaşı da ilerlediğinden kimse kıyamaz.

Yener kahvaltı için yemek salonuna indiğinde tuvalette karşılaştığı adamlardan birini görür. Adam yanında birkaç kişiyle kahvaltı etmektedir. Masadakilerden birinin de Bahar olduğunu gören Yener hemen odasına dönüp banyodan Evren'i arayarak olanları anlatır. Evren de Yener'e babasının kendisini de düğüne davet etmesini sağlarsa ailesinden izin alıp yanına gelebileceğini söyler. Hatta Elif'in izin alması zor olsa da Selin'in izin alabileceğini, arayıp onu da davet etmesini önerir. Yener de Selin'i arayıp durumu özetler ve halasıyla ona da bir davetiye gönderebileceğini söyler. Selin halasını ikna ederken Yener de davetiye işin halleder ve sevinçle arkadaşlarını beklemeye koyulur.

Yener zaman geçirmek için Bahar'ın kitaplarından birkaçını okumaya karar verir. Ne de olsa Bahar'ın kitapları yabancı dile çevrilmiş hatta bu düğünün tüm

masraflarını İspanyol yayıncısı ödeyecektir. Danışmaya üvey kardeş Semih abisine Bahar'ın kitaplarının istediğini bildiren bir not bırakır. Kitapları temin edene kadar bilgisayar oyunu oynamak için kasayı açtığında şifre ile kilitlediği kasasının bomboş olduğunu görür. Danışmaya inip odasına hırsız girdiğini söylese de ciddiye alınmaz ve babası ona biraz para verip gönderir. Odasına gelip kasaya bakan Yener papyon, CD ve paraların orada olduğunu görür. İyice kafası karışan Yener bilgisayarı açıp oyuna girecektir ancak oyunun silindiğini görür. Yanlışlıkla silmiş olabileceğini düşünerek CD'den tekrar yüklemeyi düşünür ancak kasadaki CD boştur. Dikkatli bakınca papyonunda kendi papyonu olmadığını, paralarının eksildiğini fark eder. Olup biteni anlamlandırmaya çalışırken odasının kapısında sesler duyar. Ses kesilince kapıyı açtığında bir torbada Bahar'ın iki kitabının görür ve uzanıp okumaya başlar. Kitabı aralıksız okuyup bitirdikten sonra onun okuduğu en başarısız roman olduğunu, İspanyolların bunun nesini beğendiklerini düşünür.

Öğle yemeği için otelden ayrılan Yener dönüşte bilgisayarıcıya uğrayıp durumu özetlediğinde bilgisayarıcı bu CD'nin dün ona verdiği CD olmadığını ve oyunun kendiliğinden silinmesine de anlam veremediğini söyler. Yener otele döndüğünde kafası karışık olsa da ertesi gün Evren, Selin ve halasının geleceğini düşünüp keyiflenir. Aslında Elif için de bir davetiye ayarlamıştır ancak o gelemmez.

Selin ve halası çok uzakta olmadıkları için otobüsle gelirler. Selin halasına Yener'in durumundan bahsetmemiştir. Geldiği zaman Yener nasıl isterse öyle davranacaktır. Yener halaya gerçeği anlatmak üzereyken Azmi yanlarına gelince Yener bunun bir oyun olduğunu anlatamadan Azmi, bir çırpıda Yener'in babasının yokluğunda yaşadığı psikolojik travma yüzünden duyamadığını anlatır. Hala da çok iyi bir psikolog tanıdığını, yarın bu konu üstünde durup randevu almaları gerektiğini söyler ve çok yorgun olduklarını söyleyip Selinle birlikte odaya çıkar. Yener de havaalanına arkadaşı Evren'i almaya gider. Arabada Semih abi de olduğundan odaya gelene kadar sabretmek zorundadırlar. Otele geldiklerinde ise Azmi yine Yener'in peşindedir. Onu atlatıp odaya gelerek bir durum değerlendirmesi yapan Evren ve Yener, yeni bir kamera ve oyun CD'si alarak bir ipucu yakalayabileceklerini düşünürler. Selin, Evren ve Yener otelden ayrılırken yanlarına gelen Azmi'yi bu kez atlatamazlar. Yener de bilgisayarıcıyla daha önce konuştuğu için onları dışarıda

beklemek zorundadır. Dışarıda beklerken dükkanla aynı binadan inen bir kız görür. Kız, danışmada odasına hırsız girdiğini anlatmaya çalışırken Yener'i ciddiye almayan kızdır. Bilgisayarcıyla aynı binada oturmalarına şaşırır çünkü adan bu binadaki herkesin akrabaları olduğunu söylemiştir.

Selin, Evren ve Azmi bir kamera ve bir oyun CD'siyle yanına geldiklerinde Azmi oyunu kurmak için sabırsız olduğunu söyler. Yener o sırada dün de oyunu kendisinin kurmadığını, davetsizce odasına giren Azmi'nin oyunu yükleyip başlattığını hatırlar. Üstelik gece uyandığında da bilgisayarından dosya aktarıldığını görmüştür. Ancak yedinci sınıf öğrencisinin bilgisayarından alınacak dosyanın kimin en işe yarayacağını da anlayamaz. Bir an önce arkadaşlarıyla yalnız kalmalıdır. Otele döndüklerinde Zehra hala onlara seslenip yanlarına çağırır ve masadaki adamla çocukları tanıştırır. Adamı gören Yener korkudan donakalır. İspanyol yayıncı olarak tanıtılan adam geçen yaşananları özetler. Güya arkadaşları tuvaletteki çocuğa şaka yapacaklarını söylemiş, o da olan bitenin çocuğa yapılmış bir şaka olduğunu düşünmüştür ancak asıl şaka arkadaşları tarafından kendisine yapılmıştır. Zehra hala konuşmaya müdahale edip duyma engelli bir çocuğa yapılanların hoş olmadığını, birkaç uzmandan Yener için randevu aldığını ve bu sorunun en kısa zamanda giderileceğini söyler. Arkadaşları şaka olayının iç yüzü ortaya çıkınca Yener de olanları anlatıp bu doktor randevusundan da kurtulur diye beklese de Yener'in içi rahat değildir ve sadece sessizce oturur. Konuşma bitince de havuza girmeyi teklif eder. Onlar hazırlanmak için odalarına çıkarken Azmi de onlara yer ayırmak için yanlarından ayrılır. O sırada Yener, İspanyol yayıncının Azman diye seslendiği kişinin Azmi olduğunu görür. Azman ismini tuvalette yaşadığı korku dolu dakikalarda da duymuştur. Adamlardan biri kapıda Azman'ın beklediğini, tuvalete girmek isteyen biri olursa arızalı olduğunu söyleyeceğini açıklamıştır. Üç arkadaş odaya gelip konuşmaya başlarlar. Yener, arkadaşlarına durumun ciddiyetini anlatır ve bilgisayar konusuna girerler. Yener iki gündür kafa patlattığı konuya sonunda mantıklı bir açıklama bulmuştur. Oyun CD'si virüslüdür ve bilgisayardaki tüm bilgileri aktarmaktadır. Tatile gelen çocuklar da anne babalarının bilgisayarını kullandığı için banka ve şifre bilgilerine ulaşmaktadırlar. Şifreler bilgisayarda kayıtlı olmasa da kameradan takip edip şifre tuşlanırken anlaşılır ve tatilden birkaç gün

sonra hesap boşaltılır. Üstünden zaman geçtiği için de kimse tatildeki CD'den şüphelenmez. Ayrıca kamera dışarıdan açılabilir ve böylece odadaki kasanın şifresi de öğrenilir. Evren ve Selin duyduklarını hayretle dinlemektedir. Olayın ciddiyetini fark etmedikleri için arkadaşlarından özür dilerler.

Süper Gazeteciler harekete geçer. Selin kamerayı ve oyunu bilgisayarına kuracak ve olabilecekleri izleyeceklerdir. Bu sırada Selin'in bilgisayarına birkaç hesap numarası ve şifre eklemeyi de ihmal etmezler. Ancak kendi buldukları müşteri isimleri, hesap numaraları ve şifrelerin çok da işlerine yaramayacağını, en fazla hırsızların birkaç kere girmeyi deneyip bırakacaklarını fark ederler. Sonuç olarak Yener annesini arayıp bol paralı bir sanal hesap oluşturmasını isteyeceğini, hesaba girenin de IP adresini takip yoluyla bulunabileceğini düşündüğünü anlatır. Evren ve Selin havuza inerken o da annesini arayıp tuvalet anısı dışında olan biteni anlatıp yardım ister. Annesi de bunu kabul ederse oğlunu da kontrol edebileceğini düşündüğü için teftiş kuruluyla görüşüp hesap işini halledeceğini söyler. Hesap açıldıktan sonra da bu olayın kontrolü bankaya geçecektir. Ayrıca otel odasındaki kasa konusu da çözüm beklemektedir. Bu yüzden kasaya değerli bir takı koyacak, kamerayı da kasanın karşısındaki masada duran bilgisayara kuracaklardır. Selin, halası uyuyunca kapının arkasına kapı açılınca düşüp ses çıkaracak bir vazo koyacak, gece ses duyar duymaz düdüğünü çalıp tüm oteli ayağa kaldıracaktır.

Bir süre yüzdükten sonra Selin ve halasının kaldığı odaya gelen Süper Gazeteciler planlarının hayata geçirirler. Ayrıca hala Yener'in işitme problemiyle yakından ilgilenmiş, ertesi gün için birkaç farklı doktordan randevu almıştır. Ancak Yener, halaya gerçeği anlatmaya fırsat bulamamıştır ve doktor randevusuna gitmek zorundadır. Onlar odada kamera ve oyunu yüklerken hala da Bahar'ın kitaplarından birini okur. Çocuklar yorumunu sorduğunda önce cevap vermek istemese de Selin ısrarla sorunca bunun ne kadar berbat bir kitap olduğunu itiraf etmek zorunda kalır. Birazdan akşam yemeği için hep birlikte aşağı inerler. Yemeklerini alıp oturacakları sırada İspanyol çevirmen gelip halayla sohbet etmeye başlar. Hala masaya geçtiğinde çevirmen Bay Simon'un otelde birkaç küçük hırsızlık olayı olduğunu ve değerli eşyası varsa mutlaka kasaya koymasının söylediğini anlatır ve düğünde takmak için getirdiği elmas kolyeyi çantadan çıkarıp kasaya koyması için Selin'e verir. Kolyeyi

hırsızlara yem yapmak riskli olsa da Selin halasına karşı gelemmez. Bu arada Yener'in peşinden hiç ayrılmayan Azmi'nin epeydir görünmemesi de Süper Gazetecilerin dikkatini çeker. Çevirmen Azman diye seslenip de Azmi'nin hemen fırlamasının ardından Azmi bir daha görünmemiştir.

Zehra hala yorgun olduğunu söyleyip yatar. Evren ve Yener odalarına geçerken Selin de odanın dekorunu değiştirip halasının elmas kolyesini alarak yatağa geçer. Gece geç saatlerde Selinlerin odasından gürültüler yükselince Evren ve Yener hemen gelir. Ancak gürültünün kaynağı soyguncular değil gece tuvalete gitmek için kalkan Zehra haladır. Hala ayaklı lambaya takılmış, düşerken de vazoyu kırmıştır. Gürültü üzerine gelen danışmadaki salak kız ve güvenlik görevlisi olanları anlayınca çıkarlar. Evren de sağlık kontrolü hakkında soru sormak için peşlerinden çıktığında danışmadaki kız ile güvenlik görevlisini birbirlerinin beline sarılmış uzaklaşırken görünce odaya geri döner. Zehra hala da olayın peşini bırakmayınca olan biteni ona anlatır ve böylece doktor randevusundan da kurtulmuş olurlar.

Günlerdir Selin'in telefonu çalsa da o, arkadaşlarının yanında cevap vermekten kaçınmaktadır. Çünkü sınıf arkadaşı Furkan'ın babasının bir uluslar arası nakliye şirketi vardır ve bir iş dolayısıyla Selin'in babasıyla ortak çalışmaya başlamıştır. Bunu fırsat bilen Furkan da Selin'i rahatsız etmekte geç kalmaz. Yener'in başına gelenler ile uğraşırken bir de bu konuyla meşgul olmalarının istemeyen Selin de arkadaşlarına olanlardan bahsetmez. Ancak Elif Selin'i arayarak Furkan ile konuştuğunu, Furkan'ın babasının iş bağlantıları aracılığıyla kendini düğüne davet ettirdiğini ve ertesi gün kaldıkları otele geleceğini öğrenince her şeyi anlatmak zorunda kalır. Sabah olup kahvaltıya indiklerinde Yener'in annesi arar. Telefonu hala açar. Soyguncuların sabaha karşı hesaba girmeyi denediklerini, IP adresinin alındığını ve yakalanmasının an meselesi olduğunu öğrenirler.

CD'yi incelemek için iyi bilgisayar bilen birine ihtiyaçları vardır ancak o şehirde tanıdıkları tek bilgisayarçı, soyguncularla işbirliği yaptığını düşündükleri adamdır. Elif, babası aracılığıyla belediyenin bilgisayar mühendisiyle görüşür ve mühendis CD'yi inceleyebileceğini söyler. CD'yi kargo ile Elif'e yollayıp sonucu bekleyeceklerdir. Kargoyu yolladıktan sonra bilgisayarçıya uğrarlar. Adam

kameradan memnun olup olmadıklarını sorar ve şanslı olduklarını söyler. Çünkü promosyon oyun CD'lerini getiren kayın biraderi bu sabah gelip kalan tüm oyunları toplayıp götürmüştür. Ayrıca konuşacak insan arayan bilgisayarıcı, baldızının da çocukların kaldığı otelde danışmada çalışan kız olduğunu söyler. Bu bina kendisine ailesinden miras kalmış, adam evlendikten sonra da eşinin akrabalarıyla birlikte yaşadıkları bir aile apartmanı olduğunu anlatır. Beş katlı binanın giriş katı dükkandır. İkinci katta eşi ve kendisi oturmaktadır. Üçüncü katta danışmada çalışan baldız, dördüncü katta promosyon CD hazırlayan reklamcı kayın birader, beşinci katta ise şu aralar bir tiyatro grubunda polis rolü oynayan Celal isimli diğer kayın oturmaktadır.

Evren, Yener ve Selin otele dönerken Selin birden kolye elindeyken uyuyakaldığını hatırlar. Temizlikçiler girmeden gidip o kolyeyi bulmaları gerektiği için hemen odaya koşarlar. Onlar odada kolyeyi ararken Zehra hala da yanında gece gördükleri güvenlik görevlisi ve bir polisle odaya gelir. Hala, kahvaltıdan sonra odaya gelip kasaya bakmış ve kolyeyi göremeyince hem otelin güvenliğine, onlar da karakola haber vermiştir. Polis ve güvenlik görevlisi birkaç soru sorup odadan ayrılınca da otel müdürünü arayan hala otel müdüründen kolyenin iki günde bulunacağı haberini alır. Hırsızın yakalanması için kesin süre verilmesi de çocukları şüphelendirir. Hala da kolyesinin bulunacağını düşünür ve biraz rahatlamak için havuza iner. Çocuklar da kolyeyi aramaya devam eder. Gece kırılan vazonun kırıkları arasında elmas kolyeyi bulurlar ve kasada güvende olmayacağı için halanın ilaç kutusuna koyarlar. Halaya da kolyeyi bulduklarını söylemeyecek, çalınan eşya karşısında otelin tutumunu izleyeceklerdir. O sırada Yener'in telefonu çalar. Arayan annesidir ve soyguncuların kullandığı bilgisayarın IP adresinin Yener'in bilgisayarına ait olduğunu söyler. Tüm plan alt üst olmuştur. Tek umutları Elif'ten gelecek cevaptır.

Furkan otele gelmiş, gelir gelmez de bakışlarıyla Selin'i rahatsız etmeye başlamıştır. Selin babasıyla konuşunca Rusya'dan gelecek mallardan bir tırın eksik olması sonucu Furkan'ın babasıyla ortaklığı bozmuşlar hatta olayın uluslararası güvenliğe taşındığını öğrenir. Ayrıca Bahar'ın kitapları basılmıştır ve düğün akşamı yola çıkacaktır. Azmi'den Bahar'ın kitaplarını taşıyacak nakliye şirketinin adını öğrenirler. Ayrıca Azmi, otelde kim ne isterse para karşılığında yapmaktadır. Hatta

İspanyol çevirmenin onu Yener'in peşine de taktığını ancak sonra o işten alıp başka görevler verdiğini anlatır. Bunun üzerine Azmi de aklanır, çünkü olaylara farkında olmadan dâhil olmuştur ve bunu anladıklarına göre onunla arkadaşlık edebilirler.

Pasta almak için yemek salonuna giren Azmi, Furkan ile karşılaşır. Furkan Azmi'yi Selin'in yanında gördüğü için ondan intikam alma çabasına girer ve ona sataşır. Çıkan kavgada küçük bedeniyle Azmi, Furkan'dan okkalı bir dayak yer.

Kafeteryaya geçen Selin, Evren ve Yener garsona sipariş verdikten sonra sevinçle hala gelir. Danışmaya kolyesini sormuş ve az önce bulunduğunu öğrenmiştir. Ancak resmi işlemler için birkaç gün poliste kalması gerekmektedir. Bunu duyan çocuklar halayı odaya götürüp kolyeyi gösterirler. Polisin de işin içinde olma ihtimali onları iyice korkutsa da bu işin peşini bırakmaya niyetleri yoktur. Akıllarına gelen ihtimal ise danışmadaki kızın sahte polis olan Celal'i arayıp otele çağırdığı yönündedir. Bütün olanlardan sonra otel müdürünü merak edip onunla yüz yüze görüşmek üzere aşağıya indiklerinde danışmanın polislerle dolu olduğunu görürler. Furkan ağlayıp feryat etmekte, elleri kelepçeli bir adam da polisler tarafından götürülmektedir. Götürülen adam Furkan'ın babasıdır ve Selin'in babasıyla yaptıkları işte yolsuzluk yaptığı anlaşılınca düğün için davet ettiği otelde bulunup gözaltına alınmıştır. Olan biteni anladıktan sonra Azmi'ye otel müdürünü sorarlar. Azmi de otel müdürünün bir hafta önce bir akrabasının cenazesi için Almanya'ya gittiğini ve yerine müdür yardımcısı olan bayanı bıraktığını söyler. Oysa hala kolyesi çalındıktan sonra otel müdürü olarak bir beyle konuşmuştur.

Çocuklar ipucu bulma ümidiyle bilgisayarçıya gider ve Süper Gazete için röportaj yapmak istediklerini söyleyerek bazı sorular sorarlar. Adam, çok büyük bir şirkette bilgisayar yazılımcısı olarak çalışıp önemli bir proje hazırlarken bu işi meslektaşlarından önce bitirmek için hırs yaparak çalışmasını eve getirir. Üzerinde çalıştığı program bir kamera yoluyla bilgisayarı ve bilgisayarın bulunduğu odayı kontrol etmek üzerinedir. Böylece ebeveynler çocuklarını, işverenler çalışanlarını kontrol edebilecektir. Ancak çalışmasını şirketten çıkardığı gün projesi çalınmış, bilgi sızdırdığı için de işinden atılmış, sonra da bu dükkânı açmıştır. Süper Gazeteciler ipuçlarını birleştirip polise haber verir ve bilgisayarının apartmanına

aile olarak yerleşen çete tamamıyla çökertilir. Bu sırada düğün günü de gelmiştir. Tabii düğün günü Elif de oradadır. Mühendis Nejat abi CD'yi incelemiş ve bu yazılımın yasal yollarla belediyeye alınması için çalışmaya başlamıştır. Yazılımın gerçek sahibi de yıllardır eşi tarafından kandırılan bilgisayarçı olduğuna göre oraya gitmek şarttır. Bu olanlara vesile olanın da Elif olduğunu göz önüne alarak Nejat abi, Elifle birlikte gelmiştir.

Çözülmeyi bekleyen diğer konu İspanyol yayıncıların Bahar'ın kitaplarına ilgisidir. Üstelik hediye olarak da tüm düğün masraflarını üstlenmişlerdir. Yener, Evren, Selin ve Azmi sayesinde bu da çözülür. Kendilerini yayıncı olarak tanıtan İspanyollar meğer bir uyuşturucu şebekesinin üyesidir ve Bahar'ın kitaplarının olacağı kolilerin içi uyuşturucularla doludur. Bu da ortaya çıkıp Bahar ve babasının düğünü mahvolan Yener, arkadaşlarıyla birlikte mutluluk içinde evine döner.

4.1.5.4.2. Şahıs ve Varlık Kadrosu

4.1.5.4.2.1. Erkan Bey

Yener'in babası Erkan Bey, yıllar önce Seher Hanım'dan ayrılmıştır ve ikinci evliliğini yapmak üzeredir. Düğününe oğlunu da davet eder. Seher Hanım, bu evlilik haberini alınca çok üzülse de düğüne gitmesi konusunda oğlunu ikna eder. Erkan Bey, yeni gelin Bahar Hanım'ın komutlarını yerine getirmekle öylesine meşguldür ki Yener ile çok da ilgilenemez. Yener de babasından, düğüne arkadaşlarını da davet etmesini ister. Böylece otelde yaşadığı esrarengiz olayları çözebilecektir.

4.1.5.4.2.2. Bahar Hanım

Erkan Bey'in evleneceği kişi, çiçeği burnunda yazar Bahar Hanım'dır. Bahar Hanım'ın kitapları İspanyolcaya çevrilmektedir ve İspanyol çevirmen, düğünün yapılacağı oteldeki masrafları karşılayarak bu genç yazara bir düğün hediyesi vermeyi önermiştir. Çevirmen'in asıl planı ise hem otele gelen davetlilerin kıymetli eşyalarını çalmak hem de kitap kolilerine gizlenecek olan uyuşturucuları yurt dışına kaçırmaktır. Bu planlardan habersiz olan gelin ve damat ise olanları Bahar'ın ne kadar başarılı bir yazar olduğu yönündeki yorumlarla karşılamıştır. Ayrıca Bahar Hanım, Erkan Bey'in oğlu Yener'den de pek hoşlanmamıştır.

4.1.5.4.2.3. Azmi

Bahar Hanım'ın akrabalarından olan Azmi, Yener ile aynı yaştadır. Otelde kendisinde verilen ufak tefek işleri yaparak harçlığını çıkaran Azmi; Yener, Evren ve Selin'in arkadaşlığını çok kıskanmıştır ve gruba dâhil olmak için elinden geleni yapar.

4.1.5.4.2.4. Zehra Hala

Selin'in halası Zehra Hanım, baskın bir kişiliktir. Selinlere ne zaman gelse evdeki eşyaların hatta odaların yerini değiştirmektedir. Zehra Hanım'ı kırmamak için bu duruma ses çıkarmayan ev halkı, hala evden ayrılır ayrılmaz evi eski haline çevirmektedir. Zehra Hala, Selin ile beraber Yener'in babasının düğününe katılmak üzere otele gelmiştir. Olayların çözülmesinde çocuklara çok yardımcı olan Zehra Hala, uzun zamandır bu kadar eğlenmemiştir.

4.1.5.4.3. Zaman

Adı geçen eserde anlatılan olaylar, Yener'in babasının düğününün olacağı hafta yaşanmıştır. Bu sırada yaz tatili de başlamıştır.

4.1.5.4.4. Mekân

“Süper Gazeteciler 4- Belalı Davetiye” adlı eserde anlatılan olaylar, düğünün yapılacağı otelde yaşanmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Değerler eğitiminin gerekliliği hususunda hemen her ülkede ve her kesimde ortak bir uzlaşısı vardır. Okul programlarında değerler eğitiminin yer almasının önemi ve gereği gittikçe daha güçlü bir şekilde dile getirilmektedir. Fakat hangi temel değerlerin öğretilmesi gerektiği hususunda farklı görüş ve anlayışlar vardır. “Nasıl bir insan olmak gerektiği” sorusunun cevabı, insanlık tarihi içerisinde dünya görüşü farklılıklarına göre bir değişim göstermiştir. Her düşünce sistemi nasıl bir insan olmak gerektiğine ilişkin bir öngörüye ve kendi dünya görüşünü çocuklarına aktaracak bir eğitim anlayışına sahiptir. Ahlak ve erdem sahibi iyi bir karakter geliştirmek, yıllardır eğitimcilerin ve filozofların merakını uyandırmıştır. Büyük çoğunluk, ahlak ve erdem sahibi bir karakter geliştirmenin eğitim ve okul hayatında can alıcı bir nokta olduğunu kabul eder, fakat bunu başarmanın yolları, uzun süredir devam etmekte olan bir tartışma konusudur. Diğer taraftan karakter eğitiminin temelinde yer alan değerlerin belirlenmesinde kültür, önemli bir unsurdur. Hangi anlayıştan beslenirse beslensin değerler eğitiminden beklenen şey öğrencilerin ahlaki ve insani olarak olgunlaşmış, bütünleşmiş bir karakter ve kişiliğe sahip bireyler, iyi insanlar, iyi vatandaşlar olarak yetişmeleridir. Dünyada insanların inandığı tüm dinlerle ilgili, laik kurumlarla ve uluslar arası kuruluşlarla ilgili dokümanları inceleyen bir grup araştırmacı evrensel çekirdek ahlaki değerlerin bir listesini çıkarmışlardır. Herkes için ortak olarak kabul edilen bu değerler şunlardır:

- Gerçeği arama,
- Adaleti arama,
- Kendini koruma ve kendine saygı gösterme,
- Kendini övmeme ya da benmerkezci olmama,
- Davranışlarından sorumlu olma ve vicdanına göre hareket etme,
- Tüm insanlar arasındaki bağımlılığa saygı duyma,
- Başkalarına yardım etme,

- Diğerleri için saygılı, hoşgörülü ve bağışlayıcı olma,
- Başkalarına zarar vermeme,
- Çevreyi ve diğer canlıları koruma,

Bu değerlerin çocuklara kazandırılması için eğitim bilimciler neler yapmalı, sorusuna alınan bu cevaptan yola çıkarak çocuklara kazandırılacak bu değerlere Aytül AKAL romanlarında nasıl ve ne kadar yer verildiği incelenmiştir. Uluslararası bir araştırma şirketi, olgun bir insanda bulunması gereken özellikler üzerine bir çalışma yapmıştır. Bu çalışma neticesinde Denetim ve Program Geliştirme Birliği (Association for Supervision and Curriculum Development, ASCD) ahlaki olarak olgunlaşmış demokratik bir insanda bulunması gereken özellikleri şu şekilde belirtmiştir:

1. İnsan Değerine Saygı:

- Tüm insanların hak ve değerlerine saygı gösterme,
- Yanıltma ve sahtekârlıktan kaçınma,
- İnsanlar arası eşitliği sağlamaya çalışma,
- Farklı görüşlerde olan insanlarla çalışma,
- Önyargılı hareketlerden kaçınma.

2. Vicdan Özgürlüğüne Saygı:

- Başkalarının iyiliğini düşünme,
- İnsanlar arasındaki bağımlılığı kabul etme,
- Sosyal adalet arama,
- Ülkesini düşünme,
- Başkalarına yardımdan zevk alma,
- Başkalarının ahlaki olgunlaşmasına yardım etme.

3. Bireysel Çıkar ve Sosyal Sorumlulukları Kaynaştırma:

- Toplum yaşamıyla ilgilenme,
- Çevrede üzerine düşeni yapma,
- Günlük yaşamda doğruluk, dürüstlük, kendini kontrol, kibarlık, çalışkanlık gibi değerlere önem verme,
- Sözlerini yerine getirme.

4. Başkalarıyla İletişime Girerek Özgüven Geliştirme:

- Doğru-dürüst olma,
- Özen ve sabırla çalışma,
- Ahlaki ilkelere uyma,
- Ahlaki cesaret gösterme.

5. Ahlaki Seçenekler Üzerinde Düşünme:

- Ahlaki yargılarda bulunurken ahlak ilkelerini uygulama,
- Kararların sonuçları hakkında düşünme,
- Toplum ve dünyadaki önemli ahlaki sorunlar üzerinde bilgilenmeye çalışma.

6. Çalışmalara Barışçı Çözümler Arama:

- Kişisel ve sosyal çalışmalarda adil çözümler arama,
- Fiziksel ve sözel saldırganlıktan kaçınma,
- Başkalarını dikkatli dinleme,
- Başkalarını iletişim kurmaya özendirme,
- Barış için çalışma.

Bunların yanında birçok ülke okullarda öğretilecek temel değerleri belirlemiştir. Türkiye’de eğitim programlarında yer alabilecek değerler olarak şunlar önerilmiştir:

- Adil olma
- Bağımsızlık
- Barış
- Bilimsellik
- Çalışkanlık
- Dayanışma
- Duyarlılık
- Dürüstlük
- Eşitlik
- Hoşgörü
- Özgürlük
- Saygı
- Sevgi
- Misafirperverlik
- Sorumluluk
- Temizlik
- Vatanseverlik
- Sağlıklı olmaya önem verme
- Yardım severlik

- Aile birliğine önem verme

Karakter eğitiminin temelini oluşturan değerler eğitimi üzerine yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda Aytül AKAL romanları incelenmiş ve bulgular şu temel sınıflandırmaya göre sunulmuştur:

1. Etik İletiler:
2. Sosyolojik İletiler
3. Psikolojik İletiler
4. Ekonomik İletiler
5. Diğer İletiler

5.1. Tespit Edilen Değerler ve Yorumlar

5.1.1. Etik İletiler

5.1.1.1. Duyarlılık

Duyarlı davranmak, olaylara durumlara hassasiyetle yaklaşmayı gerektirir. Her insan içinde yetiştiği topluma ve çevreye karşı duyarlı olmalıdır. Bu aynı zamanda iyi bir vatandaş olmanın mutlu ve huzurlu bir birliktelik sürmenin ön şartıdır. Duyarlı davranış gösteren kişiler, toplum tarafından onaylanır ve kabul edilir. Sosyal ortamda çevrede ya da herhangi bir yerde gelişen olumsuz durumlara kayıtsız kalmamak duyarlı kişilerin özellikleri arasındadır. Duyarlılık değeri, sosyal çevreye karşı duyarlılık ve doğal çevreye karşı duyarlılık olmak üzere iki alt başlıkta incelenmiştir:

5.1.1.1.1. Sosyal Çevreye Karşı Duyarlılık

Farklı özelliklerdeki üç arkadaşın maceralarını konu alan “Süper Çocuklar-2 Ses Delisi” romanında Mete, Tuna ve Asya; sahafta gördükleri bir kitap kapağında okudukları nottan yola çıkarak yeni bir maceraya atılır. Olayı çözmek için hastane caddesine giderler. Hastanede gördükleri manzaradan çok etkilenirler. Çünkü onlar duyarlı kahramanlardır:

“Hafta sonu olmasına rağmen hastanenin önü ana baba günüydü. İyileşmeyi bekleyen ne çok insan var, dedi Asya. Gözleri dolu dolu olmuştu.

Onun bu kadar duygusal olduğunu bilmiyordum. Aslında ben de üzülmuştüm. Anne babalar, bebekler, çocuklar, yaşlılar...” (SÇ2, 2018: 51).

Romanın ilerleyen bölümlerinde gizemli olayı çözmek isteyen “Süper Çocuklar” kitaptaki nottan yola çıkarak su dolu bir bodrum bulurlar. Bodruma inip orada suyu ve kolonların çatlaklarını gören bu çocuklar duruma kayıtsız kalmazlar. Evin yıkılabileceğini, beton bloklarda çürükler olduğunu, bina sakinlerine haber verirler. Bu durumdan haberdar olan ev sahipleri hemen binanın boşalması gerektiğini ve binanın yıkılabileceğini anlarlar. Daha sonra ev sahipleri, “Süper Çocuklar” a duyarlılıklarından ötürü teşekkür ederler:

“Oysa buradaki çatlaklar bizim apartmandakilerin on katıydı. Yok yok, yirmi katı... Yüz katı... Ya da bin katı...”

Matematikle uğraşmayı bırakıp hemen toparlandım. Binayı kontrol ettirmeniz gerekir, dedim.” (SÇ2, 2018: 99).

“İyi ki çocuklar gördüler, bizi uyardılar. Bina güvenli hale getirilene kadar başka bir yerde kalmalıyız. Bizi girişin orda bekler görünce yanımıza gelip teşekkür ettiler. Beyaz saçlı adam isimlerimizi sorunca Asya hemen atıldı:

- Bize ‘Süper Çocuklar’ derler. Yani bize öyle seslenen yok da biz kendimize öyle deriz, diye düzelttim. Gerçekten süper çocuklarmışsınız, diye gülümsedi adam. Bugüne kadar hiç aşağı inmemiştım. Gerek olmamıştı. İyi ki durumu fark ettiniz. Hepimizin hayatı tehlikedeymiş meğer. Aferin çocuklar.” (SÇ2, 2018: 103).

5.1.1.1.2. Doğal Çevreye Karşı Duyarlılık

Çevre, insanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve etkileşim içinde bulundukları fizikî, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır. Yaşam ve çevre birbirinden ayrı düşünülemez. Bu nedenle çevreye verilen değer, yaşam kalitesini doğrudan etkileyecektir. Çevreye verilen zarar aslında insanlığın uzun vadede kendine verdiği zarardır. İnsan varlığının sağlıklı biçimde sürmesi, doğal dengeye bağlıdır. Gittikçe artan küresel ısınma, nesli tükenen canlı çeşitliliğindeki artış, insanoğlunun bu konudaki duyarsızlığını gözler önüne sermektedir. Öyleyse geleceğin teminatı olan yeni nesillere öncelikle doğa sevdirmelidir. Çünkü insanın en iyi koruyacağı varlık en sevdiği varlık olacaktır.

Çevreye karşı duyarlı yetişen vatandaş, çevrenin eşsiz bir hazine olduğunu ve aslında bu hazinenin sahibi değil ancak emanetçisi olunabileceğini bilerek

yaşayacaktır. Yeni nesiller bu bilinçle yetiştirilmelidir. Çocuklara çevre bilincini kazandırmak büyük bir sorumluluktur. Bu bağlamda çocuklara çevre bilinci ne kadar erken kazandırabilirse verilen hasar da en aza indirilmiş olur. (Kuzu, 2012).

Küçük yaşlardan itibaren başlayan çevre bilinci ve çevreye karşı duyarlılık örgün eğitim kurumlarında işlenmektedir. Bunun yanında edebî eserlerde de çevre bilinci işlenmektedir. Akal, “çocuk gerçekliği” ve “çocuğa görelilik” ilkelerine bağlı kalarak dikkat çekici metinler kurgulamıştır. Akal’ın kahramanları çevreye karşı duyarlı, doğal ortamları seven, ağaçları, bitkileri, çiçekleri ve doğal çevreyi koruyan kahramanlar olarak nitelenebilir. Toprağı kirletmeyen, havanın ve suyun kirlenmesine karşı hassas bireyler Akal ile hayat bulurken doğal ortamlar romanların önemli bölümünü kapsamaktadır.

Akal, *Yine mi Uzaylı?*” adlı eserinde “*Dünyalılar ayarsız çoğalma ve plansız yayılma nedeniyle gezegenlerini hızla tüketiyorlardı.*”(YU, 2014: 43) diyerek konuya okuyucusunun dikkatini çekmeyi hedefler.

Dünya, sadece insanların değil insanlarla birlikte birçok canlının yaşam alanıdır. Aynı gezegeni paylaşan her canlının bazı hakları olduğunu bilmek ve tüm canlıların öncelikli hakkı olan yaşama hakkına saygı duymak bir görevdir. Akal, “Yine mi Uzaylı?” adlı eserinde insanların canlıların yaşama hakkına saygı göstermediği gibi bundan da herhangi bir rahatsızlık duymadıklarını Hexonya gezegeninden Bay Ozezi’nin çıkarımlarından şu sözlerle anlatır:

“En zahmetlisi soyu tükenmekte olan hayvanları toplamaktı. Dünya’da o kadar az sayıda kalmışlardı ki bir-iki örnek bulabilmek için yeryüzünü karış karış dolaşıp her yeri aramak epey zaman kaybına neden oluyordu tabii. Ama bütün çabalara değerdı. Çok yakında Dünya’da soyları tamamen tükendiğinde –ki davranışlarına bakılırsa Dünyalıların buna pek aldırıldığı yoktu- bu canlılar Hexonya’da yaşamayı sürdürebileceklerdi.” (YU, 2014: 40)

“Süper Çocuklar” serisinin ikinci kitabı olan “Ses Delisi” romanında Bilim Kahramanları’na katılmak isteyen Tuna ve Mete, mahalleden arkadaşları olan Erhan’ın da kendi gruplarına dahil olmasıyla legolarla çöp kutusu yapmayı planlarlar. Çöp kutusu sayesinde atık pilleri toplayarak doğanın zarar görmemesini düşünen bu üç arkadaş tutumlarıyla doğaya karşı duyarlı davrandıklarını ortaya koymuşlardır. Çünkü atık pillerin doğaya zarar verdiğini öğrenmişler. Olması

gerektiği gibi duyarlı bir şekilde davranan üç arkadaşın doğaya karşı hassasiyeti metinde şu şekilde aktarılır:

“Bence kocaman bir çöp kutusu yapalım, dedi Erhan. Bitmiş piller bu kutuya atılınca içlerinde kalan azıcık enerji, kutunun kapağına takacağımız algılayıcı sayesinde etkinleşip alarm vermeye başlayacak. Nasıl? Müthiş değil mi? Pillerin doğaya ne kadar zararlı olduğunu herkes biliyor.” (SÇ2, 2018: 10).

“Süper Çocuklar-3 Koku Delisi” adlı eserde yazar, Mete’nin annesi Nazan Hanım ve arkadaşlarının yoğun bir çaba harcayarak yıkık dökük sokağa AVM yapılmasını engelleyip orayı harika bir sanat sokağına dönüştürmelerini konu eder:

“Bir grup arkadaşıyla birlikte şehrin sanatsal bakışını yansıtmak için bir proje geliştirmişler ve bu iş için yıkık dökük bir sokağı pilot bölge olarak seçmişler. Şehrin göbeğinde değerli bir yer olduğundan büyük inşaat şirketlerinin de orada gözü varmış. Sonunda annemle arkadaşları, uzun ve yorucu çabalar sonucunda orayı AVM olmaktan kurtarmışlar. Yenileştirme için gerekli izinler de alınmış. Artık sıra, sokağı sanat merkezine dönüştürme çalışmalarını başlatmaya gelmiş.” (SÇ3, 2018: 86)

Süper Gazeteciler 1’de yazar, doğa ve çevre sevgisini farklı bir yönden ele alır. Hızla artan nüfus ve kentleşme, doğaya oldukça büyük zararlar vermiştir. Şehirde yaşayan insanlar ağaçları sadece parklarda görmeye başlamıştır. Seher Hanım, oğlu Yener ile yeni taşındıkları evin yanındaki bahçeli evi hayran hayran izlerken Seher Hanım, duygularını şöyle ifade eder:

“Evlerin arasında bu kadar güzel bir bahçe olsun, hayret! Nasıl korumuş kendini acaba? Olsa olsa o küçük evde bir büyücü yaşıyordur ve bu bahçeyi koruyan da odur.” (SG1, 2014: 17)

Aynı kitabın kahramanlarından Evren ve Yener Süper Gazete isimli bir gazete hazırlamaktadır. Süper Gazete’nin yeni sayısının manşeti “Mahallemizdeki Kuş Sesleri”dir. Bir Pazar sabahı Yener ve annesi salondaki pencerenin önüne kurdukları kahvaltı sofrasında annesi *“Ne şanslıyız! Herkesin penceresi çöplüğe ya da betona bakar, bizkuş sesleriyle dolu bir bahçeye bakıyoruz. Bunun değerini bilmeliyiz oğlum. Acaba mahallemizde oturan kaç kişi şu güzel bahçedeki kuşların sesini duymuştur?”* deyince Yener bu konuya gündeme taşımaya karar vermiştir. (SG1, 2014: 21)

Doğa, kendini sürekli olarak yenileyen ve değiştiren, canlı ve cansız varlıkların hepsini kapsar. İnsanlar kadar diğer varlıkların da bu dünyada yaşama hakkı vardır. Bu yüzden dünyadaki tüm kaynaklar sadece insanlar için değildir. Yeni nesiller de bu bilinçle yetiştirilmelidir.

Süper Gazeteciler 2’de Akal, gazete için kiminle röportaj yapabileceklerini tartışan Selin ve Elif arasında geçen konuşmayı okuruna aktarır. Elif, boş bir belediye arazisini çocuk parkına çevirmeyi planlayan belediye başkanıyla röportaj yapmayı önerir:

“Tabii başka bir konu da olabilir, ama... ben ağaçları kesmeye kalkışmayan, yeni ağaçlar diken ve bina yerine çocuklar için park yapan bir başkanla röportajın önemli olduğunu düşünmüştüm.” (SG2, 2014: 28)

Serinin ikinci kitabında Selin ve Elif, Belediye Başkanı ile röportaj yaparken Belediye Başkanı’nın doğal çevreye karşı hassas davrandığına şahit olurlar. Yüzyıllık ağaçların imar uğruna kesilmemesi gerektiği, bunların kültürel miras olduğu şu şekilde aktarılır:

“Bakın bunlar geçenlerde araziye gittiğimizde çekilmişti. Burada yanımda Meclis üyelerinden ikisiyle bir mühendis arkadaş var. Eski dökük binanın önünde duruyoruz. Bina yıllardır boş, kullanılmıyor. Şu fotoğraf da arazideki ağaçlardan birinin resmi... Bu ağacın en az yüz elli yaşında olduğu sanılıyor. İnceleme yapıp ağaçların yaşlarını tespit ettireceğiz. Şu da arazinin helikopterden çekilmiş kuş bakışı fotoğrafı. Ne kadar geniş arazi gördünüz mü?” (SG2, 2014: 61)

5.1.1.2. Dürüstlük ve Doğruluk

Dürüstlük sözcüğü TDK Türkçe Sözlük’te şu şekilde tanımlanmaktadır: “Doğruluk (TDK, 2011). Bu tanım esas alınarak “doğruluk” ve “dürüstlük” değerleri bu başlık altında incelenmiştir.

Doğruluk, kişinin inancında, niyetinde ve düşüncelerinde, işlerinde, söz, iş ve davranışlarında, hakikate, adalete, gerçeğe uygunluğudur. Doğrulukta temel nokta gerçeğe örtüşme, olup bitenle uyuşmadır. Yani bizim dışımızda meydana gelen bir olay ile bu olayı zihnimizde değerlendirme sonucu vardığımız kararın birbiriyle tam uyuşmasıdır (Hökelekli, 2013).

Dürüst insan, çevresi tarafından güvenilen ve sevilen insandır. Dürüstlüğün hâkim olduğu toplumlarda insanlar birbirlerine güvenle bakarlar. İnsan ilişkileri daha sağlam temellere oturur. Bu bakımdan dürüstlük değeri daha küçük yaştan itibaren anne ve babalar tarafından çocuklara kazandırılmalıdır. Anne, baba ve toplumdaki diğer kişiler çocuklara dürüst davranışlarıyla örnek olmalıdır. Sadece anne ve babanın ögütleriyle ya da derslerde yapılan telkinlerle dürüstlük tam olarak öğretilemez.

Yalanın, hilenin kol gezdiği toplumlarda kimse geleceğe güvenle bakamaz. Böyle bir ortamda mutlu bireyler yetişmediği gibi sağlıklı bir toplumdan söz edilemez. Bu da o toplumun sürekliliğini riske atar. O halde insanlar, dürüstlük değerine sıkı sıkı sarılarak bunu en önemli değerler arasında görmelidirler.

Dürüstlük, sözde ve davranışlarda doğruluktan ayrılmamaktır. Dürüst insan çevresinin güvenini ve sevgisini kazanır. Bu da sosyal bir varlık olan insanın öz güven duygusunu geliştirir. Toplumsal bir sorumluluk olan dürüstlük, bireylere küçük yaşlarda kazandırılmalıdır.

“Yine mi Uzaylı?” adlı eserde, Dünya gezilerinden sonra Postibidik, yedek ışın fenerini Hexonya’ya döndüklerinde Güvenlik birimine teslim etmeleri için Nen’e vermiştir. Ancak heyecanlı Dünya maceraları arasında feneri teslim etmeyi unutan Nen, Hex sorduğunda doğruyu söylemeye utanmış, “teslim ettim” deyip konuyu kapatmıştır. Ancak o günden beri cebinde dolaştırdığı fener ona Hex’e söylediği yalanı hatırlatarak vicdanını rahatsız etmişti. (YU, 2014: 104)

Aynı kitapta yazar, Nen’in yalan söylemekten ne kadar rahatsız olduğunu dile getirir. Arkadaşları Hex’in babası Bay Ozezi’ye yardım etmek için Dünya’ya gitmeye karar veren çocuklar Ezi, Zet, Oki ve Nen olmuştur. *“Aralarında tek isteksiz Nen’di. “Ben gitmesem...” diyecek olmuştum ama içlerinde Dünya deneyimi olan yalnızca oydu. Ayrıca, bir yalandan kurtulmuşken şimdi de geride kalıp, ailelere söylenecek yalanların ağırlığını taşımaya hiç de gönüllü değildi.”* (YU, 2014: 105) Çocuklar müzik odasında konuşurken olanları öğrenen müzik öğretmeni Allegro da çocuklarla Dünya’ya gelecektir.

“Çılgın Uzaylı Planı” adlı eserde Nen, bir konuda arkadaşlarına yalan söylemek zorunda kalır. Ancak yazar, “*Nen, arkadaşına yalan söylemek zorunda kaldığı için vicdan azabı duydu.*” diyerek bu davranışın yanlışlığına vurgu yapar. (ÇUP, 2015: 53)

Kayıp Kitaplıktaki İskelet’te Kapkap, yemeklerini kendisiyle paylaşsın diye Efes’e bir yalan söyler. Kapkap’ın hikâyesine göre kitaplıkta gizli bir hazine vardır, Kapkap çok yaşlı olduğu için bu hazineyi gömerlerken gördüğünü ve hazinenin yerini bildiğini söyler. Hatta hazineyi bulmak için Efes’ten yardım ister. Eğer Efes yemeklerini Kapkap ile paylaşırsa o da hazineyi bulduklarında tamamını Efes’e verecektir. Kapkap yaptığı yalancılık olduğunun farkındadır ama başka çaresi yoktur (KKİ, 2012: 80). Ancak zamanla bu hazine hikâyesi Efes’in başını belaya sokar ve Efes canını zor kurtarır. O zaman Kapkap, yalan söyleyerek ne büyük bir hata yaptığını anlar.

“Süper Gazeteciler 1” adlı eserde yazar, bu değeri tarih öğretmeni Osman Bey üzerinden aktarır:

“Osman Bey açıklama için ağzını açar açmaz bütün sınıf sustu. Herkes merak içinde tarihinin neler söyleyeceğini merak ediyordu:

- Çocuklar, sizi hayal kırıklığına uğratmak istemezdim ama karşınızda gördüğünüz Altay Şen değil, yalnızca onun benzeri. Gerçekten de çok benziyor değil mi?” (SG1, 2014: 58).

Aynı romanda Altay Şen’in kim olduğu ortaya çıkınca Altay Şen doğruları, dürüstlikle ifade eder:

“Çocukların şantaj ve tehditten söz etmesi Altay Şen’i şaşırttı. ‘Oğuzcan Selimoğlu’nu ölümle tehdit etmek mi? Kim, ben mi, ben kendisini üç yıldır görmedim. En son üç yıl önce hesaplarımda bazı yolsuzluklar yaptığından kuşkulandığım için işten çıkarmıştım. Elimde delil olmadığı için herhangi bir suçlamada bulunmadım. Ama imzamı takip ederek hesaplarımdan çok büyük paralar sızdırdığından eminim.’ ” (SG1, 2014: 193)

“Süper Gazeteciler 2” romanının kahramanlarından Elif insanları mutlu etmek için onlara duymak istediklerini söylemenin sihrini keşfetmiştir. Ancak Elif, bunu yaparken de doğruluktan ayrılmamaya gayret eder:

“Eğer insanlara duymak istedikleri şeyleri söyler, onları mutlu edersen, öfkelerini kolayca unutabilirlerdi. Bu yöntemi uygularken kendisini ikiyüzlü hissetmemek için, sözcükleri seçerken gerçekleri yeğlerdi. Nihal Hanım gerçekten incecik, manken gibi kadındı. Üstelik çok da şık giyinirdi. Elif onun giydiği elbiselerin bazılarını televizyonda şarkıcıların üzerinde de görürdü. Gülsün Teyze’nin ise gerçekten dizleri ağrırdı. Gülsün Teyzeye Gülsün Abla demişse, o kadarı da olurdu artık! Bu yalan sayılmazdı. Beyaz yalan bile değildi.” (SG2, 2014: 11).

Süper Gazeteciler 2’de Elif ve Selin Belediye Başkanı ile Röportaj konusunda yaşananları Evren ve Yener’e nasıl anlatacaklarını tartışırlar. Her şeyi olduğu gibi anlatmaya karar verirler:

“Dün akşam Süper Gazeteciler işini benim düşünmemi istemiştin ya:

- Evet, bir şeyler düşündün mü?

- Düşündüm.

- Ne?

- Her şeyi olduğu gibi anlatacağız.

- Selin duraladı biraz düşününce arkadaşına hak verdi:

- Sanırım haklısın. Elimizdeki röportajın zaten hiçbir ilginç yanı yok, okuyunca onlar da bunu fark edecekler. Ama dün akşamki garip ziyareti onlara aktarırsak... Belki ilgilerini çekebiliriz.”

- Hem yalan söyleyip başımızı derde de sokmamış oluruz.”

- Haklısın. Yalan yerine doğruyu söylemek her zaman daha kolay.” (SG2, 2014: 81)

Aynı eserde Akal, Elif’in saçlarındaki dökülme sorunu nedeniyle, kullandığı şampuanı üreten firmayla iletişime geçmesinden bahseder. Firma, Elif’in mektubuna cevap yazmış, çeşitli analizler için onu fabrikaya çağırıştır. Verilen gün ve saatte orada olan Elif, kendisine gösterilen ilgiden çok memnun kalmıştır. Ayrıca firma, Elif’in fabrikaya gelirken harcadığı parayı karşılamak için ona bir zarf vermiştir. Elif zarfı açtığı anda önemli bir doğruluk örneği sergiler:

“Gerek fabrikaya gidişte taksi kullanmadığı, gerekse dönüşte kendi evi yerine daha kısa mesafe olan Yener’in evine gittiğinden, taksi parasının büyük kısmı arttı. Elif kendini çok mahcup hissetti. Bu para onun hakkı değildi. En kısa zamanda fabrikaya iade etmeliydi.” (SG2, 2014: 139)

Akal, Süper Gazeteciler 3 adlı eserinde arkadaşına yardım etmek için Almanca’dan Türkçeye çevrilmesi gereken evraklar için babası Mustafa Bey’den

yardım ister. Babası bu dosyayı nerden bulduklarını sorduğunda Evren'in aklından şunlar geçmektedir:

“Doğrunun bir kısmını söylemek yalan söyleyip başını belaya sokmaktan iyidir.” SG3, 2013: 70)

Süper Gazeteciler 4'te Yener'in başı fena halde derttedir. Kendisi tuvaletten gelen seslerle bir cinayet planına kulak misafiri olur. Varlığını fark eden katillerden kurtulmak için sağır ve dilsiz numarası yapar. Ancak o otelde bulunduğu sürece bu yalanı sürdürmek zorunda kalır ki bu hiç kolay değildir:

“Babası konuşurken özellikle gözlerini dudak hareketlerine dikmişti, böylece belki babasını da kandırabilirdi. Hiç hoş değildi, hiç! Bir yandan yalanları... Bir yanda katiller...” (SG4, 2013: 53)

Dürüstlük değeri her koşulda doğru söylemeyi gerektirir. Kişi söz konusu kendi ailesi de olsa olaylara bu değer ekseninde bakabilmelidir. Gerektiğinde onları uyarak doğru davranışlara sevk etmelidir. Süper Gazeteciler 4'te olaylara yeni katılan Azmi, yasa dışı işlere bulaşan ailesine karşı dürüstlüğün gereğini yaparak suçlu olanların cezalandırılmasını istemektedir:

“Azmi, Yener'in sözlerinin ardından böyle bir şeyi beklemiyordu. Sarardı, yanıt vermeden önce derin bir nefes aldı.

- Ailem de olsa, eğer yasa dışı bir işe karıştıysa... Gereğini yapman doğru bir davranış olur.” (SG4, 2013: 273)

5.1.1.3. Nazik Olma

Nezaket, insan ilişkilerini geliştiren, insani duyguları arttıran bir meziyettir. Gerek aile gerekse iş yaşantısında etrafımızdakilere nezaket kuralları çevresinde davranmamız hayatımızı güzelleştirecektir. Akal da eserlerinde, kahramanlarının nezaket çerçevesindeki davranışlarına sıkça yer verir.

Kayıp Kitaplıktaki İskelet adlı eserde Ceylan'ın babası Hilmi Efendi, kedileri Efes'in yemek kabındaki çiçeği görünce şöyle der:

“Bu ne? Teşekkür için mi? Ceylan çok sevinecek. Ne tatlı bir kedisin sen öyle...” (KKİ, 2012: 13)

Günler sonra Efes, mama kabındaki yiyecekleri yiyenin Kapkap isimli kaplumbağa olduğunu görür ve aklına takılan soruyu sorar:

“Çiçekleri sen mi bırakıyordun?”

“Evet, yiyecekler için Ceylan’a teşekkür ediyordum...” (KKİ, 2012: 50)

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3”te Çelimsiz ile tünele giren Efes insan sesleri duyduğunu söylese de Çelimsiz ve diğer arkadaşları Efes’i ciddiye almaz. Ancak birkaç gün sonra Suzan’ın kaçırılıp bu tünelde saklandığı ortaya çıkar. Kendisine inanmadıkları için arkadaşlarına kırgın olan Efes onlara çıkışır:

“Duydunuz mu Çelimsiz Efendi? Suzan abla içerideymiş işte, sana söyledim insan sesleri var diye. Hepiniz birden ‘Serap görüyorsun’ dediniz, benimle dalga geçtiniz.”

Baykuş Serapis, “Doğru söylüyorsun Efes, sana özür borcumuz var. İlk ben dileyeyim. Özür dilerim arkadaşım, sen haklıydın. Hemen yargılamak yerine seni dinlemem gerekirdi.” (KKİ3, 2018: 280)

Süper Gazeteciler 1’de Akal, komşuların nezaketine değinmiştir. Evren, evlerinin karşısındaki kiralık eve bakmaya gelen Seher Hanım ve Yener’i görünce muhtemel yeni komşularıyla tanışmaya gelir:

“Karşıdaki evde oturuyorum. Adım Evren. Sizi burada görünce yeni taşınacak komşularımız olduğunuzu düşündüm, merhaba demeye geldim.” (SG1, 2014: 17)

Aynı kitapta yazar, annesi tarafından sürekli sınıfta ilk üçe girmesi konusunda zorlanan Evren’in hislerine şu sözlerle yer verir:

“Aslında avazı çıktığı kadar, ‘Benim notlarım bana yeter. Derece almak gibi bir sıkıntım yok, halimden memnunum, beni rahat bırakın!’ diye bağırıp odasına koşmak geçiyordu aklımdan, ama annesinin böyle bir davranışa çok kırılacağını biliyordu.” (SG1, 2014: 31)

Süper Gazeteciler 1’de kahramanlar Evren, Yener ve Selin gidilecek röportaj hakkında görev paylaşımı yaparken Yener, arkadaşı Selin’i üzer. Sonrasında olanları yazar şöyle anlatır:

“Yener, kızın üzüldüğünü fark etti. Kaç yıllık sınıf arkadaşlarıydı ve bu işe girmeye de çok istekliyd. Gönlünü almak istedi.” (SG1, 2014: 69)

Süper Gazeteciler 1 adlı eserin “Kafede Araştırma” bölümünde Akal, nezakete sıkça yer vermiştir:

“Daha ilk cümlede seni kestiğim için kusura bakma, ama bence her şey bir akşam öncesinde başladı.” (SG1, 2014: 125)

“Parayı aldı, ‘İyi günler efendim,’ diyerek yanlarından ayrıldı. (SG1, 2014: 132)

“Garsona hafifçe selam vererek kafeden çıktılar.” (SG1, 2014: 133)

Süper Gazeteciler 1’de yazar bir konu üzerinde fikir yürüten Evren ve Yener’in fikir ayrılığı yaşadığında olanları şöyle anlatır:

“Yener, ‘Bu çocuk yine saçmalamaya başladı!’ diye düşündü ama arkadaşını kırmamak için fikrini söylemedi.” (SG1, 2014: 150)

Süper Gazeteciler 2’de AKAL, Elif’in etrafındakileri mutlu etmek için başvurduğu şu yola değinir:

“Elif bu taktiği bir yıl önce keşfetmişti. Eğer insanlara duymak istedikleri şeyleri söyler, onları mutlu edersen öfkelerini kolayca unutabilirlerdi. Bu yöntemi uygularken kendini ikiyüzlü hissetmemek için sözcükleri seçerken gerçekleri yeğlerdi.” (SG2, 2014: 11)

Süper Gazeteciler 2’de yazar, bir sabah okul servisinde yaşananlara yer verir:

“Yener sesine heyecanlı ve telaşlı bir hava vererek bağırdı:

‘Bir dakika! Cüzdanımı evde unutmuşum! Hemen alıp gelirim.’

Servisin ön koltuğunda oturan Sinan hemen arkaya dönüp Yener’e yardımcı olmaya çalıştı:

‘Üzülme, ben sana borç veririm. Yarın ödersin.’ ” (SG2, 2014: 36)

Süper Gazeteciler 2’de Elif’le görüşmek için evlerine kadar gelen Belediye Başkanına karşı Elif’in nazik tutumu dikkat çekmektedir:

“ ‘Buyrun efendim. Ne istemiştiniz?’ dedi Elif, terbiyeli bir tavırla.” (SG2,2014: 71)

Aynı kitapta bu kez Eliflerin evine gelen konuk Selin’dir. Selin, Elif’in kapıcı dairesinde oturduğunu anlayınca biraz şaşırır da bunu hiç belli etmez. Selin için arkadaşının nerede oturduğunun bir önemi yoktur ama Elif’in bunu sorun edip alınganlık yapabileceğinden endişelenir. Ama bu durumda hata kendisinde olmayacaktır ve Elif şartlarına değil kendisine güvenmeyi öğrenmelidir. (SG2, 2014: 76-77)

Akal, Süper Gazeteciler 2’de tarih öğretmeni Osman Bey; gazeteci öğrenciler Evren, Yener, Selin ve Elif’i yazdığı kitap üzerine konuşmak için bir saatliğine evine davet eder. Çocuklar önce kararsız kalırlar çünkü okuldan sonra belediye arazisine gidip bir araştırma yapmayı planlamaktadırlar. Ancak Osman Bey’i kırmamak için bu daveti kabul ederler. Bizans üzerine yazılan kitap da pek ilgilerini çekmemiştir. Ancak sıkıldıklarını belli etmemek için sağa sola bakıp oyalanmaya çalışırlar. (SG2, 2014: 127)

Tarih öğretmeni Osman Bey’in evinden ayrılan çocuklar belediye arazisi üzerine konuşmaya başlar. Selin ve Yener bir fikir ayrılığı yüzünden tartışınca Evren araya girer. Bunu üzerine Selin, “*Haklısın, özür dilerim.*” diyerek arkadaşının gönlünü alır. (SG2, 2014: 131)

Süper Gazeteciler 2’de Evren ile araba yıkayan bir görevli arasındaki şu konuşma yer alır:

“Kolay gelsin!”

“Eyvallah!”

“Çok güzel parlatmışsınız, elinize sağlık.” Bu konuşma görevliyi memnun etti:

“Görevlinin yüzü güldü. Pek sık takdir sözleri duyduğu söylenemezdi. Aslında selam verene de pek rastlamazdı; yanından geçenler bile onu görmemiş gibi yürüyüp giderlerdi. Evren’in dostça yaklaşımı onu mutlu etti.” (SG2, 2014: 210)

Aytül AKAL, Süper Gazeteciler-3 adlı eserinde Oktay Bey’in kendisine çok güzel bir doğum günü hediyesi alan kızı Selin’e söylediklerine yer verir:

“*Çok güzel, çok beğendim. Teşekkür ederim kızım.*” (SG3, 2013: 13)

Yine aynı kitapta Seher Hanım ve Yener, mahallelerine yeni taşınan aileye nazik bir ziyarette bulunur:

“Biz yan apartmanın giriş katında oturuyoruz. Size hoş geldine geldik. Ağız tadıyla oturun inşallah!” (SG3, 2013: 129)

Süper Gazeteciler 3’te Elif’in aniden rahatsızlanan kardeşi Arif, Evren’in babasının polikliniğine götürülür. Gerekli tahliller yapıp Arif de kendine gelince rahatlayan Elif, arkadaşı Evren’e:

“Teşekkür ederim Evren. Çok iyi bir arkadaşsın.” der. (SG3, 2013: 131)

Süper Gazeteciler 4’te yazar, Selin’in halasından bahseder. Zehra hala arada bir Selinlere gelir ve kendince olması gerektiği yerde durmayan tüm eşyaların yerini değiştirir. Selin’in annesi okuldan gelip evin yeni halini gördüğünde şaşkına döner ancak Zehra halayı üzmemek için bu duruma kimse sesini çıkarmaz, o gidince hemen evi eski haline çevirirler. (SG4, 2013: 87)

Süper Gazeteciler 4’te Yener’in tuvalette başına gelenlerden sonra katiller, Yener’in bir şey duymadığından emin olunca olanların bir kamera şakası olduğunu söylerler. Bir süre sonra Selin’in Zehra halası otelde bu adamlarla tanışır. Adamlar olanları Zehra Hanım’a kabaca anlatınca Zehra Hanım onları uyarır:

“Şaka yapmak için bula bula duyma engelli çocuğu mu buldunuz, çok ayıp!”

“Ne bileyim çocuğun sakat olduğunu?”

Hala kibar bir tavırla düzeltti:

“Duyma engelli...” (SG4, 2013: 116)

Selin ve Evren, Yener’in o güne kadar babasının düğünü dolayısıyla gergin olduğu için sağlıklı düşünemeyip her şeye olumsuz gözle baktığını düşünürler. Ancak olaylar gittikçe daha ciddi ve tehlikeli bir hal almaya başlayınca arkadaşlarını daha iyi anlarlar. Hatta Selin, *“Özür dilerim Yener, çok haklısın,”* diyerek hatasını anladığını gösterir. (SG4, 2013: 121)

5.1.1.3. Vatanseverlik

Vatan, ortak değerler paydasında toplanmış bir milletin birlikte yaşadığı toprak parçasıdır. Sosyal bir varlık olan insanın bireysel sorumluluklarının temelinde toplumsal sorumluluklarını yerine getirmek yatar. Vatan, ait olduğu toplum tarafından korunmalı ve geliştirilmelidir. Bunun da en kolay ve güzel yolu milleti oluşturan her bireyin vatanını sevmesidir.

Vatan sevgisi, o vatana ait her taşı, her toprak parçasını sevmeyi ve korumayı gerektirir. Kayıp Kitaplıktaki İskelet adlı eserde Efes Antik Kenti'nin bekçisi Hilmi Efendi'nin işindeki titizliğinden bahsedilir:

“Hilmi Efendi, çevreye zarar vermeye kalkan olursa hemen duruma el koyabilmek için öğlene doğru gelen turist otobüslerinden inen grubu gözlüyordu. Harabeleri gezenler bazen kalıntılardan parça götürme hevesine kapılırlardı. Bazı yerli turistler de kimi zaman sağa sola izmarit atarlardı.

Yangın çıkmasından pek korkardı Hilmi Efendi. Kalıntıların çevresindeki otlar tutuşursa harabeler zarar görürdü. Yedi Uyurlar Mağarası'nın gözetimine tayin olan arkadaşı, kendinden önceki dönemde içeride ateş yakan bilinçsiz kişilerin mağaranın tavanına nasıl da hasar vermiş olduklarından sesi titreyerek söz etmişti. Selsus Kitaplığı çağlar boyunca yangına, sele, depreme, aşınmaya karşı koymuş ve tek duvarıyla da olsa bin yıllar sonrasına uzanmayı başaramışken dikkatsizlik yüzünden böyle bir zarar görmesine hiç dayanamazdı Hilmi Efendi. Bu nedenle geceleri bile tek gözü açık uyur, çevreyi kötü niyetlilere karşı sürekli kolaçan ederdi.” (KKİ, 2012: 99)

Ceylan, kedisi Efes'i düştüğü yarıktan çıkarmak için uğraşırken yarığa tuttuğu fenerin ışığıyla bir parıltı görür. Efes'in ağzında küçücük bir kupa vardır. Ceylan kupayı öğretmenine verirken, “ *aman öğretmenim, siz alın bunu. Bakarsınız tarihi eser falan olabilir, ben bilmeden zarar vermeyeyim.*” der. (KKİ, 2012: 186) Geçitten çıktıklarında öğretmen elindeki kupayı işin uzmanı Talat Bey'e teslim eder. Talat Bey kupayı heyecanla incelerken ağzından şu sözler dökülür:

“*Bu hazine, kültür mirasımıza bir armağandır.*” (KKİ, 2012: 190)

Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3'te kötü niyetli kimseler arkeologlardan Suzan'ı, hazinenin yerini söylemediği takdirde öldürmekle tehdit eder. Suzan'ın cevabı ise şu olur:

“Bakın, benim blogdan falan haberim yok. Üstelik diyelim ki ortada bir hazine var; o, şahıslara ait değildir. Ülkenin zenginliğidir. Anlıyor musunuz?” (KKİ3, 2018: 162)

5.1.2. Sosyolojik İletiler

5.1.2.1. Aile Birliğine Önem Verme

Aile, insanın dünyaya gelir gelmez karşılıksız ve hesapsız sevmeyi öğrendiği ilk ve en güvenilir adrestir. Aile sevgisinin yerini hiçbir şey tutamaz. Aile sevgisinden yoksun insanların her zaman mutsuz olacaklarını bilen Aytül AKAL, incelenen eserlerinde bu değere sıkça yer vermiştir. “Yine mi Uzaylı?” adlı eserinde Elif’in annesine, hasta olduğunu söyleyen Elif görünümündeki Bay Ozezi’nin hisleri şöyledir:

“İyi misin canım?”

“Ozezi, Dünyalı kadının şefkatli elini bir kez daha alnında hissetti. Sevgi dolu, sıcacık, yumuşacık...” (YU, 2014: 68)

Aynı kitapta yazar, Bay Ozezi’ye yardım için Dünya’ya gelenler arasında yer alan müzik öğretmeni Allegro’nun hayatının geri kalanını Dünya’da geçirmek istediğini ifade ettiği şu sözlerine yer verir:

“Bir daha Hexonya’ya dönemeyeceğini biliyorsun, değil mi?”

“Piyanom ve beni seven bir ailem olacak. Daha ne isterim ki?” (YU, 2014: 157)

“Çılgın Uzay Planı”nda yazar, Allegro’yu bulmak için Dünya’ya gelen Tonto’nun 11 yaşında bir kız çocuğuna dönüşen Allegro ile arkadaş olmak için 11 yaşında afacan bir oğlana dönüşümünden bahseder. Tonto, yanındaki çocuklar Hex, Nen ve Ces’e artık Hexonya’ya dönmeleri gerektiğini, kendisinin Dünya’da kalacağını söyler. Daha önce Dünya deneyimi edinmiş olan Hex ve Nen buna karşı çıkar. Bu yaştaki bir çocuğun Dünya’daki birincil ihtiyacını Hex şu sözlerle açıklar:

“Biliyorsunuz yani biliyorsun ki bu gezegende bebekler doğdukları andan itibaren bakıma muhtaçlar. Sınıfta Dünya bölümünü işlerken siz... yani sen anlatmıştın, bütün çocukların sağlıklı büyümesi için onları seven, koruyan, gereksinimlerini yerine getiren bir ailesi olmalı diye...” (ÇUP, 2015: 117)

Kayıp Kitaplıktaki İskelet adlı eserde Ceylan’ın annesi Efes’te hediyelik eşyalar satan bir dükkân açar. Başlangıçta bir kadının tek başına dükkân işletmesini tuhaf karşılayanlar olsa da onlara en iyi yanıtı Hilmi Efendi verir:

“Kadın işi, erkek işi diye bir şey yoktur. Karım da çalışacak, ben de çalışacağım; kızımıza iyi bir gelecek sağlayacağız.” (KKİ,2012: 38)

Akal, “Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2” adlı eserde Ali’nin yaşadığı derin acıya şu sözlerle yer verir:

“Ali, beden dillerini izleyerek hayvanların bile ne konuştuğunu anlayabilirdi. Annesi ile babasını depremde yitirdiği o korkunç geceden sonra teyzesinin Selçuk’taki evine yerleştiğinde iyice sessizleşmiş, uzun süre kimseyle konuşmamıştı. O zor süreçte, hayvanlarla kurduğu yakın iletişim sayesinde kendisini yalnız hissetmekten kurtulmuştu. Hayvanları anlama yeteneği de böylece gitgide gelişmişti.” (KKİ2, 2018: 51)

“Süper Çocuklar-3” adlı eserde Metelerin misafiri olan Alev, banyoda saçlarını yıkar ve saç boyası yerlere, duvara, havluya çıkar. Mete uyandığında anne ve babasının evde olmadığı görür. Kırmızı lekeleri önce boya sanıp telaşlanan Mete, Lila ile konuşunca lekelerin kaynağının Alev’in saç boyası olduğunu anlar. Lila, annesi; Mete de anne ve babası için kaygılanır:

“Yani... Bütün bu damlaların... Annenin saç boyasından sıçradığını mı söylüyorsun?”

“Evet. Dün sabah yola çıkmadan önce saçını boyadı. Ama ilk yıkamada bu kadar boya akıtacağı konusunda bir uyarı yoktu. Şimdi görürse çok üzülecek. Saçlarının boya olduğunun duyulmasını hiç istemiyor.”

Lekelere üzgün üzgün baktım.

“Benim annem babam da bu lekeleri görürse çok üzülecek ama...” dedim asık bir yüzle. (SÇ3, 2018: 73)

Aytül AKAL, Süper Gazeteciler 1’de aile bütünlüğünü ele alır. Yener’in anne ve babası ayrıdır. Yener anne ve babasının ayrılacağını öğrendiğinde çok üzülmüştür. Babası işi nedeniyle eve ayda ancak bir hafta uğramaktadır. Yener de bu ayrılıktan

sonra hayatının çok değişmeyeceğini, yine annesi Seher Hanım ile yaşayacağını düşünerek kendini rahatlatır.

“Yener, anne ve babasının ayrılacağını öğrendiğinde kendini çok mutsuz hissetmişti... Yener hayatında büyük bir değişikliğin olmayacağını, yine annesiyle birlikte yaşamaya devam edeceğini öğrendiğinde, rahatlardı. (SG1, 2014: 13)

Aynı kitapta Akal, Yener’in annesi Seher Hanım’a nasıl değer verdiğini şu sözlerle anlatır:

“Seher Hanım, yalnız bir kadın olduğunu ve oğlunu tek başına eğitmeye çalıştığını hatırladı, sesi titremeye başladı. Yener, annesinin üzülmesini istemedi.” (SG1, 2014: 141)

Süper Gazeteciler 2’de Evren ve Yener okul sonrası için plan yapmaktadır. Yener annesine haber vermesi gerektiğini söyleyince Evren gülerek arkadaşının her adımını annesine söyleyecek olmasını eleştirir. Yener kendini şu sözlerle savunur:

“Annem bütün gün bankada çalışıyor ve o sırada benim nerede olduğumu, ne yaptığımı bilmek istiyor. Bence her anne babanın buna hakkı var.” (SG2, 2014: 97)

Akal, Süper Gazeteciler 2’nin kahramanlarından Elif’in yaşadıklarına yer verir. Elif’in annesi kapıcı Sümül Hanım’a apartman sakinlerinden Nihal Hanım tanınmış bir markanın şampuanlarını hediye eder. Elif ise bu şampuanı sadece kendisi kullanır ve Arif’in kullanmasına izin vermez. Bu yüzden de kendini suçlu hissetmektedir:

“...Annesinin ona verdiği şampuanı o güne kadar Arif’e kullandırtmamıştı. Aslında bu yüzden kendini suçlu hissetmiyor değildi. Şimdi kardeşine koca bir şişe şampuan armağan ederek bu duygudan kurtulmuş olacaktı.” (SG2, 2014: 139)

5.1.2.2. Dostluk-Arkadaşlık

Sosyal bir varlık olan insanın birincil ihtiyaçlarından biri de iletişimdir. Bu ihtiyaç önce aile içinde karşılanırken zamanla bu iletişime arkadaşlar dâhil olur. Böylece birey hayata karışır, yeni insanlar ve yeni hayatlar tanır. Birey eğer şanslıysa

ona ikinci bir aile olacak ve onu hep daha iyiye götürecek arkadaşlara sahip olur. Bağlılık ve sadakat içindeki bir dostluk ile aile dışındaki güvenin, paylaşmanın, dayanışmanın temelleri atılacaktır. Arkadaşlar sevincini, acısını, kararsızlığını, fikirlerini paylaşır ve yalnız olmadıklarını hissederler. Bu da onları rahatlatır.

Demirel (Demirel, 2006) “İnsani Terimler Sözlüğü”nde arkadaşı “İnsan ilişkilerinde birbirine güvenen, bir arada oldukları zaman mutlu olan, o var diye düşünüldüğü an sevinç duyulan kişi” olarak tanımlamıştır. Bu tanım, insan hayatında arkadaşın ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Arkadaşlar arasındaki paylaşımlar çocuğa aynı duyguları başkalarının da yaşadığını ve yalnız olmadığını göstermesi bakımından da önemlidir. Kendi hayatında çok güzel arkadaşlıklar kurmuş olan Aytül AKAL’ın eserlerinde de arkadaşlık değerine sıkça yer verdiği görülmüştür:

Akal, Biri Uzaylı mı Dedi? adlı eserinde Başkan Postibidik’in okul ziyaretine yer verir. Kahramanlık hayalleriyle Dünya gezegenine gidecek olan Postibidik, Dünya’ya giderken yanında bir çocuk götürmeyi planlamaktadır. Okuldaki öğrencilere planından bahsettikten sonra Nen’i seçer ve Dünya’ya onunla gideceğini söyler. Nen korkudan titremektedir. Arkadaşını o halde gören Hex hemen atılır ve onun yerine Dünya’ya gitmeye gönüllü olur. Başkan’ın kararı değişmiştir. Dünya’ya gidecek ekip Postibidik, Nen ve Hex olacaktır (BUD, 2013: 35).

Arkadaşlık, farkındalık ve fedakârlık gerektirir. Bir arkadaş, arkadaşının sıkıntısı varsa o söylemeden de bunu fark edebilmeli ve çözüm için gerekeni yapmaya gönüllü olmalıdır. Akal, “Yine mi Uzaylı?” kitabında böyle bir durumu konu edinmiştir. Hex son günlerde çok mutsuz ve gergin görünmekte, sürekli birileriyle tartışmakta ancak derdini kimseyle paylaşmamaktadır. Sınıf arkadaşları durumu fark edince kendi aralarında ne yapabileceklerini konuşurlar:

“Hex’e tuhaf bir şeyler olduğu kesin. Onu hiç böyle görmemiştim.”

“Gidip okul müdürü Teltene’le mi konuşsak?”

“Nasıl yani? Arkadaşımızı okul müdürüne şikayet mi edelim diyorsun?”

“Hayır canım, olur mu hiç? Belki Teltenek Hex’le konuşur da derdi neymiş anlarız, diye düşündüm.”

“O zaman Psipik’e gidelim. Psikolog olan o.”(YU, 2014: 14)

Çocuklar kendi aralarında bir süre konuştuktan sonra Hex’i üzenin ne olduğunu bulurlar. Hex’in babası iri bir köpeği Hexonya’ya getirme görevi ile Dünya’ya gitmiş ancak üç günü geçmesine rağmen hala dönmemiştir. Hex’i endişelendiren bu olmalı, diye düşündüler. Arkadaşları için bir şeyler yapmalıydılar. Hex zaten annesini kaybetmişti, babasına bir şey olursa çok üzülürdü:

“Babasını kurtarmak için Hex’e yardım etmeliyiz.”

“Biz ne yapabiliriz ki?”

“Dünya’ya gidip Hex’in babasını buluruz ve geri getiririz.”(YU, 2014: 23)

Kayıp Kitaplıktaki İskelet adlı eserde Efes, Ceylan’ın mama kabına koyduğu yemekleri arkadaşı Kapkap ile paylaşmaya başlar. Bir gün Kapkap yemek saatine yetişemez. Efes’in yanına giderken aklından geçen Efes’in yemekleri bitirme ihtimalidir ancak bekçi kulübesinin arkasına geldiğinde kaptaki yemeğe hiç dokunulmadığını görür:

“‘Ah canım, ben gelmeden yememiş,’ dedi kendi kendine. Yüreği arkadaşına karşı sevgi ve şefkatle doldu”(KKİ, 2012: 75).

Efes’in uzun zamandır ortalıkta görünmemesi Kapkap’ı çok huzursuz eder. Kapkap, o civarda yaşayan ve önceden tanıdığı bir köpek olan Çelimsiz’den yardım ister. Kapkap Çelimsiz’den harabelere girip burnunu kullanarak Efes’in orada olup olmadığını anlamaya çalışmasını ister. Küçük yavrularını düşünerek kararsız kalan Çelimsiz’e sert çıkar:

“Bak, Hadrian ikimizin de dostuydu. Eceli gelmeden onu kaybettik, nerede olduğunu bile bilmiyoruz. Bir dostumu daha kaybetmeye hazır değilim. Efes çok iyi bir kedi. Başına bir iş gelmesini istemem. Sen yardım etmeyeceksen çek git. Ben dostumu terk etmem. (KKİ, 2012: 115).

Sonunda harabelere girmeyi kabul eden Çelimsiz, bir yarıktan çok zayıf bir ses duyar. Kapkap’ı çağırır. İkisi de Efes’ yardım etmek istemektedir:

“Efees, korkma biz buradayız,” diye seslendi Çelimsiz. Kapkap da cesaret vermeye çalıştı:

Sana yardım getirmeye gidiyoruz, biraz daha sabret arkadaşım.”
(KKİ, 2012: 121).

Çelimsiz harabelerden çıkarken Kapkap da Efes’e destek olmak için orada kalır. Aşağıdan sesler geldiğini duyunca arkadaşına seslenir:

“Uyandın mı Efes?”

“Aaaa, sen hala orada mısın Kapkap?”

“Evet buradayım. Seni yalnız bırakacağımı düşünmedin herhalde.”

“Çok iyi arkadaşsın, teşekkür ederim Kapkap.” (KKİ, 2012: 158).

Günlerdir Efes’in yokluğunun farkında olmayan Ceylan arkadaşı Ali ile gizli geçitte ilerlerken titrek bir miyavlama sesi duyar. Bu, Efes’in sesidir. Ceylan’ın yüreği güm güm atar. Kedisi bulunduğu için sevinirken günlerdir Efes’i aramadığı için de suçluluk duyar. (KKİ, 2012: 182)

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2” adlı eserde Akal, hayvanların arkadaşlığına yer verir. Efes, çöp kovasının yanında bir kediyle kavga etmiştir ve çok üzgündür. Arkadaşı Kapkap onu teselli etmek ister:

“Sen hiç merak etme. Ben o terbiyesiz kediye gününü gösteririm.”

“Efes sevgi dolu bakışlarını Kapkap’a dikti. Kendi kabuğunun ağırlığını bile zor taşıyan bir kaplumbağa, iri bir kediye ne yapabilirdi ki? Yine de arkadaşının ona arka çıkması hoşuna gitti.” (KKİ2, 2018: 82).

Akal, “Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3”te kedisini kaybettiği için çok üzgün olan Saniye Hanım ve arkadaşı Nurten Hanım’ın sıkı dostluğuna yer verir. Saniye Hanım’ın kedisi Miro’yu aramak için iki arkadaş Efes’e gelmiştir. Günlerdir Efes’tedirler ve Miro’dan da haber yoktur. Nurten Hanım evini ve çiçeklerini çok özlemiş olsa da arkadaşını yalnız bırakmaya kıyamadığı için ona eşlik eder. (KKİ3, 2018: 110).

Aynı eserde yazar, ömrünün son günlerinin yaklaştığını hisseden kaplumbağa Kapkap’ın aklından geçen şu düşüncelere yer verir:

“Yüz elli yıl neyime yetmez... Bir elli yıl daha yaşasam neler görürüm kim bilir... Fakat o zaman yanımda Efes olmaz. Miro’yu ondan da önce kaybederim. İşin yoksa uğraş, yeni arkadaşlar bul. Onlar gibisi hiç olmamıştı. Dürüstler, her şeylerini paylaşıyorlar, esprilerine gülüyorlar, beni seviyorlar, bana ihtiyaçları oluyor, daha ne isterim ki bir arkadaştan?” (KKİ3, 2018: 120).

Süper Çocuklar serisinde Akal, Mete, Asya ve Tuna’nın örnek arkadaşlık bağlarına sıkça yer verir. Tuna ve Mete ilkokul üçüncü sınıfa gitmektedir, üç yıldır aynı sınıfta olan bu iki yakın arkadaşla okula yeni gelen Asya da katılır. Bu üç kafadara serinin farklı kitaplarında farklı arkadaşlar da eklenir. Serinin tamamında anlatıcı, Mete’dir. Serinin ilk kitabı “Renk Delisi”nde Tuna okul çantasını kaybeder. Çantada ders kitaplarının yanında öğretmenlerinin doğum günü için sınıftaki her öğrencinin hislerini yazdığı not defteri de vardır ve bu durum çantayı daha da önemli hale getirmiştir. Okuldan sonra çantayı aramaya çıkan çocuklar, çantayı bulmakla kalmamış, banka soymayı planlayan soyguncularında yakalanmasını sağlamışlardır.

Süper Çocuklar Mete, Tuna ve Asya birer kitap kurdudur. Asya, okuyup beğendiği kitapları arkadaşı Mete’nin evine getirir:

“Asya, eli kolu kitap dolu, girişte beni bekliyordu...”

“Sana getirdim. Okuduktan sonra hepsini geri isterim ama. Bunlar en sevdiklerim.” (SÇ2,2018: 12-13).

Arkadaşları Erhan’ın oyununa gelen Mete, Asya’nın kitaplarını sahafa satar. Kısa bir süre sonra sahafa tekrar geldiğinde kitapları Erhan’ın satın aldığını öğrenir. Asya en sevdiği kitapları onunla paylaşmış o ise kendisine emanet edilen kitapları kaybetmiştir. Bu yüzden çok üzgündür. Olanları Asya’ya anlatıp özür dilediğinde Asya, arkadaşının daha fazla üzülmelerini istemez:

“Asya şaşırmış görünse de ne kadar üzüldüğümü ve utandığımı anlamış olmalıydı ki üzerinde durmadı.” (SÇ2, 2018: 45).

Serinin üçüncü kitabı “Koku Delisi”nde Metelere gelen misafirler konu edilir. Mete’nin annesi Nazan Hanım ve babası Eser Bey’in üniversiteden arkadaşları Alev, kızı Lila ile hafta sonunu Metelerde geçirecektir. Uzun zamandır görüşmeyen üç arkadaş bir araya gelip sohbete başlayınca Nazan Hanım ve Eser Bey, Alev’in eşi

Carlo ile ayrılmaya karar verdiğini öğrenir ve çok üzürlürler. Ellerinden geleni yaparlar ve misafirleri evlerinden, evliliklerini kurtarmış olarak ayrılır. Bu arada Lila da Süper Çocuklar ile çok iyi arkadaş olmuştur:

“Kısa zamanda Lila ile çok iyi bir arkadaşlık kurmuştuk. Gittiğine hepimiz çok üzüldük. Neyse ki onu da Süper Çocuklar takımına davet etmiştik. Böylece ekibimiz genişlemiş, yurt dışında da şube açmıştık. Karşımıza çözülmesi gereken bir sorun çıkarsa Lila bilgisayar aracılığıyla aramıza katılabilecekti.” (SÇ3, 2018: 117).

Süper Çocuklar-4 “Süs Delisi”nde dokuz günlük bayram tatili, tüm arkadaşları bir yerlere giderken evde kalmak zorunda olan Mete için pek de eğlenceli olmamıştır:

“...Arkadaş olmayınca hiçbir şeyin zevki yoktu.” (SÇ4, 2018:12).

Akal, eserlerinde farklı sosyo-ekonomik özelliklere sahip kahramanlara yer verir. Genellikle bu kahramanlar birbirleriyle yakın dostluklar kurarlar. Süper Gazeteciler 2’de Akal, böyle kahramanlardan Elif ve Selin’in örnek arkadaşlığından söz eder:

“Selin zengin bir ailenin çocuğuydu ama hiç de kendini beğenmiş değildi. Elif’i küçümser bir tavır takınmamış, ona çok dostça davranmıştı. Elif, Selin ile olan arkadaşlığının uzun süreli olmasını diledi. Selin’in arkadaşlığından çok hoşlanıyordu. (SG2, 2014: 34).

Yazar, Süper Gazeteciler-3’te Selin’in zor durumda olduğunu fark eden Evren ve Yener’in arkadaşlarına destek olmak için arkadaşlarının evine kadar gittiklerini anlatır. Yener Selin’i aramış ancak telefonda sesinin kötü geldiğini fark etmiştir. Selin için yapabilecekleri bir şey olup olmadığını anlamak için gidip kapıyı çalarlar, onu çok merak ettiklerini söylerler. Bugün Selin’in babası Oktay Bey’in doğum günüdür ve Selin’e akşam yapılacak olan doğum günü partisi hazırlıklarında yardım ederler. Bir yandan da Selin sıkıntısını arkadaşlarıyla paylaşır. Selin, gündüz babasının iş yerine gitmiş ve babasının annesinin dışında bir kadınla görüştüğünü öğrenmiştir, bu yüzden çok üzgündür. Selinlerden ayrılan Evren ve Yener arasında şu konuşma geçer:

“Ne diyorum biliyor musun?”

“Nerden bileyim, daha söylemedin ki!”

“Süper Gazete için yeni bir konu bulalım ve konuyu Selin’in araştırmasını isteyelim. Düşüncelerinden biraz uzaklaştırabiliriz belki. Çok üzülüyor kız.”

“İyi fikir Yener. Çok iyi bir arkadaşsın sen.” (SG3, 2013: 34).

Evren ve Yener, Selin’in babasıyla ilgili problemini çözmek için bir araştırma yapmaya karar verir:

“Her araştırma Süper Gazete ile için olacak değildi ya. Bu da farklı bir araştırma konusuydu, bir gazete haberinden de çok daha önemliydi; çünkü gazetecilerden birinin gelecek yaşamını ve mutluluğunu doğrudan etkiliyordu!” (SG3, 2013: 44).

Aynı kitapta Evren, Yener ve Elif, Selin’e yardım edebilmek için bir şeyler planlar ancak net bir bilgiye ulaşmadan Selin’e çalışmalarından bahsetmeyeceklerdir. Okuldan sonra Selin arkadaşlarını ders çalışmak için eve davet etse de üç arkadaşı da farklı bahanelerle gelemeyeceğini söyler. Selin yanlarından ayrılınca Yener şöyle bir hatırlatma yapar:

“Eve döner dönmez Selin’i arayıp ders konusunda telefonda yardımcı olabilir miyiz, diye soralım. Bu fırtınalı günlerde arkadaşlığımıza gereksinimi vardır aslında, dersi bahane olarak öne sürmüştür.” (SG3, 2013: 59).

Evren, Yener ve Elif planladıkları gibi bilgi toplarlar. Gerçeği öğrenmek için Oktay Bey ve Meltem’e DNA testi yaptırtmanın dışında bir yol bulamazlar. Bu süreçte yıpranmasını istemedikleri için Selin’e bir şey söylemezler. Ancak Selin’in şüpheleri vardır ve arkadaşlarının kendisinden gizli işler yaptıklarını düşünmekte ve buna üzülmemektedir. Elif, kafede Meltem’in kullandığı peçeteyi almıştır ancak Oktay Bey’den DNA örneği almayı başaramazlar. Bunun üzerine Elif, Selin’e her şeyi anlatır:

Elif fırsatı kaçırmak istemedi. Selin’i atlatmadıklarını, kalbinin daha fazla kırılmasını önlemek için ona haber vermediklerini anlattı.” (SG3, 2013: 63).

Elif’in anlattıkları Selin’i rahatlatır:

“Selin gerçekleri öğrendiğinde içten içe sevindi. Arkadaşlarını kaybetmek istemezdi. Hele onlara en çok gereksinim duyduğu böyle bir dönemde...” (SG3, 2013:64).

Süper Gazeteciler, her alanda bir dayanışma içindedir. “Dost kara günde belli olur.” sözünün doğruluğunu Evren, Elif’e gösterir. Elif zor durumdadır ve acilen hastaneye gitmesi gerekir. Evren arkadaşlarının yardımına koşarak onları babasının hastanesine ulaştırır ve oradan da evlerine bırakır:

“Evren, Elif ile kardeşini evlerine bıraktı.

- İyi olduğunuzdan emin misiniz?

- Elif de Arif de başını salladılar. Babam tahlil sonuçlarını bana iletecek. Sizi hemen ararım.

- Elif sessizce uzandı, Evren’in koluna dokundu. Teşekkür ederim Evren. Çok iyi bir arkadaşsın.” (SG3, 2013: 131).

Evren, Yener, Selin ve Elif’in ailesi de çocuklarının kurduğu bu örnek dostluktan çok memnundur. Aileler çocuklarının arkadaşlığını desteklemekte ve gerektiğinde birbirlerinin yanında olmalarını sık sık vurgularlar. Evren’in babası Doktor Mustafa Bey, Evren ve Yener ile ciddi bir konuda konuşmaktadır. Konu madde bağımlılığıdır ve Mustafa Bey öğütlerini şu sözlerle noktalar:

“Yalnız kendiniz için değil arkadaşlarınız için de dikkatli olmalısınız çocuklar. Gerçek arkadaş diğerinin yaşam kalitesini yükseltmek isteyendir, düşürmek ya da yok etmek isteyen değil... Bir kezden bir şey olmaz diyenler arkadaş değil, en sinsi düşmanınızdır.” (SG3, 2013: 167).

Süper Gazeteciler 4’ün kahramanlarından Yener’in anne ve babası ayrıdır. Yener birkaç gün önce babasının yeniden evleneceği haberini almış ve düğüne davet edilmiştir. Orada kendisini yalnız hissedeceği için tedirgindir. Arkadaşlarının da yanında olması işlerini kolaylaştıracaktır:

“Siz de gelseniz ne iyi olurdu... Bana destek olurdunuz.”

“Üzülme, her gün yazışırız, konuşuruz. Hep yanında gibi oluruz.” (SG4, 2013: 23).

Esrarengiz şeyler olduğunu fark eden Yener, otelde olanlardan sonra babasının, arkadaşı Evren’i düğüne davet etmesini sağlar. Birkaç gün sonra Evren ve Yener bir araya gelir. Bunu gören Azmi onların arkadaşlığına nasıl imrendiğini dile getirir:

“Erkan Eniştem sizin okuldan arkadaş olduğunuzu söyledi. Ne şanslısınız. Benim okulda pek arkadaşım yoktur.” (SG4, 2013: 112).

Maceradan maceraya koşan Süper Gazeteciler, Yener’in istemeyerek de olsa katıldığı düğün davetinde yine bir aradadırlar ve Azmi, onların dostluğuna çok imrenir. En başta Azmi’den pek hoşlanmayan Süper Gazeteciler, ilerleyen günlerde olanlardan sonra onunla da arkadaş olurlar:

“Kısa zamanda iyi bir arkadaş olduğunu kanıtladın. Seni hepimiz çok sevdik. Selin, Evren, Elif ve Furkan başlarını sallayarak onayladılar.” (SG4, 2016: 272).

5.1.2.3. Paylaşımcı Olma

İnsani değerler içinde uygulama alanı en yaygın olan, uygulandığında da insana mutluluk veren paylaşma değerı aslında yaşamımızın içinde her an kendini gösterir. Sabah bir günaydın ile başlayan iyi dilek paylaşımımız, gün boyunca maddi manevi çeşitli sebeplerle ilişkilerimizi renklendirir. Paylaşma yle doğal ve kendiliğinden ortaya çıkar ki kişi çoğunlukla, bir değerı uyguladığının bile farkında değildir. Çünkü insan tek başına hayattan pek zevk almaz ama bir dostu veya ailesi ile olduğunda her şey daha farklı olur. Ailemiz, akrabalarımız veya çok sevdiğimiz dostlarımızla paylaşmak daha kolaydır.

Fantastik Galaksi Serisi’nin üçüncü kitabı olan “ılgın Uzay Planı”adlı eserde yazar Nen’in çok beğendiğini söylediği kazaktan alan Ezi’nin Nen’e söylediği şu sözlere yer verir: *“Elle bak, yumuşacık... Zet, aynısından almak istediğini söyledi. Fiyatı çok uygundu, başka kaldı mı bilmem. Eğer bulamazsan, dilediğin zaman alıp benimkini kullanabilirsin.” (UP, 2015: 53)*

Kayıp Kitaplıktaki İskelet adlı eserde Ceylan’ın kedisi Efes, günlerdir mama kabındaki yiyecekleri yiyen hırsız sonunda bulur. Hırsız, Kapkap adında bir kaplumbağadır. Efes, Kapkap ile tanışınca onun da a olduğunu anlar. Mama kabına bir göz atar ve kaptaki yemeğin ikisine de yeteceğini düşünür. Patisiyle kabı devirip yiyeceklerin bir kısmını yere döker ve *“Gel, paylaşalım.”* der. (KKİ, 2012: 50)

5.1.2.4. Yardımlaşma ve Dayanışma

Yardım etme, insanların birbirlerine destek olma ihtiyaçlarının sonucudur. Her insanın mutlaka yardıma ihtiyacı olduğu zamanlar vardır. Bu zamanlarda yanında kimseyi bulamayanlar kendilerini yapayalnız hissederler. Yardım görmenin yanında yardım etmenin mutluluğunu da her insan yaşamıştır. Bir başkasına yardım etmenin verdiği mutluluğu çocukların da yaşaması ve yardıma ihtiyacı olan insanlara yardım etmeleri için yardımseverlik değeri onlara kazandırılmalıdır.

Aytül AKAL, Süper Gazeteciler 3’te ailesinin maddi durumunu göz önünde bulundurca üniversiteye gidemeyeceğini düşünüp üzülen Elif’e arkadaşı Selin’in babası Oktay Bey ve Evren’in babası Mustafa Bey’in verdiği söze yer verir:

“Elif eğer üniversiteye girmek istiyorsa çalışıp puanları almak ondan, parasını ödemek benden. .. Hangi üniversiteye girerse girsin, Elif’i ben okutacağım.”

“Doğru diyorsun arkadaşım. Ben de buradayım. Arif’i de ben okuturum. Değil mi ki çalışmak ve okumak istiyorlar. Süleyman Bey ve Sümbül Hanım bu konuda bize güvenebilirler.” (SG3, 2013: 227)

Süper Gazeteciler 4’te annesi Sümbül Hanım rahatsızlandığı için bir süre apartmanda onun işlerine Elif bakacaktır. Evren, Yener’e bu gelişmeyi şu sözlerle aktarır:

“Sümbül Hanım hastalandı ya Elif bir süre annesinin kapıcılık işlerini üstlenecek. Taşınacak ağır şeyler olduğunda ben de gider yardım ederim Elif’e diye düşünüyorum.” (SG4, 2013: 75)

5.1.3. Psikolojik İletiler

5.1.3.1. Empati

Empati; bir başkasının duygularını, içinde bulunduğu durum veya davranışlarındaki motivasyonu anlamak ve içselleştirmek anlamına gelir. Olayları daha iyi yorumlamayı ve adil olmayı sağlayacak bir değer olan empati, Akal’ın incelenen eserlerinde engelli kimseleri anlamak üzerine kurgulanmıştır:

“Süper Gazeteciler 3”te Evren ve Yener, mahallelerinde bulunan bahçeli, büyük bir eve Perili Köşk adını koymuşlardır. Son günlerde Perili Köşk’te bir hareketlilik vardır. Bahçeden gelen sesler üzerine çalılıkların arkasından gizlenip bahçeyi izlemeye başlarlar. Gördükleri umduklarından çok farklıdır. Bir adam, kucağında taşımakta güçlük çektiği bir çocukla evden çıkar ve çocuğu arabanın arka koltuğuna yerleştirir. Evren ve Yener gördüklerinden etkilenmişti:

“Yine sessizlik oldu, ikisinden birinin söylemesi gerekiyordu, sonunda Evren patladı.

‘Yazık ya... Çocuk felçliymiş. Bu yüzden kadın çok sinirliydi demek.’
Yener de üzgündü. ‘Haklısın. Çok kötü davrandık. Çocuk olsa olsa bizden bir iki yaş küçük. Koşup oynamak yerine babasının kucağında geziyor. Çok zor bir şey.’”(SG3, 2013: 149)

“Süper Gazeteciler 4” adlı eserde, hiç istemediği halde babasının düğününe gitmek zorunda kalan Yener’in başına ilginç olaylar gelmiş ve Yener, otele adım attığı andan itibaren işitme engelli gibi davranmak zorunda kalmıştır. Duyduğu halde duymamış gibi davranmakta çok zorlanan Yener, gerçekten duymamanın çok daha zor olduğunu düşünmektedir. Sınıflarında işitme engelli bir arkadaşları vardır: Okan. Yener artık onu çok daha iyi anlamaktadır:

“Yener, Okan’ı düşündü. Her zaman bu tür davranışlarla karşılaşılıyor muydu acaba? Döndüğünde onu daha sık arayarak arkadaşlıklarını geliştirmeye karar verdi.” (SG4, 2013: 83)

5.1.3.2. Güven

Güven, sağlıklı insan ilişkileri kurmak için ön şarttır. Güvenmediğimiz biriyle dostluk kuramayacağımız gibi bize güven duymadığını hissettiğimiz kişilerle de iletişim kurmak istemeyiz. Akal, “Yine mi Uzaylı” adlı eserinde Dünyalılar ile ilgili şu Hexon araştırmasına yer verir:

“Kızın arkadaşları tanıklık etse bile anne onlara inanmazdı. Hexonya’da yapılan incelemelerin sonuçlarına bakılacak olursa Dünyalı yetişkinler, çocuklarının birbirlerini korumak için anne babalara kolayca yalan söyleyeceklerini düşünüp onlara inanmama eğilimindeydi.” (YU, 2014: 66)

Aytül AKAL, “Çılgın Uzaylı Planı adlı eserinde Hexonya’nın ne kadar güvenilir bir gezegen olduğundan şu sözlerle bahseder:

“Bir Hexonyalı kimsenin evine kötü amaçlarla hele hele habersizce girmezdi. En azından bu, o güne kadar duyulmamış bir şeydi.” (ÇUP, 2015: 20)

Bir toplumda huzurun temininde en önemli unsur toplumu oluşturan bireylerin birbirine güvenmesidir. Akal, eserlerinde bu duruma dikkat çeker:

“Bir akşam önce yaşanan olaydan kimseye söz etmemiştii. Sonuçta çalınan bir şey yoktu. Babası duyarsa onu uyandırmadığı için kızabilirdi. Ayrıca olayın duyulması halinde Hexonyalıların her zaman açık duran kapılarına Dünya’daki evler gibi kilit takacaklarından korkuyordu.” (ÇUP, 2015: 26)

Süper Gazeteciler 1’de Aytül AKAL Yener ve bankada çalışan annesi Seher Hanım’ın bankadaki bir konu hakkındaki konuşmalarına yer verir. Olanlar Yener ve Evren’i yakından ilgilendirmektedir:

“Yener hemen telefon edip Evren’e bu yeni gelişmeyi anlatmak için sabırsızlanıyordu, ama eğer annesi aralarında konuştuklarını başkalarına ilettiğini anlarsa onu hiç affetmezdi. Hatta belki de bu yüzden bu ipucunu arkadaşlarına hiç söylememesi gerekiyordu. Annesinin güvenini sarsmak istemezdi.” (SG1, 2014: 105)

5.1.3.3. İyimserlik

Bireyin hayattaki başarısında üç önemli etken vardır: Yetenek, motivasyon ve iyimserlik. İyimserlik, bireyi mutluluğa götürecek bir düşünce yapısıdır. İyimser insan insanların ve hayatın kendisine mutluluk getireceğini umut eder. Akal’ın incelenen eserlerinde iyimserlik değerinin hayatın bireye getireceği iyilik ve güzellikler üzerine kurgulandığı söylenebilir. Bu fikirden hareketle iyimserlik değeri umut etme olarak ele alınmıştır.

Geleceğe umutla bakmak insanı hayata bağlar. Umut değerine sahip olan insanlar olayların sonuçlarını olumlu değerlendirir ve amaçlarına ulaşmak için taşıdıkları inançlarını korurlar. Çocuklara umut değerini öğretmek onların hayata karşı olumlu bakış açısı geliştirmelerini sağlayacaktır. Elbette ki hayatta mutluluklar olduğu gibi acılar da vardır. Bu sebeple çocukları hayata tam olarak hazırlamak için

onlara zorlukların da yaşanabileceği, önemli olanın hayata küsmeyip geleceğe umutla bakmak olduğu gösterilmelidir.

Umut etmenin zorluklarla mücadeledeki en büyük güç olduğunu bilen Akal, eserlerinde bu değere yer vermiştir.

Kayıp Kitaplıktaki İskelet adlı eserde Ceylan'ın kedisi Efes, mama kabına ne zaman baksa içindeki yemeğin yenmiş olduğunu görür. Yemeğini yiyen her kimse onu bulup ona bunun hesabını sormalıdır. Belki de bu kocaman bir canavardır ama ne olursa olsun Efes onunla yemeğini paylaşmamakta kararlıdır. Henüz bir planı olmasa da yenilgiyi kabullenmeyecek ve mücadele edecektir. (KKİ, 2012: 36)

Süper Gazeteciler 2'nin kahramanlarından 13 yaşındaki Elif son günlerde ciddi bir saç dökülmesi sorunu yaşamaktadır. Oysa komşuları Nihal Hanım'ın hediye ettiği çok kaliteli bir şampuan kullanmaktadır. Elif, sorununun çözülmesi umuduyla şampuanı üreten firmaya yazdığı bir mektupta durumu özetler. Kısa sürede mektubuna cevap gelir, Elif firmaya davet edilmiştir. (SG2, 2014: 134)

5.1.3.4. Merhamet

Merhamet TDK Türkçe Sözlük'te “*Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma.*” şeklinde tanımlanmıştır.

Biri Uzaylı mı Dedi? Adlı eserde Akal, ilginç bir Hexon geleneğini açıklar:

“Herkes, Hex'in adından, annesinin öldüğünü anlayabilirdi, çünkü yalnızca annesini doğumda kaybetmiş olan çocuklara isim olarak ülkenin ilk hecesi verilebilirdi. Böylece hangi yaşta olursa olsun, çevresindekiler onun başına gelenleri bilir, eksikliğini duyduğu anne sevgisini vermeye çalışırdı.” (BUD, 2013: 29)

Aytül AKAL, “Yine mi Uzaylı?” adlı eserinde Hex'in arkadaşlarının konuşmalarına yer verir. Hex çok üzgündür. Çünkü babası kendisine verilen görevi yerine getirmek için Hexonya'dan Dünya'ya gitmiş, fakat üç gün geçmesine rağmen henüz dönmemiştir. Arkadaşları Hex'in babasını kurtarmak için Dünya'ya gitmeleri gerektiğini düşünür. Oki ise arkadaşlarına katılmaz. Çünkü bu çok tehlikelidir. Bir arkadaşı Oki'ye şöyle der:

“Hex’in zaten annesi yok, bir de babasını kaybederse ne kadar üzüleceği aklına gelmiyor mu Oki?” (YU, 2014: 28)

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2” adlı eserde Ceylan ve Ali, Efes’te sahipsizce dolaşan tasmalı bir kedi hakkında konuşmaktadır:

“Sahipli bir kediymiş bu. Ya terk edilmiş ya kaybolmuş olmalı...”

“Ah canım, yazık ona... belki de sahibi onu arıyordur şimdi. Ne yapsak?”

“Şimdilik onu besleyip seveceği bir isim bulmaktan başka şey yapamayız. Bakarsın sahibi bir gün çıkagelir, kedisine kavuşur.” (KKİ2, 2018: 92)

“Süper Çocuklar-2” adlı eserde Tuna, Mete ve Asya bir araştırma için hastane sokağına gelir. Hafta sonu almasına rağmen hastane çok kalabalıktır ve bu kalabalığı gören Asya, gözleri dolu dolu olarak *“İyileşmeyi bekleyen ne çok insan var.”* der. (SÇ2, 2018: 51)

Süper Gazeteciler gazetelerinde hayvanlara da sıkça yer vererek bu konudaki duyarlılıklarını gösterirler:

“Köpek Besleyenlere Merhaba!” konulu yazı herkesin çok hoşuna gitmiş, bir o kadar da yararlı olmuştu. Mahalledeki herkes kimin köpek beslediğini ve hangi evde hangi köpeğin neler yediğini öğrenmişti. Böylece tüm mahalleli, yemek artıklarını ayrı ayrı torbalara koyup üzerlerine istedikleri köpeklerin adını yazarak evlerin önüne bırakmaya başlamıştı.” (SG1, 2014: 22).

Süper Gazeteciler 1’de Akal, Evren ve Yener’in ünlü sanatçı Altay ŞEN’e benzeyen Oğuzcan SELİMOĞLU hakkındaki şu düşüncelerine yer verir:

“Ünlü bir sanatçının benzeri olmak ve hep onun gölgesinde kalmak hiç de hoş bir duygu olmasa gerekti. Üstelik haberlere bakılırsa bu adamın sesi de Altay ŞEN kadar güzeldi ama o hayatta olduğu sürece onun kadar ünlü olabilmesi olanaksızdı. (SG1, 2014: 59)

Süper Gazeteciler 2’de Akal, geçimini kapıcılık yaparak sağlayan bir ailenin çocukları olan Elif ve Arif’e yer verir. Elif, birinci sınıfa yeni başlayan kardeşi Arif’e bakarken şunları düşünmektedir:

“Kendi çocukluğunu düşündü. Birinci sınıftayken... daha sonraki yıllar... Ne çok sorunu vardı! Kardeşinin de kendisi gibi sorunları olduğundan emindi... ‘Kapıcı çocuğu olmak kolay değil!’ diye acı acı düşündü Elif.” (SG2, 2014: 15)

Selin ile Elif Süper Gazeteciler serisinin ikinci kitabındagazete için yapacakları röportajın konusu hakkında konuşmaktadır. Elif, Belediye Başkanı ile röportaj yapmayı önerir. Çünkü Başkan, mahallelerindeki geniş bir araziye çocuk parkına çevirmeyi planlamaktadır, gazeteciler için de hem çevre hem de çocuklar hassas konulardır. Bu konuyu gündeme taşıyarak bu örnek davranışı herkese duyurmayı planlarlar:

“Babam belediyede çaycı olarak çalışıyor. Orada konuşurlarken duymuş. Hani ağaçlı yolun üzerinde büyük bir alan var ya işte orası belediye arazisiymiş. Çocuk parkı yapılacaktı. Bu işe de Belediye Başkanı önayak oluyormuş. Belediye Başkanı ile bu konuda röportaj yapmaya değer gibi geldi bana, sen ne dersin?

- Selin bu fikri çok beğenmiş, hayalinde gazetenin ilk sayfasının tasarımını başlatmıştı bile. Manşet: ‘Çocukları Seven Belediye Başkanı’ başlığın hemen altında Başkan’ın eliyle boş arsayı göstererek, oranın yakın zamanda nasıl park olacağını anlatırken çekilmiş bir resmi... Resim altında şöyle yazacaktı: Belediye Başkanı çocuklar için müthiş bir proje geliştirdi. Belediye arazisini çocuk parkına çevirmeye karar veren Başkan, çocukların kent içinde oynayacakları ve zaman geçirebilecekleri yeşil bir alanı hak ettiklerini söyledi.” (SG2, 2014: 28).

Aynı eserin kahramanlarından Elif, ciddi bir saç dökülmesi sorunu yaşamaktadır. Kullandığı şampuanı üreten firmaya, durumunu anlatan bir mektup yazar. Firma bu mektubu çok ciddiye alır. Toplum sağlığına duyarlı olan firma, örnek bir davranış sergiler. Firmanın genel müdürü Elif’e telefonla ulaşır ve şunları söyler:

“Şikâyetiniz bizi çok şaşırttı. Ürünlerimizi laboratuvar testlerinden geçirerek en ideal şartlarda üretiyoruz. Bir yan etki yapması hele saç dökülmesine neden olması imkânsız. Eğer böyle bir durum söz konusu ise hemen incelemek ve telafi etmek isteriz. Elinizdeki ürünle birlikte bizi ziyaret ederseniz, sorunu buradaki laboratuvar çalışmalarıyla çözebileceğimizden eminim.” (SG2, 2014: 105).

Şampuan konusunda yazdığı mektubun dikkate alınması ve genel müdürün duyarlı ve kibar davranması Elif’i heyecanlandırır. Elif’e uygun bir zamanda randevu verilir ve kendi hatalarından kaynaklanan masrafların fabrikadan karşılanacağı bildirilir. Fabrikanın halkın sağlığına karşı bu şekilde duyarlı olması ve kendi hatalarından kaynaklanan problemlerin sorumluluğunu almaları dikkate değer bir davranıştır.

Yener ve Evren meraklarına yenik düşer ve “Perili Ev” olarak adlandırdıkları terk edilmiş binaya yeni taşınanları araştırmak için gizlice eve girerler. O sırada Yener eve dönmek zorunda kalınca Evren yalnız kalsa da eve girer ve evde gördüğü kedi ve yavrularını öldürmeyi planlayan ev sahiplerini duyup kendisini tehlikeye atarak kedileri kurtarır. Üstelik kedileri evlerinin bahçesindeki köpek kulübesine yerleştirir ve aç olabileceklerini düşünerek onlara süt verir:

“Kedilerin aç olabileceğini düşünen Evren bir koşu bakkal Nazmi’ye gidip bir şişe süt aldı. Nazmi Amca sütün anne kedi için olduğunu duyunca plastik bir kap da verdi. Evren aynı hızla eve döndü. Kabı sütle doldurup anne kediye verdi.” (SG2, 2014: 169).

Akal, Süper Gazeteciler 3’te Evren ve Yener mahalleye yeni taşınan komşularını izlerken bir adamın kucağında 10-11 yaşlarında bir erkek çocuğunu güçlkle arabaya taşıdığını görür. İkisinden birinin söylemesi gereken şeyi söyleyen Evren olur:

“Yazık ya... Çocuk felçliymiş. Bu yüzden kadın çok sinirliydi demek.” (SG3, 2013: 149)

“Süper Gazeteciler 4 Belalı Davetiye” romanında Süper Gazeteciler yine iş başındadır. Yener uzun yıllardır görmediği babasının düğününe ait bir davetiye almıştır ve kafası karışık. Ancak bu durum bile onu etrafın duyarsız hale getirmez. Gazete için yeni bir konu bulmuştur:

“Haydi, fırla gidiyoruz. Süper Gazete için harika bir haber buldum.

- Ne haberi?

- Belediye sahipsiz köpekleri toplamış.

- Zehirlemiş deme sakın!

- Yok demeyeceğim. Yeni bir uygulama bu. Köpekleri yıkayıp doyurmuş ve çok ucuza satışa çıkarmışlar. Böylece hepsine bir ev bulunacak.

- İlginç bir haber gerçekten... Belediye başkanı Hakkı Güven muhteşem bir adam.” (SG4, 2013: 17).

Süper Gazeteciler 4’te katillerinden elinden kurtulmak için duymuyor numarası yapmak zorunda kalan Yener ile arkadaşı Evren arasında şu konuşma geçer.

“...Ee? Yani şimdi orada duyma engelli rolü mü yapıyorsun?

Emin ol, hiç eğlenceli değil. Duyup duymamış gibi yapmak zor, gerçekten duymamak kim bilir ne kadar zor...” (SG4, 2013: 71)

Yener, duyamama rolünü sürdürürken etrafındaki herkes onun duymadığını öğrenip önce ona acımış sonra da Yener sanki aralarında hiç yokmuş gibi davranmaya başlamıştır:

“Masaya geldiğinde bir süre Yener’i göstererek fısıldaşmışlardı. Sonra biri yüksek sesle ‘Aman yaa, nasılsa duymuyor, neden fısıldaşıyoruz ki!’ deyince hepsi birden kendi aralarında güle oynaya konuşmaya başlamıştı. Yener’den söz ederken dudak hareketlerini görmesin diye de, akıllarınca elleriyle ağızlarını örtüyorlardı...”

Yener, Okan’ı düşündü. Her zaman bu tür davranışlarla karşılaşılıyor muydu acaba? Döndüğünde onu daha sık arayarak arkadaşlıklarını geliştirmeye karar verdi.” (SG4, 2013: 83)

5.1.3.5. Sahip Olduklarının Kıymetini Bilme

Denizdeki balığın sürekli orada olduğu için suyun değerini anlayamaması gibi insanlar da bazen sahip olduklarının kıymetini, onları kaybetmeden anlayamaz. Ancak kaybettikten sonra yaşanan pişmanlık genellikle kaybedilenleri geri getirmez.

Aytül AKAL, Süper Gazeteciler 1’de Yener ve annesinin kahvaltısı sofrasındaki konuşmalarına yer verir:

“Ne şanslıyız! Herkesin penceresi çöplüğe ya da betona bakar, biz kuş sesleriyle dolu bir bahçeye bakıyoruz. Bunun değerini bilmeliyiz oğlum. Acaba mahallemizde oturan kaç kişi şu güzel bahçedeki kuşların sesini duymuştur? (SG1, 2014: 21)

Aynı kitapta Akal, Evren’in arkadaşı Yener’le ilgili şu düşüncelerine yer verir:

“Aslında Yener rahat, ailesinden fazla bir baskı yok. Yener’in annesi gazeteyi düzenli olarak satın alırdı. Gazeteye destek olmak için doğum gününde fotoğraf makinesi alan da oydu. ‘Şanslı çocuk’ diye söylendi içinden. Sonra Yener’in anne ve babasının ayrı olduğu, bazı isteklerinin bu yüzden daha kolay yerine geldiğini hatırladı. İmrensin mi yoksa arkadaşı adına üzülün mü bilemedi.” (SG1, 2014: 33)

Süper Gazeteciler 2’de yazar, eserin kahramanlarından Elif’in okul kitaplarına ve defterlerine verdiği değerden söz eder:

“Okul çantasının yol boyunca ağırlaşmasından nefret ediyordu. Aslında ders programını günlük takip edip yalnızca gerekli olanları yanına alsa çantası hafiflerdi ama ders kitaplarını ve defterlerini kardeşinin eline düşmekten korumanın tek yolu buydu.” (SG2, 2014: 9)

Aynı eserde Elif’in annesi Sümül Hanım kıt kanaat geçinmelerine rağmen hep haline şükreder ve arada sırada yakınan çocuklarına da bunu öğütler:

“Halimize çok şükür, işimiz var, oturacak evimiz var, sağlığımız da yerinde; geçinip gidiyoruz. Sen de kardeşin de okuyup meslek sahibi olun, iyi işlerde çalışın, başka bir dileğim yok.” (SG2, 2014: 22)

Akal, Süper Gazeteciler 3’te kardeşine likörlü çikolata alan Elif’in, kardeşi Arif fenalaşınca ailesinden korkup Evren’den yardım istemesinin üzerine Evren babasına sevgiyle bakar. Ne olursa olsun babasına söyleyebilir ve ondan yardım isteyebilirdi. Bunu bilmek onu rahatlatmıştı:

“Evren bir an sevgi ve minnetle baktı babasına. Hayatta ne yanlış yaparsa yapsın, babasına söyleyebileceğini düşündü. Babası kızardı elbet, ama Evren, babasının onu öldüreceği korkusunu yaşamazdı asla. Herkes onun kadar şanslı değildi. Kimi bu korku yüzünden, yardım isteyemez ve içinden çıkamaz, geri dönüşü olmayan durumlara düşebilirdi..” (SG3, 2013: 125)

5.1.3.6. Saygı

Saygı sözcüğü TDK Türkçe Sözlük’te karşılığını şöyle bulur: *“1. Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram. 2. Başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusu.”* Herkes etrafından saygı görmek ister ancak bunun ön şartı etrafına saygılı olmaktır. Toplumsal hayatta insanlar birbirini sevmek zorunda olmasa da birbirinin varlığına ve haklarına saygı duymak zorundadır. Akal’ın incelenen eserlerinde kahramanlar arkadaşına, büyüğe, küçüğe kısacası etrafımızdaki herkese saygılı olmaya dair örnek davranışlar sergiler:

“Süper Gazeteciler-1”adlı eserde Yener ve arkadaşları Süper Gazete için Altay Şen ile röportaj yapmaya karar vermiştir ancak işler umdukları gibi gitmez ve

Altay Şen kaçırılır. Bu kaçırılma olayını çözmek isteyen Süper Gazeteciler, yoğun bir iz sürme çabası içindedir. Bu sırada Yener tesadüfen, Altay ŞEN'in, annesinin müdürlük yaptığı bankanın müşterisi olduğunu öğrenir. Altay ŞEN, bankadaki tüm parasını çekmek istemiştir. Yener annesinden konuyla ilgili bilgi almak istese de annesi işine olan saygısı nedeniyle müşterisi ile ilgili bilgileri oğluya bile paylaşmaz: *“Bak canım, müşterilerimizle ilgili bilgi vermeyiz, biliyorsun. Bu meslek ahlâkına uymaz.”* (SG1, 2014: 104)

Romanın devamında gittikçe karmaşıklaşan olayları düşünmekle meşgul olan gazeteciler gittikçe gerilmektedir. Hatta bu gerginlik yüzünden Yener Selin'i kırınca Evren arkadaşını hemen uyarır:

“Haydutlar kapı çalmaz, aptal kız.” Evren hemen atıldı: „Tamam hepimiz çok sinirliyiz, ama birbirimizle böyle kırıcı konuşmayalım.”” (SG1, 2014: 117)

Yine aynı eserde Yener, aceleyle adres sorduğu yaşlı adamın, kendisine adres tarif etmek yerine dertlerini anlatmaya başlamasıyla araya girip girmemekte kararsız kalan Yener, yaşlı adamın sözünü kesmemeye karar verir:

“Yener kim bilir ne zamandır dertleşmek için birilerini arayan yaşlı adamı, sözünü kestiği için darıltmaktan çekinerek araya girdi.” (SG1, 2014: 176)

“Süper Gazeteciler-2” adlı eserde, yanlışlıkla sıranın kapağını elinden düşürüp büyük bir gürültü çıkaran Elif, öğretmenini ve arkadaşlarından özür diler:

“Elif çok utanmıştı. Hemen yerinden kalkıp hafif bir sesle, „Özür dilerim. İsteyerek olmadı efendim,” dedi.” (SG2, 2014: 44)

Aynı romanın ilerleyen bölümlerinde Elif ve kardeşi Arif tartışır ve ablasına kırıcı sözler söyleyen Arif'i annesi Sümbül Hanım, kesin bir dille uyarır:

“Doğru konuş Arif. Ablanın sözünü dinle. O senden büyük.” (SG2, 2014: 67)

Başkalarının özel hayatına müdahale etmemek de saygı değeri içinde ele alınmalıdır. Özel hayatın gizliliği, insanın sosyal hayat içerisinde sağlıklı bir birey olarak var olması için korunması gereken bir değerdir. Her birey, kendi hayatının

gizli bölümlerinin başkaları tarafından bilinmesini engellemek istemekte haklıdır. Bu yüzden anne ve baba bile olsa çocuklarının özel hayatına saygı duymalıdır. Aksi takdirde yetiştirdikleri çocuklar, kendi evinde dahi güven duyamayan bireyler olacaktır. Akal, da eserlerinde bu değere dikkat çekmiştir:

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3”te Miro’nun sahibi Saniye Hanım, Efes’te Miro’yu bulmuş ve hemen bir torbaya koymuştur. Daha sonra bu torbadan kurtulmayı başaran Miro Çelimsiz’e sitem eder:

“Aşk olsun, niye havlayıp korkutmadın da beni torbaya tıkmalarına izin verdin?”

Çelimsiz, başını öne eğerek, “Sahibinle gitmek ya da burada kalmak senin seçimin olmalıydı, buna ben karar veremezdim.” der. (KKİ3, 2018: 242)

Süper Gazeteciler 1’de Evren, arkadaşı Yener’e kendi anne ve babasının kendisi hakkındaki bir telefon konuşmasını aktarır. Yener ise hemen tepki gösterir:

“Nee! Yoksa telefon konuşmalarını mı dinliyorsun? Çok ayıp!” (SG1, 2014: 11)

Evren açıklama yapar. Aslında amacının onları dinlemek olmadığını, banyoya giderken konuştuklarını tesadüfen duyduğunu söyler. Ayrıca Evren’in annesi Evren’in ergenliğe girdiğini düşünüp gerçekten öyle olup olmadığını anlamak için sürekli Evren’in peşinde dolanmakta ve onu izlemektedir. Evren de bu durumdan oldukça şikâyetçidir. (SG1, 2014: 9-12)

Süper Gazeteciler 4’te Yener, telefonda kendisi hakkında konuştuğunu düşünerek annesinin konuşmasını dinlerken aklından şunlar geçmektedir:

“Yoksa Evren’in annesiyle mi konuşuyordu? Çok ayıptı bu yaptığı. Gerçi kendisi de gizlice onun konuşmasını dinliyordu ama bir annenin telefonda kendi çocuğunun dedikodusunu yapmasından kötü değildi.” (SG4, 2013: 15)

5.1.3.7. Sevgi

Sevgi, bütün insani ilişkilerde herkes tarafından benimsenmesi gereken, insanların birbirlerine güven duymalarını, ilişkilerini geliştirmelerini ve böylece hayattan zevk almalarını sağlayan bir değerdir. Çocukların sevgi değerini

benimsemeleri ancak etraflarındaki insanlardan sevgi görmeleriyle mümkündür. Bunun yanında, çocukların hayata sevgiyle bakabilmelerini sağlamak için okudukları kitaplarda da onlara sevgi değerinin önemi kavratılmalıdır.

Akal, “Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3” adlı eserinde sevgiye duyulan ihtiyacı şöyle dile getirmiştir:

“Yaşayan, nefes alan her varlığın bir değerinin sevgisine ihtiyacı vardır.”
(KKİ3, 2018: 256)

Bu çalışmada sevgi değeri iki bölümde incelenmiştir:

5.1.3.7.1. Kendini Sevme ve Özgüven

Sevgilerin en başında bireyin kendini sevmesi gelir. Kendini sevmeye değerinin öz güvenin ön şartı olduğu düşünülürse bu değer, öz güvenin kritik dönemi olan ergenlikten önce çocuklara mutlaka kazandırılmalıdır. Kendiyle barışık, kendine güvenen mutlu nesiller yetiştirmek ancak bu şekilde mümkün olur. Öz sevgide bir döngü söz konusudur: Birey etrafındakileri sever, etrafındakiler de onu. Böylece birey kendisini de sevmeye başlar.

“Biri Uzaylı mı Dedi?” adlı eserde Akal, Dünya’ya gelince manken kılığına giren Nen ile Başkan Postibidik arasındaki şu konuşmaya yer verir:

“Şunu içersem açlığım geçer.”

“Neymiş o?”

“Zayıflama hapi, tok tutuyormuş, bir şey yemeyince de böyle ince kalıyormuşsun, öğrendim.”

Başkan Nen’in eline sertçe vurarak hapi düşürür.

“Aptal olma! Ver o şişeyi bana. Böyle saçma nedenlerle ilaç içilir mi? Sağlığını bozacaksın.” (BUD, 2013: 97)

Başkan Postibidik yanlarından geçen ve hepsi birbirinin ikizi gibi görünen manken grubuna acıyarak bakar:

“Bu gezegenin güzellik anlayışı böyle tek tipe sıkıştırıyor zihinleri. Zavallı gençler...” (BUD, 2013: 98)

Kayıp Kitaplıktaki İskelet'te Ceylan, okuldaki arkadaşları Zeycan ve Ayda ile konuşmaktadır. Antik Kent'teki konsere katılmak için yer altındaki bir gizli geçidi kullanabileceklerini söyleyince arkadaşları korkuyla bu öneriyi reddeder. O zaman tek başına gideceğini söyleyen Ceylan'a Zeycan;

“Bunu kesinlikle yapma Ceylan! Bir kızın tek başına oralara gitmesi çok tehlikeli zaten!” Ceylan'ın tepesi atar:

“Ne yani? Kız değil de oğlan olsam gidebilirdim öyle mi? Ne ilgisi var? Sizin gibi ödleler yüzünden herkes kızları böyle sanıyor. Ben kızların neler başarabileceğini herkese kanıtlayacağım, büyüyünce de göstereceğim!” (KKİ, 2012: 87)

Yaptığı işi sevmek kişiye hem kendini hem hayatı sevdendir. Süper Gazeteciler 2'de kendisiyle röportaj yapılan belediye başkanı da işine olan sevgisini şöyle dile getirir:

“İşimi o kadar severek, öylesine heyecanla yapıyorum ki, konuşmaya başlayınca kendimi kaptırıyorum; oradan oraya atlayıp, soruyu unuttuğum bile oluyor.” (SG2, 2014: 58)

5.1.3.7.2. Hayvan Sevgisi

Çocukların hayatında hayvanların yeri büyüktür. Çocuklar, çevreleriyle etkileşime girmeye başladıkları andan itibaren etraflarındaki hayvanlara karşı sevgi duymaya başlarlar. Onlara hayvanları sevdirmede kitapların da rolü yadsınamaz. Çocuklar, özellikle okudukları öykü ve romanlardaki kahramanlardan etkilenmektedirler. Bu sebeple Akal, hikâyelerinde çocukların hayvanlarla olan dostluğuna da yer vermiştir.

“Biri Uzaylı mı Dedi?” adlı eserinde Akal, yağmurda evine doğru koşan kız çocuğunun çalılıkların arkasında gördüğü kedilerle konuşmasına yer verir:

“Aman ne şeker şeylersiniz siz böyle. Çok miniksiniz, sizi burada bırakamam, hastalanıp ölebilirsiniz. Hem karnınız da acıkmıştır. Annemi razı edebilirsem yağmur dinene kadar bizde kalırsınız.” (BUD, 2013: 43)

Kız eve gelip durumu anlatır. Annesi yufka yürekli:

“Çok tatlı şeyler... Tamam, yağmurda dışarıya atamayız minik yavruları...”
(BUD, 2013: 45)

Aynı eserde Postibidik, Nen ve Hex'in Dünya macerasının ikinci gününde yaşadıklarına yer verilir. Hexonyalılar Postibidik'in planı doğrultusunda köpeğe dönüşmüştür. Nen ve Hex yavrudur. Okul gezisinde olan Hakan ve Eren, kayak yapmak için çıktıkları dağda arkadaşlarını kaybetmiş, çaresizce ne yapacaklarını konuşmaktadırlar. O sırada iri köpek Postibidik ve yavru köpekler Nen ile Hex'i görürler. Aynı anda yukarıdan başlayan çığ onlara doğru gelmektedir, Eren kayarak kaçmaya çalışsa da Hakan yavruları ölüme terk edemez ve hemen onları kucağına alır. Böylece hem Hakan hem de üç köpek çığ altında kalır. Köpekler Hakan'a nefes alacak bir delik açarken Eren de yardım çağırmıştır, hepsi kurtulur. (BUD, 2013: 79)

“Yine mi Uzaylı?”adlı eserinde yazar, Hexonya gezegeninde yaşayan Ezi'nin büyüyünce ne olacağı sorusuna verdiği şu cevaba yer verir:

“Hayvan bakıcısı... Dünya'dan getirilen hayvanlar çok ilgimi çekiyor. Şu uzun boyunlu olan mesela... Hem tuhaf hem de çok zarif bir hayvan.” (YU, 2014: 15)

Kayıp Kitaplıktaki İskelet'te Aytül AKAL, özgürlüğüne düşkün bir kız olan Ceylan'ı konu edinir. Ceylan'ın çok sevdiği ve çok iyi baktığı bir kedisi vardır: Efes. Ailesiyle Efes Antik Kenti civarında yaşayan Ceylan, civardaki her hayvanı sevmekte ve onlarla ilgilenmektedir. Orada yaşayan kedilerden Tekir Kedi Hadrian doğum yapar. Hadrian ve yavruları da Selsus Kitaplığı kadar ilgi çekmeye başlar. Gelen turistlet kedi ailesini fotoğraflamadan oradan ayrılmamaya başlar. Durumdan rahatsız olan Hadrian yavrularını da alır ve ortadan kaybolur. Ceylan da anne kedi ve yavrularının arkasından uzun süre gözyaşı döker. (KKİ, 2012: 23)

Efes, günlerdir miyavlayıp Ceylan'a bir şeyler anlatmaya çalışmaktadır ancak bu konuda başarılı olamaz. Okuldan dönen Ceylan, okulda olanları Efes'e anlatırken Efes'in aklından şunlar geçer:

“Biz sabah akşam dertlerini dinleyelim, ama onlar bir kerecik olsun bizi anlamak için çaba göstermesinler... Adalet mi bu! Eminim atalarım onun için konuşmadılar insanlarla, miyavlayıp durdular yalnızca...” (KKİ, 2012: 36)

Kayıp Kitaplıktaki İskelet'te yer altındaki gizli geçidi kullanarak konsere gitme fikrini kız arkadaşlarına da erkek arkadaşlarına da kabul ettiremeyen Ceylan çok üzülür:

“O anda Efes’i özlediğini düşündü Ceylan. Efes ona asla böyle bir şey yapmazdı. İnsanlar yerine hayvanlarla arkadaşlık kurmak daha mı iyiydi ne...” (KKİ, 2012: 89)

Akal, “Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2” adlı eserde Efes harabelerinin bekçisi Hilmi Efendi’nin kızı Ceylan’ın hayvan sevgisine yer verir. Harabelerde kazı çalışması yapan arkeologlar Hilmi Efendi’ye kızı Ceylan’ın geçitteki çalışmaları izlemek isterse kendilerine katılabileceğini söyler. Hilmi Efendi ise geçitte bulunan kedi iskeletinin kızı Ceylan’ın kedisi Hadrian’a ait olabileceğini düşünmektedir. Eğer kuşkuları doğru çıkarsa kızının yaşayacağı üzüntüyü tahmin eden Hilmi Efendi, bu davetten Ceylan’a bahsetmemeye karar verir. (KKİ2, 2018: 49)

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3” adlı eserde kedisinin kaybolmasıyla kahrolan Saniye Hanım, arkadaşı Nurten Hanım ile tekrar Efes’e gelir ve günlerce Miro’yu arar. Sonunda Miro’yu bulup yakalamış ancak yeni kavuştuğu özgürlüğünden vazgeçmek istemeyen Miro yeniden kaçmıştır. Saniye Hanım ise kedisinin isteğini anlayınca durgunlaşsa daağzından şu sözler dökülür:

“Burada kalmak istediği çok belli. Önemli olan onun mutluluğu. Özgür bırakıyorum.” (KKİ3, 2018: 288)

Aytül AKAL, Süper Gazeteciler 1’de Evren ve Yener’in hazırladığı Süper Gazete’nin haberlerinden birinin etkilerinden şöyle bahseder:

“Köpek Besleyenlere Merhaba!” konulu yazı herkesin hoşuna gitmiş, bir o kadar da yararlı olmuştu. Mahallede artık herkes kimin köpek beslediğini ve hangi evde hangi köpeğin neler yediğini öğrenmişti. Böylece tüm mahalleli yemek artıklarını ayrı ayrı torbalara koyup üzerine istediği köpeğin adını yazarak evlerinin önüne bırakmaya başlamıştı.” (SG1, 2014: 22)

Süper Gazeteciler 2’de Evren, Perili Ev adını verdikleri köşkün bodrum kat penceresinden gizlice içeri girer. Gözleri karanlığa alışınca bir köşede gazete kâğıtları arasında etrafa şaşkın gözlerle bakan dört küçük kedi yavrusu görür. Şimdi

onlar için yapabileceği bir şey yoktur ancak bir daha oraya gelirse onlara süt getireceğine söz vererek üst kata çıkar. (SG2, 2014: 164) Üst kattakiler yavru kedileri bulup öldürmekten söz etmektedir, hemen bodrum kata iner ve anne kedinin güvenini kazanınca anne ile dört yavrusunu hemen o binadan çıkarır ve evlerinin bahçesinde dekor olarak duran köpek kulübesine yerleştirir. Bakkaldan süt alıp karınlarını doyurur. (SG2, 2014: 169)

“Süper Gazeteciler 4”te Evren, arkadaşı Yener’e Süper Gazete için harika bir haber bulduğunu söyler:

“Belediye sahipsiz köpekleri toplamış.”

“Zehirlenmiş deme sakın!”

“Yok demeyeceğim. Yeni bir uygulama bu. Köpekleri yıkayıp doyurmuş ve çok ucuza satışa çıkarmışlar. Böylece hepsine bir ev bulunacak.” (SG4, 2013: 17)

5.1.4. Ekonomik İletiler

5.1.4.1. Çalışkanlık

Çalışma, insanın kendini geliştirmesi için temel bir ihtiyaç ve görevdir. Yaşamı daha iyiye götürmenin yollarından biridir. Onun için de önemli bir eğitim değeridir. Geleceğin yetişkinleri olacak olan çocuklara bu değer en iyi şekilde kazandırılmalıdır. Çalışkan birey, mensubu olduğu toplum için de bir değerdir ve bu değer o bireyin öz güven duygusunu da geliştirecektir.

Çalışkan bireyler yetiştirmek refah seviyesini yükseltmek isteyen toplumlar için önemli bir ihtiyaçtır. Mustafa Kemal’in çalışkanlığın önemi ile ilgili şu sözü dikkat çekicidir: “Çalışmadan, yorulmadan, öğrenmeden rahat yaşamının yollarını aramayı itiyat haline getirmiş milletler, evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve daha sonra istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar.” Bir ülkenin kalkınabilmesi için o ülkedeki her insanın devletin çıkarlarını gözeterek çalışması gerekir. Amirinden memuruna, öğretmeninden öğrencisine, işçisinden işverenine herkesin çalıştığı bir ülkede refah seviyesinin artması kaçınılmazdır (Kumbasar: 2011).

Çalışmada verimlilik esastır. Verimliliği arttırmak için de önemli olan yapılan işi severek yapmaktır. Çocuklarda çalışma isteği uyandırmak ve onlara yaptığı işi sevdirmek için yapılması gereken, çocuklara doğru yöntemle yaklaşıp onlara bu konuda örnek olmaktır. Okuduğu kitaplardaki kahramanları örnek alan okuyucuları için Akal eserlerinde ya çalışkanlık değerini taşıyan, araştırmacı ve hemen yılmayan tipler oluşturmuş ya da bu özellikleri taşımayan kahramanların hazin sonuna yer vermiştir.

“Fantastik Galaksi Serisi-3 Çılgın Uzay Planı” adlı eserde Akal, Hexonya’dan Dünya’ya gelip sevdiği adam olan Allegro ile evlenmeyi planlayan coğrafya öğretmeni Bayan Tonto’yu konu eder. Bayan Tonto, bu plan üzerinde çok çalışmıştır:

“Bu seyahati planlarken Dünya hakkında bildiklerine ek olarak yeni araştırmalar yapmıştı. Burada yaşayanların hangi yüz tipine ve nasıl bir bedene hayran olduklarını biliyordu. Allegro artık burada yaşadığına ve Dünyalıların kalıplarına girdiğine göre beğenmesi kuşku götürmeyecek bir beden seçmek için epey çalışmıştı. Gezegenin en güzel kadınlarının en beğenilen özelliklerini tek tek listelemiş, kiminin gözü, kiminin bacağı, kiminin saç derken kendisine tapılası yepyeni bir kimlik yaratmıştı.” (ÇUP, 2015: 89).

Aytül AKAL, Kırmızı Arabanın Hayaleti adlı kitabındaki dört hikâyede de çok çalışmadan zengin olma hayali kuran gençleri konu edinmiştir:

“İyi para kazandıracak ciddi bir iş arıyorum. Satış işi tercihim.” (KAH, 2012: 7)

“Gazetelerde kısa yoldan zengin olan genç iş adamlarının röportaj dizilerini hiç kaçırmazdım, bakarsın bu fırsat yolumu açar, ben de onların arasına katılırım.” (KAH, 2012: 9)

“Bu kadar ukalalığa dayanması zordu ama işin ucunda para varsa susabilirdi, sustu.” (KAH, 2012: 17)

“Derya yüzünden kısa zamanda bol para kazanacağı bu inanılmaz fırsatı tepecek değildi. Araba ve ev onun olunca bir değil on tane Derya koşardı peşinden.” (KAH, 2012: 19)

“Elinde spor arabanın anahtarı vardı ve o anahtar, gözünde her türlü saçmalığı katlanılır kılabilirdi.” (KAH, 2012: 20)

“İşi kendisine yakıştıramasa da bu kadar kısa bir sürede ona araba vermeyi teklif edecek kadar çatlak başka işveren bulamazdı, sabredip ödülünü almaya kararlıydı.” (KAH, 2012: 27)

“Yeğenin biraktığı parayı yiyecek kadar ömrü kalmadığını Titrek Teyze de biliyor olmalıydı. Öldüğünde ortada kalacak olan mirası bağışlayacağı birini arıyordu belki. Eğer kadına iyi davranır, her isteğini yerine getirirse, belki bütün servetini ona bırakırdı.” (KAH, 2012: 73)

Süper Çocuklar serisinde yazar temelde, ilkokul üçüncü sınıfa giden Mete, Tuna ve Asya’yı anlatmaktadır. Bu üç çocuk da kitap okumayı ve araştırma yapmayı sever:

“...beni duymamış gibi, mavi ile yeşilleri tropik bölgelerde bulunuyor zaten diye devam etti kendi cümlesine. Ülkemizde pek olmaz.

- Nereden biliyorsun?

- Ben de senin gibi çok okuyorum. Öykü, roman şiir okuyup bolca araştırma yapıyorum.” (SÇ1, 2018: 15).

Süper Gazeteciler serisinde dört arkadaş Evren, Yener, Selin ve Elif, Süper Gazete’nin hazırlama, araştırma, basım ve dağıtım gibi tüm alanlarını kendileri halletmektedir. Farklı kültür ve gelir düzeyinden gelip aynı sınıfta okuyan bu dört arkadaşı bir araya getiren en önemli özellikleri çalışkan ve araştırmacı olmalarıdır. Üstelik, ailelerinin derslerini bahane ederek gazete hazırlamalarına karşı çıkmalarını önlemek için gazetenin yanında derslerine de ciddiyetle çalışmaktadırlar.

Evren ve Yener Süper Gazeteciler serisinin ilk romanında birbirini tamamlayan özelliklere sahiptir. Evren gazete okurken düşünmekte, ekranda kıpırdayıp duran görüntüleri belleğine geçirmekte; Yener ise gazetenin grafiğini oluşturmaktadır. İki kafadarın birbirini tamamlayan özelliklerinin olması, onları daha da çalışkan yapmaktadır. Sürekli bir şeyler üreten çalışkan ruhun özellikleri metinde şu şekilde yapılandırılmıştır:

“Harika, eline sağlık! Çok güzel olmuş. Ama bu yalnızca iki sayfası. Öteki sayfalarında bugün bitmesi gerek.

- Yener Evren’in sabırsız halinin keyfini çıkara çıkara, olabildiğince yavaş hareketlerle bilgisayarın klavyesine uzandı ve aşağı in komutuna bastı. Sayfa aşağı indi ve... İki renkli sayfa daha açıldı ekranda.

- Aaa, ne zaman bitirdin? Müthişsin sen!

- Evren’in şaşkınlığı Yener’i eğlendirdi. Sen anneannem gibi dırır konuşup dururken ben burada çalışıyordum...” (SG1, 2014: 25).

Aynı romanın ilerleyen bölümlerinde iki arkadaş birlikte çalışmanın ve zamanı verimli kullanmanın önemini şu sözlerle dile getirir:

“İki arkadaş gülümseyerek birbirlerine baktılar. İkisinin de neşesi yerine gelmişti. ‘Haydi, kalan yeri de tarih çalışarak geçirelim.’ dedi Yener, sınava yararlı olur.” (SG1, 2014: 41).

Evren ve Yener, Süper Gazete’nin her aşamasında canla başla çalışırlar ve ortaya koydukları eser onlar için çok kıymetlidir. Süper Gazete hazır olup gazeteyi ellerine aldıklarında tarifsiz bir mutluluk yaşarlar. İşte bu, üretmenin hazzıdır ve bu ürün onların özgüvenini artırır. Bu konuda öğretmenli de Evren ve Yener’i desteklemektedir, özellikle de Türkçe öğretmenleri:

“Yener ve Evren gazeteyi yayımlar yayımlamaz sınıfa getirir, okunmasına izin veren öğretmenlerin derslerinde yüksek sesle arkadaşlarına okurlardı. Özellikle Türkçe öğretmeni Yasemin Hanım bu konuya çok önem verirdi. Bu gazetenin yalnızca onu hazırlayan çocukların değil, haberleri dinleyen öteki öğrencilerin de Türkçelerini geliştireceğine ve onları da yazı yazmaya heveslendireceğine inanırdı.” (SG1, 2014: 64).

Akal, Süper Gazeteciler-3’te çalışkanlık ve işini severek yapmaktan bahseder. Selin’in babası Oktay Bey kendi şirketini kurmuştur ve oldukça iyi para kazanmaktadır. Selin’in annesi Mercan Hanım da öğretmendir. Ancak Mercan Hanım, paraya ihtiyaçları olduğu için değil işini sevdiği için çalışmaktadır:

“...Gerçi Mercan Hanım da çalışıyordu ama bildiği kadarıyla onun çalışmasının nedeni para değil mesleğini sevmesiydi.” (SG3, 2013: 41)

Akal, Süper Gazeteciler 3’te saç kurutma makinesi almak için bir mağazaya giren Elif’in orada tezgâhtarlık yapan Harun isimli genç ile aralarında geçen şu konuşmaya yer verir:

“Okula gidiyor musunuz?”

“Elbette! Dokuzuncu sınıftayım. İşe okuldan sonra geliyorum, akşam geç saate kadar çalışıyorum. Hafta sonları da buradayım.”

“Ya dersler?”

“Dersleri yetiştirmek çok zor oluyor. Ama başka çarem yok. Genetik mühendisi olmak istiyorum, oysa ailemin beni okutacak beş kuruş parası yok. Üniversite olanaklarımı kendim yaratmak zorundayım.” (SG3, 2013: 97)

Süper Gazeteciler serisinin üçüncü kitabında çalışanlıklarıyla da ön plana çıkarlar. Bu defa Selin’in yaşadıklarını aydınlatıp arkadaşlarını biraz rahatlatmak için çalışan Evren ve Yener, ellerindeki Almanca metni Türkçeye çevirmek için bir araştırma yaparlar. Çalışkan gazeteciler dayanışma içerisinde çalışarak sorunların üstesinden gelirler:

“Tamam, ikimizde çeviri sitelerini araştıralım. Kim önce bulursa telefon etsin. Telefonu kapatıp ikisi de internete sarıldılar.” (SG3, 2013: 134).

Süper Gazeteciler 3’te yazar, zor durumda olan arkadaşlarını kurtarmak için yaptıklarından ötürü kendisine teşekkür eden Oktay Bey’e utanç içinde de olsa gerçekleri açıklayan Elif’in şu sözlerine yer verir:

“Teşekkürü hak etmedim Oktay Amca. Doğruyu söylemek gerekirse, arkadaşlarımın güç durumda kalması, aslında benim yüzümden oldu. Kolay para kazanma hevesine kapılmasaydım, bunlar başımıza gelmeyecekti. Ben... Çok özür dilerim. Karşıma böyle bir çete çıkacağını hiç düşünmemiştim.” (SG3, 2013: 226)

Süper Gazeteciler serisinde yazar, iki binli yıllarda kullanımı yaygınlaşan bilgisayar, internet gibi kavramlar üzerinde yoğunlaşmıştır. Yazar teknolojik ürünlerin nasıl kullanılması gerektiğini romanın birçok yerinde kahramanlar üzerinden aktarır. Serinin dördüncü kitabında Yener bilgisayarı hangi şekilde kullanması gerektiğini düşünür. Bir taraftan kendi çağındaki çocukların müptelası olduğu oyunları oynamak ister. Bir taraftan da bilgisayarın işlevselliğine uygun olarak araştırma yapmak ister. Yedinci sınıfa giden Yener, kendi akranlarına rol model olmakta ve bilgisayarı araştırma yapmak için kullanarak çalışkanlığını ortaya koymaktadır. İki binli yıllardan itibaren hızla gelişen bilişim çağı, birçok olumsuzluğu da beraberinde getirmiştir. Gelişme çağında olan çocuklar, bilgisayar karşısında oyun oynayarak zamanlarını geçirmektedir. Yener ise bilgisayar karşısında oyun oynadığında zamanının boşa geçeceğini düşünmektedir. Bu durumdan kurtulmak için biraz oyalanır ve bilgisayar karşısında çalışmaya başlar. Bu durum metinde şöyle aktarılmıştır:

“Yener bilgisayarın başına geçti. Oyunu açıp oynamaya başlasa mıydı? Kararsız kaldı. Oyuna dalarsa dikkatini Okan’a vermeyebilirdi. Biraz beklese iyi olacaktı. Oyalanmak için başka şeyler bulmalıydı. İnternete girdi. ‘Spell of Magic Knights’ yazdı ve oyunla ilgili bilgiler araştırdı. Nasıl oynanır, puanlar nasıl kazanılıyor, dünyada kaç sattı, gençler arasında neden son zamanların en popüler oyunu... satışlarıyla ilgili istatistiklere bakarken, oyunun bandrol kontrolünün yapılması gerektiğiyle ilgili bir uyarı gördü. Bandrolsüz olanların yasa dışı yollarla kopyalanmış olabileceği, yakalandığı takdirde kullananların da büyük ceza göreceği bilgisi veriliyordu.” (SG4, 2013: 73).

Süper Gazeteciler 4’te, Selin, Yener ve Evren’in alışveriş yaptığı bilgisayarçı, çocuklarla sohbet ederken mesleğinden konu açılır:

“Bilgisayar programcısıyım. Ama öyle şimdikiler gibi uyduruk yazılımcılardan değilim. İşimi severdim ve hakkıyla yapardım.” (SG4, 2013: 175)

İnsanların bilgileri, makamları, mevkileri çalışkanlıklarının ürünüdür. Serinin son kitabı olan “Süper Gazeteciler- 4 Belalı Davetiye” romanında otelde çalışan ve bilgisayarının baldızı olan kız, çalışkanlığı sayesinde ayın en iyi elemanı seçilir. Bu durum romanda şu şekilde geçmektedir:

“Evet, öyle dedi bilgisayarçı övünerek. Çok çalışkandır. Son üç ay üst üste ‘ayın en iyi elemanı’ seçildi. Hiç dinlenmeden gece gündüz çalışıyor.” (SG4, 2013: 206).

Okuma alışkanlığı, çalışkan insanların ortak özelliklerinden biridir. İnsanlar bilgi edinmek, güzel vakit geçirmek, farklı hayatları görmek için okurlar veya dinlerler. Okuma amaçları düşünüldüğünde okumanın yeri, zamanı ve yaşı olmadığı hemen anlaşılacaktır. Akal da incelenen eserlerinde bu önemli özelliğe sıkça yer vermiştir:

Aytül Akal, “Yine mi Uzaylı?” adlı eserinde Elif adında Dünyalı bir kızın kılığına girip yakalanınca da Elif’in ikizi olduğunu söylemek zorunda kalan Bay Ozezi, kardeşi Elif’in sorduğu şu sorusu karşısında hayrete düşer, soru şöyledir:

“Bir günde on altı sayfa kitap okuyan Ayşegül, 9günde kaç sayfa okur?”
 “Hayret bir şey, diye geçirdi içinden. On altı sayfacık ha? Ne bu, şaka mı? Hem de koskoca bir günde... Hexonya’da on altı sayfayı okumak bir dakika bile sürmez.”
 (YU, 2014: 90)

Kayıp Kitaplıktaki İskelet adlı eserde okulun son günü düzenlenen törene Belediye Başkanı ve Halk Kütüphanesi temsilcileri de katılır. Belediye Başkanı konuşmasında öğrencilerine tarih bilinci verdiği için Ceylan'ın sınıf öğretmenine teşekkür eder. Ardından şu açıklamayı yapar:

“Bu senenin başından beri arkadaşınız Ceylan, mahallesindeki kadınların okuma yazma öğrenmesi için didindi durdu, onlara kitaplar götürdü. Bu yılki ‘Okuyan ve Okutan Çocuk’ ödülümüzü okulunuz öğrencisi Ceylan’a veriyoruz.” (KKİ, 2012: 196)

“Süper Çocuklar-1” adlı eserde bahçede uç uç böceği arayan Mete'nin yanına gelen Asya, Mete'ye uç uç böcekleriyle ilgili bir sürü bilgi verir. Mete, tüm bunları nerden bildiğini sorunca Asya *“Ben de senin gibi çok okuyorum. Öykü, roman, şiir okuyup bolca araştırma yapıyorum.”* cevabını verir. (SÇ1, 2018: 15) Sohbet ilerledikçe Asya, insanlar konuştuğu zaman sözcüklerinin bazı renkler saçtığını ve kendisinin de bu renkleri görebildiğini söyler. Mete, Asya'ya tam olarak anlayamadığı bu yeteneği sorunca *“Benimki yetenek değil. Bir çeşit farklılık... Bir duyunun uyarımı, otomatik olarak başka bir duyu algısını tetikliyor, dedi doktor. Bu yüzden her harfi farklı bir renk olarak görüyorum. Çok okuyanların dili zenginleştiği için kullandıkları sözcükler de çok parlak renklerde oluyor, okumayanların ise cansız ve donuk...”* cevabını alır. (SÇ1, 2018: 24)

Süper Gazeteciler 1 adlı eserin duyarlı kahramanları Evren ve Yener'in örnek davranışını yazar şöyle anlatır:

“Onlar harçlıklarının bir kısmını gazetenin masrafına katıyor, gazetelerini yine de maliyetinin yarı fiyatına satıyorlardı. Önemli olan mahallede herkesin gazete okumasıydı.” (SG1, 2014: 24)

Aynı kitapta yazar, Süper Gazete'nin okuldaki etkilerinden şöyle bahseder:

“Yener ve Evren gazeteyi yayımlar yayımlamaz sınıfa getirir, okunmasına izin veren öğretmenlerin derslerinde yüksek sesle arkadaşlarına okurlardı. Özellikle Türkçe Öğretmeni Yasemin Hanım bu konuya çok önem verirdi. Bu gazetenin yalnızca onu hazırlayan çocukların değil haberleri dinleyen öteki öğrencilerin de Türkçelerini geliştireceğine ve onları da yazı yazmaya heveslendireceğine inanırdı. (SG1, 2014: 64)

Süper Gazeteciler 3'te Selin'in babasının şoförü Sedat Amca arabada Selin'in kardeşi Murat ve Elif'in kardeşi Arif'e kitap okumaktadır. İki yaramaz da Sedat Amca'yı can kulağıyla dinler. Sedat Amca ile Selin'in arasında şu konuşma geçer:

“Nedir bu sihirli kitap Sedat Amca, söyle, iki canavara evde de uygulayalım bu reçeteyi.”

“Zaten devamını okumak için ikinizin de kardeşine bu kitaptan alması gerekecek. Çok heyecanlı bir dedektiflik romanı, ben daha bitirmediğim için kitabımı kimseye veremem.”

“Aaa, Sedat Amca, yoksa sen çocuk kitabı mı okuyorsun?”

“Ne var bunda? Bazen hoşlanmadıklarım oluyor tabii, ama kimi kitaplar o kadar güzel ki elimden bırakamıyorum.” (SG3, 2013: 162)

Süper Gazeteciler 4'te Yener, bilgisayarına kamera almak için bir bilgisayarçıya girer. Bilgisayarçı kameranın yanında Yener'e bir oyun CD'si hediye eder. Sohbet esnasında Yener, yakınlarındaki otelde kaldığını söyleyince adam Yener'e şu sözlerle karşılık verir:

“Oradan epey müşterimiz vardır bizim. Tatil için gelen çocuklu turistlere çok veririz bu oyun CD'lerinden. Ama nedense yabancı turistler almazlar pek. Çocukların ellerinde birer kitap... Sahilde bile okuyorlar, hayret bir şey; oyunla bir olur mu hiç? Neyse ki yerli turistler kitap taşımaz, çocukları oyalamak için de oyun alırlar.” (SG4, 2013: 64)

Süper Gazeteciler 4'ün kahramanlarından Yener'in kafası karışıktır. Otelde olup bitenleri anlamaya çalışır ancak işin içinden çıkamaz. Sonunda çözümü bulmuştur:

“Her şeyi olurluna bırakıp yatağa uzansa ve biraz kitap okusa... Okumak, zekâsını yeniden bilerdi.” (SG4, 2013: 100)

5.1.5. Diğer İletiler

5.1.5.1. Bağımsız ve Özgür Düşünebilme

Bağımsız ve özgür düşünebilmenin önündeki en büyük engel, ön yargılardır. Yazar da incelenen eserlerinde bu değeri ağırlıkla ön yargılı olmama özelliği ile yansıtmıştır.

Ön yargı, bireylerin başka birey veya gruplara yönelik olarak sergilemiş olduğu genelde adil olmayan, hoşgörü içermeyen çoğunlukla da olumsuz tutumlardır. Ön yargı, kalıp yargı ya da başka bir deyişle peşin hüküm, bireylerin bir kişi, bir grup veya bir olaya yönelik olarak yeterli ve nesnel bir bilgiye sahip olmadan önce ilgili konu hakkında bir karara varması biçiminde de açıklanabilir. İletişim engellerinin başında gelen ön yargının yok edilmesi de zordur. Bu yüzden çocuklara, hoşgörüyü aykırı bu olumsuz tutum yerine olay ve kişilere nesnel bakış açısıyla yaklaşma alışkanlığı kazandırılmalıdır.

Kayıp Kitaplıktaki İskelet'te Efes'in başı derttedir ve arkadaşları Çelimsiz ve Kapkap ona yardım etmek istemektedir. Çelimsiz önce Hilmi Efendi'ye gider ancak Hilmi Efendi yeni gelen turist kfilesıyla ilgilenmektedir. Çaresiz kulübeye gidip Ceylan'ı beklemeye başlar Çelimsiz. Ceylan gelir gelmez Çelimsiz'i azarlar:

"Aaa, Çelimsiz, bu ne hal? Ne ayıp! Efes'in mama kabını mı çalışıyordun sen? Üstelik kırmışsın!" Çelimsiz'in gözünden yaşlar boşanıverdi, böylesi bir suçlamayı aklının ucuna getirmemişti. Ceylan böyle bir şeyi nasıl düşünebilirdi? O Efes'e yardım etmeye çalışırken adı hırsıza çıkmıştı." (KKİ, 2012: 131)

Süper Gazeteciler 2'de Elif, kendisinden bir şeyler saklamaya çalışan kardeşi Arif'e kızıp bağırır. Kardeşinin izin almadan birinin oyuncağını alıp eve getirdiğini düşünmüş ve çok sinirlenmiştir. Arif ile konuşunca gerçek ortaya çıkar. Arif, elindeki taş bebeği boş bir arazide toprağın içinde bulmuştur. Elif kardeşinin boşuna suçlamıştır. (SG2, 2014: 109)

Süper Gazeteciler 4'te Yener katillerin elinden kurtulmak için sağır olduğunu söylemiş ve bu oyuna devam etmek zorunda kalmıştır. Babası, oğlunun işitme kaybını öğrendiğinde çok şaşırır da onu üzmemek için bunu belli etmemeye çalışmıştır. Babası iletişim kurmak için mesaj atarsa okuyup okuyamayacağını sorunca Yener çok sinirlenir:

"Okuyorum baba. Kör değilim, yalnızca duymuyorum." İçinden geçenler ise şöyledir:

"İnsanlar hangi ön yargıyla bir açıdan engelli olanın başka açılardan da engelli olacağı kanısına kapılıyorlardı? Oysa asıl kendileriydi engelli olan; düşünme engelli." (SG4, 2013: 57)

Aynı eserde Evren, otelin danışmasında çalışan kıza otelde bilgisayar konusunda kendilerine yardım edebilecek biri olup olmadığını sorar. Kız, daha önce Yener'in gittiği bilgisayarıcıyı söyler. Yener'le daha önce karşılaşmışlardır. Heceleyerek sorar:

“Ad-re-si ha-tır-lı-yor mu-sun? Danışmadaki kız bu kez diğerlerine döndü:

“Eğer yolu tarif edemezse, yazıp vereyim.”

Oradan ayrılırlarken Selin, ‘Kıza gıcık oldum.’ Dedi. ‘Duyma engelliler adres tarif edemez mi sanıyor ne?’ (SG4, 2013: 129)

5.1.5.2. Cesaret

Cesaret sözcüğü TDK Türkçe Sözlüğünde “1. Güç veya tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulduğu güven. 2. Yüreklilik, yiğitlik, yürek ve göz pekliği şeklinde tanımlanmıştır(TDK, 2015). Bu tanımlarda da görüldüğü gibi, cesur kişiler, doğru olduğunu bildiği yoldan şaşmaz. Cesaret, korku ve endişe karşısında hem zihinsel olarak hem de ahlâk olarak ayakta kalabilme gücüdür. Düşünüp taşınmadan olaylara atılmak değildir.

Demirel (2006), cesareti “atılganlık, korkusuzluk, kendinde güç görme” olarak tanımlar. Fakat buradaki korkusuzluk olayların üzerine körü körüne gitme değildir. Cesaret sahibi kişiler, zorluklar karşısında yılmaz ve aksine zorluklarla mücadele eder. Aytül AKAL, eserlerinde cesaret değerini taşıyan kahramanlara yer vermiştir. Yazarın kahramanları, olayların üzerine korkusuzca gider ve engeller karşısında yılmazlar.

Akal’ın romanlarında tespit edilen cesaret değeri “Süper Çocuklar” ve “Süper Gazeteciler” serilerinde yoğunlaşmıştır:

“Süper Çocuklar-1 Renk Delisi” adlı eserde Tuna’nın kaybolan okul çantasını bulmaya çalışan Mete, Tuna ve Asya; çantadaki sucuklu tost kokusunu takip ederek ıssız bir mahalledeki kulübeye ulaşırlar. İçerden gelen konuşma seslerini dinleyince bir banka soygunu planlandığını anlarlar ve polislerin oraya gelmesi için türlü yollara başvurur ve bunu başarırlar. Korkup olay yerini terk ederek hiçbir şey

olmamış gibi davranmak yerine ellerinden geleni cesurca yapan Süper Çocuklar, soyguncuların yakalanmasını sağlamışlardır.

“Süper Çocuklar-2 Ses Delisi” adlı eserde Mete ve Tuna sahafta buldukları bir kitapta *“İmidaaat! Kurtarın!! Canavar Peşimde Karanlık.. Bodrum Suda Boğacak Geliyooooo...” şeklinde bir not görürler (SÇ2, 2018: 34)*. Notun etrafında da kan lekesi gibi görünen kırmızı lekeler vardır. Bu yardım çığlığına kayıtsız kalamayan Mete, Tuna ve Asya hemen olayın peşine düşer. Birçok tehlike atlatsalar da hayatı tehlikede olan kişiyi kurtarmak için birbirlerini cesaretlendirirler ve sonunda olay çözülür. Kitap, sınıf arkadaşları Merve’ye aittir ve kitaptaki notu yazan Merve’nin kardeşi, notu yazdıktan sonra kitabı sokağa atar. Sokakta kitabı gören sahaf kitabı alıp dükkânına getirmiştir. Süper Çocuklar, hayatı tehlikede olan birinin olmadığını öğrenince çok mutlu olurlar.

“Süper Çocuklar-3 Koku Delisi” adlı eserde Mete, Tuna ve Asya’dan oluşan üçlüye Mete’nin ebeveynlerinin üniversiteden arkadaşı Alev’in kızı Lila da katılır. Mete’nin annesi Nazan Hanım’ın da içinde bulunduğu bir grup gönüllü ciddi çalışmalar sonucunda, AVM yapılması planlanan geniş araziye AVM yapılması yerine bu arazinin çocuklar için park ve oyun alanına dönüştürülmesi kararı çıkmasını sağlamışlardır. Bu alanı bir sanat sokağına çevirmek için çocukların yardımına ihtiyaç vardır. Çocuklar ve gönüllüler sokakta çalışırken Mete’nin keskin burnuyla aldığı koku sayesinde doğalgaz borusundaki çatlak tespit edilir. Oraya sanat sokağı yapımını engelleyip AVM yapımı için izin çıkmasını amaçlayan bir inşaat şirketinin sahibi, gönüllülere gözdağı vermek için bir plan yapmış, patlamaya kaza süsü vermek için de adamlarını kaldırımın epeyce altındaki boruda bir çatlak oluşturup gece yarısı patlamayı gerçekleştirmeleri talimatlarıyla mahalleye göndermiştir. Olanlar akşam haberlerinde gören Süper Çocuklar, yasa dışı bir iş engellemiş olmanın haklı gururuyla huzurlu uykularına dalmışlardır.

“Süper Çocuklar- 4 Süs Delisi” adlı eserde Mete, Malora markasının moda haftasında tanıtmak amacıyla henüz üzerinde çalışılan koleksiyonundan bir parça bulur. Bu bir broştur ve Mete, bu broşu doğum gününde Asya’ya hediye eder. Broşu gören Gamze, Malora’da çalışan halası Seher Hanım’dan duyduklarından yola

çıkarak bu broşun çalındığını anlar. Ancak hırsız Mete değildir ve asıl hırsızlar bulunmalıdır. Süper Çocuklar Mete, Tuna ve Asya'ya Gamze de eklenir ve olayın üzerine giderler. Rakip markalardan biri, Malora'nın tasarımcılarından olan Seher Hanım'ı kaçırmıştır. Seher Hanım, geride iz bırakmak için broşu arabadan fırlatmıştır. Mete'nin bulduğu broş da Seher Hanım'ın tasarımı olan bu hercai menekşe rengindeki harika broştur. Cesurca konunun üzerine giden Süper Çocuklar hem Seher Hanım'ın kurtarılmasını hem de emek hırsızlarının yakalanmasını sağlamışlardır.

Süper Gazeteciler-1'de Evren, Yener ve Selin röportaj için gittikleri Oğuzcan Selimoğlu'nun evinde silahlı kişilerin saldırısına uğrar ve başlarına gelen olayda cesaretlerini kaybetmezler. Hatta Yener, Selin'i kurtarmak için kendisini bile şaşırtan bir cesaret örneği gösterir:

“Selin'in zorla sürüklenerek götürülmek istendiğini gören Yener gizlendiği koltuğun arkasından fırladı.

- Bırak kızı! Yoksa fena olur! (SG1, 2014: 79).

- ...zaten durum umutsuzdu. Yener'in elindeki tek silaha başvurmadan başka çaresi yoktu.

- Arka arkaya flaş patlatarak adamların resimlerini çekmeye başladı. Belki fotoğraflar bir kanıt olurdu.” (SG1, 2014: 80).

Serinin ikinci kitabında Süper Gazeteciler Belediye Başkanı'nın kaçırılan çocuğunu kurtarmak için cesaret örneği gösterirler. Derhal konuya dâhil olurlar. Oysa karşılıklarına ne çıkacağını, başlarına ne geleceğini bilmeden bu işe giren Süper Gazeteciler, en büyük özelliklerinden birinin de cesaret olduğunu gösterirler. Belediye Başkanı'nın üzüntüsüne kayıtsız kalamayan Yener, dayanamaz ve nasıl tutacağını bilmediği bir söz verir:

“Merak etmeyin efendim, çocuğunuza bir şey olmayacak onu çok kısa zamanda sağ olarak karşınızda göreceksiniz.” (SG2, 2014: 150).

Serinin üçüncü kitabında Süper Gazeteciler; gençleri, oyunculuk vaatleriyle kandırıp yurt dışına kaçırarak organ mafyasına satan bir çetenin çökertilmesini sağlarlar.

Serini dördüncü kitabında Yener, istemeyerek de olsa babasının düğün törenine katılmak zorunda kalır. Düğün için bir otel ayarlanmış ve konukların bir haftalık konaklama ücreti de yazar olan gelin Bahar Hanım'ın kitaplarını İspanyolcaya çeviren yayınevi tarafından karşılanmıştır. Otele tek başına giden Yener, bir haftanın sonunda gerçekleşen düğünde Evren, Selin ve Elif ile birlikte. Süper Gazeteciler, Yener'in başından geçen esrarengiz olayların izini korkusuzca sürerek büyük bir hırsızlık ve uyuşturucu çetesinin çökertilmesini sağlamışlardır.

5.1.5.3. Estetik Duyguların Geliştirilmesi

Güzel sanatlar, duyguların estetik kaygısı içinde aktarılmasıdır. Başka bir ifadeyle, belli kalıplar içine konulamayan ve estetik olan insan duygularının dışı vurumudur. Sanat, insanlık tarihinin her döneminde var olmuştur. İnsanlığın geçirdiği evrimler yaşama biçimlerini, yaşama bakışlarını, sanat biçimlerini ve sanata bakışlarını değiştirmiş, her dönemde ve her toplumda, sanat farklı görünümde ortaya çıkmıştır. Ama şekil değişse de insanlar daima güzel sanatlara ihtiyaç duymuştur. Güzel sanatlara ilgi duyma, küçük yaşlarda kazandırılması gereken bir değerdir. Çünkü her sanatçı, mensubu olduğu ülke için bir değerdir

Akal'ın “Yine mi Uzaylı?” adlı eserinin kahramanlarından Elif 11 yaşındadır. Elif'e annesi sürekli derslerine ağırlık vermesi konusunda öğütler vermektedir. Elif'in ise bu konuda aklından geçenler şöyledir:

“Acaba ben ne istiyorum, soran yok! Sanki benim hayatımı onlar yaşıyorlar... Bütün hafta okul eziyeti yetmezmiş gibi bir de hafta sonu kalk dershaneye git, olacak iş mi! Kaç haftadır resim yapamıyorum, boyalarım kurumuştur. Piyano desen salonda süs diye duruyor. Sevdiğim şeylere ayıracak zaman yok. Ama onların umurunda mı? Varsa yoksa sınavlar... (YU, 2014: 56)

5.1.5.4. Fedakârlık

Fedakârlık, TDK Türkçe Sözlük'te şu şekilde açıklanır: “Bir amaç uğruna veya gerçekleştirilmesi istenen herhangi bir şey için kendi çıkarlarından vazgeçme, özveri.”Fedakârlık çoğu zaman, kişinin sevdikleri için vazgeçtikleri olarak karşımıza çıkar. Çünkü sevgiyi göstermenin en önemli yollarından biri, sevilen için yapılan fedakârlıklardır. Akal da incelenen eserlerinde bu değere yer vermiştir:

Süper Gazeteciler 3'te yazar, Selin'in babası Oktay Bey'e aldığı doğum günü hediyesinden ve bu hediye nasıl aldığından şöyle söz eder:

“Çok özel bir çerçeveydi ve neredeyse son bir yıldır cep telefonu almak için biriktirdiği tüm parayı bu armağana yatırmıştı.” (SG3, 2013: 10)

Romanın ilerleyen bölümlerinde Meltem, Elif'i de mankenlik ajansındaki seçmelere çağırır. Seçmelere büyük bir heyecanla katılan Elif'in bu kararı vermesinde etkili olan sebeplerden biri de ailesinin maddi durumudur:

“Yapmak istedikleri o kadar çoktu ki. Yalnızca üniversite için biriktirmek yeterli olmayacaktı. Bir ev almak... Annesini kapıcılık işinden kurtarmak... Daha bir sürü şey... Hepsi için çok para gerekiyordu.” (SG3, 2013: 109).

Süper Gazeteciler 3'te de Akal, Elif'in babasından ne kadar çok korktuğunu dile getirmesinin üzerine Evren'in aklından geçenleri şu sözlerle aktarır:

“Evren, bir an sevgi ve minnetle baktı babasına. Hayatta ne yanlış yaparsa yapsın, babasına söyleyebileceğini ve ondan yardım isteyebileceğini düşündü. Babası kızardı elbet ama babasının onu öldüreceği korkusunu taşımazdı asla. (SG3, 2013: 125)

5.1.5.5. Kültürel Mirasa Sahip Çıkma

Millî kültür ve millî dil bilinci, kültürel mirasa sahip çıkmanın ön şartıdır. Kültür, bir milleti meydana getiren manevi değerlerin bütünüdür. Evrensel olmanın ön koşulunun “millî olmak” olduğu göz önüne alındığında millî kültür kavramının önemi ortaya çıkar. Evrensel olabilmek için öncelikle kültürel değerleri tanımak ve onlara sahip çıkmak gerekmektedir.

Millî kültür; “Bir millete kimlik kazandıran, bu milletin diğer milletlerle arasındaki farkı gösteren, tarih boyunca meydana gelmiş maddi ve manevi değerlerin tümü” olarak tanımlanabilir. Bir toplumu millet yapan ve onun bütünlüğünü sağlayan temel unsur, millî kültürdür. Bir milleti oluşturan bireylerden her biri millî kültür bilinciyle yetiştirilmelidir.

Çocuklarımız ve gençlerimi millet olmanın ilk şartlarından olan anadil bilinci ile yetiştirilmelidir. Aytül AKAL da çocuk kitaplarında bu duyarlılığıyla dikkat çekmektedir.

Kayıp Kitaplıktaki İskelet adlı eserde Türkçe öğretmeni derste öğrencilerden “arkadaşlık” konulu atasözleri bulmalarını ister.

“Ayda sırasının altında kalemini arıyormuş gibi yaparken, öğretmene belli etmeden cep telefonundan bilgisunara bağlandı ve sözlüğe girdi.” (KKİ, 2012: 108)

“Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2” adlı eserde arkeolog Suzan, Ali ve Ceylan’a geçitteki olağanüstü akustikten bahsedince Ali, akustiğin ne demek olduğunu sorar. Suzan:

“Ses dalgalarının yankılanımı demek.” diye cevap verir. Ali, “Türkçesi varken niye farklı dilde konuşuyor Suzan abla.” diye düşünse de bunu dile getirmez. (KKİ2, 2018: 132)

“Süper Çocuklar-3” adlı eserde Mete’nin annesi Nazan Hanım, Mete, Tuna, Asya ve Lila’ya sanat sokağına dönüştürmek istedikleri sokaktaki duvarları boyama işini teklif ederken “Grafiti yapmaya ne dersiniz?” diye sorar. Tuna, “grafiti” sözcüğünü zürafa sözcüğünün İngilizce karşılığı olan “giraffe” sözcüğü zannedince Nazan Hanım şu açıklamayı yapar:

“Haklısın Tuna. Grafiti, sokak duvarlarına yapılan resim ve yazı sanatı ama ona kendi dilimizde bir sözcük bulsak iyi olur tabii. Biz duvar boyama diyelim en iyisi.” (SÇ3, 2018: 87)

Akal, “Süper Gazeteciler-3” adlı eserde Elif ve Evren’in şu konuşmasına yer verir:

“Benim bilgisunarım yok. Üst kattakilerin kablosuz bağlantısından yararlanıyordum ama şifre koymuşlar, artık giremiyorum.”

“Bilgisunar ne yahu?”

“İnternet! Sözcüğün Türkçesi bilgisunar ya.” (SG3, 2013: 55)

Süper Gazeteciler 4’te Evren ve Yener arasında geçen bir telefon konuşması yer alır:

“Alo!

“Yes!”

“Yapma böyle ya Evren, biz de yes mes dersek Süper Gazete’de açtığımız ‘Temiz Türkçemiz’ köşesi yalan mı olsun yani?” (SG4, 2013: 70)

5.1.5.6. Misafirperverlik

Misafirperverlik, Türk milletinin özellikleri sıralamasında şüphesiz akla ilk gelen özelliktir. Ev sahibi olunan yer her neresiyse oraya gelen her misafir, davetli olsun ya da olmasın en iyi şekilde ağırlanmaya çalışılır. Akal da bu değere iki eserinde yer vermiştir:

“Süper Çocuklar 3” adlı eserde Metelere anne ve babasının üniversiteden bir arkadaşları gelecektir. Mete, anne ve babasının, misafirler Mete’nin odasında kalır diye konuştuklarını duyunca surat asar:

“Babam yüzümün asıldığını görünce, ‘Aşk olsun Mete!’ dedi. ‘Alt tarafı iki gece... Konuşu salonda yatırmak ayıp olur.’ ”(SÇ3, 2018: 17)

“Süper Gazeteciler 3” adlı eserde Yenerlerin evinin yanındaki eve yeni taşınan bir aile vardır. Seher Hanım, oğlu Yener ile birlikte, yeni gelen komşularıyla tanışmak üzere bir tabak kek ile komşularının kapısını çalar. Kapıyı açan bayan oldukça naziktir. Yeni taşındıkları için misafir kabul edemeyecek durumda olsalar da bunu kibarca ifade eder:

“Sizi içeriye davet etmeyi çok isterdik, ama eşimle çıkmak üzereydik. Eğer mahalleden başka komşular da gelmek istiyorsa, lütfen iletir misiniz, henüz salon takımım gelmedi, evde oturacak yer yok. Müsait olunca ben herkesi topluca davet edeceğim.” (SG3, 2013: 129)

5.1.5.7. Sorumluluk

Toplumsal bir varlık olan insan, yaşadığı toplumdaki düzenin devamı için bazı sorumlulukları almak ve bu sorumlulukları yerine getirmek zorundadır. Sorumluluk bilinci kazandırma çabası küçük yaşlarda ailede başlamalı, okulda devam etmelidir. Örneğin çocuk evde oyuncaklarıyla oynadıktan sonra herhangi bir

komuta ihtiyaç duymadan oyuncaklarını toplamalı ya da okulda kendisine verilen ödevleri ailesinin zorlamasına olmadan da yapmalıdır. Türk ailelerin genellikle çocukların her türlü sorumluluğunu üstüne almak gibi bir eğilimi olduğu düşünülürse bu değeri kazandırmada eğitimin önemi daha iyi anlaşılacaktır. Akal'ın incelenen eserlerindeki kahramanlar sorumluluk bilincinin yüksekliğiyle dikkat çekmektedir:

Süper Gazeteciler 1'in kahramanlarından Evren ve Yener Süper Gazeteyi kendi harçlıklarından ve zamanlarından ayırarak tamamen kendi çabalarıyla hazırlamaktadır. Ancak gazeteyi bahane ederek asla derslerini ihmal etmezler. Hatta aileleri gazeteyi bırakmalarını istemesin diye derslerinde daha başarılı olmaya başlarlar. Aralarında geçen bir konuşma şöyledir:

“Hadi sen de konuşup duracağına bitir artık şunu. Eve gidip ders çalışmam gerek.”

“Aaa, şuna bak! Sanki benim dersim yoktu. Şu işi bitirir bitirmez ben de tarih çalışacağım.” Gençler konuşurken de boş durmamıştır ve gazetenin iki sayfası hazırdır. (SG1,2014: 12)

Süper gazeteci Evren'in annesi sürekli onun sınıfta ilk üçe girmemesinden hem derslerinde başarılıdır hem de sosyal yönü güçlüdür. Derslerini asla ihmal etmez. Ayrıca bir yıldır on beş günde bir çıkardıkları bir Süper Gazete vardır ve bu gazeteyi de her sayıya yetiştirmişlerdir. Evren bu anneler daha ne ister, diye düşünür durur. (SG1, 2014: 32)

Süper Gazeteciler 2'de Belediye Başkanı'nın oğlunu kaçıracak Başkan'a tehditle istediklerini yaptırmaya çalışan çeteye Başkan şu sözlerle tepki gösterir:

“Bakın, benim sorumluluklarım var. Burada halka hizmet adına oturuyorum.” (SG2, 2014: 209)

Süper Gazeteciler 4'te annesi bankacı olan Yener parasını idareli kullanma konusunda oldukça dikkatlidir. Annesi Seher Hanım müşterilerinin çocuklarına bolca kredi kartı dağıtsa da Yener'e gençlerin öncelikle parayı para olarak kullanıp idare etmeyi öğrenmeleri gerektiğini söyler. Yener de annesine hak verir:

“Yanına aldığı parayı saydı, bir kısmını ayırıp kasaya koydu. Çok değildi ama Yener için önemliydi. On günü vardı; parasını idareli kullanmak zorundaydı. Annesi bankacı olduğuna ve müşterilerinin çocuklarına şeker dağıtır gibi kredi

kartı vermesine karşın, kendi oğluna ‘Gençler önce parayı para olarak kullanıp idare etmeyi öğrenmeli, kart 16 yaşından sonra’ diyordu. Yener de ısrar etmemişti. Sınıfındaki birçok arkadaşının birden fazla kartı vardı, sanki harcadıklarını sonra kendileri ödüyormuş gibi şişinerek dolaştıklarını o da görüyordu.” (SG4, 2013: 61)

Yener bilgisayar oyunlarında oldukça başarılıdır ve bilgisayar başında çok fazla zaman geçirmektedir. Sonunda bu durum Yener’de fiziksel rahatsızlıklara yol açar:

“Yener bilgisayar oyunlarını iyi bilirdi. Oyuna kaptırdı mı saatler geçiyor, hiçbir şey yapmadan gün bitiyordu. Oyun oynadığı sıralarda bilgisayar karşısında hep aynı şekilde oturmaktan sırt ağrıları çekerdi. Gözlerini kırıştırdığında kirpikleri batıyormuş gibi hissettiğinde annesi onu göz doktoruna götürmüştü. Göz kuruluşunun suçlusu da bilgisayar çıkmıştı. Aslında, pek de öyle sayılmazdı, çünkü onun karşısında saatlerce oturmayı seçen Yener’di.” (SG4, 2013: 62)

Vatandaşların en önemli sorumluluklarından biri yasalara uymaktır. Yasalara uymak kadar, yasaya uygun olmayan işlere göz yummamak da bir vatandaşlık görevidir. Süper Gazeteciler 4’te Yener’e bedava oyun CD’si veren bir bilgisayarıcı yer alır. Oysaki oyunlar bandrolsüzdür ve bu, kanunlara aykırıdır. Yener bu konuda da bir şeyler yapmalıdır.

“Yener tekrar odasına çıktı. Yatağa uzanıp uçağa binişini, karşılanışını, tuvalette başına gelen olayları ve sonrasını bir bir aklından geçirdi. Bilgisayarıcıyı da unutmamalıydı. Bedava oyun dağıtıyordu, ama oyunlar bandrolsüzdü. Kanuna aykırı değil miydi bu?” (SG4, 2013: 100)

ALTINCI BÖLÜM: SONUÇ, ÖNERİLER, KAYNAKÇA

6.1. Sonuç

1. Aytül AKAL'ın kaleme aldığı romanlar karakter eğitimi bağlamında incelenmiş ve eserlerin değer çeşitliliği bakımından zengin olduğu tespit edilmiştir. Bulgular, okuyucuya ulaştırdığı iletiler bakımından etik, sosyolojik, psikolojik, ekonomik ve diğer iletiler olmak üzere beş gruba ayrılmıştır.

2. MEB Değerler Eğitimi Yönergesinde üstünde durulması önerilen değerler doğrultusunda incelenen eserlerde tespit edilen değerler; aile birliğine önem verme, bağımsız ve özgür düşünebilme, cesaret, çalışkanlık, dostluk ve arkadaşlık, duyarlılık, dürüstlük ve doğruluk, empati, estetik duyguların geliştirilmesi, fedakârlık, güven, iyimserlik, kültürel mirasa sahip çıkma, merhamet, misafirperverlik, nazik olma, paylaşımcı olma, sahip olduklarının kıymetini bilme, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımlaşma değerleridir.

3. En sık karşılaşılan değerler, çalışkanlık, dostluk ve arkadaşlık, dürüstlük değerleri olmuştur.

4. İlgili yönergede yer verilen değerlerden adil olma ve temizlik değerlerine dair veri tespit edilememiştir.

5. İlgili yönergede yer almadığı halde “sahip olduklarının kıymetini bilme” değerine dair bulgular tespit edilmiş; danışman ve uzman görüşü ile bu değere de yer verilmiştir.

6. Aytül AKAL, eserlerinde değerleri okuyucuya dayatma yoluyla değil yaşantılar yoluyla aktarmıştır. Yaşantıların kahramanları da 5-8. Sınıf düzeyindeki çocuklara özellikle kişilik gelişimi anlamında örnek teşkil edecek niteliktedir. Bu durum okurun değerleri içselleştirmesini kolaylaştıracaktır.

7. Çocuk edebiyatındaki hızlı nicel artışa karşın azalan nitelikli eser kaygısı göz önünde bulundurularak yapılan bu çalışmada Aytül AKAL romanlarının konu hakkındaki yeterlilikleri ortaya konmuştur.

6.2. Öneriler

1. İncelenen eserlerin değerler bakımından oldukça zengin olmasının yanında okura zengin bir hayal dünyası sunması, okurun problem çözme becerilerini geliştirmesi, okurun okuma eyleminden keyif almasını sağlaması eselerin değerini arttırmaktadır. Bu nedenle çalışmada ele alınan eserler ortaokul öğrencilerine okuma kitabı olarak tavsiye edilebilir.
2. Değer çeşitliliği ve değerlerin içselleştirilmesini kolaylaştırması bakımından Aytül AKAL'ın çocuk romanları, karakter eğitimi materyali olarak görülüp bu amaçla yapılacak çalışmalarda yardımcı kaynak olarak kullanılabilir.
3. Okulda, sınıfta veya evde bulunan kütüphaneleri zenginleştirmek adına incelenen kitaplar kütüphanelere kazandırılabilir.
4. Çalışmada özellikle çocuk edebiyatının yaşayan yazarlarından birinin seçilmesinde, okurun yazarla iletişime geçebileceği düşüncesi etkili olmuştur. Gelişen teknolojik imkânlar, artık mesafeleri ortadan kaldırmıştır. Bu imkânlar sayesinde öğretmenler, öğrencilerine önerdiği Aytül AKAL eserlerinin okunmasından sonra yazar ile ortak bir görüşme sağlayabilir. Yazarın çalışmaları incelendiğinde Aytül AKAL'ın bu konuda ne kadar istekli olduğu da dikkati çekmiştir. Eserlerin etkisini arttırmak için böyle bir çalışma planlanabilir.
5. Aytül AKAL'ın incelenen eserleri, ders kitabı hazırlayan araştırmacılar için örnek metin olarak kullanılabilir.
6. Değerler eğitimi alanındaki yabancı kaynakların fazlalığı göz önünde bulundurularak bu alanda yerli ve millî eserler verilmesi için çalışma başlatılabilir.
7. Yayınevleri ilgili kitapların sonuna eserlerin konu hakkındaki yeterliliğini ölçmek üzere çeşitli etkinlikler ekleyebilir.

KAYNAKÇA

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, (1973), Md. 10 ve 11.

Acat, Bahaddin (2010). *Öğrenme Sürecinde Değerler ve Öğretmenin Ahlâki (Moral) Liderliği, Değerler Eğitimi Konferans Bildirileri* (136-147). İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü.

Akal, Aytül (2012). *Kırmızı Arabanın Hayaleti*. İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül (2013). *Fantastik Galaksi Serisi-1 Biri Uzaylı mı Dedi?*.İstanbul: Mandolin Yayınevi.

Akal, Aytül (2013). *Süper Gazeteciler-3 Likörlü Çikolata* (5. Baskı). İzmir Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül (2013). *Süper Gazeteciler-4 Belalı Davetiye* (3. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül (2014). *Fantastik Galaksi Serisi-2 Yine mi Uzaylı?*.İstanbul: Mandolin Yayınevi.

Akal, Aytül (2014). *Süper Gazeteciler-1* (22. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül (2014). *Süper Gazeteciler-2 Parktaki Esrar* (13. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül (2015). *Fantastik Galaksi Serisi-3 Çılgın Uzay Planı*. İstanbul: Mandolin Yayınevi.

Akal, Aytül (2018). *Süper Çocuklar-1 Renk Delisi* (3. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül (2018). *Süper Çocuklar-2 Ses Delisi* (2. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül (2018). *Süper Çocuklar-3 Koku Delisi* (2. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül (2018). *Süper Çocuklar-4 Süs Delisi*. İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül, Yener, Mavisel (2012). *Kayıp Kitaplıktaki İskelet* (3. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül, Yener, Mavisel (2018). *Kayıp Kitaplıktaki İskelet-2 Yaşayan Ölüler* (6. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akal, Aytül, Yener, Mavisel (2018). *Kayıp Kitaplıktaki İskelet-3 Fare Sarayı* (2. Baskı). İzmir: Tudem Yayınevi.

Akay, Ahmed (2015). *Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın Gülen Ada Hikâyesinde Aktarılan Değerler*. Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, Sayı 2, 78-92.

Akbaş, Oktay (2008). *Değerler Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış*. Değerler Eğitimi Dergisi, 6(16), 9-27.

Akbaş, Oktay (2004). *Türk Millî Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının (Değerlerinin) İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinde Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aydın, Mehmet Zeki (2011). *Değerler, İşlevleri ve Ahlâk*. Eğitime Bakış, 7(19), 39-45.

Bahar, Halil İbrahim (2005). *Sosyoloji*. Ankara: Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu Yayınları.

Başaran, İbrahim Ethem (1997). *Eğitim Psikolojisi: Eğitimin Psikolojik Temelleri*. Ankara: Özkan Matbaacılık.

Bozkurt, Veysel (2008). *Değişen Dünyada Sosyoloji: Temeller-Kavramlar-Kurumlar*. Bursa: Ekin Kitabevi.

Çalışkan, İncilâ. (2013). *Aytül Akal'ın Kardeş İsteyen Çocuk Kitabındaki Masallarda Doğa ve Çevre Algısının İncelenmesi*. V. Ulusal Çocuk ve Gençlik

Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi: Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Aytül Akal Sempozyumu Bildirileri (s. 179-184). İzmir: Uçanbalık Yayınları.

Çelebi, Veysi (2018). *Aytül Akal'ın Çocuk Romanlarının Değerler Aktarımı Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

Çelikkaya, Hasan (1996). *Fonksiyonel Eğitim Sosyolojisi*. İstanbul: Alfa Yayınları.

Çepni Salih (2007). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. Trabzon: Pegem Akademi Yayınları.

Çiftçi, Orhan (1999). *Sosyolojiye Giriş- Temel Kavramlar*. Trabzon: Akademi Kitabevi.

Çoban, Ramazan Volkan (2013). *Aytül Akal'ın Eserlerinde Kültür Aktarımı*. V. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi: Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Aytül Akal Sempozyumu Bildirileri (s. 351-356). İzmir: Uçanbalık Yayınları

Demirel, Kemal (2006). *Açıklamalı İnsani Terimler Sözlüğü*. İstanbul: Epsilon Yayınları.

Demirel, Şener (2010). *Edebî Metinlerle Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Dilidüzgün, Selahattin (2004). *İletişim Odaklı Türkçe Derslerinde Çocuk Kitapları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Dilidüzgün, Selahattin (2007). *Çağdaş ÇocukYazını*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Dilmaç Bülent ve Ulusoy Kadir (2015). *Değerler Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Doğanay, Ahmet, Seggie, F. Nevra, Caner, H. Ayşe (2012). *Değerler Eğitiminde Örnek Bir Proje: Avrupa Değerler Eğitimi Projesi*. International Journal of Curriculum and Instructional Studies, 2(3). 73-86.

Ekşi, Halil ve Okudan, Ahmet Yasin (2011). *Eğitim Yöneticilerinin Bakış Açısı ile Değerler Eğitimi*. Türk Fen Eğitimi Dergisi, 8(2), 178-190.

Fichter, H. Joseph (1990). *Sosyoloji Nedir?* (Çev. Nilgün Çelebi). Konya: Toplum Yayınları.

Gümüş, Sedef (2017). *Değerler Eğitimi Bağlamında Aytül Akal'ın Çocuk Romanlarının Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitimi Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Güngör, Erol (2000). *Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar*. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Hökelekli, Hayati (2013). *Değerler Psikolojisi ve Eğitimi*. İstanbul: Timaş Yayınları.

<http://www.aytulakal.com/> Erişim Tarihi: 04.04.2019.

<https://www.biyografi.info/kisi/mavisel-yener/> Erişim Tarihi: 04.04.2019.

[http:// www.egelisesi.k12.tr/](http://www.egelisesi.k12.tr/) (Kındır, D.E., Ilman, G., Ekmekçioğlu, G. ve Erdoğan, H.) *Yazar Aytül Akal'ın Yaşam Öyküsü* / Erişim Tarihi: 04.04.2019.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/> Erişim Tarihi: 16.04.2019.

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/39/749197/dosyalar/2015_02/09093609_degerleregitiimi.pdf / Erişim Tarihi: 02.05.2019.

Işık, İhsan (2006). *Türkiye Edebiyatçıları ve Kültür Adamları Ansiklopedisi 1*. Ankara: Elvan Yayınları.

Kaplan, Osman (2012). *Eflatun Cem Güney'in Derleyip Yazdığı Masalların Çocuklarda Karakter Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karatay, Halit (2011). *Karakter Eğitiminde Edebi Eserlerin Kullanımı*. Turkish Studies, 6/1, 1439-1454.

Kuçuradi, İonna. (1971). *İnsan ve Değerleri: Değer Problemi*. İstanbul: Yankı Yayınları.

Kurudayıoğlu, Mehmet, Baş, Bayram ve Aytan, Necmi. (2013). *7. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Hikâyelerin Karakter Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 1(4), 22-37.

Kuşdil Ersin, Kağıtçıbaşı Çiğdem (2000). *Türk Öğretmenlerinin Değer Yönelimleri ve Schwartz Değer Kuramı*. Türk Psikoloji Dergisi, 45, 59-79.

MEB, (2006). Türkçe dersi öğretim programı (6,7, 8. sınıflar). Ankara: MEB.

MEB. (2006). İlköğretim Türkçe dersi ilköğretim (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı. Ankara: MEB Yayınları.

MEB. (2017). Müfredatta Yenileme ve Değişiklik Çalışmalarımız Üzerine. Ankara: MEB Yayınları.

MEB. (2018). Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). Ankara: MEB Yayınları.

Özensel, Ertan (2003). *Sosyolojik Bir Olgu Olarak Değer*. Değerler Eğitimi Dergisi, 1(3), 217-239.

Sever, Sedat (2010). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınevi.

Somuncu, Selim (2010). *İlköğretim Türkçe Ders Kitabındaki Edebi Metinlerin İçerdiği Evrensel Değerlere ve Metin Seçimine İlişkin Bazı Tespitler*. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 24, 193-219.

Pilav, Salim, Erdoğan, Şirin (2016). *Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Bilgilendirici Metinlerin Değer İletimi Açısından İncelenmesi*. Milli Eğitim Dergisi, 210, 351-371.

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2017). *Müfredatta Yenileme ve Değişiklik Çalışmalarımız Üzerine...* Ankara: MEB Yayınları.

TDK (2015). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Tezcan, Mahmut (2003). *Gizli Müfredat-Eğitim Sosyolojisi Açısından Bir Kavram Çözümlemesi*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 53-59.

Yalçın, Alemdar, Aytaş, Gıyasettin (2014). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Yaman, Ertuğrul (2014). *Değerler Eğitimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Yıldırım, Ali, Şimşek, Hasan (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, Ahmet (2018). *Değerler Eğitimi Bağlamında Aytül Akal'ın Çocuk Romanları*. Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

Yılmaz, Nilay, Gündeş, Çiğdem, Yener, Mavisel (2013). *Aytül Akal'ın Yazın Yelpazesinde İşbirliği*. V. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi: Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Aytül Akal Sempozyumu Bildirileri (s. 43-50), Uçanbalık Yayınları, İzmir.

		T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü			
ÖZGEÇMİŞ					
Adı Soyadı	Emine DOĞANTEMUR		İmza		
Doğum Yeri	Gülнар				
Doğum Tarihi	05.01.1990				
Medeni Durumu	Evli				
Öğrenim Durumu					
Derece	Okul Adı	Program	Yer	Yıl	
İlköğretim	Bereket İÖÖ	İlkokul	Gülнар	1999	
Ortaöğretim	Cumhuriyet PİO	Pansiyonlu Ortaokul	Gülнар	2002	
Lise	Gülнар YDAL	Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	Gülнар	2006	
Lisans	Niğde Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Niğde	2011	
Yüksek Lisans					
Becerileri:	Ekip çalışması, planlama, etkili yazılı ve sözlü iletişim, insan ilişkileri.				
İlgi Alanları	Çocuk gelişimi, mesleğinde kendini geliştirmeye yönelik eğitim ve etkinlikler, şarkı sözü yazma.				
İş Deneyimi	8 yıldır MEB'e bağlı ortaokullarda Türkçe öğretmenliği yapmaktadır.				
Aldığı Ödüller:	Üniversiteyi bölüm üçüncülü ile bitirdiği için plaket, İlçe MEM'in takdiriyle, çalıştığı kurumdaki başarısına bağlı plaket.				
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Eşi Sezai DOĞANTEMUR Okul Müdürü Musa LEVENT İlçe Millî Eğitim Müdürü Fatih BURĞUT				
Tel:	05321628680				
Adres	Bereket Mahallesi Gülнар Şehit Cihangir Can Ortaokulu Gülнар/Mersin				